

Na temelju članka 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

ПРАВИЛНИК

О КОНТИНУРАНОЈ ПЛОВИДБЕНОСТИ ЗРАКОПЛОВА И ЗРАКОПЛОВНИХ ПРОИЗВОДА, ДИЈЕЛОВА И УРЕЂАЈА И О ОДОБРАВАЊУ ОРГАНIZАЦИЈА I ОСОБЉА КОЈЕ СЕ БАВИ ОВИМ ПОСЛОВИМА И НИСУ ОБУХВАЋЕНИ EASA PROPISIMA

ДИО ПРВИ – ОПĆЕ ОДРЕДБЕ

Članak 1.

(Predmet)

- (1) Ovim Pravilnikom utvrđuju se zajednički tehnički zahtjevi i postupci kojima se osigurava kontinuirana sposobnost za sigurnu zračnu plovidbu sljedećih zrakoplova, uključujući i komponente koje se ugradjuju u te zrakoplove:
 - a) zrakoplove iz Anekса II Pravilnika o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i nadležnostima Europske agencije za sigurnost zračne plovidbe;
 - b) zrakoplove koji se koriste isključivo za potrebe policije, carine, potrage i spašavanja, obalnu patrolu, protivpožarnu zaštitu i slične svrhe.

Članak 2.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **zrakoplov**: je svaka naprava koja se održava u atmosferi zbog reakcije zraka, osim reakcija zraka u odnosu na površinu zemlje;
- b) **ovlašteno osoblje**: je osoblje odgovorno za vraćanje zrakoplova ili komponente u uporabu nakon održavanja;
- c) **komponenta**: je motor, elisa, dio ili uređaj;
- d) **kontinuirana plovidbenost**: su svi procesi koji osiguravaju da, u bilo koje vrijeme u svom radnom vijeku, zrakoplov odgovara zahtjevima za plovidbenost koji su na snazi i u stanju je za sigurno izvođenje operacija;
- e) **veliki zrakoplov**: zrakoplov klasificiran kao zrakoplov sa maksimalnom dozvoljenom masom na polijetanju većom od 5.700 kg ili višemotorni helikopter;
- f) **održavanje**: bilo koje od ili kombinacija sljedećeg: obnavljanje, popravak, provjera, zamjena, modifikacija ili otklanjanje kvara na zrakoplovu ili komponenti, sa izuzetkom predpoletnog pregleda;
- g) **organizacija**: fizička osoba, pravna osoba ili dio pravne osobe. Takva organizacija može biti osnovana na više lokacija od jedne, bilo na teritoriju neke države članice ili ne;
- h) **predpoletni pregled**: provjera koja se izvodi prije leta kako bi se osiguralo da je zrakoplov sposoban za planirani let;
- i) **zrakoplov BH1A**: BH laki zrakoplov:
 - 1) avion sa maksimalnom dozvoljenom masom na polijetanju (MTOM) od 1200 kg ili manje, koji nije klasificiran kao složeni motorni zrakoplov;
 - 2) jedrilica ili motorna jedrilica sa maksimalnom dozvoljenom masom na polijetanju (MTOM) od 1000 kg ili manje;

j) 3) balon s najvećom projektiranim zapreminom uzgonskog plina ili toplog zraka od 3400 m^3 za toplozračne balone, 1050 m^3 za plinske balone i 300 m^3 za vezane plinske balone;

4) diržabl projektovan za najviše četiri osobe, s najvećom projektovanom zapreminom uzgonskog plina ili toplog zraka od 3400 m^3 za toplozračne diržable i 1000 m^3 za plinske diržabe.

j) **zrakoplov BH1A**: BH laki zrakoplov sa posadom:

1) zrakoplov čija je najveća dopuštena masa pri uzlijetanju (MTOM) $2\,000 \text{ kg}$ ili manje, koji nije razvrstan kao složeni motorni zrakoplov;

2) jedrilica ili motorna jedrilica čiji je MTOM $2\,000 \text{ kg}$ ili manje;

3) balon;

4) zračni brod uzgonjen vrućim zrakom;

5) zračni brod uzgonjen plinom koji je sukladan sljedećim karakteristikama:

- 3% maksimalne statičke težine,

- nevektorski potisak (osim povratnog potiska),

- konvencionalan i jednostavan projekat konstrukcije, kontrolnog sustava i sustava baloneta,

- komande bez serva;

6) vrlo laki rotokopter.

k) **zrakoplov BH1A**: BH laki sportski zrakoplov koji ima sve sljedeće osobine:

1) maksimalna dozvoljena masa na polijetanju (MTOM) nije veća od 600 kg ;

2) maksimalna brzina sloma uzgona pri konfiguraciji za slijetanje (VS0) koja nije veća od 45 čvorova kalibrirane brzine (CAS), pri najvećoj certificiranoj uzletnoj masi zrakoplova i najkritičnijem centru gravitacije;

3) sjedala za najviše dvije osobe, uključujući pilota;

4) jedan neturbinski motor s elisom;

5) kabina koja nije pod pritiskom.

l) **sjedište**: glavno sjedište ili registrirano sjedište organizacije unutar koje se obavljaju glavne finansijske funkcije i operativni nadzor aktivnosti iz ovog Pravilnika.

m) **zrakoplov za posebne aktivnosti**: zrakoplov upisan u civilni Registar Bosne i Hercegovine koji se koristi za potragu i spašavanje, obalnu patrolu, vojne, carinske, policijske, protivožarne ili slične svrhe.

n) **EASA**: Europska agencija za sigurnost zračne plovidbe;

o) **EASA zrakoplov**: zrakoplov za koji se smatra da ima EASA važeći certifikat tipa ili ograničeni certifikat tipa.

ДИО ДРУГИ – ЗАHTЈЕВИ ЗА КОНТИНУРАНУ ПЛОВИДБЕНОСТ

Članak 3.

(Zahtjevi za kontinuiranu plovidbenost)

- (1) Na kontinuiranu plovidbenost zrakoplova i zrakoplovne komponente primjenjivat će se odredbe Anekса I ovog Pravilnika.
- (2) Na organizacije i osoblje uključeno u kontinuiranu plovidbenost zrakoplova i zrakoplovnih komponenti, uključujući održavanje, primjenjivat će se odredbe Anekса I ovog Pravilnika i odredbe članaka 4. i 5., kada je to prikladno.

DIO TREĆI - ODOBRAVANJE ORGANIZACIJA I OSOBLJA ZA ODRŽAVANJE

Članak 4.

(Odobrenja organizacije za održavanje)

Organizacije uključene u održavanje velikih zrakoplova ili zrakoplova koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz i komponenti namijenjenih za ugradnju u iste, odobravaju se sukladno odredbama Aneksa II ovog Pravilnika.

Članak 5.

(Ovlašteno osoblje)

- (1) Ovlašteno osoblje mora biti kvalificirano sukladno odredbama Aneksa III ovog Pravilnika, osim kako je predviđeno u točkama M.A.606(h), M.A.607(b), M.A.801(d) i M.A.803 Aneksa I ovog Pravilnika.
- (2) Ovlašteno osoblje, koje ima dozvolu izdata sukladno Aneksu III (E7-66) ovog Pravilnika, smatra se da u dotoj kategoriji/potkategoriji ima prava opisana točkom 66.A.20(a) Aneksa III ovog Pravilnika, koja odgovaraju tim kategorijama/potkategorijama. Zahtjevi glede osnovnog znanja, koji odgovaraju ovim novim pravima, smatraju se ispunjenim u svrhu proširenja te dozvole sa novom kategorijom/potkategorijom.
- (3) Konverzionalni izvještaji i izvještaji o priznavanju ispita, koji su bili uskladeni sa zahtjevima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Pravilnika, smatraju se da su sukladni ovom Pravilniku.

Članak 6.

(Zahtjevi za organizaciju za obuku)

- (1) Organizacije uključene u obučavanje osoblja iz članka 5. ovog Pravilnika, odobravaju se sukladno Aneksu IV ovog Pravilnika, na koji način ostvaruju pravo:
 - a) provoditi priznate kurseve osnovne obuke; i/ili
 - b) provoditi priznate kurseve obuke za tip, i
 - c) obavljati ispite, i
 - d) izdavati potvrdu o obuci.

DIO ČETVRTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

(Ekvivalentne potvrde, dozvole i ovlaštenja)

- (1) Organizacije i osoblje iz članaka 3, 4, 5 i 6 ovog Pravilnika, koji posjeduju potvrde, dozvole ili ovlaštenja izdata sukladno "Pravilniku o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uredaja i o odobravanju organizacija i osoblja koje se bave ovim poslovima", a koja se odnose na jednak opseg odobrenih privilegija, smatraće se da posjeduju ekvivalentne potvrde, dozvole ili ovlaštenja izdata sukladno ovom Pravilniku.
- (2) Organizacijama iz stavka 1. ovog članka, BHDCA će izdati posebnu potvrdu, sukladno zahtjevima iz ovog Pravilnika.

Članak 8.

(Prihvatljivi načini udovoljavanja - Acceptable Means of Compliance)

- (1) BHDCA će, u cilju dosljedne primjene ovog Pravilnika, primjenjivati važeće revizije sljedećih dokumenata koje objavljuje EASA:
 - a) Za Aneks I ovog Pravilnika (E7-M): prihvatljivi načini udovoljavanja (Acceptable Means of Compliance – AMC) i upute (Guidance Material – GM) – Part M;
 - b) Za Aneks II ovog Pravilnika (E7-145): prihvatljivi načini udovoljavanja (Acceptable Means of Compliance – AMC) i upute (Guidance Material – GM) – Part 145;
 - c) Za Aneks III ovog Pravilnika (E7-66): prihvatljivi načini udovoljavanja (Acceptable Means of

Compliance – AMC) i upute (Guidance Material – GM) – Part 66;

- (d) Za Aneks IV ovog Pravilnika (E7-147): prihvatljivi načini udovoljavanja (Acceptable Means of Compliance – AMC) i upute (Guidance Material – GM) – Part 147.
- (2) Izrazi u EASA AMC tekstu kao "Agencija" ili "nadležna vlast" čitaju se, odnosno znače BHDCA.
- (3) Oni EASA AMC stavci koji se odnose na "zemlje članice" nisu uвijek primjenjivi na BHDCA odobrenja izdata sukladno ovom Pravilniku. U slučaju nejasnoća potrebno je konsultovati BHDCA.

Članak 9.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu šest mjeseci od dana objave u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o odobrenju organizacije za održavanje – mali zrakoplovi sa klipnim motorom, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj: 56/04, od 15.12.2004. godine i Pravilnik o licenciranju zrakoplovno- tehničkog osoblja dozvola za održavanje zrakoplova - zrakoplovi za koje ne postoje Part-66 ovlaštenja za tip, objavljen u "Službenom glasniku BiH" broj 43/11 od 31.05.2011.

Broj 1-3-02-2-990-1/15

09. studenoga 2015. godine

Generalni direktor
Dorđe Ratkovica, v. r.
Banja Luka

ANEKS I

E7-M

SADRŽAJ

M.1

SEKCIIJA A – TEHNIČKI ZAHTJEVI

ODJELJAK A	- OPĆE ODREDBE
M.A.101	Oblast primjene
ODJELJAK B	- OGDOVORNOST
M.A.201	Obveze
M.A.202	Prijavljivanje dogadja
ODJELJAK C	- KONTINUIRANA PLOVIDBENOST
M.A.301	Poslovi kontinuirane plovidbenosti
M.A.302	Program održavanja
M.A.303	Direktive o plovidbenosti (Airworthiness Directive)
M.A.304	Podaci o modifikacijama i popravkama
M.A.305	Sustav evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova (Aircraft Continuing Airworthiness Record System)
M.A.306	Operatorov sustav tehničke knjige zrakoplova (Operator's Technical Log)
M.A.307	Prijenos evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova
ODJELJAK D	- STANDARDI ODRŽAVANJA M.A.401
M.A.401	Podaci o održavanju
M.A.402	Obavljanje održavanja
M.A.403	Kvarovi zrakoplova
ODJELJAK E	- KOMPONENTE
M.A.501	Ugradnja
M.A.502	Održavanje komponenti
M.A.503	Komponente sa ograničenim vrijekom uporabe (Service Life Limited Components)
M.A.504	Nadzor nad neispravnim komponentama (Control of Unserviceable Components)
ODJELJAK F	- ORGANIZACIJE ZA ODRŽAVANJE
M.A.601	Oblast primjene
M.A.602	Zahtjev
M.A.603	Opseg odobrenja
M.A.604	Priručnik organizacije za održavanje
M.A.605	Objekti
M.A.606	Zahtjevi glede osoblja
M.A.607	Ovlašteno osoblje
M.A.608	Komponente, oprema i alati

M.A.609	Podaci o održavanju
M.A.610	Radni nalozi za održavanje
M.A.611	Standardi održavanja
M.A.612	Potvrde o vraćanju u uporabu zrakoplova (Aircraft Certificate of Release to Service)
M.A.613	Potvrde o spremnosti za uporabu komponente (Component Certificate of Release to Service)
M.A.614	Evidencija o održavanju (Maintenance Records)
M.A.615	Prava
M.A.616	Pregledi organizacije (Organisational Review)
M.A.617	Promjene u odobrenoj organizaciji za održavanje
M.A.618	Važenje odobrenja
M.A.619	Nalazi (Findings)
ODJELJAK G	- ORGANIZACIJA ZA OSIGURAVANJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI (Continuing Airworthiness Management Organisation – CAMO)
M.A.701	Oblast primjene
M.A.702	Zahtjev
M.A.703	Opseg odobrenja
M.A.704	Priročnik za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti (Continuing Airworthiness Management Exposition - CAME)
M.A.705	Objekti
M.A.706	Zahtjevi glede osoblja
M.A.707	Osoblje za pregled plovidbenosti (Airworthiness Review Staff)
M.A.708	Osiguravanje kontinuirane plovidbenosti (Continuing Airworthiness Management)
M.A.709	Dokumentacija
M.A.710	Pregled plovidbenosti (Airworthiness Review)
M.A.711	Prava
M.A.712	Sustav kvalitete
M.A.713	Promjene u odobrenoj organizaciji za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti
M.A.714	Čuvanje evidencije
M.A.715	Važenje odobrenja
M.A.716	Nalazi (Findings)
ODJELJAK H	- POTVRDA O VRaćANJU U UPORABU (CRS)
M.A.801	Potvrda o vraćanju u uporabu zrakoplova
M.A.802	Potvrda o spremnosti za uporabu komponente
M.A.803	Ovlaštenje pilota-vlasnika
ODJELJAK I	- POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI
M.A.901	Pregled plovidbenosti zrakoplova (Aircraft Airworthiness Review)
M.A.902	Važenje potvrde o provjeri plovidbenosti
M.A.903	Registracija zrakoplova iz država potpisnica ECAA sporazuma
M.A.904	Provjera plovidbenosti zrakoplova uveženih u BiH
M.A.905	Nalazi (Findings)
SEKCIJA B	- POSTUPAK ZA NADLEŽNE ORGANE
ODJELJAK A	- OPĆE ODREDBE
M.B.101	Oblast primjene
M.B.102	Nadležni organ (Competent Authority)
M.B.104	Vodenje evidencije (Record-Keeping)
M.B.105	Medusobna razmjena informacija (Mutual Exchange of Information)
ODJELJAK B	- ODGOVORNOST
M.B.201	Obvezne (Responsibilities)
ODJELJAK C	- KONTINUIRANA PLOVIDBENOST
M.B.301	Program održavanja (Maintenance Programme)
M.B.302	Izuzeća (Exemptions)
M.B.303	Praćenje i kontrola kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (Aircraft Continuing Airworthiness Monitoring – ACAM)
M.B.304	Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje
ODJELJAK D	- STANDARDI ODRŽAVANJA
ODJELJAK E	- KOMPONENTE
ODJELJAK F	- ORGANIZACIJA ZA ODRŽAVANJE
M.B.601	Podnošenje zahtjeva
M.B.602	Početno (inicijalno) odobrenje
M.B.603	Izdavanje odobrenja
M.B.604	Stalni nadzor
M.B.605	Nalazi
M.B.606	Promjene
M.B.607	Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje odobrenja

ODJELJAK G	- ORGANIZACIJA ZA OSIGURAVANJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI
M.B.701	Zahtjev
M.B.702	Početno (inicijalno) odobrenje
M.B.703	Izdavanje odobrenja
M.B.704	Stalni nadzor
M.B.705	Nalazi
M.B.706	Promjene
M.B.707	Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje odobrenja
ODJELJAK H	- POTVRDA O VRaćANJU U UPORABU
ODJELJAK I	- POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI
M.B.901	Procjena prepukre
M.B.902	Pregled plovidbenosti koji obavlja BHDC
M.B.903	Nalazi

Dodatak I – Ugovor o osiguravanju kontinuirane plovidbenosti

Dodatak II – Sadržaj potvrde o spremnosti za uporabu EASA Obrazac 1

Dodatak III – Sadržaj potvrde o provjeri plovidbenosti

Dodatak IIIa – Sadržaj potvrde o provjeri dozvole za letenje

Dodatak IV – Ovlaštenja u okviru odobrenja

Dodatak V – Sadržaj potvrde o sposobljenosti organizacije za održavanje odobrene prema Dijelu M Sekcija A, Odjeljak F

Dodatak VI – Sadržaj potvrde o sposobljenosti organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti odobrene prema Dijelu M, Sekcija A, Odeljak G

Dodatak VII – Složeni radovi održavanja

Dodatak VIII – Ograničeno održavanje koje obavlja pilot-vlasnik

SEKCIJA A TEHNIČKI ZAHTJEVI

ODJELJAK A

OPĆE ODREDBE

M.A.101 Oblast primjene

Ova Sekcija uređuje mјere kojima se osigurava održavanje plovidbenosti, uključujući i održavanje zrakoplova. Uređuju se i uvjeti koje moraju ispuniti organizacije ili osobe koje se bave osiguravanjem kontinuirane plovidbenosti.

ODJELJAK B

ODGOVORNOST

M.A.201 Obveze

- (a) Vlasnik je odgovoran za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova i osigurava da se let obavi samo:
 - 1. ako se zrakoplov održava u plovidbenom stanju;
 - 2. ako je odgovarajuća operativna oprema i oprema za izvanredne situacije pravilno ugrađena i ispravna ili je jasno označeno da je neispravna;
 - 3. ako su potvrda o plovidbenosti, odnosno dozvola za letenje važeći;
 - 4. ako se zrakoplov održava suglasno odobrenom programu održavanja, kao što je to predviđeno u M.A.302.
- (b) Ako je zrakoplov dat u zakup, odgovornost vlasnika prijenosi se na zakupca ako je:
 - 1. zakupac naveden u dokumentu o registraciji;
 - 2. tako predviđeno u ugovoru o zakupu.

Izraz "vlasnik" u ovom Dijelu (E7-M) označava vlasnika ili zakupca, ovisno od slučaja.
- (c) Osoba ili organizacija koji obavljuju radove održavanja odgovorni su za obavljene radove.
- (d) Voda zrakoplova ili operator, kod komercijalnog zračnog prijevoza, odgovorni su za zadovoljavajuće obavljanje predpoletnog pregleda. Ako predpoletni pregled ne obavlja odobrena organizacija za održavanje ili ovlašteno osoblje po Dijelu E7-66, predpoletni pregled obavlja pilot ili druga kvalificirana osoba.

- (e) Radi ispunjavanja obveza navedenih u stavku (a):
- (i) vlasnik zrakoplova može zaključiti ugovor za obavljanje poslova povezanih sa kontinuiranom plovidbenosti sa organizacijom za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrenoj suglasno Sekciji A, Odjeljak G ovog Aneksa (E7-M). Onda organizacija preuzima odgovornost za ove poslove;
 - (ii) vlasnik, koji odluči da osigurava kontinuiranu plovidbenost zrakoplova na svoju odgovornost, bez ugovora zaključenog prema Dodatku I ovog Dijela (E7-M) može, uprkos tome, zaključiti ograničen ugovor sa:
 - organizacijom za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti koja je odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak G ovog Dijela (E7-M); ili
 - u slučaju BHLA2 zrakoplova koji nisu uključeni u komercijalni zračni transport, sa E7-145 ili E7-MF organizacijama za održavanje, kojima se uređuje razvoj programa održavanja i njegovo odobravanje, suglasno M.A.302. U tom slučaju, na temelju ovako ograničenog ugovora, osim u slučaju ovjerene deklaracije vlasnika sukladno M.A.302 (h), odgovornost za razvoj i odobravanje programa održavanja prijenosi se na organizaciju za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti.
- (f) Vlasnik velikog zrakoplova, radi ispunjavanja obveza navedenih u stavku (a), osigurava da poslove povezane sa kontinuiranom plovidbenosti obavlja organizacija koja je odobrena za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti. U tom slučaju vlasnik velikog zrakoplova mora zaključiti pismeni ugovor o osiguravanju kontinuirane plovidbenosti, suglasno Dodatku I ovog Dijela (E7-M), poslije čega organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti preuzima odgovornost za obavljanje ovih poslova.
- (g) Velike zrakoplove, zrakoplove koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz i njegove komponente održava organizacija za održavanje koja je odobrena, suglasno Dijelu 145 (E7-145).
- (h) Kod komercijalnog zračnog prijevoza operator je odgovoran za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova koje koristi i mora:
1. imati odobrenje izdato u BHDCA za vođenje kontinuirane plovidbenosti koje je dio certifikata zračnog operatera (AOC), za zrakoplove koje koristi;
 2. imati odobrenje suglasno Dijelu 145 (E7-145) ili zaključiti ugovor sa odobrenom organizacijom za održavanje;
 3. osigurati da se postupa suglasno stavku (a).
- (i) Ako BHDCA zahtijeva od operadora odobrenje za komercijalne aktivnosti koje ne spadaju u komercijalni zračni prijevoz operator mora:
1. imati odobrenje suglasno M.A. Odjeljak G za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova koje koristi ili zaključiti ugovor sa odobrenom organizacijom za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti;
 2. imati odobrenje suglasno M.A. Odjeljak F ili suglasno Dijelu E7-145, ili zaključiti ugovor sa odobrenom organizacijom za održavanje;
 3. osigurati da se postupa suglasno stavku (a).
- (j) Radi utvrđivanja stalne usklađenosti sa ovim dijelom E7-M, vlasnik/operator je u obvezi omogućiti BHDCA pristup organizaciji/zrakoplovu.

- (k) Ako se zrakoplov koristi za bacanje padobranaca ili školovanje, nije dozvoljeno vraćanje zrakoplova u uporabu od strane pilota-vlasnika prema M.A.803.

M.A.202 Prijavljivanje događaja

- (a) Osoba ili organizacija odgovorna sukladno M.A.201, trebaju poslati izvještaj u BHDCA, kao državi registra, organizaciji odgovornoj za dizajn tipa ili dodatni tipski dizajn, i, ako se može primijeniti, državi operatora o svakom uočenom stanju zrakoplova ili komponente koje ugrožava sigurnost leta.
- (b) Prijava se sastavlja na način koji odredi BHDCA i sadrži sve važne podatke o tom stanju koji su poznati osobi ili organizaciji.
- (c) Ako osoba ili organizacija održavaju zrakoplov na temelju ugovora sa vlasnikom ili operatorom, oni dostavljaju i vlasniku, operatoru ili organizaciji za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti prijavu o stanju koje utiče na vlasnikov ili operatorov zrakoplov ili komponentu.
- (d) Prijava se dostavlja što prije, a najkasnije 72 sata od kad su osoba ili organizacija uočili stanje koje prijavljuju.

ODJELJAK C

KONTINUIRANA PLOVIDBENOST

M.A.301 Poslovi kontinuirane plovidbenosti

Kontinuirana plovidbenost zrakoplova i ispravnost odgovaraće opreme za siguran let i opreme za izvanredne situacije osiguravaju se:

1. obavljanjem predpoletnog pregleda;
2. otklanjanjem svakog kvara ili oštećenja koji utiču na sigurnost zrakoplova sukladno podacima navedenim u točki M.A.304 i/ili točki M.A.401, ovisno šta je odgovarajuće, pri čemu se kod velikih zrakoplova ili zrakoplova koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz, uzimaju u obzir lista minimalne ispravnosti opreme zrakoplova (*Minimum Equipment List – MEL*) i lista dozvoljenih odstupanja od odobrene konfiguracije (*Configuration Deviation List – CDL*), ako je to primjenjivo na tip zrakoplova;
3. obavljanjem radova održavanja, suglasno programu održavanja zrakoplova prema M.A.302;
4. kod velikih zrakoplova i zrakoplova koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz, kao i kod zrakoplova za posebne aktivnosti, raščlanom djelotvornosti programa održavanja odobrenog prema M.A.302;
5. izvršenjem bilo čega što je primjenljivo:
 - (i) direktive o plovidbenosti (*airworthiness directive*),
 - (ii) operativnih naloga koji utiču na kontinuiranu plovidbenost,
 - (iii) uvjeta za kontinuiranu plovidbenost koje je odredila BHDCA,
 - (iv) mjera koje nalaže BHDCA kao izravnu reakciju na sigurnosni problem;
6. modifikacijama i popravkama prema M.A.304;
7. uvođenjem sveobuhvatne politike za neobvezne modifikacije i/ili preglede, za velike zrakoplove ili zrakoplove koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz, kao i za zrakoplove za posebne aktivnosti;
8. izvođenjem probnih letova kojima se provjerava održavanje, ako je to potrebno.

M.A.302 Program održavanja

- (a) Održavanje zrakoplova odvija se prema programu održavanja zrakoplova.
- (b) Program održavanja i njegove kasnije promjene odobrava BHDCA.

- (c) Kad kontinuiranu plovidbenost zrakoplova održava organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti odobrena prema Sekciji A, Odjeljak G ovog Aneksa (E7 M) ili u slučaju kada postoji ograničeni ugovor između vlasnika i organizacije sukladno točki M.A.201 (e) (ii), program održavanja i njegove promjene mogu se odobriti u postupku neizravnog odobravanja.
U tom slučaju, organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti uspostavlja postupak neizravnog odobravanja kao dio svog priručnika za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, a odobrava ga BHDCA,
- (d) Program održavanja mora biti uskladen sa:
- uputama koje izdaje BHDCA,
 - uputama za kontinuiranu plovidbenost koje izdaju:
 - imatelji potvrda o tipu, ograničene potvrde o tipu ili dodatne potvrde o tipu, odobrenih planom velikih popravki, odobrenjem TSO i svakim drugim odgovarajućim odobrenjem koje je izdato prema Pravilniku E7-21 i propisima BHDCA i
 - koja su uključena u standarde gradnje (*certification specifications*) iz točki 21A.90B ili 21A.431B Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7-21), ukoliko je to primjenjivo;
 - dodatnim ili alternativnim uputama koje predlažu vlasnik ili organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrena prema M.A.302, izuzev intervala u kojima se moraju obaviti poslovi vezani za sigurnost iz stavka (e), koji se mogu produžiti ako se sprovede odgovarajuća raščlana suglasno stavku (g) i samo ako takva produženja podlježe izravnom odobravanju od strane nadležnog organa, suglasno M.A.302(b).
- (e) Program održavanja zrakoplova sadrži pojedinosti, uključujući učestalost održavanja koja se moraju izvesti, kao i posebne zadatke povezane s tipom zrakoplova i vrstama operacija.
- (f) Kod velikih zrakoplova, kad se program održavanja zasniva na logici grupe za osiguravanje održavanja (*Maintenance Steering Group Logic*) ili na praćenju stanja (*on condition monitoring*), program održavanja zrakoplova mora uključivati program pouzdanosti.
- (g) Program održavanja zrakoplova podlježe redovitim periodičnim raščlanama i suglasno njima, mijenja se ili dopunjava, po potrebi. Ove raščlane osiguravaju stalnu uskladenost programa sa operativnim iskustvom i uputama BHDCA uz uvažavanje novih i/ili izmijenjenih uputa koja izdaju imatelji potvrda o tipu i dodatne potvrde o tipu ili druga organizacija koja objavljuje takve podatke prema Pravilniku o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija E7-21.
- (h) U slučaju BH LA1 zrakoplova koji nisu uključeni u komercijalne operacije, uskladenost sa stvcima (b), (c), (d), (e), i (g) moguće je zamijeniti usuglašavanjem sa sljedećim uvjetima:
1. Program održavanja zrakoplova mora jasno naznačiti vlasnika i konkretni zrakoplov na koji se program odnosi, uključujući podatke o instaliranom motoru i propeleru.
 2. Program održavanja zrakoplova mora biti:
 - a. uskladen sa "minimalnim programom održavanja", koji je naveden u stavku (i), a koji se odnosi na dati zrakoplov, ili
 - b. uskladen sa gore navedenim stvcima (d) i (e).

3. Program održavanja ne smije biti manje restriktivan od minimalnog programa održavanja.
4. Program održavanja zrakoplova mora uključiti obvezne zahtjeve kojima se osigurava kontinuirana plovidbenost zrakoplova, kao što su ponavljajuće direktive o plovidbenosti (*Airworthiness Directives*), ograničenja navedena u odjeljku koji sadrži ograničenja za plovidbenost (*Airworthiness Limitation Section*), upute za vodenje kontinuirane plovidbenosti (*Instructions for Continued Airworthiness*) ili specifični zahtjevi za održavanje koji su sadržani u listi podataka certifikata tipa (*Type Certificate Data Sheet*).
Uz to, program održavanja zrakoplova mora uključivati i dodatne zadatke specifične za održavanje određenog tipa zrakoplova, konfiguracije zrakoplova i tipa operacija.
Minimalno, sljedeći elementi se moraju uzeti u obzir:
- Instalirana oprema i modifikacije zrakoplova;
 - Opravke izvršene na zrakoplovu;
 - Komponente ograničenog vijeka trajanja i komponentne od ključne važnosti za sigurnost zračnog letenja;
 - Preporuke koje se odnose na održavanje, kao što su preporuke o intervalima između remonta (*Time Between Overhaul*), date kroz servisne biltene, pisma i u drugim oblicima kao neobvezujuće informacije;
 - Važeće operativne direktive ili zahtjeve koji se tiču periodičnih pregleda određene opreme;
 - Posebna operativna odobrenja.
 - Uporaba zrakoplova i operativno okruženje;
 - Održavanje koje vrši pilot-vlasnik (ukoliko se primjenjuje).
5. Ukoliko program održavanja nije odobren od strane BHDCA (izravno ili od strane ovlaštene M.A. Pod-dio G organizacije, putem neizravnog postupka odobravanja), program održavanja zrakoplova mora imati potpisano ovjerenu izjavu u kojoj vlasnik deklariše da se program održavanja odnosi na zrakoplov navedene registracije i da se vlasnik izjašnjava kao potpuno odgovoran za njegov sadržaj i, posebno, u potpunosti odgovoran za bilo koja odstupanja u programu održavanja u odnosu na preporuke imatelja odobrenja za dizajn (*Design Approval Holder*) datog zrakoplova.
Program održavanja zrakoplova mora biti pregledan najmanje jednom godišnje zajedno sa pregledom za utvrđivanje plovidbenosti, kako se zahtijeva točkom M.A.710 (h). Ovu provjeru programa mora vršiti osoba koja je izvršila pregled za utvrđivanje plovidbenosti zrakoplova. Ukoliko se pregledom programa ustanovi da postoji nezadovoljavajuće stanje na zrakoplovu uzrokovano sadržajem programa održavanja, vlasnik mora izmijeniti program održavanja na način sa kojim će biti suglasna BHDCA.
- (i) U slučaju da se radi o zrakoplovu BH LA1 koji nije zračni brod i koji nije uključen u komercijalne operacije, minimalni program održavanja iz stavka (h), mora biti uskladen sa sljedećim uvjetima:
1. Program mora sadržavati sljedeće intervale pregleda:
 - Za BH LA1 zrakoplove i BH LA1 motorne jedrilice (*Touring Motor Gliders, TMG*), interval od godine dana ili 100 sati letenja, šta prvo istekne. Dozvoljena je tolerancija od 1 mjeseca ili 10 sati, ali se naredni interval određuje od datuma ili broja sati letenja po originalno utvrđenom rasporedu;

- Za BH LA1 jedrilice, pogonjene BH LA1 jedrilice koje ne spadaju u grupu TMG ili BH LA1 balona, godišnji pregled. Dozvoljena je toleranca od 1 mjeseca, ali se naredni interval određuje od datuma po originalno utvrđenom rasporedu.
2. Program mora sadržavati sljedeće:
- Zadatke opsluživanja (servisiranja) koje zahtijeva proizvođač;
 - Provjere oznaka i obilježavanja;
 - Pregled prethodnih izvještaja o težini i mjerjenje težine;
 - Operativni test transpondera (ukoliko postoji);
 - Operativni test pito-statičkog sustava.
 - U slučaju BH LA1 zrakoplova:
 - Operativne provjere snage i broja obrtaja, magneta, pritiska goriva i ulja, temperature motora;
 - Za motore koji imaju motor sa automatskom kontrolom, procedure startovanja (*run-up*) motora;
 - Za motore sa suhim karterom (*dry-sump*), motore sa turbopunjачem ili motore hladene tečnošću, operativna provjera za znakove poremećaja kretanja fluida;
 - Provjera stanja i pričvršćivanja strukturalnih elemenata, sustava i komponenti koji se odnose na sljedeća područja:

Za BH LA1 zrakoplove:

- Struktura zrakoplova
- Kabina i kokpit
- Stajni trap
- Krilo i centralna sekcija
- Komande leta
- Repne površine
- Avionika i elektrika
- Pogonska grupa
- Spojnice i reduktori
- Elise
- Razni sustavi kao što su raketni sustavi za spašavanje

Za BH LA1 jedrilice i BH LA1 pogonjene jedrilice:

- Struktura zrakoplova
- Kabina i kokpit
- Stajni trap
- Krilo i centralna sekcija
- Repne površine
- Avionika i elektrika
- Pogonska grupa (ukoliko se može primijeniti)
- Različiti sustavi kao što su odvojivi balast, padobran za kočenje (*drag chute*) i njegovo upravljanje, sustav vodenog balasta

Za BH LA1 balone na vrući zrak:

- Kupola
- Gorionik
- Korpa
- Rezervoari za gorivo
- Oprema i instrumenti

Za BH LA1 balone sa plinom lakšim od zraka:

- Kupola
- Korpa
- Oprema i instrumenti

Program održavanja za zračne brodove treba biti sukladan stavcima (d) i (e).

M.A.303 Direktive o plovidbenosti (Airworthiness Directive)

Sve direktive o plovidbenosti se moraju izvršiti u okviru zahtjeva koji su njima postavljeni, izuzev ako BHDCA ne odredi drugče.

Za zrakoplove koji posjeduju trajnu dozvolu za letove umjesto potvrda o plovidbenosti, moraju se provesti publikacije proizvođača klasificirane kao obvezne, izuzev ako BHDCA ne odredi drugče.

M.A.304 Podaci o modifikacijama i popravkama

Procjena oštećenja i izvođenje modifikacija i popravki vrši se, u ovisnosti šta je odgovarajuće, na temelju:

- (a) podataka koje odobri BHDCA, odnosno EASA;
- (b) podataka koje odobri organizacija za projektiranje koja je odobrena prema E7-21 ili Part-21;
- (c) podataka koji su sadržani u standardima gradnje (*Certification Specifications*) iz točki 21.A.90B ili 21.A.431B Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija, E7-21(Dio 21).

M.A.305 Sustav evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova (Aircraft Continuing Airworthiness Record System)

- (a) Po završetku svakog održavanja, prateće potvrde o vraćanju u uporabu prema M.A.801 ili 145.A.50 unose se u evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova. Unos se čini što prije, a najkasnije 30 dana od završetka održavanja.
- (b) Evidencija o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova sastoji se od:
 1. knjiga zrakoplova, knjiga/e motora ili kontrolne kartice modula motora, knjiga/e elise i kontrolnih kartica za komponente sa ograničenim vijekom uporabe, kako je odgovarajuće, i
 2. operatorovog sustava tehničke knjige zrakoplova (*Operator's Technical Log*), kad se to u M.A.306 zahtijeva za komercijalni zračni prijevoz ili kad to zahtijeva BHDCA za komercijalne aktivnosti koje ne spadaju u komercijalni zračni prijevoz, kao i kod zrakoplova za posebne aktivnosti.
- (c) U knjigu zrakoplova unose se na odgovarajući način tip i oznaka registracije zrakoplova, datum, ukupno vrijeme naleta i ili ciklusi naleta i ili slijetanja.
- (d) Evidencija o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova sadrži trenutni:
 1. status direktiva o plovidbenosti i mjera koje je naložila BHDCA, kao izravnu reakciju na sigurnosni problem;
 2. status modifikacija i popravki;
 3. status ispunjavanja programa održavanja;
 4. status komponenti sa ograničenim vijekom uporabe;
 5. izvještaj o masi i balansu;
 6. spisak odloženih radova održavanja.
- (e) Pored dokumenta o spremnosti za uporabu komponente tj. BHDCA E7-Obrazac 1, EASA Form 1, ili drugog ekvivalentnog dokumenta, u vezi sa ugradenom komponentom (motor, elisa, modul motora ili komponenta s ograničenim vijekom trajanja), u odgovarajuću knjigu motora ili elise, kontrolnu karticu modula motora ili komponente sa ograničenim vijekom uporabe unose se sljedeći podaci:
 1. identifikacija komponente; i
 2. tip, serijski broj i registracija, kad je odgovarajuće, zrakoplova, motora, elise, modula motora ili komponente s ograničenim vijekom trajanja, u koji je komponenta bila ugradena, zajedno sa pozivom na ugradnju i izgradnju komponente; i

- 3. za određenu komponentu: datum, zajedno sa zbirnim ukupnim vremenom naleta i/ili ciklusa naleta i/ili slijetanja i/ili kalendarsko vrijeme, kad je odgovarajuće; i
- 4. aktuelni podaci iz stavka (d) koji se odnose na komponentu.
- (f) Osoba koja je odgovorna za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti po M.A. Odjeljak B, kontrolira evidenciju kako je to određeno u M.A.305 i podnosi je na uvid u BHDCA, ukoliko to BHDCA zahtijeva.
- (g) Upisi u evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova moraju biti jasni i točni. Ako neki upis treba da se ispravi, čini se to na način koji omogućuje da originalni upis ostane jasno vidljiv.
- (h) Vlasnik ili operator zrakoplova uspostavlja sustav čuvanja evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti, tako što se naredni podaci čuvaju u rokovima koji slijede:
 - 1. detaljna evidencija o održavanju zrakoplova i komponenti sa ograničenim vijekom uporabe koje su ugrađene u zrakoplov – sve dok se informacija, koja se nalazi u evidenciji, ne zamjeni novom informacijom ekvivalentnog opsega i detaljnosti, ali ne manje od 36 mjeseci od puštanja zrakoplova ili komponenti u uporabu;
 - 2. ukupno vrijeme uporabe (sati, kalendarsko vrijeme, ciklusi i broj slijetanja) zrakoplova i svih komponenti sa ograničenim vijekom uporabe – najmanje 12 mjeseci od kad su zrakoplov ili komponenta trajno povučeni iz uporabe;
 - 3. vrijeme uporabe (sati, kalendarsko vrijeme, ciklusi i broj slijetanja), kako je odgovarajuće, od posljednjeg planiranog (redovitog) održavanja komponente sa ograničenim vijekom uporabe – najmanje dok planirano (redovito) održavanje komponente ne bude zamijenjeno drugim planiranim (redovitim) održavanjem ekvivalentnog opsega i vrste radova;
 - 4. trenutni status ispunjavanja programa održavanja, tako da se može utvrditi usklađenosnost sa odobrenim programom održavanja zrakoplova – najmanje dok planirano (redovito) održavanje zrakoplova ili komponente ne bude zamijenjeno drugim planiranim (redovitim) održavanjem ekvivalentnog opsega i vrste radova;
 - 5. trenutni status direktive o plovidbenosti, koja važi za zrakoplov i komponente – najmanje 12 mjeseci od kad su zrakoplov ili komponenta trajno povučeni iz uporabe;
 - 6. pojedinosti o tekućim modifikacijama i popravkama zrakoplova, motora, elise i drugih komponenti koje su od vitalnog značaja za sigurnost leta – najmanje 12 mjeseci od kad su trajno povučeni iz uporabe.

M.A.306 Operatorov sustav tehničke knjige zrakoplova (Operator's Technical Log)

- (a) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, kao i kod zrakoplova za posebne aktivnosti, pored zahtjeva iz M.A.305, operator koristi sustav tehničke knjige zrakoplova, koji sadrži sljedeće podatke za svaki zrakoplov:
 - 1. podatke o svakom letu neophodne za osiguravanje neprekidne sigurnosti letenja;
 - 2. važeće potvrde o vraćanju u uporabu;
 - 3. aktuelnu izjavu o održavanju, u kojoj se navodi status održavanja zrakoplova i navodi koje planirano redovito (*scheduled*) ili neplanirano (*izvanredno, (out of phase)*) održavanje je sljedeće predviđeno, izuzev

- kad se BHDCA saglasi s time da se izjava o održavanju čuva na drugom mjestu;
 - 4. podatke o neizvedenim, odloženim popravkama kvarova, koje utiču na rad zrakoplova;
 - 5. sve potrebne upute o sporazumima za usluge održavanja.
 - (b) Sustav tehničke knjige zrakoplova i njene kasnije promjene odobrava BHDCA.
 - (c) Operator osigurava da se tehnička knjiga zrakoplova čuva još 36 mjeseci od datuma posljednjeg upisa.
- M.A.307 Prijenos evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova**
- (a) Vlasnik ili operator zrakoplova osigurava da se, ako se zrakoplov trajno prenese s jednog vlasnika ili operatera na drugog vlasnika ili operatera, prenese evidencija o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova iz M.A.305 i operatorov sustav tehničke knjige iz M.A.306.
 - (b) Vlasnik zrakoplova je obvezan, ako je ugovorom povjerio osiguravanje kontinuirane plovidbenosti organizaciji za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, njoj predati i evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti iz M.A.305.
 - (c) Rok u kome se evidencije čuvaju važi i za novog vlasnika, novog operatera zrakoplova i organizaciju za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti.

ODJELJAK D

STANDARDI ODRŽAVANJA

M.A.401 Podaci o održavanju

- (a) Osoba ili organizacije za održavanje zrakoplova, pri održavanju zrakoplova, uključujući i modifikacije i popravke, moraju imati pristup važećim odgovarajućim podacima o održavanju i samo njih koristiti.
- (b) Izraz "važeći podaci o održavanju" u ovom Dijelu (E7–M) označava:
 - 1. svaki važeći zahtjev, postupak, standard ili obavijest koji je izdala BHDCA ili EASA;
 - 2. svaku važeću direktivu o plovidbenosti ili obvezne servisne informacije proizvođača;
 - 3. svaku važeću uputu o kontinuiranoj plovidbenosti koju izdaje imatelji potvrda o tipu ili dodatne potvrde o tipu i druge organizacije koje objavljaju takve podatke prema Pravilniku o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (Dio 21) ili E7-21 (BH POA);
 - 4. važeće podatke izdate suglasno 145.A.45(d);
 - 5. za zrakoplove koji se koriste na temelju dozvole za letenje, kao primjenjivi podaci za održavanje mogu biti korištena zadnja dostupna, posljednja izdanja priručnika za taj tip zrakoplova.
- (c) Osoba ili organizacija za održavanje zrakoplova moraju omogućiti da svi podaci o održavanju budu odgovarajući i lako dostupni za korištenje kad se zahtijevaju. Oni moraju uspostaviti sustav radnih kartica ili radnih lista u koje se točno prepisuju podaci o održavanju ili se u njima precizno upućuje na određeni zadatak ili grupe zadataka koji su sadržani u podacima o održavanju.

M.A.402 Obavljanje održavanja

- (a) Održavanje obavlja kvalificirano osoblje po metodama, tehnikama, standardima i uputama navedenim u podacima o održavanju iz M.A.401. Poslije obavljenih kritičnih radova održavanja koji utiču na sigurnost letenja, vrši se neovisan pregled, izuzev ako drukčije nije predviđeno u Dijelu E7-145 ili odobreno od strane BHDCA.
- (b) Održavanje se mora obavljati alatima, opremom i materijalima navedenim u podacima o održavanju iz

M.A.401, izuzev ako drukčije nije predviđeno u Dijelu E7-145. Alati i oprema, po potrebi, provjeravaju se i baždare suglasno priznatim standardima.

- (c) Prostor, u kome se obavlja održavanje, mora biti dobro organiziran i čist od prljavštine i zagadenja.
- (d) Održavanje se mora obavljati uz uvažavanje ograničenja koja proizlaze iz zaštite okoliša, navedenih u podacima o održavanju iz M.A.401.
- (e) Ako su vremenske prilike loše ili su radovi održavanja dugotrajni, moraju se koristiti odgovarajući objekti.
- (f) Po okončanju radova održavanja, mora se sprovesti opća provjera kako bi se ustvrdilo da na zrakoplovu ili komponenti nisu zaostali kakvi alati, oprema ili drugi strani dijelovi ili materijali, kao i da li su svi pristupni paneli, koji su tijekom održavanja skinuti, ponovno vraćeni na svoja mesta.

M.A.403 Kvarovi zrakoplova

- (a) Kvar zrakoplova koji ozbiljno utiče na sigurnost letenja mora biti otklonjen prije sljedećeg leta.
- (b) Samo ovlašteno osoblje prema M.A.801(b)1, M.A.801(b)2, M.A.801(c), M.A.801(d) ili Dijelu E7-145 može, na temelju podataka o održavanju iz M.A.401, odlučiti o tome da li kvar zrakoplova ozbiljno utiče na sigurnost letenja i, shodno tome, kada i koje mjere za otklanjanje kvara treba da se poduzmu prije sljedećeg leta, a koje mjere za otklanjanje kvara se mogu odložiti. Ovo ne važi:
 - 1. kad odobrenu listu minimalne ispravnosti ugrađene opreme zrakoplova prema odluci nadležnog organa koristi pilot;
 - 2. kad je BHDCA kvarove zrakoplova odredila kao prihvatljive.
- (c) Kvar zrakoplova koji ozbiljno ne utiče na sigurnost letenja, otklanja se što prije poslije dana kad je prvi put otkriven, u okviru roka koji je naveden u podacima o održavanju.
- (d) Kvar zrakoplova koji nije otklonjen prije leta, upisuje se u evidenciju o održavanju zrakoplova iz M.A.305 ili u operatorov sustav tehničke knjige zrakoplova iz M.A.306.

ODJELJAK E KOMPONENTE

M.A.501 Ugradnja

- (a) Nijedna komponenta ne može biti ugrađena ako nije u zadovoljavajućem stanju, ako na odgovarajući način i na obrascu BHDCA E7-1, obrascu EASA Form 1 ili drugom ekvivalentnom dokumentu nije određena kao spremna za uporabu.
- (b) Prije ugradnje komponente u zrakoplov, osoba ili odobrena organizacija za održavanje mora provjeriti da li je komponenta odgovarajuća za ugradnju, u slučajevima kada može doći do različitih konfiguracija uslijed vršenja modifikacije i/ili primjene direktive o plovidbenosti.
- (c) Standardni dijelovi ugrađuju se na zrakoplov ili komponentu samo ako podaci o održavanju specificiraju određeni standardni dio. Standardni dijelovi ugrađuju se samo kad su propričeni dokazima o usklađenosti (*Evidence of Conformity*) koji se mogu pratiti do važećeg standarda (*Traceable to the Applicable Standard*).
- (d) Materijal (sirovina ili potrošni materijal) koristi se u zrakoplovu ili komponenti samo ako je proizvođač zrakoplova ili komponente tako naveo u odgovarajućim podacima o održavanju ili kad je to određeno u Dijelu E7-145. Ovaj materijal koristi se samo ako zadovoljava potrebne specifikacije i ako se može utvrditi njegovo podrijetlo. Svaki materijal mora pratiti dokumentaciju koja se jasno odnosi na određeni materijal i koja sadrži izjavu o

usklađenosti sa specifikacijom i podatke o proizvođaču i dobavljaču.

M.A.502 Održavanje komponenti

- (a) Izuzev komponenti iz točke 21A.307(c) Dio E7-21, komponente se održavaju u organizacijama za održavanje, koje su odgovarajuće odobrene suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (E7-M) ili suglasno Dijelu 145 (E7-145).
- (b) Odstupajući od stavka (a), održavanje komponente prema podacima o održavanju zrakoplova ili, ako to odobri BHDCA, prema podacima o održavanju komponente, može obavljati organizacija kategorije klase A, koja je odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (E7-M) ili suglasno Dijelu 145 (E7-145) ili ovlašteno osoblje iz M.A.801(b)2 – ali samo dok su takve komponente ugrađene u zrakoplov. Pa ipak, takva organizacija kategorije klase A ili ovlašteno osoblje mogu komponentu privremeno da izgrade sa zrakoplova radi održavanja, da bi se olakšao pristup komponenti, izuzev ako to stvara potrebu za dodatnim održavanjem koje nije predmet ovog stavka. Održavanje komponente koje se izvodi prema ovom stavku, ne zahtijeva izdavanje obrasca 1, ali podliježe zahtjevima za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu zrakoplova iz M.A.801.
- (c) Odstupajući od stavka (a), održavanje komponente motora/pomoćnog uredaja za napajanje (*APU*) prema podacima o održavanju motora/*APU* ili, ako to odobri BHDCA, prema podacima o održavanju komponente, može obavljati organizacija kategorije klase B, koja je odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (*Part-M*) 2 – ali samo dok su takve komponente ugrađene u motor/*APU*. Pa ipak, takva organizacija kategorije klase B, može ovu komponentu privremeno skinuti sa zrakoplova radi održavanja da bi se olakšao pristup komponenti, izuzev ako to stvara potrebu za dodatnim održavanjem koje nije predmet ovog stavka.
- (d) Odstupajući od stavka (a) i M.A.801(b)2, održavanje komponente osim remonta dok je ona ugrađena ili privremeno skinuta sa *BHLA1* zrakoplova koji se ne koristi za komercijalni zračni prijevoz, koje se izvodi prema podacima o održavanju komponente, ovlašteno osoblje iz M.A.801(b)2.
Odstupajući od stavka (1) ove točke, dozvoljen je remont motora i elisa samo za motorne jedrilice i *BHLSA* zrakoplove.
Održavanje komponente prema stavku (d) ne zahtijeva izdavanje obrasca 1, ali podliježe zahtjevima za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu zrakoplova iz M.A.801.
- (e) Komponente iz točke 21A.307(c) (E7-21) će se održavati u organizacijama kategorije A (*A-rated*), koje su odobrene sukladno Sekciji A, Odjeljka F ovog Aneksa (E7-M) ili E7-145, od strane ovlaštenog osoblja iz točke M.A.801(b)2 ili od strane pilota-vlasnika iz točke M.A.801(b)3 ukoliko se ugrađuje u zrakoplov ili privremeno skida da bi se poboljšao pristup. Kod održavanja komponente sukladno ovom stavku, ne može se izdati obracac 1 i podliježe zahtjevima za izdavanje potvrda o vraćanju u uporabu sukladno točki M.A.801.

M.A.503 Komponente sa ograničenim vijekom uporabe (Service Life Limited Components)

- (b) Ugrađene komponente sa ograničenim vijekom uporabe ne smiju da prekorače odobreni vijek uporabe koji je naveden u odobrenom programu održavanja i direktivama o plovidbenosti, izuzev kao što je predviđeno u M.A.504(c).

- (c) Odobreni vijek uporabe izražava se kalendarskim vremenom, satima leta, brojem slijetanja ili ciklusima, kako je odgovarajuće.
- (d) Na kraju odobrenog vijeka uporabe, komponenta se mora skinuti sa zrakoplova radi održavanja ili radi trajnog odstranivanja kod komponenti s potvrđenim ograničenim vijekom uporabe.

M.A.504 Nadzor nad neispravnim komponentama (Control of Unserviceable Components)

- (a) Komponenta važi za neispravnu u slučaju:
 1. isteka vijeka uporabe koji je naveden u programu održavanja;
 2. neispunjavanja važećih direktiva o plovidbenost i drugih uvjeta za kontinuiranu plovidbenost;
 3. nedostatka podataka za određivanje statusa plovidbenosti ili podobnosti za ugradnju;
 4. očiglednog kvara ili neispravnog rada;
 5. kad je bila uključena u nesreću ili nezgodu koji bi mogli da utiču na njeno korištenje.
- (b) Neispravne komponente označavaju se i čuvaju na zaštićenom mjestu i pod kontrolom odobrene organizacije, do donošenja konačne odluke o njihovom statusu. Ipak, za zrakoplove koji se ne koriste za komercijalni zračni prijevoz i koji nisu veliki zrakoplovi, osoba ili organizacija koji su identificirali komponentu kao neispravnu, mogu prenijeti na vlasnika zrakoplova odgovornost za čuvanje komponente, pod uvjetom da se prijenos upiše u knjigu zrakoplova, knjigu motora ili knjigu komponente.
- (c) Komponente koje su dostigle svoj potvrđeni ograničeni vijek uporabe ili koje imaju neotklonljiv kvar, razvrstavaju se kao nepopravljive i ne mogu ponovo ući u sustav snabdijevanja komponentama, izuzev ako se njihov potvrđeni ograničeni vijek uporabe ne produži ili ako ne bude odobrena njihova popravka prema M.A.304.
- (d) Svaka osoba ili organizacija koji su odgovorni prema ovom Dijelu (E7-M) u slučaju nepopravljivih komponenti iz stavka (c):
 1. zadržavaju komponentu na mjestu predviđenom u stavku (b); ili
 2. osiguravaju da komponenta bude onesposobljena tako da se ne može na ekonomičan način iskoristiti ili popraviti, prije nego što se oslobode odgovornosti za komponentu.
- (e) Odstupajući od stavka (d), osoba ili organizacija odgovorni prema ovom Dijelu (E7-M) mogu prenijeti odgovornost za komponentu koja je razvrstana kao nepopravljiva na organizaciju za obuku ili istraživanje, bez obveze da je prethodno onesposobe.

**ODJELJAK F
ORGANIZACIJE ZA ODRŽAVANJE**
M.A.601 Oblast primjene

Ovim odjeljkom utvrđuju se zahtjevi koji nisu navedeni u M.A.201 (g), a koje organizacija mora ispuniti radi pribavljanja i važenja odobrenja za održavanje zrakoplova ili komponenti.

M.A.602 Zahtjev

Zahtjev za izdavanje ili promjenu odobrenja za održavanje podnosi se na obrascu i na način koji odredi BHDCA.

M.A.603 Opseg odobrenja

- (a) Organizacija koja se bavi aktivnostima koje podliježu ovom odjeljku, ne smije obavljati svoje aktivnosti ukoliko nema odobrenje nadležnog organa. U Dodatku V Aneksa I (E7-M) prikazan je obrazac potvrde za ovo odobrenje.
- (b) Priručnik organizacije za održavanje po M.A.604 mora točno da odredi opseg i vrstu radova (*scope of work*) za koje

- se smatra da je odobren. Dodatak IV ovog Dijela (E7-M) određuje sve klase (*classes*) i sva ovlaštenja (*ratings*) koji su mogući prema M.A. Odjeljku F.
- (c) Suglasno podacima o održavanju, odobrena organizacija za održavanje može izradivati u ograničenom opsegu dijelove namijenjene za korištenje tijekom tekućih radova unutar njenih objekata, kao što je to predviđeno u njenom priručniku.

M.A.604 Priručnik organizacije za održavanje

- (a) Organizacija za održavanje ima priručnik koji najmanje sadrži sljedeće podatke:
 1. izjavu koju je potpisao odgovorni rukovoditelj organizacije (*accountable manager*), kojom se potvrđuje da će organizacija stalno raditi suglasno ovom Dijelu (E7-M) i priručniku;
 2. opseg radova koje organizacija obavlja;
 3. zvanja i imena osoba imenovanih prema M.A.606.(b);
 4. organizacionu šemu koja pokazuje povezane lance odgovornosti između osoba imenovanih prema M.A.606(b);
 5. spisak ovlaštenog osoblja, i, ako se to može primijeniti, osoblje za provjeru plovidbenosti i osoblje odgovorno za razvoj i ažuriranje programa održavanja sa opsegom njihovih ovlaštenja;
 6. spisak mjesta na kojima se održavanje izvodi, zajedno sa općim opisom objekata;
 7. postupak koji pokazuju kako organizacija za održavanje osigurava usklađenost sa ovim dijelom (E7-M);
 8. postupak za promjenu priručnika organizacije za održavanje;
 9. za zrakoplove izvorno vojnog dizajna, organizacija mora razviti procedure kojima će osigurati adekvatno održavanje specijalne opreme i sustava.
- (b) Priručnik organizacije za održavanje i njegove kasnije promjene odobrava BHDCA;
- (c) Izuzetno od stavka (b), manje promjene priručnika se mogu odobriti putem neizravnog odobravanja.
- (d) Ako organizacija već posjeduje odobrenje izdato prema EASA Part M Subpart F, ovaj priručnik može biti naveden u dodatku na postojeći priručnik organizacije (MOM).

M.A.605 Objekti

Organizacija osigurava:

- (a) objekte opremljene za planirane radove, specijalizirane radionice i odjeljenja (*bay*), koji su na odgovarajući način izdvojeni da bi se osigurala zaštita od zagadenja i vanjskih utjecaja.
- (b) odgovarajući uredski prostor za pripremu i praćenje planiranih radova, uključujući, prije svega, vođenje evidencije o obavljenom održavanju.
- (c) sigurne kapacitete za skladištenje komponenti, opreme, alata i materijala. Uvjeti skladištenja osiguravaju da neispravne komponente i materijali budu odvojeni od ostalih komponenti, materijala, opreme i alata. Uvjeti skladištenja se moraju usuglasiti sa zahtjevima proizvođača, a pristup skladištu može imati samo ovlašteno osoblje.

M.A.606 Zahtjevi glede osoblja

- (a) Organizacija imenuje odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*), koji ima ovlaštenje da osigura da održavanje, koje stranka zahtijeva, bude obavljeno i finansirano prema standardima iz ovog Dijela (E7-M).
- (b) Organizacija imenuje osobu ili grupu osoba koje su odgovorne da osiguraju da organizacija stalno postupa

- prema ovom Odjeljku. Ове особе првенstveno su odgovorne odgovornom rukovoditelju.
- (c) Sve osobе navedene u stavku (b) moraju imati odgovarajuće znanje, obuku i iskustvo iz oblasti održavanja zrakoplova i/ili komponenti.
 - (d) Organizacija mora imati odgovarajuće osoblje koje odgovara uobičajenom opsegu ugovorenih poslova. Radni odnos na određeno vrijeme se može zasnovati samo ako je opseg posla veći od uobičajenog, ali samo za osoblje koje ne izdaje potvrde o vraćanju u uporabu.
 - (e) Kvalifikacije svog osoblja uključenog u poslove održavanja, pregledi radi utvrđivanja plovidbenosti i razvoj programa održavanja moraju biti dokazane i dokumentirane.
 - (f) Osoblje koje obavlja specijalizirane poslove, kao što su zavarivanje ili ispitivanje bez razaranja, izuzev ispitivanja penetrantima, mora biti kvalificirano prema priznatim standardima. Organizacija za održavanje mora imati dostatno ovlaštenog osoblja za izdavanje M.A.612 i M.A.613 potvrda o vraćanju u uporabu zrakoplova i komponenti. Ovo osoblje mora ispunjavati zahtjeve iz E7-66.
 - (h) Odstupajući od stavka (g), organizacija može angažirati ovlašteno osoblje koje je kvalificirano shodno odredbama kojeslijede, kad operatorima, koji se bave komercijalnim aktivnostima, pruža podršku pri održavanju prema odgovarajućem odobrenom postupku koji je sastavni dio odobrenog priručnika organizacije:
 - 1. za ponavljajuću predpoletnu direktivu o plovidbenosti (*Repetitive Pre-Flight Airworthiness Directive*), koja posebno navodi da je letačka posada može izvršiti, organizacija može izdati ograničeno ovlaštenje za izdavanje potvrde vodi zrakoplova na temelju dozvole letačke posade, pod uvjetom da osigura odgovarajuću praktičnu obuku kojom se omogućuje da on bude u stanju da ispuni direktivu o plovidbenosti u okviru zahtijevanih standarda;
 - 2. ako se zrakoplov koristi van mesta u kome organizacija za održavanje obavlja održavanje (*supported location*), organizacija može izdati ograničeno ovlaštenje za izdavanje potvrde vodi zrakoplova na temelju dozvole letačke posade, pod uvjetom da organizacija osigura odgovarajuću praktičnu obuku kojom se omogućuje da on bude sposoban da izvede potrebne poslove u okviru zahtijevanih standarda.
 - (i) Ako organizacija vrši pregledi radi utvrđivanja plovidbenosti i na temelju toga izdaje potvrde o potvrdi plovidbenosti za zrakoplove klasificirane kao BH LA1 koji nisu uključeni u komercijalni zračni promet sukladno M.A.901 (1), u tom slučaju mora imati osoblje za provjeru plovidbenosti klasificirano i ovlašteno sukladno M.A.901 (1).
 - (j) Ako je organizacija uključena u razvoj i proces odobrenja programa održavanja za zrakoplove klasificirane kao BH LA2 koji nisu uključeni u komercijalne operacije sukladno M.A.201 (e)(ii), u tom slučaju mora imati kvalificirano osoblje sa relevantnim znanjem i iskustvom.

M.A.607 Ovlašteno osoblje i osoblje za provjeru plovidbenosti

- (a) Pored navedenog u M.A.606(g), ovlašteno osoblje može koristiti svoja ovlaštenja samo ako organizacija osigura da:
 - 1. ovlašteno osoblje može dokazati da ispunjava zahtjeve iz 66.A.20(b) Dijela 66 (E7-66);

- 2. ovlašteno osoblje ima odgovarajuće znanje o zrakoplovima i/ili komponentama koje treba održavati i poznaje organizacijske postupke koji su s tim povezani.
- (b) U nepredviđenim slučajevima, kad se zrakoplov prizemlji na mjestu izvan glavne baze u kojoj nema odgovarajućeg ovlaštenog osoblja, organizacija za održavanje, s kojom je zaključen ugovor o pružanju podrške pri održavanju, može izdati jednokratno ovlaštenje za izdavanje potvrde (*one-off certification authorisation*):
 - 1. jednoj svojoj zaposlenoj osobi koja ima ekvivalentna ovlaštenja za tip zrakoplova slične tehnologije, konstrukcije i sustava;
 - 2. svakoj osobi, koja ima najmanje tri godine iskustva na radovima održavanja i važeću ICAO dozvolu za održavanje zrakoplova za tip zrakoplova za koji se izdaje potvrda ako u tom mjestu ne postoji nijedna organizacija koja je odobrena suglasno ovom Dijelu (E7-M) i ako organizacija za održavanje s kojom je zaključen ugovor pribavi i ima u personalnoj evidenciji dokaz o iskustvu i dozvoli za održavanje te osobe.
- O navedenim slučajevima obaviještava se BHDCA u roku od sedam dana od dana kad je ovlaštenje izdato. Odobrena organizacija za održavanje, koja je izdala jednokratno ovlaštenje za izdavanje potvrde, mora omogućiti provjeru takvog održavanja ako ono može utjecati na sigurnost letenja.
- (c) Odobrena organizacija za održavanje dokumentira sve pojedinosti koje se odnose na ovlašteno osoblje i osoblje za provjeru plovidbenosti i vodi tekuću listu ovlaštenog osoblja i osoblja za provjeru plovidbenosti, zajedno sa opsegom njihovih ovlaštenja, kao dio priručnika organizacije po M.A.604(a)5.

M.A.608 Komponente, oprema i alati

- (a) Organizacija je obvezna:
 - 1. imati opremu i alat navedene u podacima o održavanju iz M.A.609 ili odgovarajuću ekvivalentnu, navedenu u njenom priručniku, neophodnu za svakodnevne poslove održavanja za koje je odobrena;
 - 2. pokati da ima pristup opremi i alatima koji se povremeno koriste.
- (b) Alati i oprema provjeravaju se i baždare po priznatim standardima. Organizacija
- (c) Organizacija pregleda, razvrstava i na odgovarajući način odvaja sve prisjepe komponente.
- (d) Nabavka rezervnih dijelova za zrakoplove vojnog podrijetla
 - (1) Rezervni dijelovi i komponente za zrakoplove vojnog podrijetla moraju se nabavljati iz originalnih izvora ili od poznatih snabdjevača ili proizvođača, za koje je utvrđeno da zadovoljavaju tražene standarde.
 - (2) Materijali ili rezervni dijelovi nabavljeni iz vojnih izvora moraju biti podvrgnuti pregledu radi procjene njihovog fizičkog stanja, prethodne istorije, kompletnosti dokumentacije, statusa modifikacija i kompatibilnosti sa serijskim brojem zrakoplova. Osoblje ovlašteno za potpisivanje potvrda o vraćanju u uporabu mora procijeniti prihvatljivost svakog pojedinog dijela i osigurati zapise o toj procjeni prije ugradnje tih dijelova na zrakoplov. Ova procedura mora biti navedena u priručniku.
 - (3) Procjena stanja komponente mora obuhvatiti i ispitivanja radi procjene efekata starenja i korozije.
 - (4) Provjerom strukturalnih komponenti se mora utvrditi postojanje oštećenja ili pogoršanja stanja materijala

- uslijed starenja. Ukoliko je neophodno, moraju se upotrijebiti metode ispitivanja bez razaranja (NDT). Ukoliko postoje, neophodno je slijediti upute proizvođača.
- (5) Historija i spremnost za uporabu motora, propeler, reduktora i bilo kojih drugih značajnih komponenti mora biti uspostavljena prije ugradnje. Ukoliko status takve komponente ne može biti potvrđen, komponenta mora biti rastavljena, provjerena i, ukoliko je neophodno, remontirana da bi se potvrdila njena ispravnost. Komponente sa ograničenim životnim vijekom koje ne posjeduju točne i potpune zapise se moraju odbaciti.
- (6) Standardni dijelovi moraju imati podrijetlo iz prihvatljivih izvora i moraju biti sukladni specifiranoj oznaci dijela (*part number*). Ako se specifikacija razlikuje od ekvivalentnih dijelova u civilnoj upotrebi, zvanična izjava o usklađenosti (*statement of conformity*) kojom se potvrđuje ekvivalentnost mora biti pribavljenja od odgovarajuće organizacije.
- (7) Materijali i dijelovi koji se više ne proizvode ili nisu dostupni od priznatih snabdjevača mogu biti prihvaćeni ako njihova ispravnost i pogodnost za uporabu može biti utvrđena pregledom ili remontom.
- (8) Korištenje alternativnih dijelova dozvoljeno je samo ako postoji suglasnost od originalnog proizvođača ili nadležnih vlasti države odgovorne za dizajn.
- (9) Organizacija mora imati procedure kojima se detaljno opisuju procesi prijema i prihvatanja ovakvih komponenti.

M.A.609 Podaci o održavanju

Prilikom održavanja, uključujući i modifikacije i popravke, odobrena organizacija za održavanje mora posjedovati i koristiti ažurirane podatke o održavanju navedene u M.A.401. Podaci o održavanju koje dostavi stranka čuvaju se samo dok traju radovi.

M.A.610 Radni nalozi za održavanje

Prije otpočinjanja radova održavanja, organizacija za održavanje i organizacija koja zahtijeva održavanje moraju, u pismenom obliku, usuglasiti radni nalog kojim se jasno određuju radovi održavanja koje treba obaviti.

M.A.611 Standardi održavanja

Održavanje se obavlja suglasno zahtjevima iz M.A. Odjeljak D.

M.A.612 Potvrda o vraćanju u uporabu zrakoplova (Aircraft Certificate of Release to Service)

Po okončanju zahtijevanih radova održavanja na zrakoplovu shodno ovom Odjeljku, izdaje se potvrda o vraćanju u uporabu zrakoplova, prema M.A.801.

M.A.613 Potvrda o spremnosti za uporabu komponente (Component Certificate of Release to Service)

- (a) Po okončanju zahtijevanih radova održavanja komponente shodno ovom odjeljku, izdaje se, prema M.A.802, potvrda o spremnosti za uporabu komponente. Izdaje se E7-Obrazac 1, izuzev za komponente koje se održavaju prema M.A.502(b), M.A.502(d) i M.A.502(e) ili koje su proizvedene prema M.A.603(b).
- (b) Potvrda o spremnosti za uporabu komponente, E7-Form 1 se može sačiniti upotrebom računarske baze podataka.

M.A.614 Evidencija o održavanju i pregledima za provjeru plovidbenosti

- (a) Odobrena organizacija za održavanje vodi evidenciju o svim obavljenim radovima održavanja. Evidencija kojom se

dokazuje da su bili ispunjeni svi zahtjevi za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu, uključujući i tehničku dokumentaciju podugovarača, kao i za izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti, se mora čuvati.

- (b) Odobrena organizacija za održavanje mora dostaviti operatoru zrakoplova primjerak potvrde o vraćanju u uporabu, zajedno s primjerkom podataka o bilo kojoj specifičnoj popravci/modifikaciji koja je korištena tijekom popravke/modifikacije.
- (c) Odobrena organizacija za održavanje mora čuvati primjerak svake evidencije i s njom povezane podatke o održavanju tri godine od dana kad su zrakoplov ili komponenta na koje se radovi odnose bili otpremljeni iz odobrene organizacije za održavanje kao spremni za uporabu. Uz to, organizacija mora čuvati kopije svih zapisa vezanih za izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti tri godine od datuma izdavanja te potvrde i osigurati jednu kopiju tih zapisa za vlasnika zrakoplova.
1. Evidencija na koju se odnosi ovaj stavak (M.A.614) će se čuvati tako da bude zaštićena od oštećenja, izmjena i krađe;
 2. Sva računarska oprema koja se koristi da bi se osigurale sigurnosne kopije (*backup*) na diskovima, trake itd. čuvaju se na mjestu različitom od onog na kome se nalaze radni podaci koji se trenutno koriste, i u okruženju koje osigurava da ostanu u dobrom stanju;
 3. Ako odobrena organizacija za održavanje prestane raditi, sva evidencija o održavanju obavljenom u posljednje tri godine koja se čuva, dostavlja se posljednjem vlasniku ili kupcu predmetnog zrakoplova ili komponente ili se dalje čuva na način koji odredi BHDCA.

M.A.615 Prava

Organizacija za održavanje koja je odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (*E7-M*) ima pravo:

- (a) održavati zrakoplov i/ili komponentu za koje je odobrena, na mjestima koja su navedena u njenoj potvrdi o sposobnosti i u njenom priručniku;
- (b) organizirati pružanje specijaliziranih usluga koje se obavljaju pod njenim nadzorom, u nekoj drugoj organizaciji koja je odgovarajuće kvalificirana, prema odgovarajućim postupcima koji su uspostavljeni kao dio njenog priručnika koji je izravno odobrila BHDCA;
- (c) održavati zrakoplov i/ili komponentu za koje je odobrena na bilo kom mjestu, ako je potreba za time nastala uslijed neispravnosti zrakoplova ili uslijed potrebe za povremenim održavanjem, pod uvjetom da su takvi slučajevi navedeni u priručniku organizacije za održavanje;
- (d) izdati potvrdu o vraćanju u uporabu po okončavanju održavanja, suglasno M.A.612 ili M.A.613;
- (e) vršiti preglede radi utvrđivanja plovidbenog stanja (*airworthiness reviews*) i izdati odgovarajuću potvrdu o provjeri plovidbenosti za BH LA1 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije, pod uvjetima navedenim u točki M.A.901 (1), ukoliko je za to posebno odobrena;
- (f) razvijati programe održavanja i osiguravati njihovo odobrenje sukladno točki M.A.302 za BH LA2 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije, pod uvjetima navedenim u točki M.A.201 (e) (ii), za one zrakoplove koji su navedeni na obrascu odobrenja.

Organizacija može održavati zrakoplove ili komponente za koje je odobrena samo u slučaju kada su dostupni svi neophodni radni prostori, oprema, materijali, podaci o održavanju i certificirajuće osoblje.

M.A.616 Procjene organizacije (Organisational Review)

Da bi se osiguralo da odobrena organizacija za održavanje nastavi ispunjavati zahtjeve navedene u ovom odjeljku, ona mora periodično organizirati procjene rada organizacije.

M.A.617 Promjene u odobrenoj organizaciji za održavanje

Da bi se BHDCA omogućilo da utvrđuje stalnu usklađenost sa ovim dijelom (E7-M), odobrena organizacija za održavanje unaprijed obaviještava BHDCA o prijedlogu sljedećih promjena:

1. naziva organizacije;
2. mjesta organizacije;
3. dodatnog mjesta organizacije;
4. odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*);
5. osoba navedenih u M.A.606(b);
6. objekata, opreme, alata, materijala, postupaka, oblasti rada, ovlaštenog osoblja i osoblja za provjeru plovidbenosti koji bi mogli imati utjecaja na odobrenje.

Kad se predlaže promjena osoblja koja unaprijed nije poznata rukovodstvu, BHDCA se prvom prilikom obaviještava o ovim promjenama.

M.A.618 Važenje odobrenja

- (a) Odobrenje važi neograničeno vrijeme. Ono ostaje važiti pod uvjetom:
 1. da je organizacija i dalje uskladena sa ovim dijelom (E7-M) i odredbama o postupanju po nalazima koje su navedene u M.A.619;
 2. da BHDCA ima pristup organizaciji, radi utvrđivanja stalne usklađenosti sa ovim dijelom (E7-M);
 3. da organizacija ne vrati odobrenje ili da odobrenje ne bude ukinuto.
- (b) Poslije vraćanja ili ukidanja odobrenja, potvrda o sposobljenosti organizacije za održavanje se mora vratiti u BHDCA.

M.A.619 Nalazi (Findings)

- (a) Nalaz razine 1 predstavlja značajnu neusklađenost sa zahtjevima navedenim u ovom dijelu (E7-M), koja snižava standard sigurnosti i ozbiljno ugrožava sigurnost letenja.
- (b) Nalaz razine 2 predstavlja svaku neusklađenost sa zahtjevima navedenim u ovom Dijelu (E7-M) koja bi mogla da umanji standard sigurnosti i eventualno ugrozi sigurnost letenja.
- (c) Po prijemu izvještaja s nalazima shodno M.B.605, imatelj potvrde o sposobljenosti organizacije mora utvrditi plan korektivnih mjera za otklanjanje neusklađenosti i, na način koji je prihvativ za BHDCA, provesti korektivne mjere u dogovorenom roku.

ODJELJAK G ORGANIZACIJA ZA OSIGURAVANJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI (CONTINUING AIRWORTHINESS MANAGEMENT ORGANISATION – CAMO)

M.A.701 Oblast primjene

Ovim odjeljkom utvrđuju se zahtjevi koje organizacija mora ispuniti radi pribavljanja i važenja odobrenja za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova.

M.A.702 Zahtjev

Zahtjev za izdavanje ili promjenu odobrenja organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti podnosi se u obliku i na način koji odredi BHDCA.

M.A.703 Opseg odobrenja

- (a) Nadležni organ izdaje organizaciji odobrenje i prateće potvrde o sposobljenosti organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti na obrascu iz Dodatka VI ovog Dijela (E7-M).
- (b) Izuzetno od stavka (a), kod komercijalnog zračnog prijevoza odobrenje za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti čini sastavni dio certifikata zračnog operatora (AOC), koje BHDCA izdaje za zrakoplove koji se koriste.
- (c) Priručnik za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti po M.A.704. mora točno odrediti opseg poslova za koje se smatra da je organizacija odobrena.

M.A.704 Priručnik za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti (Continuing Airworthiness Management Exposition – CAME)

- (a) Organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora imati priručnik za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti koji sadrži sljedeće:
 1. izjavu koju je potpisao odgovorni rukovoditelj organizacije (*accountable manager*), kojom se potvrđuje da će organizacija stalno raditi suglasno ovom Dijelu (E7 –M) i priručniku;
 2. opseg i vrstu radova organizacije;
 3. zvanja i imena osoba imenovanih prema M.A.706.(a), M.A.706.(c), M.A.706.(d) i M.A.706.(i);
 4. organizacijsku šemu koja pokazuje povezane lance odgovornosti između svih osoba imenovanih prema M.A.706(a), M.A.706(c), M.A.706(d) i M.A.706(i);
 5. spisak osoblja zaduženog za pregled plovidbenosti navedenog u M.A.707, naglašavajući, ukoliko se može primijeniti, osoblje odobreno da izdaje dozvole za let sukladno M.A.711(c);
 6. opći opis i mjesto (lokaciju) objekata;
 7. postupke koji pokazuju kako organizacija osigurava usklađenost sa ovim dijelom (E7 –M);
 8. postupke za promjenu priručnika za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti;
 9. spisak odobrenih programa održavanja zrakoplova ili, kad se zrakoplovi ne koriste za komercijalni zračni prijevoz – popis "generičkih" i "osnovnih" programa održavanja.
- (c) Priručnik za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti i njegove kasnije promjene odobrava BHDCA.
- (d) Izuzetno od stavka (b), manje izmjene i dopune priručnika se mogu odobriti putem neizravnog odobravanja. Postupak neizravnog odobravanja utvrđuje koje su to manje izmjene i dopune, uspostavlja ga organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti kao dio svog priručnika, a odobrava BHDCA.

M.A.705 Objekti

Organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora osigurati odgovarajući uredski prostor na odgovarajućim lokacijama za osoblje navedeno u M.A.706.

M.A.706 Zahtjevi glede osoblja

- (a) Organizacija imenuje odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*), koji ima ovlaštenje osigurati da poslovi osiguravanja kontinuirane plovidbenosti budu obavljeni i finansirani suglasno standardima koji se zahtjevaju u ovom Dijelu (E7-M).

- (b) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, odgovorni rukovoditelj iz stavka (a) jeste osoba koja ima ovlaštenje osigurati da sve djelatnosti operatora budu izvedene i finansirane suglasno standardima koji se zahtijevaju za izdavanje potvrda o osposobljenosti za obavljanje javnog avio-transporta (AOC).
- (c) Organizacija imenuje osobu ili grupu osoba koje su odgovorne da osiguraju da organizacija stalno postupa prema ovom Odjeljku. Ove osobe prvenstveno su odgovorne odgovornom rukovoditelju.
- (d) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, odgovorni rukovoditelj operatora imenuje osobu koja je odgovorna za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti (*CAMO Post Holder*). Ona je odgovorna za vođenje i nadziranje djelatnosti kontinuirane plovidbenosti suglasno stavku (c). Imenovana osoba iz stavka (d) ne smije biti zaposlena u organizaciji odobrenoj prema E7-145 s kojom je operator zaključio ugovor, izuzev ako to BHDCA izričito ne odobri.
- (e) Organizacija mora imati kvalificirano osoblje koje odgovara očekivanom opsegu poslova.
- (f) Sve osobe navedene u stavcima (c) i (d) moraju biti u stanju da pokažu da posjeduju odgovarajuće znanje, obuku i iskustvo iz oblasti kontinuirane plovidbenosti zrakoplova.
- (g) Kvalifikacije osoblja koje radi na poslovima osiguravanja kontinuirane plovidbenosti moraju biti dokumentirane.
- (h) Organizacije koje produžavaju važenje potvrda o provjeri plovidbenosti, suglasno M.A.711(a)4 i M.A.901(f) imenjuju osobe koje su ovlaštene za to, suglasno odobrenju nadležnog organa.
- (i) U priručniku za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti organizacija navodi i ažurira podatke o zvanjima i osobnim imenima osoba navedenih u M.A.706.(a), M.A.706.(c), M.A.706.(d) i M.A.706.(i).
- (j) Za sve velike zrakoplove i za zrakoplove koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz, organizacija će uspostaviti i nadzirati stručnost osoblja uključenog u upravljanje kontinuiranom plovidbenosti, provjeru plovidbenosti i/ili kontrolu kvalitete (*quality audits*) sukladno proceduri i standardu koji je BHDCA prihvatala.

M.A.707 Osoblje za pregled plovidbenosti (Airworthiness Review Staff)

- (a) Da bi pribavila odobrenje za pregled plovidbenosti i, ako se može primijeniti, za izdavanje dozvole za let, odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora imenovati odgovarajuće osoblje za pregled plovidbenosti, koje izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti ili preporuke, kao što je navedeno u Sekciji A, Odjeljak I, i ako se može primijeniti, izdaje dozvole za let sukladno M.A.711(c):
 - 1. Za zrakoplove koji se koriste u komercijalnom zračnom prijevozu, kao i za zrakoplove za posebne aktivnosti, i za zrakoplove čija maksimalna masa na polijetanju (*MTOM*) prelazi 2.730 kg, izuzev balona, osoblje mora imati:
 - (a) najmanje pet godina iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti;
 - (b) odgovarajuću dozvolu sukladno Aneksu III (Dio 66), E7-66 ili diplomu iz oblasti zrakoplovstva ili drugu ekvivalentnu potvrdu;
 - (c) formalnu obuku iz oblasti zrakoplovnog održavanja;
 - (d) položaj sa odgovarajućim odgovornostima u odobrenoj organizaciji;
 - (e) ne dirajući u točke od (a) do (d), zahtjevi utvrđeni u M.A.707(a)1(b) se mogu zamijeniti

- s dodatnih pet godina iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti, uz one koji se već zahtijevaju u M.A.707(a)1(a).
- 2. Za zrakoplove koji se ne koriste u komercijalnom zračnom prijevozu, čija maksimalna masa na polijetanju (*MTOM*) ne prelazi 2.730 kg i za balone, osoblje mora imati:
 - (a) najmanje tri godine iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti;
 - (b) odgovarajuću dozvolu sukladno Aneksu III (Dio 66), E7-66 ili diplomu iz oblasti zrakoplovstva ili drugu ekvivalentnu potvrdu;
 - (c) odgovarajuću obuku iz oblasti zrakoplovnog održavanja;
 - (d) položaj sa odgovarajućim odgovornostima u odobrenoj organizaciji;
 - (e) ne dirajući u točke od (a) do (d), zahtjevi utvrđeni u M.A.707(a)2(b) se mogu zamijeniti s dodatnih četiri godine iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti, uz one koji se već zahtijevaju u M.A.707(a)2(a).
- (b) Osoblju za pregled plovidbenosti, koje je imenovala odobrena organizacija, ona može izdati ovlaštenje samo ako to osoblje prihvati BHDCA poslije zadovoljavajuće obavljenog pregleda plovidbenosti pod nadzorom BHDCA, ili pod nadzorom već odobrenog osoblja za pregled plovidbenosti organizacije sukladno proceduri navedenoj u odobrenom priručniku.
- (c) Organizacija mora osigurati da osoblje za pregled plovidbenosti može pokazati odgovarajuća skorašnja iskustva u osiguravanju kontinuirane plovidbenosti.
- (d) Osoblje za pregled plovidbenosti određuje se navodenjem imena osoba u priručniku za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, pozivajući se na njihova ovlaštenja za pregled plovidbenosti.
- (e) Organizacija vodi evidenciju osoblja za pregled plovidbenosti, koja obuhvata pojedinosti o odgovarajućim kvalifikacijama, zajedno s kratkim pregledom odgovarajućeg iskustva u osiguravanju kontinuirane plovidbenosti, podacima o obukama i primjerkom ovlaštenja. Evidencija se čuva dvije godine pošto osoblje za pregled plovidbenosti napusti organizaciju.
- (f) Odstupajući od stavka (a), (b), (c), (d) i (e), za BHIA1 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije, organizacija iz Pododjeljka G ovog Pravilnika, ukoliko je odgovarajuće odobrena, može vršiti pregledе radi utvrđivanja plovidbenosti pod sljedećim uvjetima:
 - 1. Organizacija mora nominovati osoblje za pregled plovidbenosti koje zadovoljava sve sljedeće uvjete:
 - (a) Osoblje za pregled plovidbenosti posjeduje ovlaštenje za vraćanje u uporabu za te zrakoplove (certificirajuće osoblje);
 - (b) Osoblje za pregled plovidbenosti ima najmanje tri godine iskustva rada u ulozi certificirajućeg osoblja;
 - (c) Osoblje za pregled plovidbenosti je neovisno od procesa vođenja kontinuirane plovidbenosti za zrakoplove na kojima vrši pregled ili ima generalnu odgovornost za proces vođenja kontinuirane plovidbenosti za zrakoplove na kojima vrši pregled u cijelini;
 - (d) Osoblje za pregled plovidbenosti ima odgovarajuće poznavanje onih dijelova ovog pravilnika (E7-M) koji se odnose na vođenje kontinuirane plovidbenosti;

- (e) Osoblje za pregled plovidbenosti može dokazati da poznaje procedure organizacije koje se odnose na pregled radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavanje potvrda o provjeri plovidbenosti;
 - (f) Osoblje za pregled plovidbenosti je formalno prihvatala BHDCA poslije zadovoljavajuće obavljenog pregleda plovidbenosti pod nadzorom BHDCA ili pod nadzorom već odobrenog osoblja za pregled plovidbenosti organizacije sukladno proceduri navedenoj u odobrenom priručniku;
 - (g) Osoblje za pregled plovidbenosti izvršilo je najmanje jedan pregled radi utvrđivanja plovidbenosti u posljednjih 12 mjeseci.
2. Pregled radi utvrđivanja plovidbenosti izvršila je ista osoba koja je izvršila godišnji pregled prema programu održavanja i u isto vrijeme.
3. Priručnik organizacije odobrene prema Pod-odjeljku G mora obuhvatiti sljedeće:
- (a) procedure vršenja pregleda radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavanja odgovarajućih potvrda o provjeri plovidbenosti;
 - (b) ime certificirajućeg osoblja ovlaštenog za vršenje pregleda radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavanja odgovarajućih potvrda o provjeri plovidbenosti;
 - (c) procedure periodičnih pregleda programa održavanja.

M.A.708 Osiguravanje kontinuirane plovidbenosti (Continuing Airworthiness Management)

- (a) Svako osiguravanje kontinuirane plovidbenosti se mora obavljati suglasno M.A. Odjeljak C.
- (b) Odobrena organizacija mora, za svaki zrakoplov kome osigurava kontinuiranu plovidbenost:
 1. razvijati i nadzirati program održavanja zrakoplova, uključujući i bilo koji važeći program pouzdanosti;
 2. podnijeti u BHDCA na odobrenje program održavanja zrakoplova i njegove izmjene i dopune, izuzev ako to nije obuhvaćeno postupkom neizravnog odobravanja suglasno M.A.302(c), kao i primjerak programa dostaviti vlasniku zrakoplova koji se ne koristi za komercijalni zračni prijevoz;
 3. starati se o dobijanju odobrenja za modifikacije i popravke;
 4. osigurati da svi radovi održavanja budu obavljeni suglasno odobrenom programu održavanja i da potom uslijedi vraćanje u uporabu, suglasno M.A. Odjeljak H;
 5. osigurati primjenu važećih direktiva o plovidbenosti (Airworthiness Directives), i operativnih naloga koji utiču na kontinuiranu plovidbenost;
 6. osigurati da sve kvarove, koji budu uočeni tijekom planiranog (redovitog) održavanja ili koji budu prijavljeni, otklone odgovarajuće odobrenе organizacije za održavanje;
 7. osigurati da zrakoplov, kad je to potrebno, bude upućen u odgovarajuću odobrenu organizaciju za održavanje;
 8. koordinirati planirano (redovito) održavanje, primjenu direktiva o plovidbenosti, zamjenu dijelova sa ograničenim vijekom uporabe i pregled komponenti, kako bi se osiguralo da se svi radovi pravilno obavljaju;

- 9. voditi i arhivirati svu evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti i/ili operatorov sustav tehničke knjige zrakoplova;
 - 10. osigurati da tekući izvještaj o masi i balansu odražava trenutno stanje zrakoplova;
- (c) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, kao i kod zrakoplova za posebne aktivnosti, operator koji nije odobren prema E7-145, mora zaključiti pismeni ugovor o održavanju sa organizacijom ili drugim operatorom odobrenim prema E7-145, u kome se podrobno navode obveze utvrđene u M.A. 301-2, M.A.301-3, M.A.301-5 i M.A.301-6, čime se osigurava da sve radove održavanja obavlja isključivo organizacija odobrena prema E7-145, uz definiranje podrške funkciji kvalitete prema M.A.712(b).
- Ugovore o baznom održavanju zrakoplova, planiranim (redovitim), linijskom održavanju i održavanju motora, kao i sve njihove promjene, odobrava BHDCA. Ako je riječ o:
1. zrakoplovu kome je potrebno neplanirano (izvanredno) linijsko održavanje, ugovor se može zaključiti u obliku pojedinačnih radnih naloga naslovljenih na organizaciju za održavanje prema Dijelu E7-145;
 2. održavanju komponenti, uključujući i održavanje motora, ugovor naveden u stavku (c) se može zaključiti u obliku pojedinačnih radnih naloga, naslovljenih na organizaciju za održavanje prema Dijelu E7-145.

M.A.709 Dokumentacija

- (a) Odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora imati i koristiti važeće podatke o održavanju, navedene u M.A.401, za obavljanje poslova kontinuirane plovidbenosti navedenih u M.A.708. Ove podatke može osigurati vlasnik ili operator, pod uvjetom da je zaključen odgovarajući ugovor sa njim. Organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti onda mora čuvati podatke o održavanju samo dok je ugovor na snazi, izuzev ako u M.A.714 nije drukčije određeno.
- (b) Za zrakoplove, koji se ne koriste za komercijalni zračni prijevoz, odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti može razviti "osnovne" i/ili "generičke" programe održavanja, da bi se omogućilo da se prvo odobrenje i/ili proširenje opsegom odobrenja izda bez zaključivanja ugovora o osiguravanju kontinuirane plovidbenosti iz Dodatka I ovog Dijela (E7-M). Međutim, ovi "osnovni" i/ili "generički" programi održavanja ne isključuju potrebu blagovremene izrade odgovarajućeg programa održavanja zrakoplova prema M.A.302, prije primjene ovlaštenja iz M.A.711.

M.A.710 Pregled plovidbenosti (Airworthiness Review)

- (a) Da bi se ispunio zahtjev za pregled plovidbenosti zrakoplova, naveden u M.A.901, organizacija odobrena za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti obavlja potpunu dokumentiranu provjeru svih evidencija za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova, da bi se uvjeroilo da:
 1. su ukupno vrijeme naleta i s njim povezani ciklusi naleta strukture zrakoplova, motora i elise pravilno evidentirani;
 2. je letački priručnik (*Flight Manual*) primjenljiv na konfiguraciju zrakoplova i da odražava status posljednje promjene (revizije);
 3. su obavljeni potrebni radovi na održavanju zrakoplova, predviđeni odobrenim programom održavanja;
 4. su otklonjeni svi poznati kvarovi ili da su, kad se to može primijeniti, kvarovi prenešeni dalje na kontroliran način;

5. se postupa suglasno važećim direktivama o plovidbenosti i da su one propisno evidentirane;
6. su modifikacije i popravke na zrakoplovu evidentirane i odobrene suglasno Pravilniku o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (Dio 21) ili E7-21;
7. su komponente sa ograničenim vijekom uporabe, koje su ugrađene u zrakoplov, propisno identificirane, evidentirane i da nisu prekoračile odobreni vijek uporabe;
8. da su svi obavljeni radovi održavanja praćeni potvrdom o vraćanju u uporabu suglasno Aneksu I (Dio M);
9. tekući izvještaj o masi i balansu zrakoplova odražava konfiguraciju zrakoplova i da je važeći;
10. je zrakoplov usklađen sa najnovijim promjenama svog projekta tipa koje je odobrila EASA ili prihvatala BHDCA;
11. ako je to zahtijevano, zrakoplov ima potvrdu o buci koja odgovara trenutnoj konfiguraciji zrakoplova sukladno Odjeljku I Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (Dio 21), E7-21.
- (b) Osoblje za pregled plovidbenosti odobrene organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora obaviti fizički pregled zrakoplova. Pri tome, osoblju za pregled plovidbenosti, koje nije odgovarajuće kvalificirano prema E7-66, mora pomagati u radu osoblje koje to jeste.
- (c) Prilikom fizičkog pregleda zrakoplova osoblje za pregled plovidbenosti osigurava da:
1. sve potrebne oznake i naljepnice (pločice) budu pravilno postavljene;
 2. zrakoplov bude usklađen sa odobrenim letačkim priručnikom;
 3. konfiguracija zrakoplova bude usklađena sa odobrenom dokumentacijom;
 4. ne postoji nijedan očigledan kvar s kojim nije postupljeno prema M.A.403
 5. ne može se pronaći neslaganje između zrakoplova i dokumentirane provjere evidencije za kontinuiranu plovidbenost iz stavka (a).
- (d) Moguće je odstupiti od zahtjeva M.A.901(a) i pregled plovidbenosti zrakoplova obaviti u razdoblju do 90 dana (maksimalno) prije isteka roka važenja potvrde, a da se pri tome ne mijenja plan važenja rokova potvrde o provjeri plovidbenosti (*Airworthiness Review Pattern*), kako bi se omogućilo da se fizički pregled zrakoplova obavi tijekom planiranih radova održavanja.
- (e) Potvrda o provjeri plovidbenosti iz M.A.902 (Obrazac E7-15b,) ili preporka za izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti (Obrazac E7-15a,) iz Dodatka III Aneksa I (E7-M) se može izdati samo:
1. od strane osoblja za pregled plovidbenosti zrakoplova, ovlaštenog sukladno M.A.707 Osoblje za pregled plovidbenosti, u ime odobrene organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti ili od strane ovlaštenog osoblja u slučajevima navedenim u M.A.901(g); i
 2. pošto se uvjeri da je pregled plovidbenosti u potpunosti izведен i da nema neusuglašenosti za koje se zna da ugrožavaju sigurnost leta.
- (f) Primjerak potvrde o provjeri plovidbenosti ili potvrde o važnosti dozvole za letenje proslijedi se uBHDCA u roku od deset dana.
- (g) Pregled plovidbenosti se ne može povjeriti podugovaraču.
- (h) Za BHLA1 zrakoplove, koji nisu uključeni u komercijalne operacije i za koje je program održavanja uspostavljen sukladno točki M.A. 302(h), program održavanja bit će provjeravan tijekom vršenja pregleda radi utvrđivanja plovidbenosti. Provjeru programa održavanja mora vršiti ista osoba koja obavlja pregled radi utvrđivanja plovidbenosti.
- (i) Ako je ishod pregleda o utvrđivanju plovidbenosti neodređen ili ako pregled izvršen prema točki M.A.710 (h) pokazuje nezadovoljavajuće stanje na zrakoplovu uzrokovano nedostacima u sadržaju programa održavanja, o tome se obaviještava BHDCA u najkraćem mogućem roku, ali u svakom slučaju najkasnije 72 sata od trenutka kada je organizacija uočila stanje na koje se pregled odnosi. Potvrda o provjeri plovidbenosti ne smije se izdati ako nisu otklonjeni svi nalazi.

M.A.711 Prava

- (a) Organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, koja je odobrena prema Sekciji A, Odjeljak G ovog Dijela (E7-M), ima pravo:
1. osiguravati kontinuiranu plovidbenost zrakoplova koji se ne koriste u komercijalne svrhe, kako je to navedeno u njenoj potvrdi o sposobljenosti;
 2. osiguravati kontinuiranu plovidbenost zrakoplova koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz, kad je to navedeno u njenoj potvrdi o sposobljenosti i u certifikatu zračnog operatora (AOC);
 3. dogovaratati obavljanje ograničenih poslova osiguravanja kontinuirane plovidbenosti s drugom organizacijom koja te poslove obavlja pod njenim sustavom kvalitete, kako je to navedeno u njenoj potvrdi o sposobljenosti;
 4. produžiti, suglasno uvjetima iz M.A.901(f), važenje potvrde o provjeri plovidbenosti koju je izdala BHDCA ili druga organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrena prema Sekciji A, Odjeljak G ovog dijela (E7-M);
- (b) Odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti može dodatno biti odobrena za pregled plovidbenosti prema M.A.710 i:
1. izdati potvrdu o provjeri plovidbenosti ili potvrdu o provjeri dozvole za letenje i produžava njeno važenje suglasno uvjetima navedenim u M.A.901(c)2 ili M.A.901(e)2;
 2. izdati preporuke o provjeri plovidbenosti za BHDCA.
- (c) Organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, čije odobrenje uključuje prava iz M.A.711(b), može se dodatno odobriti za izdavanje dozvola za let sukladno točki 21A.711(d) Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7-21), za određeni zrakoplov za koji je organizacija odobrena da izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti, kada organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti potvrđuje usklađenosnost sa odobrenim uvjetima letenja, podložno odgovarajućoj odobrenoj proceduri u priručniku iz točke M.A.704.

M.A.712 Sustav kvalitete

- (a) Da bi se osiguralo da odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti stalno ispunjava uvjete iz ovog Odjeljka, ona uspostavlja sustav kvalitete i imenuje rukovoditelja za kvalitetu, koji prati usklađenosnost i adekvatnost postupaka za osiguravanje plovidbenosti zrakoplova. Praćenje usklađenosnosti podrazumijeva i sustav povratnih informacija (*feedback*) odgovornom rukovoditelju da bi se, po potrebi, osiguralo poduzimanje korektivnih mjera.

- (b) Sustav kvalitete prati aktivnosti predvidene u M.A. Odjeljak G. On uključuje najmanje sljedeće funkcije:
1. praćenje da li se aktivnosti, predvidene prema M.A. Odjeljak G, obavljaju suglasno odobrenim postupcima;
 2. praćenje da li se radovi održavanja, povjereni podugovaraču, obavljaju prema ugovoru;
 3. praćenje stalne usklađenosti sa zahtjevima koji su predviđeni ovim Dijelom (E7-M).
- (c) Evidencija o ovim aktivnostima čuva se najmanje dvije godine.
- (d) Ako je organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrena i prema nekom drugom dijelu (*Part*), sustav kvalitete se može kombinirati sa sustavom kvalitete koji zahtjeva taj drugi dio (*Part*).
- (e) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, sustav kvalitete, koji je predviđen u M.A. Odjeljak G, jeste sastavni dio sustava kvalitete operatora.
- (f) U manjim organizacijama koje ne osiguravaju kontinuiranu plovidbenost zrakoplova koji se koriste u komercijalnom zračnom prijevozu, kao i kod zrakoplova za posebne aktivnosti, sustav kvaliteta može biti zamijenjen redovitim organizacionim procjenama, ako ih odobri BHDCA, izuzev ako organizacija izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti za zrakoplove čija MTOM prelazi 2.730 kg, izuzev balona. U slučaju da ne postoji sustav kvaliteta, organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti ne može zaključiti ugovor s drugim strankama za obavljanje poslova osiguravanja kontinuirane plovidbenosti.

M.A.713 Promjene u odobrenoj organizaciji za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti

Da bi se BHDCA omogućilo da utvrđuje stalnu usklađenost sa ovim dijelom (E7-M), odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti unaprijed obaviještava BHDCA o prijedlogu sljedećih promjena:

1. naziva organizacije;
2. mjesta organizacije;
3. dodatnog mjesta organizacije;
4. odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*);
5. osoba navedenih u M.A.706(c);
6. objekata, opreme, alata, materijala, postupaka, opsega poslova i osoblja koji bi mogli imati utjecaja na odobrenje.

Kad se predlaže promjena osoblja koja unaprijed nije poznata rukovodstvu, BHDCA se prvom prilikom obaviještava o ovim promjenama.

M.A.714 Čuvanje evidencije

- (a) Odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti evidentira sve pojedinosti o izvršenim radovima. Mora se čuvati evidencija koju zahtjeva M.A.305 i, ako je to moguće primjeniti – M.A.306.
- (b) Ako organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti ima ovlaštenje iz M.A.711(b), obvezna je čuvati kopiju svake izdate i produžene potvrde i preporuke o provjeri plovidbenosti, sa pratećom dokumentacijom. Pored toga, organizacija čuva i kopiju svake potvrde o provjeri plovidbenosti koju je produžila shodno M.A.711(a)4.
- (c) Ako organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti ima prava navedena u M.A.711(c), mora čuvati primjerak svake dozvole za let sukladno odredbama točke 21A.729 Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7-21).
- (d) Organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora čuvati primjerak svakog dokumenta navedenog u

- stavcima (b) i (c) najmanje dvije godine od kada je zrakoplov trajno povučen iz uporabe.
- (e) Evidencija se čuva tako da bude zaštićena od oštećenja, izmjena i krađe.
- (f) Sva računarska oprema, koja se koristi da bi se osigurale sigurnosne kopije (*backup*) na diskovima, trake itd, čuvaju se na mjestu različitom od onog na kome se nalaze radni podaci koji se trenutno koriste i u okruženju koje osigurava da ostanu u dobrom stanju.
- (g) Ako se osiguravanje kontinuirane plovidbenosti prenese na drugu organizaciju ili osobu, na njih se prijenosi i sva sačuvana evidencija. Rokovi za čuvanje evidencije primjenjuju se i na tu drugu organizaciju ili osobu.
- (h) Ako organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti prestane raditi, sva sačuvana evidencija prijenosi se na vlasnika zrakoplova.

M.A.715 Važenje odobrenja

- (a) Odobrenje važi neograničeno vrijeme. Ono ostaje važiti pod uvjetom:
1. da je organizacija i dalje usklađena sa ovim dijelom (E7-M) i odredbama o postupanju po nalazima koje su navedene u točki M.B.705;
 2. da BHDCA ima pristup organizaciji, radi utvrđivanja stalne usklađenosti sa ovim dijelom (E7-M);
 3. da organizacija ne vrati odobrenje ili da odobrenje ne bude ukinuto.
- (b) Poslije vraćanja ili ukidanja odobrenja, potvrda o osposobljenosti organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti se mora vratiti u BHDCA.

M.A.716 Nalazi (Findings)

- (a) Nalaz razine 1 predstavlja značajnu neusklađenost sa zahtjevima navedenim u ovom Dijelu (E7-M), koja snižava standard sigurnosti i ozbiljno ugrožava sigurnost letenja.
- (b) Nalaz razine 2 predstavlja svaku neusklađenost sa zahtjevima navedenim u ovom Dijelu (E7-M) koja bi mogla da umanji standard sigurnosti i eventualno ugrozi sigurnost letenja.
- (c) Po prijemu izvještaja sa utvrđenim nalazima, shodno M.B.705, odobrena organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti mora utvrditi plan korektivnih mjera za oticanje neusklađenosti i, na način koji je prihvatljiv za BHDCA, sprovesti korektivne mjere u dogovorenom roku.

ODJELJAK H

POTVRDE O VRAĆANJU U UPORABU (CRS)

M.A.801 Potvrde o vraćanju u uporabu zrakoplova

- (a) Izuzev za zrakoplove koji su vraćeni u uporabu od strane organizacije za održavanje, odobrene prema E7-145, potvrda o vraćanju u uporabu izdaje se suglasno ovom odjeljku.
- (b) Nijedan zrakoplov se ne može koristiti ako se, poslije obavljenih radova održavanja, ne izda potvrda o vraćanju u uporabu i ako se ne utvrdi da su radovi održavanja pravilno obavljeni. Potvrdu izdaje:
1. odgovarajuće ovlašteno osoblje u ime organizacije za održavanje odobrene suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (E7-M);
 2. ovlašteno osoblje, suglasno zahtjevima navedenim u Dijelu E7-66, izuzev za složene radove održavanja koji su navedeni u Dodatku VII ovog Dijela (E7-M), za koje važi točka 1;
 3. pilot-vlasnik, suglasno M.A.803.
- (c) Odstupajući od M.A.801(b)2 za zrakoplove ELA 1, koji se ne koriste za komercijalni zračni prijevoz, složene radove

- održavanja, navedene u Dodatku VII ovog Dijela (*E7-M*) može obaviti i izdati potvrdu ovlašteno osoblje iz M.A.801(b)2.
- (d) Odstupajući od M.A.801(b), u nepredviđenim slučajevima kad je zrakoplov prizemljen na mjestu u kome nema odgovarajuće organizacije za održavanje odobrene prema ovom Dijelu (*E7-M*) ili Dijelu 145 (*E7-145*) i odgovarajućeg ovlaštenog osoblja za izдавanje potvrda, vlasnik može ovlastiti bilo koju osobu koja ima najmanje tri godine odgovarajućeg iskustva na održavanju i primjerenu kvalifikaciju da obavi radove održavanja prema standardima navedenim u Odjeljku D ovog Dijela (*E7-M*) i da izda potvrdu. U tom slučaju vlasnik mora:
1. pribaviti i čuvati u evidenciji zrakoplova detalje o cijekupnim radovima i kvalifikacijama osobe koja je izdala potvrdu;
 2. omogućiti da takvo održavanje prvom prilikom, a najkasnije u roku od sedam dana, provjeri i potvrdi odgovarajuća ovlaštena osoba iz M.A.801(b) ili organizacija odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (*E7-M*) ili Dijela 145 (*E7-145*);
 3. o davaju ovlaštenja za izdavanje potvrda obavijestiti u roku od sedam dana organizaciju za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti sa kojom ima zaključen ugovor prema M.A.201(e) ili, ako takav ugovor nije zaključen – BHDC.
- (e) Ako se izdaje potvrda o vraćanju u uporabu prema M.A.801(b)2 ili M.A.801(c), ovlaštenoj osobi može, u obavljanju radova održavanja, pomagati jedna ili više osoba pod njenom izravnom i stalnom kontrolom.
- (f) Potvrda o vraćanju u uporabu sadrži najmanje:
1. osnovne podatke o obavljenom održavanju;
 2. datum kad je održavanje završeno;
 3. identitet organizacije i/ili osobe koja izdaje potvrdu, što uključuje:
 - (i) pozivanje na referentni broj potvrde organizacije za održavanje koja je odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (*E7-M*) i na odobrenje ovlaštenog osoblja koje izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu;
 - (ii) kad je riječ o potvrdi o vraćanju u uporabu navedenoj u M.A.801(b)2 ili M.A.801(c) identitet i, po mogućnosti, broj dozvole ovlaštene osobe koja izdaje potvrdu.
 4. Ograničenja plovidbenosti ili operacija, ako postoje. Potvrda treba biti napisana na sljedeći način: "Gore navedeni radovi izvršeni su sukladno zahtjevima E7-M i s obzirom na te radove zrakoplov/komponenta se smatra spremnim za vraćanje u uporabu."
- (g) Odstupajući od stavka (b) i bez obzira na stavak (h), kad se naručeni radovi održavanja ne mogu završiti u potpunosti, potvrda o vraćanju u uporabu se može izdati u okviru odobrenih ograničenja zrakoplova. Podatak o tome, zajedno sa mogućim ograničenjima plovidbenosti ili operacija, upisuje se u potvrdu o vraćanju u uporabu prije njenog izdavanja, kao dio podataka iz stavka (f) 4.
- (h) Potvrda o tehničkoj ispravnosti ne izdaje se ako postoji bilo koja poznata neusklađenost koja bi ozbiljno mogla ugroziti sigurnost letenja.

M.A.802 Potvrda o spremnosti za uporabu komponente

- (a) Potvrda o spremnosti za uporabu komponente izdaje se po završetku radova održavanja komponente, izvedenih suglasno M.A.502.
- (b) Potvrda o spremnosti za uporabu, identificirana kao E7-Obrazac 1 (EASA Form 1), predstavlja potvrdu o tehničkoj

ispravnosti komponente, izuzev kad se ovakvo održavanje komponente izvodi suglasno M.A.502(b), M.A.502(d) ili M.A.502(e), kada ono podlježe izdavanju potvrde o spremnosti za uporabu suglasno M.A.801.

M.A.803 Ovlaštenje pilota-vlasnika

- (a) Pilot-vlasnik zrakoplova mora:
1. imati važeću pilotsku dozvolu (ili ekvivalent) koju je izdala ili priznala država članica sa odgovarajućim ovlaštenjem za tip ili klasu zrakoplova;
 2. imati u svojini ili u zajedničkoj svojini zrakoplov koji se održava;
- Ovaj vlasnik mora biti:
- (i) jedna od fizičkih osoba upisanih u registar, ili
 - (ii) član neprofitne pravne osobe osnovane u svrhe rekreacije, kad je pravna osoba upisana u registar kao vlasnik ili operator, ona je izravno uključena u donošenje odluka pravne osobe i pravna osoba ga je imenovala za održavanje koje izvodi pilot-vlasnik.
- (b) Za svaki zrakoplov jednostavne konstrukcije na motorni pogon, čija *MTOM* ne prelazi 2.730 kg, jedrilicu, motornu jedrilicu, balon u privatnoj upotrebi, pilot-vlasnik može izdati potvrdu o vraćanju u uporabu poslije obavljenih radova održavanja ograničenog opsega koje je sam izveo, prema Dodatku VIII ovog Dijela (*E7-M*).
- (c) Opseg ograničenog održavanja pilota-vlasnika određuje se u programu održavanja zrakoplova iz M.A.302.
- (d) Potvrda o vraćanju u uporabu mora biti upisana u tehničku knjigu zrakoplova i sadržavati osnovne podatke o obavljenim radovima održavanja, datumu okončanja radova održavanja, identitetu, potpisu i broju pilotske dozvole pilota-vlasnika koji izdaje potvrdu.

ODJELJAK I

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI

M.A.901 Pregled plovidbenosti zrakoplova (*Aircraft Airworthiness Review*)

- Da bi potvrde o plovidbenosti odnosno dozvola za letenje zrakoplova ostali važeći, periodično se mora obavljati pregled zrakoplova i svih zapisa o održavanju radi utvrđivanja sposobnosti zrakoplova za sigurnu zračnu plovidbu, o čemu se izdaje odgovarajuća potvrda.
- (a) Potvrda o provjeri plovidbenosti izdaje se suglasno Dodatku III ovog Dijela (*E7-M*), na Obrascu 15a, 15b ili 15c, po zadovoljavajuće okončanom pregledu plovidbenosti. Potvrda o provjeri dozvole za letenje izdaje se suglasno Dodatku IIIa ovog Dijela na obrascima 15d, 15e ili 15f. Ove potvrde važe jednu godinu.
- (b) Zrakoplov u kontroliranom okruženju jeste zrakoplov:
- (i) čiju je kontinuirana plovidbenost bez prekida u proteklih 12 mjeseci održavala ista organizacija za osiguranje kontinuirane plovidbenosti, odobrena prema Sekciji A, Odjeljak G ovog Dijela (*E7-M*), i
 - (ii) koji je u proteklih 12 mjeseci održavala organizacija za održavanje odobrena prema Sekciji A, Odjeljak F ovog Dijela (*E7-M*) ili prema Dijelu 145 (*E7-145*). Ovo uključuje radove održavanja iz M.A.803(b) poslije čijeg obavljanja se izdaje potvrda o vraćanju u uporabu prema M.A.801(b)2 ili M.A.801(b)3.
- (c) Za zrakoplove, koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz i zrakoplove čija *MTOM* prelazi 2.730 kg, izuzev balona, koji se nalaze u kontroliranom okruženju, organizacija iz stavka (b), koja osigurava njihovu kontinuiranu plovidbenost, može, ako ima odgovarajuće odobrenje i vodeći računa o suglasnosti sa stavkom (k):

1. izdati potvrdu o provjeri plovidbenosti sukladno točki M.A.710, i;
 2. dva puta produžiti, na po godinu dana, važenje potvrde o provjeri plovidbenosti koju je sama izdala, ako zrakoplov ostaje u kontroliranom okruženju.
- (d) Za zrakoplove, koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz i zrakoplove čija *MTOM* prelazi 2.730 kg, izuzev balona (i) koji se ne nalaze u kontroliranom okruženju ili (ii) čiju kontinuiranu plovidbenost održava organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti koja nema pravo pregledati plovidbenost, potvrdu o provjeri plovidbenosti izdaje BHDCA poslije zadovoljavajuće procjene koja se zasniva na preporuci organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrene suglasno Sekciji A, Odjeljak G ovog Aneksa (E7-M), koju vlasnik ili operator dostavlja uz zahtjev. Ova preporuka zasniva se na pregledu plovidbenosti, obavljenom prema M.A.710.
- (e) Za zrakoplove koji se ne koriste za komercijalni zračni prijevoz, čija *MTOM* ne prelazi 2.730 kg, i za balone, svaka organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrena suglasno Sekciji A, Odjeljak G ovog Aneksa (E7-M), koju imenuje vlasnik ili operator zrakoplova, može, ako ima odgovarajuće odobrenje i ako je to suglasno stavku (k):
1. izdati potvrdu o provjeri plovidbenosti prema M.A.710;
 2. dva puta produžiti, na po godinu dana, važenje potvrde o provjeri plovidbenosti koju je sama izdala, ako zrakoplov ostaje u njenom kontroliranom okruženju.
- (f) Odstupajući od M.A.901(c)2 i M.A.901(e)2, za zrakoplove koji se nalaze u kontroliranom okruženju i čiju kontinuiranu plovidbenost održava organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti iz stavka (b), ova organizacija može, vodeći računa o suglasnosti sa stavkom (k), dva puta produžiti, na po godinu dana, važenje potvrde o provjeri plovidbenosti, koju je izdala BHDCA ili druga organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti odobrena prema Sekciji A, Odjeljak G ovog Dijela (E7-M).
- (g) Odstupajući od M.A.901(c)2 i M.A.901(e)2, za zrakoplove BHЛА2 koji se ne koriste za komercijalni zračni prijevoz i za koje ne važi M.A.201(i), potvrdu o provjeri plovidbenosti može izdati BHDCA, poslije zadovoljavajuće procjene koja se zasniva na preporuci ovlaštenog osoblja koje je BHDCA formalno ovlastila i koju, suglasno Dijelu 66 (E7-66) i zahtjevima iz M.A.707(a)2(a) vlasnik ili operator dostavlja uz zahtjev. Ova preporuka zasniva se na pregledu plovidbenosti, obavljenom prema M.A.710, i ne može se izdati na više od dvije uzastopne godine.
- (h) Kad okolnosti ukazuju na moguće ugrožavanje sigurnosti, nadležni organ sam obavlja pregled plovidbenosti i izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti.
- (i) Pored slučaja iz stavka (h), BHDCA može sama izvršiti pregled i izdati potvrdu o provjeri plovidbenosti:
1. za zrakoplove, čiju kontinuiranu plovidbenost održava organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrena prema Sekciji A, Odjeljak G ovog Dijela (E7-M), koja se nalazi u državi koja nije potpisnica ECAA sporazuma;
 2. za balone i druge zrakoplove čija *MTOM* ne prelazi 2.730 kg, na zahtjev vlasnika.
- (j) Kad BHDCA sama obavlja pregled plovidbenosti i/ili izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti, vlasnik ili operator zrakoplova dužan je osigurati:
1. dokumentaciju koju zahtijeva BHDCA;
 2. odgovarajući smještaj i prostor za osoblje BHDCA;
3. po potrebi, podršku odgovarajućeg osoblja koje je kvalificirano suglasno Dijelu 66 (E7-66).
- (k) Potvrda o provjeri plovidbenosti se ne može izdati ni produžiti ako postoji dokaz ili razlog koji ukazuju da zrakoplov nije plovidben.
- (l) Za BHЛА1 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije, organizacije za održavanje odobrene prema Dijelu E7-145 ili Pod-odjeljku F Dijela E7-M koje vrše godišnje pregledne sadržane u programu održavanja mogu, ako su odgovarajuće odobrene, vršiti pregledne radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavati odgovarajuće potvrde o provjeri plovidbenosti pod sljedećim uvjetima:
1. Osoblje za pregled plovidbenosti koje predlaže organizacija mora ispunjavati sve sljedeće uvjete:
 - (a) Osoblje za pregled plovidbenosti posjeduje ovlaštenje za povratak u uporabu za te zrakoplove (certificirajuće osoblje).
 - (b) Osoblje za pregled plovidbenosti ima najmanje tri godine iskustva rada u ulozi certificirajućeg osoblja.
 - (c) Osoblje za pregled plovidbenosti je neovisno od procesa vođenja kontinuirane plovidbenosti za zrakoplove na kojima vrši pregled ili ima opću odgovornost za proces vođenja kontinuirane plovidbenosti za zrakoplove na kojima vrši pregled u cijelini.
 - (d) Osoblje za pregled plovidbenosti ima odgovarajuće znanje onih dijelova ovog Pravilnika (E7-M) koji se odnose na vođenje kontinuirane plovidbenosti.
 - (e) Osoblje za pregled plovidbenosti može dokazati da poznaje procedure organizacije za održavanje koje se odnose na pregled radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavanje potvrda o provjeri plovidbenosti.
 - (f) Osoblje za pregled plovidbenosti je formalno prihvatile BHDCA poslije zadovoljavajuće obavljenog pregleda plovidbenosti pod nadzorom BHDCA ili pod nadzorom već odobrenog osoblja za pregled plovidbenosti organizacije sukladno proceduri navedenoj u odobrenom priručniku.
 - (g) Osoblje za pregled plovidbenosti izvršilo je najmanje jedan pregled radi utvrđivanja plovidbenosti u posljednjih 12 mjeseci.
 2. Pregled radi utvrđivanja plovidbenosti izvršila je ista osoba koja je potpisala radove nakon izvršenog godišnjeg pregleda prema programu održavanja, s tim da je moguće odstupiti od roka isticanja potvrde o provjeri plovidbenosti do 90 dana prema točki M.A.710 (d).
 3. Pregled radi utvrđivanja plovidbenosti uključuje potpuni dokumentirani pregled sukladno točki M.A.710 (a).
 4. Pregled radi utvrđivanja plovidbenosti mora uključiti fizički pregled zrakoplova sukladno točkama M.A.710 (b) i (c).
 5. U ime organizacije, potvrdu o provjeri plovidbenosti na obrascu E7-15c potpisuje osoba koja je izvršila pregled za provjeru plovidbenosti, nakon što se uvjeri da:
 - (a) pregled radi provjere plovidbenosti je u potpunosti završen na zadovoljavajući način;
 - (b) program održavanja je provjeren sukladno točki M.A. 710 (h); i

- (c) ne postoji neusuglašenost koja može ugroziti sigurnost letenja.
- 6. Jedna kopija potvrde o provjeri plovidbenosti mora se poslati u BHDCA u roku od 10 dana nakon izdavanja.
- 7. Ako je ishod pregleda o utvrđivanju plovidbenosti neodređen ili ako pregled izvršen prema točki M.A.710 (h) pokazuje nezadovoljavajuće stanje na zrakoplovu uzrokovano nedostacima u sadržaju programa održavanja, o tome se obaviještava BHDCA u najkraćem mogućem roku, ali u svakom slučaju najkasnije 72 sata od trenutka kada je organizacija uočila stanje na koje se pregled odnosi.
- 8. Priručnik organizacije odobrene prema Pod-odjeljku G mora obuhvatiti sljedeće:
 - (a) Procedure vršenja pregleda radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavanja odgovarajuće potvrde o provjeri plovidbenosti;
 - (b) Imena certificirajućeg osoblja ovlaštenog za vršenje pregleda radi utvrđivanja plovidbenosti i izdavanja odgovarajuće potvrde o provjeri plovidbenosti;
 - (c) Procedure periodičnih pregleda programa održavanja.

M.A.902 Važenje potvrde o provjeri plovidbenosti

- (a) Potvrda o provjeri plovidbenosti prestaje važiti ako:
 - 1. se privremeno ili trajno ukinе;
 - 2. potvrda o plovidbenosti bude privremeno ili trajno ukinuta;
 - 3. zrakoplov više ne bude upisan u Registar Bosne i Hercegovine;
 - 4. potvrda o tipu, na temelju koje je izdata potvrda o plovidbenosti, bude privremeno ili trajno ukinuta.
- (b) Zrakoplov ne smije letiti ako potvrda o plovidbenosti, odnosno dozvola za letenje nije važeća ili ako:
 - 1. kontinuirana plovidbenost zrakoplova ili bilo koje komponente ugrađene u zrakoplov ne ispunjava zahtjeve predviđene ovim dijelom (E7-M);
 - 2. zrakoplov više nije uskladen s projektom tipa koji je odobrila EASA;
 - 3. je zrakoplov bio korišten preko ograničenja predviđenih u odobrenom letačkom priručniku ili potvrdi o plovidbenosti, a potom nisu poduzete odgovarajuće mjere;
 - 4. je zrakoplov bio uključen u nesreću ili nezgodu koji utiču na njegovu plovidbenost, a potom nisu poduzete odgovarajuće mjere za obnavljanje plovidbenosti;
 - 5. modifikacija ili popravka nisu odobrenе prema Pravilniku o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (Dio 21).
- (c) Poslije vraćanja ili ukidanja potvrde, potvrda o provjeri plovidbenosti se mora vratiti u BHDCA.

M.A.903 Rezervisano**M.A.904 Provjera plovidbenosti zrakoplova uvezenih u Bosnu i Hercegovinu**

- (a) Pri uvozu zrakoplova u Bosnu i Hercegovinu, podnositelj zahtjeva mora:
 - 1. zatražiti da BHDCA izda novu potvrdu o plovidbenosti, odnosno dozvolu za letenje suglasno Pravilniku o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7-21);
 - 2. za zrakoplov koji nije nov, osigurati zadovoljavajući pregled plovidbenosti, suglasno M.A.901;
 - 3. osigurati obavljanje svih radova održavanja, prema odobrenom programu održavanja iz M.A.302.

- (b) Kad se organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti ili organizacija za održavanje zrakoplova, kad se to može primijeniti, uvjeri da je zrakoplov uskladen sa odgovarajućim zahtjevima, ona mora proslijediti u BHDCA dokumentiranu preporuku za izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti.
- (c) Vlasnik mora omogućiti pristup zrakoplovu da bi BHDCA mogla izvršiti nadzor.
- (d) BHDCA će izdati novu potvrdu o plovidbenosti, odnosno dozvolu za letenje kad se uvjeri da je zrakoplov uskladen sa zahtjevima iz Pravilnika o certificiranju zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7-21).
- (e) BHDCA će izdati i potvrdu o provjeri plovidbenosti, odnosno potvrdu o provjeri dozvole za letenje koja obično važi jednu godinu, izuzev ako razlozi sigurnosti ne zahtijevaju ograničenje roka važenja.

M.A.905 Nalazi (Findings)

- (a) Nalaz razine 1 predstavlja značajnu neuslađenost sa zahtjevima navedenim u ovom Dijelu (E7-M), koja snižava standard sigurnosti i ozbiljno ugrožava sigurnost letenja.
- (b) Nalaz razine 2 predstavlja svaku neuskladenost sa zahtjevima navedenim u ovom Dijelu (E7-M), koja bi mogla da umanji standard sigurnosti i eventualno ugrozi sigurnost letenja.
- (c) Po prijemu izvještaja sa utvrđenim nalazima, shodno točki M.B.903, osoba ili organizacija, koji su odgovorni prema točki M.A.201, moraju utvrditi plan korektivnih mjera za oticanje neuskladenosti i, na način koji je prihvatljiv za BHDCA, sprovesti korektivne mjere u dogovorenom roku, što uključuje i odgovarajuće korektivne mjere kojima se sprečava ponavljanje nalaza i njegovog glavnog uzroka.

SEKCIJA B**POSTUPCI ZA NADLEŽNE ORGANE****ODJELJAK A****OPĆE ODREDBE****M.B.101 Oblast primjene**

Ovom Sekcijom uspostavljaju se upravni zahtjevi koje moraju ispunjavati nadležni organi u Bosni i Hercegovini kada primjenjuju Sekciju A ovog Dijela (E7-M).

M.B.102 Nadležni organ (Competent Authority)

- (a) **Opće**
BHDCA je zadužena za izdavanje, praćenje važenja, promjenu, privremeno ili trajno ukidanje potvrda i za nadzor kontinuirane plovidbenosti. BHDCA će utvrditi dokumentirane postupke i organizacionu strukturu.
- (b) **Resursi**
Broj osoblja treba da odgovara potrebi za ispunjenjem zahtjeva koji su detaljno opisani u Sekciji B ovog Dijela.
- (c) **Kvalifikacije i obuka**
Svo osoblje koje radi na poslovima predviđenim u ovom Dijelu (E7-M) mora imati odgovarajuće kvalifikacije i znanje, iskustvo, osnovnu i kontinuiranu obuku, koji su potrebni za obavljanje povjerenih zadataka.
- (d) **Postupci**
BHDCA mora ustanoviti postupke koji podrobno opisuju način na koji se postiže uskladenost sa ovim dijelom (E7-M). Postupci se moraju redovito pratiti i mijenjati kako bi se postigla njihova stalna uskladenost sa zahtjevima ovog Pravilnika.

M.B.104 Vođenje evidencije (Record-Keeping)

- (a) BHDCA će uspostaviti sustav vođenja evidencije koji omogućuje da se na odgovarajući način prate postupci izdavanja, praćenja važenja, izmjena, privremenog ili trajnog ukidanja potvrda.

- (b) Evidencija, koja se odnosi na nadzor nad organizacijom koja je odobrena prema ovom Dijelu (*E7-M*), obuhvata najmanje:
 1. zahtjev za odobrenje organizacije;
 2. potvrdu o osposobljenosti organizacije, sa svim promjenama;
 3. kopiju programa provjere (*edit, audit*), s datumima planiranih i sprovedenih provjera;
 4. evidenciju nadležnog organa o stalnom nadzoru, uključujući i evidenciju o svim provjerama (*editima*);
 5. kopiju relevantne prepiske;
 6. podatke o izuzećima ili naloženim prinudnim mjerama;
 7. izvještaj drugih nadležnih organa o nadzoru nad radom organizacije;
 8. priručnike organizacije s njihovim promjenama;
 9. kopiju svakog drugog dokumenta koji je izravno odobrila BHDCA.
- (c) Evidencija navedena u stavku (b) čuva se najmanje četiri godine.
- (d) Minimum evidencije za nadzor svakog zrakoplova mora obuhvatati najmanje kopiju:
 1. potvrde o plovidbenosti zrakoplova;
 2. potvrde o provjeri plovidbenosti;
 3. preporuke organizacije navedene u Sekciji A, Odjeljak G;
 4. izvještaja o pregledima plovidbenosti koje je izravno obavila država članica;
 5. važne prepiske koja se odnosi na zrakoplov;
 6. podataka o izuzećima ili naloženim prinudnim mjerama;
 7. svakog dokumenta koji je odobrila BHDCA, sukladno Aneksu I (Dio M) i Pravilnikom o komercijalnim operacijama zrakoplova.
- (e) Evidencija iz stavka (d) čuva se najmanje dvije godine od kad je zrakoplov trajno povučen iz uporabe.

ODJELJAK B**ODGOVORNOST****M.B 201 Obveze (Responsibilities)**

BHDCA je, kako je određeno u M.1, odgovorna za nadzor i pregledе kojima se provjerava da li su ispunjeni zahtjevi iz ovog Dijela (*E7-M*).

ODJELJAK C**KONTINUIRANA PLOVIDBENOST****M.B 301 Program održavanja (Maintenance Programme)**

- (a) Osim u slučajevima kada postoji deklaracija vlasnika sukladno točki M.A.302 (h), BHDCA provjerava da li je program održavanja usklađen sa M.A.302.
- (b) Osim kako je naznačeno u točkama M.A.302(c) i M.A.302(h), BHDCA izravno odobrava program održavanja i njegove kasnije promjene, izuzev ako drukčije nije predviđeno u M.A.302(c).
- (c) Kod neizravnog odobravanja, BHDCA mora odobriti takav postupak za odobravanje programa održavanja putem priručnika za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti.
- (d) Radi odobravanja programa održavanja, shodno stavku (b), BHDCA mora imati pristup podacima koji se zahtijevaju prema M.A.302 (d), (e) i (f).

M.B.302 Izuzeća (Exemptions)

BHDCA vodi i čuva evidenciju o izuzećima.

M.B.303 Praćenje i kontrola kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (Aircraft Continuing Airworthiness Monitoring – ACAM)

- (a) BHDCA mora razviti program nadzora (*survey programme*) zasnovan na reprezentativnom uzorku kojim se prati i kontrolira stanje plovidbenosti cijelokupne flote zrakoplova koji su upisani u Registrar Bosne i Hercegovine.
- (b) Program nadzora mora obuhvatiti uzorce pregleda zrakoplova (*sample product surveys of aircraft*).
- (c) Pri razvijanju programa uzima se u obzir broj zrakoplova u registru, lokalno znanje i rezultati prethodnih pregleda.
- (d) Pri odabiru reprezentativnih uzoraka, potrebno je usmjeriti se na jedan broj ključnih elemenata koji su rizični za plovidbenost i moraju se identificirati svi nalazi (*findings*). Poslije toga, BHDCA mora raščlaniti svaki nalaz kako bi odredila njegov korijenski uzrok.
- (e) Nalazi se dostavljaju u pismenom obliku osobi ili organizaciji odgovornim po M.A.201.
- (f) BHDCA vodi evidenciju o svim nalazima, o mjerama koje su poduzete da bi se nalaz otklonio i o preporukama.
- (g) Ako se tijekom pregleda zrakoplova pronađe dokaz koji ukazuje na neusklađenost sa zahtjevima iz ovog Dijela (*E7-M*), BHDCA poduzima mjere prema M.B.903.
- (h) Ako korijenski uzrok nalaza ukaže na neusklađenost s nekim odjeljkom ili drugim dijelom ovog Pravilnika, primjenjuje se postupak koji predviđa odgovarajući dio.

M.B.304 Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje
BHDCA:

- (a) privremeno ukida potvrdu o provjeri plovidbenosti ili uvjerenje o važnosti dozvole za letenje, kad postoje opravdani razlozi u slučaju potencijalnog ugrožavanja sigurnosti;
- (b) privremeno ili trajno ukida ili ograničava potvrdu o provjeri plovidbenosti, prema M.B.303(g).

ODJELJAK D**STANDARDI ODRŽAVANJA**

(bit će naknadno razvijen)

ODJELJAK E**KOMPONENTE**

(bit će naknadno razvijen)

ODJELJAK F**ORGANIZACIJA ZA ODRŽAVANJE****M.B.602 Početno (inicijalno) odobrenje**

- (a) Ako su ispunjeni zahtjevi iz M.A.606(a) i (b), BHDCA pismeno obavlješta podnositelja zahtjeva o prihvatanju osoblja navedenog u M.A.606(a) i (b).
- (b) BHDCA utvrđuje da li su postupci, koji su navedeni u priručniku organizacije za održavanje, suglasni sa M.A. Odjeljak F i osigurava da odgovorni rukovoditelj potpiše izjavu o obvezi (*Commitment Statement*).
- (c) Nadležni organ utvrđuje da li organizacija ispunjava zahtjeve predviđene u M.A. Odjeljak F.
- (d) U toku postupka odobravanja, održava se najmanje jedan sastanak sa odgovornim rukovoditeljem, kako bi on u potpunosti postao svjestan značaja odobrenja i razloga za potpisivanje obveze organizacije o poštivanju postupaka navedenih u njenom priručniku.
- (e) Svi nalazi dostavljaju se u pismenom obliku organizaciji koja je podnijela zahtjev.
- (f) BHDCA vodi evidenciju o svim nalazima, o mjerama koje su poduzete da bi se nalaz otklonio i o preporukama.
- (g) Za početno odobrenje potrebno je da BHDCA utvrdi da je organizacija otklonila sve nalaze.

M.B.603 Izdavanje odobrenja

- (a) Ako organizacija ispunjava uvjete navedene u odgovarajućim odredbama ovog Dijela (E7-M), nadležni organ izdaje organizaciji odobrenje i prateću potvrdu o sposobljenosti organizacije za održavanje na Obrascu E7-3 (Dodatak V ovog Dijela), koje uključuje i opseg odobrenja.
- (b) BHDCA navodi uvjete, priložene odobrenju, u potvrdi koju izdaje na Obrascu E7-3.
- (c) Referentni broj unosi se u potvrdu (Obrazac E7-3), kako to odredi BHDCA.

M.B.604 Stalni nadzor

- (a) BHDCA vodi i ažurira programsku listu za svaku odobrenu organizaciju po M.A. Pod-odjeljak F koja je pod njenim nadzorom, sa datumima kada su planirane posjete u okviru provjere i kad su planirane posjete provedene.
- (b) Svaka organizacija u cjelini se provjerava u razdoblju koji nije duži od 24 mjeseca.
- (c) Nalazi se dostavljaju odobrenoj organizaciji u pismenom obliku.
- (d) BHDCA vodi evidenciju o svim nalazima, o mjerama koje su poduzete da bi se nalaz otklonio i o preporukama.
- (e) Sa odgovornim rukovoditeljem održava se najmanje jedan sastanak u 24 mjeseca, da bi se on obavijestio o svim značajnim pitanjima koja su se postavila tijekom provjere.

M.B.605 Nalazi

- (a) Ako se tijekom provjere ili na drugi način pronade dokazi koji ukazuju na neusklađenost sa zahtjevima predviđenim u ovom Dijelu (E7-M), BHDCA poduzima sljedeće mjere:
 1. Za nalaz razine 1, BHDCA odmah poduzima izravne mjere da organizaciju, ovisno od opsega nalaza razine 1, trajno ukinie, ograniči ili privremeno ukinie, u cjelini ili djelimično, odobrenje dok ona uspješno ne poduzme odgovarajuće korektivne mjere;
 2. Za nalaz razine 2, BHDCA odobrava rok za poduzimanje korektivnih mera koji odgovara prirodi nalaza i nije duži od tri mjeseca. U određenim okolnostima, na kraju ovog roka i ovisno od prirode nalaza, BHDCA može produžiti rok ako postoji zadovoljavajući plan korektivnih mera.
- (b) BHDCA privremeno ukida odobrenje, u cjelini ili djelimično, ako organizacija ne poštuje odobreni rok.

M.B.606 Promjene

- (a) BHDCA primjenjuje važeće elemente početnog (inicijalnog) odobrenja za svaku promjenu u organizaciji o kojoj je obaviještena prema M.A.617.
- (b) BHDCA može odrediti uvjete pod kojima odobrena organizacija može poslovati u toku promjena, izuzev ako ne utvrdi da odobrenje treba privremeno ukinuti zbog prirode i opsega promjena.
- (c) Za bilo koju promjenu priručnika organizacije za održavanje:
 1. kod izravnog odobravanja promjena prema M.A.604(b), BHDCA provjerava da li su postupci koji su navedeni u priručniku suglasni ovom Dijelu (E7-M), prije nego što formalnim putem obavijesti organizaciju o odobrenju;
 2. kod neizravnog odobravanja promjena prema M.A.604(c), BHDCA se mora uveriti:
 - (i) da izmjene ostaju manje; i
 - (ii) da postoji odgovarajući način nadzora nad odobravanjem promjena priručnika, kako bi se osiguralo da promjene ostanu uskladene sa zahtjevima sadržanim u ovom Dijelu (E7-M).

M.B.607 Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje odobrenja

BHDCA:

- (a) privremeno ukida odobrenje, kad postoje opravdani razlozi u slučaju potencijalnog ugrožavanja sigurnosti;
- (b) privremeno ili trajno ukida ili ograničava odobrenje, prema M.B.605.

ODJELJAK G**ORGANIZACIJA ZA OSIGURAVANJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI****M.B.701 Zahtjev**

- (a) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, uz zahtjev za početno izdavanje potvrde o sposobljenosti za obavljanje javnog avio-transporta (AOC) i, ako je to moguće primjeniti, za njegovu promjenu, a za svaki tip zrakoplova koji se treba koristiti, u BHDCA se dostavlja i:
 1. priručnik za rad organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti;
 2. operatorov program održavanja zrakoplova;
 3. operatorova tehnička knjiga zrakoplova;
 4. gdje je to odgovarajuće, tehničke specifikacije iz ugovora o održavanju koji su zaključili operator i organizacija za održavanje odobrena prema Dijelu 145 (E7-145).

M.B.702 Početno (inicijalno) odobrenje

- (a) Ako su ispunjeni zahtjevi iz M.A.706(a), (c), (d) i M.A.707, BHDCA pismeno obaviještava podnositelja zahtjeva o prihvatanju osoblja navedenog u M.A.706(a), (c), (d) i M.A.707.
- (b) BHDCA utvrđuje da li su postupci navedeni u priručniku za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti suglasni sa M.A. Odjeljak G i osigurava da odgovorni rukovoditelj potpiše izjavu o obvezi (*Commitment Statement*).
- (c) BHDCA utvrđuje da li organizacija ispunjava zahtjeve koji su predviđeni u M.A. Odjeljak G.
- (d) U toku postupka odobravanja, održava se najmanje jedan sastanak sa odgovornim rukovoditeljem, kako bi on u potpunosti postao svjestan značaja odobravanja i razloga za potpisivanje obveze organizacije da će poštivati postupke navedene u njenom priručniku.
- (e) Svi nalazi dostavljaju se u pismenom obliku organizaciji koja je podnijela zahtjev.
- (f) BHDCA vodi evidenciju o svim nalazima, o mjerama koje su poduzete da bi se nalaz otklonio i o preporukama.
- (g) Za početno odobrenje potrebno je da BHDCA utvrdi da je organizacija koja je podnijela zahtjev otklonila sve nalaze.

M.B.703 Izdavanje odobrenja

- (a) Ako organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti ispunjava uvjete navedene u M.A. Odjeljku G, BHDCA izdaje organizaciji odobrenje i prateću potvrdu o sposobljenosti organizacije za održavanje kontinuirane plovidbenosti na Obrascu E7-14 (Dodatak VI) koja obuhvata i opseg odobrenja.
- (b) BHDCA navodi u Obrascu E7-14 važenje potvrde;
- (c) Referentni broj potvrde se unosi u Obrazac E7-14;
- (d) Kod komercijalnog zračnog prijevoza, podaci sadržani u Obrascu E7-14 se navode i u potvrdi o sposobljenosti za obavljanje javnog avio-transporta (AOC).

M.B.704 Stalni nadzor

- (a) BHDCA vodi i ažurira programsku listu za svaku odobrenu organizaciju za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti prema M.A. Odjeljak G, koja je pod njenim nadzorom, sa

- datumima kada su planirane posjete u okviru provjere (odita) i kada su planirane posjete obavljene.
- (b) Svaka organizacija se u cjelini provjerava u razdoblju koji nije duži od 24 mjeseca.
 - (c) Reprezentativni uzorak broja i tipova zrakoplova, čiju plovidbenost osigurava organizacija ovlaštena prema M.B. Odjeljku G, se mora pregledati svaka 24 mjeseca. O veličini i vrsti uzorka odlučuje BHDCA na temelju rezultata prethodnih provjera, kao i prethodnih rezultata programa nadzora (ACAM).
 - (d) Nalazi se dostavljaju odobrenoj organizaciji u pismenom obliku.
 - (e) BHDCA vodi evidenciju o svim nalazima, o mjerama koje su poduzete da bi se nalaz otklonio i o preporukama.
 - (f) Sa odgovornim rukovoditeljem održava se najmanje jedan sastanak u 24 mjeseca, da bi se on obavijestio o svim značajnim pitanjima koja su se postavila tijekom provjere.

M.B.705 Nalazi

- (a) Ako se tijekom provjere ili na drugi način pronađe dokaz o neusklađenosti sa zahtjevima predviđenim u ovom Dijelu (E7-M), BHDCA poduzima sljedeće mjere:
 - 1. Za nalaz razine 1, BHDCA odmah poduzima izravne mjere da organizaciju, ovisno od opsega nalaza razine 1, trajno ukine, ograniči ili privremeno ukine, u cjelini ili djelimično, potvrdu o osposobljenosti za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti dok ona ne poduzme odgovarajuće korektivne mjere;
 - 2. Za nalaz razine 2, BHDCA odobrava rok za poduzimanje korektivnih mjera koji odgovara prirodi nalaza i nije duži od tri mjeseca. U određenim okolnostima, na kraju ovog roka i ovisno od prirode nalaza, BHDCA može produžiti rok ako postoji zadovoljavajući plan korektivnih mjera.
- (b) BHDCA privremeno ukida potvrdu, u cjelini ili djelimično, ako organizacija ne poštaje odobreni rok.

M.B.706 Promjene

- (a) BHDCA primjenjuje važeće elemente početnog (inicijalnog) odobrenja za svaku promjenu u organizaciji o kojoj je obaviještena prema M.A.713.
- (b) BHDCA može odrediti uvjete pod kojima odobrena organizacija može poslovati u toku promjena, izuzev ako ne utvrdi da odobrenje treba privremeno ukinuti zbog prirode i opsega promjena.
- (c) Za bilo koju promjenu priručnika organizacije:
 - 1. kod izravnog odobravanja promjena prema M.A.704(b), BHDCA provjerava da li su postupci, koji su navedeni u priručniku, suglasni ovom Dijelu (E7-M), prije nego što formalnim putem obavijesti organizaciju o odobrenju;
 - 2. kod neizravnog odobravanja promjena prema M.A.704(c), BHDCA se mora uvjeriti (i) da izmjene ostaju manje i (ii) da ona ima odgovarajući način nadzora nad odobravanjem promjena priručnika, kako bi osigurala da promjene ostanu uskladene sa zahtjevima sadržanim u ovom Dijelu (E7-M).

M.B.707 Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje odobrenja

BHDCA će:

- (a) privremeno ukinuti odobrenje, kad postoje opravdani razlozi u slučaju potencijalnog ugrožavanja sigurnosti;
- (b) privremeno ili trajno ukinuti ili ograničiti odobrenje, prema M.B.705.

ODJELJAK H

POTVRDA O VRAĆANJU U UPORABU

(bit će naknadno razvijen)

ODJELJAK I

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI

M.B.901 Procjena preporuke

Po prijemu zahtjeva i s njim povezane preporuke za potvrdu o provjeri plovidbenosti prema M.A.901:

1. odgovarajuće kvalificirano osoblje BHDCA provjerava da li izjava o uskladenosti, koja je sadržana u preporuci, pokazuje da je obavljen kompletan pregled plovidbenosti predviđen u M.A.710;
2. BHDCA ispituje preporuku i može zahtijevati dodatne podatke neophodne za procjenu preporuke.

M.B.902 Pregled plovidbenosti koji obavlja BHDCA

- (a) Kad BHDCA izvršava pregled i izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti na Obrascu 15a ili potvrdu o važnosti dozvole za letenje na Obrascu 15d, (Dodatak III ovog Dijela, E7-M), pregled plovidbenosti se vrši sukladno M.A.710.
- (b) BHDCA mora raspolažati odgovarajućim osobljem za pregled plovidbenosti.
 - 1. Za zrakoplove koji se koriste za komercijalni zračni prijevoz i za zrakoplove čija MTOM prelazi 2.730 kg, izuzev balona, osoblje treba imati:
 - (a) najmanje pet godina iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti;
 - (b) odgovarajuću dozvolu predviđenu u Dijelu 66 (E7-66) ili nacionalno priznatu kvalifikaciju osoblja za održavanje koja je primjerena kategoriji zrakoplova ili diplomu iz oblasti zrakoplovstva ili drugu ekvivalentnu potvrdu;
 - (c) odgovarajuću obuku iz oblasti održavanja zrakoplova;
 - (d) radno mjesto sa odgovarajućim odgovornostima.
 - Ne dirajući u točke (a) do (d), zahtjevi utvrđeni u M.B.902(b) (1) (b) se mogu zamijeniti s dodatnih pet godina iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti, uz one koji se već zahtijevaju u M.B.902(b) (1) (a).
 - 2. Za zrakoplove koji se ne koriste u komercijalnom zračnom prijevozu, čija MTOM ne prelazi 2.730 kg i za balone, osoblje mora imati:
 - (a) najmanje tri godine iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti;
 - (b) odgovarajuću dozvolu predviđenu u Dijelu 66 (E7-66) ili nacionalno priznatu kvalifikaciju osoblja za održavanje koja je primjerena kategoriji zrakoplova (kad Dio 66 upućuje na nacionalna pravila) ili diplomu iz oblasti zrakoplovstva ili drugu ekvivalentnu potvrdu;
 - (c) odgovarajuću obuku iz oblasti zrakoplovnog održavanja;
 - (d) radno mjesto sa odgovarajućim odgovornostima.
 - Ne dirajući u točke (a) do (d), zahtjevi utvrđeni u M.B.902(b)(2) (b) se mogu zamijeniti s dodatnih četiri godine iskustva u oblasti kontinuirane plovidbenosti, uz one koji se već zahtijevaju u M.B.902(b)(2)(a).
 - (a) BHDCA vodi i održava evidenciju osoblja za pregled plovidbenosti, koja obuhvata pojedinosti o odgovarajućim kvalifikacijama, zajedno sa kratkim pregledom odgovarajućeg iskustva u osiguravanju kontinuirane plovidbenosti i podacima o obuci.
 - (b) Pri pregledu plovidbenosti, ovlašteno osoblje ima pristup svim potrebnim podacima, kao što je to predviđeno u M.A.305, M.A.306 i M.A.401.

- (c) Osoblje za pregled plovidbenosti izdaje obrazac 15a ili 15d po zadovoljavajuće okončanom pregledu plovidbenosti.

M.B.903 Nalazi

Ako se tijekom pregleda zrakoplova ili na drugi način pronađe dokaz koji ukazuje na neusklađenost sa zahtjevima predviđenim u ovom Dijelu (E7-M), BHDCA poduzima sljedeće mjere:

1. Za nalaz razine 1, BHDCA zahtjeva da se odmah poduzmu odgovarajuće korektivne mjere prije narednog letenja i odmah privremeno ili trajno ukida potvrdu o provjeri plovidbenosti;
2. Za nalaz razine 2, korektivna mjera, koju zahtjeva BHDCA, mora odgovarati prirodi utvrđenog nalaza.

Dodatak I

Ugovor o osiguravanju kontinuirane plovidbenosti

1. Kad vlasnik, suglasno M.A.201, zaključi ugovor sa organizacijom za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, odobrenom prema M.A. Odjeljak G, za poslove koji se odnose na osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, on mora, na zahtjev, dostaviti primjerak ugovora u BHDCA, čim ga obje strane potpišu.
2. Ugovor mora poštivati zahteve iz ovog Dijela (E7-M) i predviditi obvezu ugovornih strana vezane za kontinuiranu plovidbenost.
3. Ugovor mora sadržavati najmanje:
 - registraciju zrakoplova;
 - tip zrakoplova;
 - serijski broj zrakoplova;
 - podatke o vlasniku, zakupcu ili kompaniji, uključujući i adresu;
 - podrobnosti o organizaciji odobrenoj prema M.A. Odjeljak G, uključujući i adresu.
4. U ugovoru se mora navesti:
"Vlasnik povjerava odobrenoj organizaciji osiguravanje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova, razvijanje programa održavanja koji mora biti odobren od strane BHDCA, kao i organiziranje održavanja zrakoplova prema navedenom programu održavanja u odobrenim organizacijama.
Ovim ugovorom oba potpisnika obvezuju se da će ispunjavati svoje obveze iz ovog ugovora.
Vlasnik po svom najboljem ubjedjenju potvrđuje da su svi podaci dati odobrenoj organizaciji, koji se tiču kontinuirane plovidbenosti zrakoplova, točni i da će biti točni i da zrakoplov neće biti mijenjan bez prethodnog odobrenja odobrene organizacije.
Za slučaj bilo kakvog nepoštivanja ovog ugovora od bilo kog potpisnika, ugovor prestaje da važi. U tom slučaju, vlasnik zadržava punu odgovornost za svaki posao koji se odnosi na kontinuiranu plovidbenost zrakoplova i obvezuje da u roku od dvije pune nedelje o ovom obavijesti BHDCA."
5. Ako vlasnik, suglasno M.A.201, zaključi ugovor sa potvrđenom organizacijom za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti po M.A. Odjeljak G, obveze ugovornih strana jesu:

- 5.1. Obveze odobrene organizacije su:
 1. unutar njenog odobrenja imati tip zrakoplova za koji je odobrena;
 2. poštivati sljedeće uvjete za održavanje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova:
 - (a) izraditi program održavanja zrakoplova i bilo koji razvijeni program pouzdanosti, ako je to potrebno;

- (b) u programu održavanja navesti poslove održavanja koje može obaviti pilot-vlasnik prema M.A.803(c);
 - (c) organizirati odobravanje programa održavanja zrakoplova;
 - (d) kad program održavanja bude odobren, dostaviti vlasniku primjerak odobrenog programa;
 - (e) organizirati potrebne inspekcije zrakoplova, radi povezivanja sa prethodnim programom održavanja;
 - (f) organizirati da cijelokupno održavanje obavlja odobrena organizacija za održavanje zrakoplova;
 - (g) organizirati da se primjene direktive o plovidbenosti;
 - (h) organizirati da odobrena organizacija za održavanje otkloni kvarove koji su otkriveni pri planiranim (redovitim) radovima održavanja ili pregledima plovidbenosti ili koje je prijavio vlasnik;
 - (i) uskladiti planirane (redovite) radove održavanja, primjenu direktiva o plovidbenosti, zamjenu dijelova čiji je vijek uporabe ograničen i zahtjeve za pregled komponenti;
 - (j) obavijestiti vlasnika svaki put o tome da će zrakoplov uputiti u organizaciju za održavanje;
 - (k) voditi sustav tehničke dokumentacije; (l) arhivirati tehničku dokumentaciju;
 3. organizirati odobravanje svake modifikacije zrakoplova prije njenog izvođenja, prema nacionalnom Pravilniku o certificiranju zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7- 21);
 4. organizirati odobravanje svake popravke zrakoplova prije njenog izvođenja, prema nacionalnom Pravilniku o certificiranju zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7- 21);
 5. obavijestiti BHDCA da vlasnik nije uputio zrakoplov u organizaciju za održavanje iako je ona to zahtjevala;
 6. obavijestiti BHDCA o svakom slučaju povrede ugovora o osiguravanju kontinuirane plovidbenosti;
 7. po potrebi, pregledati plovidbenost zrakoplova i izdati potvrde o provjeri plovidbenosti ili preporuku BHDCA;
 8. u roku od deset dana u BHDCA dostaviti primjerak izdate ili produžene potvrde o provjeri plovidbenosti;
 9. prijaviti sve događaje čije je prijavljivanje obvezno prema važećim propisima;
 10. obavijestiti BHDCA o tome da je neka ugovorna strana raskinula ugovor.
- 5.2. Obveze vlasnika su:
 1. uopćeno poznavati odobreni program održavanja;
 2. uopćeno razumjeti ovaj Dio (E7-M);
 3. uputiti zrakoplov u odobrenu organizaciju za održavanje, prema njenom dogovoru sa odobrenom organizacijom, u vrijeme koje zahtjeva odobrena organizacija;
 4. ne modificirati zrakoplov bez prethodne konsultacije sa odobrenom organizacijom;
 5. obavijestiti odobrenu organizaciju o održavanju koje je, izuzetno, obavljeno bez njenog znanja i nadzora;
 6. podnijeti izvještaj odobrenoj organizaciji kroz operatorovu tehničku knjigu zrakoplova (*Operator's Technical Log*) o kvarovima otkrivenim prilikom operacija;

7. obavijestiti BHDCA o svakom slučaju povrede ugovora o osiguravanju kontinuirane plovidbenosti;
8. obavijestiti odobrenu organizaciju i BHDCA da je prodao zrakoplov;
9. prijaviti sve događaje čije je prijavljivanje obvezno prema važećim propisima;
10. redovito obavještavati odobrenu organizaciju o satima naleta zrakoplova i drugim podacima koji se tiču njegove iskorištenosti, prema dogovoru sa odobrenom organizacijom;
11. ako radove održavanja obavlja pilot-vlasnik, on unosi u tehničke knjige zrakoplova potvrdu o vraćanju u uporabu, suglasno M.A.803(d), vodeći računa o ograničenjima o održavanju koje izvodi pilot-vlasnik koja su navedena u programu održavanja zrakoplova, prema M.A.803(c);
12. obavijestiti, suglasno M.A.305(a), odobrenu organizaciju za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti koja je odgovorna za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti, najkasnije 30 dana pošto pilot-vlasnik obavi radove održavanja.

Dodatak II**Sadržaj potvrde o spremnosti za uporabu
EASA Obrazac 1**

Ove upute odnose se samo na uporabu EASA Obrasca 1 za namjene održavanja. Treba obratiti pažnju na Dodatak I Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (Dio 21) koji obuhvata uporabu EASA Obrasca 1 za namjene proizvodnje.

1. NAMJENA I UPORABA

1. Osnovna svrha potvrde je izjava o plovidbenosti u vezi sa održavanjem obavljenog na proizvodima, dijelovima i uredajima (u daljem tekstu "predmeti").
2. Između potvrde i predmeta se uspostavlja korelacija. Izdavač potvrde mora zadržati potvrdu na način koji dozvoljava provjeru izvornih podataka.
3. Potvrda je prihvativljiva mnogim nadležnim organima za plovidbenost, ali može ovisiti od postojanja bilateralnih sporazuma i/ili politike nadležnog organa za plovidbenost. "Odobreni projektni podaci", koji su pomenuti u ovoj potvrdi, u tom slučaju znači odobreni od strane nadležnog organa za plovidbenost zemlje uvoznice.
4. Ova potvrda nije otpremnica.
5. Zrakoplov se ne smije vratiti u uporabu na temelju ove potvrde.
6. Ova potvrda ne predstavlja dozvolu za ugradivanje predmeta na određeni zrakoplov, motor ili elisu, ali pomaže kranjem korisniku da utvrdi njegov status plovidbenosti.
7. Kombinacija proizvedenih i održavanih predmeta vraćenih u uporabu nije dopuštena na jednoj potvrdi.

2. OPĆI FORMAT

- 2.1. Potvrda mora biti sukladna priloženom formatu, uključujući brojne rubrike i njihov raspored. Veličina rubrike se može mijenjati da bi odgovarala potrebama individualne primjene, ali ne u opsegu koji bi potvrdu učinio nepoznatljivom.
- 2.2. Potvrda mora biti u položenom formatu (*landscape*), pri čemu se dimenzije (veličina) potvrde mogu povećavati ili smanjivati, uz uvjet da potvrda ostane prepoznatljiva i čitljiva. Ako o tome postoji dilema, neophodno je konsultovati BHDCA.
- 2.3. Izjava o odgovornosti korisnika, odnosno onog ko ugrađuje predmet, može biti stavljena sa bilo koje strane obrasca.
- 2.4. Svi upisi moraju biti jasni i čitljivi.

- 2.5. Obrazac potvrde se može unaprijed odštampati ili izraditi na računaru, ali u svakom slučaju, otisak linija i slova mora biti jasan i čitljiv i sukladno utvrđenom formatu.
- 2.6. Potvrda će biti na engleskom jeziku, i, ako je odgovarajuće, na jednom ili više službenih jezika u Bosni i Hercegovini.
- 2.7. Podaci koji se unose u potvrdu mogu se ispisati pisaćom mašinom, na računaru, ili ručno velikim štampanim slovima i moraju biti lako čitljivi.
- 2.8. Radi jasnoće, potrebno je svesti korištenje skraćenica na minimum.
- 2.9. Preostali prostor na poledini potvrde može koristiti izdavač potvrde za dodatne podatke, ali ne smije sadržavati bilo kakve izjave u smislu potvrde. Svaka uporaba poledine potvrde mora biti navedena u odgovarajućoj rubrici na prednjoj strani potvrde.

3. KOPIJE

- 3.1. Broj kopija potvrde koji se šalje stranci ili koje zadržava izdavač potvrde, nije ograničen.

4. POPOGREŠKA/E NA POTVRDI

- 4.1. Ako krajnji korisnik uoči grešku/e na potvrdi, mora o tome napisano obavijestiti izdavača potvrde. Izdavač može izdati novu potvrdu samo ako se pogreška/e mogu potvrditi i ispraviti.
- 4.2. Nova potvrda mora imati novi referentni broj, potpis i datum.
- 4.3. Zahtjev za novom potvrdom može biti ispoštovan bez ponovne potvrde stanja predmeta. Nova potvrda nije izjava o trenutnom stanju i treba se pozivati na prethodnu potvrdu u rubrici 12. sljedećom izjavom: "Ova potvrda ispravlja grešku/e u rubrici/kama [upišite rubriku/e koja/e se ispravlja] potvrde [upišite originalni referentni broj] od [upišite datum originalne potvrde] i ne obuhvata uskladenost/stanje/vraćanje u uporabu". Obje potvrde treba čuvati sukladno razdoblju čuvanja prve potvrde.

**5. POPUNJAVANJE POTVRDE OD STRANE
IZDAVAČA****Rubrika 1. Nadležni organ/država**

Navesti naziv i državu nadležnog organa pod čijom jurisdikcijom je ova potvrda izdata.

Rubrika 2. Zaglavje EASA Obrasca 1

"POTVRDA O SPREMNOSTI ZA UPORABU
AUTHORISED RELEASE CERTIFICATE
E7- OBRAZAC 1
E7- FORM 1"

Rubrika 3. Referentni broj obrasca

Unijeti jedinstveni broj određen sustavom/procedurom dodjeljivanja broja organizacije navedene u rubrici 4; on može uključivati alfanumeričke znakove.

Rubrika 4. Naziv i adresa organizacije

Unijeti puni naziv i adresu odobrene organizacije (vidi EASA Obrazac 3) koja je spremila za uporabu predmete na koje se odnosi potvrda. Logotip, i slično, je dozvoljeno pod uvjetom da može stati unutar rubrike.

Rubrika 5. Radni nalog/Ugovor/Račun

Da bi se olakšalo praćenje predmeta, unijeti broj radnog naloga, broj ugovora, broj računa ili slični referentni broj.

Rubrika 6. Predmet

Unijeti brojne reda predmeta, kada postoji više od jednog reda predmeta. Ova rubrika omogućava lako unakrsno upućivanje na rubriku 12 ("Napomene").

Rubrika 7. Opis

Unijeti ime ili opis predmeta. Prednost bi trebalo dati terminu koji se koristi u uputama za kontinuiranu plovidbenost ili podacima o održavanju (npr. ilustrovani katalog dijelova, priručnik za održavanje zrakoplova, servisni bilten, priručnik za održavanje komponenti) (*Illustrated Parts Catalogue, Aircraft Maintenance Manual, Service Bulletin, Component Maintenance Manual*).

Rubrika 8. Kataloški broj

Unijeti kataloški broj (*part number*) kao što piše na predmetu, ili na oznaci (*tag*)/ambalaži. Ako se radi o motoru ili elisi, oznaka tipa se može koristiti.

Rubrika 9. Količina

Navesti količinu predmeta.

Rubrika 10. Serijski broj

Ako se propisima zahtjeva da predmet ima serijski broj, unijeti ga ovdje. Dodatno, bilo koji drugi serijski broj, koji nije zahtijevan propisima, također može biti unešen. Ako predmet nema serijski broj, unijeti "N/A".

Rubrika 11. Status/Rad

Slijedi opis dopuštenih unosa u rubriku 11. Unijeti samo jedno od sljedećeg – ukoliko postoji više od jedne stvari koje se mogu unijeti, koristiti onu koja najpreciznije opisuje najveći dio radova koji su obavljeni i/ili status artikla.

- (i) Obnovljen/*Overhauled*. Označava proces koji osigurava da je predmet u potpunosti usuglašen sa primjenjivim servisnim tolerancijama navedenim u uputama za kontinuiranu plovidbenost nositelja potvrde tipa ili proizvođača opreme ili u podacima koji su odobreni ili prihvaćeni od strane nadležnog organa. Predmet će se, u najmanju ruku, rastaviti, očistiti, pregledati, popraviti po potrebi, ponovo sastaviti i testirati, sukladno gore navedenim podacima.
- (ii) Popravljen/*Repaired*. Opravljanje kvara/ova upotrebom primjenjivog standarda¹.
- (iii) Pregledan/Testiran/*Inspected/Tested*. Ispitivanje, mjerjenje, itd. sukladno primjenjivom standardu (npr. vizuelni pregled, funkcionalno testiranje, testiranje u radionici itd.).
- (iv) Modificiran/*Modified*. Izmjena predmeta sa ciljem usuglašavanja sa primjenjivim standardom.

Rubrika 12. Napomene

Opisati rad naveden u rubrici 11, izravno ili upućivanjem na prateću dokumentaciju koja je korisniku ili ugraditelju potrebna da utvrdi plovidbenost predmeta u vezi sa radom koji je ovjeren. Ako je neophodno, poseban list se može koristiti stavljanjem veze na glavni EASA Obrazac 1. Za svaki navod se mora jasno navesti na koji se predmet/e iz rubrike 6. odnosi.

Ako nema navoda, upisuje se "Nema navoda/*None*".

Primjeri podataka koji se upisuju u blok 12. su:

- (i) Podaci o održavanju koji su korišteni, uključujući status revizije i referencu;
- (ii) Usklađenost sa direktivama o plovidbenosti ili servisnim biltenima;
- (iii) Izvršene popravke;
- (iv) Izvršene modifikacije;
- (v) Ugrađeni zamjenski dijelovi;
- (vi) Status dijelova sa ograničenim vijekom uporabe;
- (vii) Odstupanja od radnog naloga naručioца radova;

¹ Primjenjivi standard jeste standard, metoda, tehnika ili praksa proizvodnje/ projektiranja/ održavanja/ kvaliteta, koju je odobrila ili prihvatile BHDCA. Primjenjivi standard treba opisati u bloku 12.

- (viii) Izjave o vraćanju u uporabu sa ciljem zadovoljenja zahtjeva održavanja stranih civilnih zrakoplovnih vlasti;
- (ix) Informacije potrebne za podršku pošiljke s manjkavostima ili ponovnog sastavljanja nakon isporuke;
- (x) Za organizacije odobrene sukladno Odjeljku F, Aneksa I (Dio M), izjava o tehničkoj ispravnosti komponente koja je navedena u M.A.613:

"Potvrđuje se da, osim ako je drukčije navedeno u ovoj rubrici, je rad naveden u rubrici 11, i opisan u ovoj rubrici, obavljen sukladno zahtjevima Sekcija A, Odjeljak F, Aneksa I (Dio M) Pravilnika o kontinuiranoj plovidbenosti i u vezi sa tim radovima se smatra spremnim za vraćanje u uporabu. OVO NIJE VRAĆANJE U UPORABU SUKLADNO ANEKSU II (DIO 145 PRAVILNIKA O KONTINUIRANOJ PLOVIDBENOSTI)

Kada se podaci štampaju na elektronskom EASA Obrascu 1, svi odgovarajući podaci koji nisu primjereni za druge rubrike, upisuju se u ovu rubriku.

Rubrike 13a-13e

Opći zahtjevi za rubrike 13a-13e: Ne koristi se za vraćanje u uporabu nakon održavanja. Osjenčiti, potamniti, ili obilježiti na neki drugi način da bi se spriječila nenamjerna ili neovlaštena uporaba.

Rubrika 14a

Obilježite odgovarajući/e kvadratič/e koji označavaju koji se propisi primjenjuju na obavljeni rad. Ako je obilježen kvadratič "ostali propisi navedeni u rubrici 12/*Other regulation specified in block 12*", onda se propisi drugih nadležnih organa za plovidbenost moraju navesti u rubrici 12. Najmanje jedan kvadratič mora biti obilježen, ili oba, kako je odgovarajuće.

Za svo održavanje obavljeno od strane organizacije za održavanje odobrene prema Sekciji A, Odjeljak F, Aneksa I (Dio M), kvadratič "ostali propisi navedeni u rubrici 12/*Other regulation specified in block 12*" će biti obilježen i izjava potvrde o tehničkoj ispravnosti će biti napravljena u rubrici 12. U tom slučaju, izjava "ako nije drukčije navedeno u rubrici 12/*Unless otherwise specified in block 12*" se odnosi na sljedeće slučajeve:

- (a) Kada održavanje nije moglo biti završeno;
- (b) Kada je održavanje odstupilo od standarda koji se zahtjeva Aneksom I (Dio M);
- (c) Kada je održavanje obavljeno sukladno nekom drugom zahtjevu koji nije naveden u Aneksu I (Dio M). U tom slučaju se u rubrici 12. navodi određeni nacionalni propis.

Za svo održavanje obavljeno od strane organizacije za održavanje odobrene prema Sekciji A, Aneksa II (Dio 145) 3, izjava "osim ako je drukčije navedeno u ovoj rubrici" se odnosi na sljedeće slučajeve:

- (a) Kada održavanje nije moglo biti završeno;
- (b) Kada je održavanje odstupilo od standarda koji se zahtjeva Aneksom II (Dio 145);
- (c) Kada je održavanje obavljeno sukladno nekom drugom zahtjevu koji nije naveden u Aneksu II (Dio 145). U tom slučaju se u rubrici 12. navodi određeni nacionalni propis.

Rubrika 14b Potpis ovlaštene osobe

Ovdje će se potpisati ovlaštena osoba. Samo osobama, koje su naročito ovlaštene prema pravilima i politikom BHDCA, je dozvoljeno da se potpišu u ovoj rubrici. Da bi se pomoglo prepoznavanje, može se dodati jedinstveni broj kojim se identificira ovlaštena osoba.

Rubrika 14c Broj potvrde/odobrenja

Unijeti broj/referencu potvrde/odobrenja. BHDCA dodjeljuje ovaj broj ili referencu.

Rubrika 14d Ime

Čitko unijeti ime osobe koja se potpisuje u rubrici 14b.

Rubrika 14e Datum

Unijeti datum kada je potpisana rubrika 14b, pri čemu format datum mora biti sljedeći: dd = dan označen pomoću dvije cifre, mmm = prva tri slova mjeseca, yyyy = godina označena pomoću četiri cifre.

Odgovornost korisnika/ugradivača

Staviti sljedeću izjavu na potvrdu da bi se obavijestili krajnji korisnici da nisu oslobođeni odgovornosti u vezi sa ugradivanjem i korištenjem predmeta koji prate obrazac:

"OVA POTVRDA NE PREDSTAVLJA AUTOMATSKI OVLAŠTENJE ZA UGRADNJU PREDMETA.

KADA KORISNIK/UGRADITELJ OBAVLJA RAD SUKLADNO PROPISIMA NADLEŽNOG ORGANA ZA PLOVIDBENOST KOJI NIJE NAVEDEN U RUBRICI 1, OD IZUZETNOG ZNAČAJA JE DA SE KORISNIK/UGRADITELJ UVJERI DA NJEGOV NADLEŽNI ORGAN ZA PLOVIDBENOST PRIHVATA PREDMETE OD NADLEŽNOG ORGANA ZA PLOVIDBENOST NAVEDENOOG U RUBRICI 1.

IZJAVE U RUBRIKAMA 13A I 14A NE PREDSTAVLJaju POTVRDU ZA UGRADNU. U SVIM SLUČA-

JEVIMA EVIDENCIJA O ODRŽAVANJU ZRAKOPLOVA MORA SADRŽATI POTVRDU ZA UGRADNJU IZDATU OD STRANE KORISNIKA/UGRADITELJA SUKLADNO NACIONALnim PROPISIMA PRIJE NEGOT SE ZRAKOPLOV SMIJE UPOTRIJEBITI ZA LETENJE.

THIS CERTIFICATE DOES NOT AUTOMATICALLY CONSTITUTE AUTHORITY TO INSTALL THE ITEM/S.

WHERE THE USER/INSTALLER PERFORMS WORK IN ACCORDANCE WITH REGULATIONS OF AN AIRWORTHINESS AUTHORITY DIFFERENT THAN THE AIRWORTHINESS AUTHORITY SPECIFIED IN BLOCK 1, IT IS ESSENTIAL THAT THE USER/INSTALLER ENSURES THAT HIS/HER AIRWORTHINESS AUTHORITY ACCEPTS ITEMS FROM THE AIRWORTHINESS AUTHORITY SPECIFIED IN BLOCK 1.

STATEMENTS IN BLOCKS 13A AND 14A DO NOT CONSTITUTE INSTALLATION CERTIFICATION. IN ALL CASES AIRCRAFT MAINTENANCE RECORDS MUST CONTAIN AN INSTALLATION CERTIFICATION ISSUED IN ACCORDANCE WITH THE NATIONAL REGULATIONS BY THE USER/INSTALLER BEFORE THE AIRCRAFT MAY BE FLOWN."

1. Nadležni organ / Država / Approving Competent Authority / Country	2. ПОТВРДА ОСПРЕМНОСТИ УПОРАБУ AUTHORISED RELEASE CERTIFICATE			3. Jedinstveni broj potvrda / Form Tracking No.
	E7-OBRÁZAC 1 E7-FORM 1			5. Radni nalog/Ugovor/Faktura / Work Order/Contract/Invoice
4. Ime i adresa organizacije / Organisation Name and Address:				
6. Predmet / Item	7. Opis / Description	8. Kataloški broj / Part No	10. Količina / Qty	10. Serijski broj / Serial No
				11. Status/Rad / Status/Work
12. Napomene / Remarks:				
<p>13a. Potvrđuje da su gore navedeni predmeti izrađeni sukladno / Certifies that the items identified above were manufactured in conformity to Part 145.A.50 Vraćanje u uporabu Other regulation specified in block 12.</p> <p>☐ odobrenim projektним podacima i da je u stanju da sigurno radi/ approved design data and are in condition for safe operation</p> <p>☐ neodobrenim projektnim podacima navedenim u rubrici 12 / non-approved design data specified in block 12</p>				
<p>14a. Dio 145.A.50 Vraćanje u uporabu Ostali propisi navedena u rubrici 12. Part 145.A.50 Release to Service Other regulation specified in block 12.</p> <p>Potvrđuje da je, ako nije drukčije navedeno u rubrici 12, rad naveden u rubrici 11.i, oписан u rubrici 12, izvršen sukladno Dijelu 145 i glede navedenog rada predmeti se smatraju spremnim za uporabu.</p> <p>Certifies that unless otherwise specified in block 12, the work identified in block 11 and described in block 12, was accomplished in accordance with Part-145 and in respect to that work the items are considered ready for release to service.</p>				
13b. Potpis ovlaštenje osobe / Authorised signature	13c. Broj odobrenja/ autorizacije / Approval/Authorisation number	14b. Potpis ovlaštenje osobe / Authorised signature	14c. Broj potvrde/obobrema / Certificate/Approval Ref. No.	
13d. Ime / Name	13e. Datum/ Date (dd mmm YYYY)	14d. Ime / Name	14e. Datum / Date (dd mmm YYYY)	
ODGOVORNOST KORISNIKA/UGRADITELJA / USER/INSTALLER RESPONSIBILITIES				
<p>„Ova potvrda ne predstavlja automatski ovlaštenje za izgradnju predmeta. Kada korisnik/ugraditelj obavlja rad sukladno propisima nadležnog organa za plovideljenost organa za plovideljenost predmeta ili nadležnog organa za plovideljenost, prihvata predmete od nadležnog organa za plovideljenost, predstavlja potvrdu za izgradnju. U svim slučajevima, evidencija o održavanju zrakoplova mora sadržati potvrdu za izgradnju izdatu od strane korisnika/ugraditelja sukladno nacionalnim propisima prije nego što se zrakoplov smije upotrijebiti za letenje.“</p> <p><i>This certificate does not automatically constitute authority to install the items(s) Where the user/installer performs work in accordance with regulations of an airworthiness authority different than the airworthiness authority specified in block 1, it is essential that the user/installer ensures that his/her airworthiness authority accepts items from the airworthiness authority specified in block 1. Statements in blocks 13a and 14a do not constitute installation certification. In all cases aircraft maintenance records must contain an installation certification issued in accordance with the national regulations by the user/installer before the aircraft may be flown.“</i></p>				

Dodatak III

Sadržaj potvrde o provjeri plovidbenosti – EASA Obrazac -15a, 15b i 15c

[NADLEŽNI ORGAN , DRŽAVA] [COMPETENT AUTHORITY, STATE]	
POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI AIRWORTHINESS REVIEW CERTIFICATE	
ARC oznaka: ARC reference: <small>(Broj protokola/ Ref. No.)</small>	
<p>Prema [Pravni osnov za izdavanje potvrde] koji su na snazi, BH DCA ovim potvrđuje da se sljedeći zrakoplov: <i>Pursuant to [Legal Basis for issue of Certificate] for the time being in force, BH DCA hereby certifies that the following aircraft:</i></p> <p>Proizvođač zrakoplova: _____ <i>Aircraft manufacturer:</i> _____ Oznaka proizvođača: _____ <i>Manufacturer's designation:</i> _____ Registracija zrakoplova: _____ <i>Aircraft registration:</i> _____ Serijski broj zrakoplova: _____ <i>Aircraft serial Number:</i> _____</p> <p style="text-align: center;">smatra plovidbenim u vrijeme provjere. <i>is considered airworthy at the time of the review.</i></p> <p>Datum izdavanja: _____ Datum isticanja: _____ <i>Date of issue:</i> _____ <i>Date of expiry:</i> _____</p> <p>Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____ <i>Airframe flight Hours (FH) at date of issue:</i> _____</p> <p>Potpis ovlaštene osobe: _____ Ovlaštenje br: _____ <i>Signed:</i> _____ <i>Authorisation No.:</i> _____</p> <p>Prvo produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dijela I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je plovidben u vrijeme izdavanja ovog produženja. <i>1st Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at time of the issue.</i></p> <p>Datum izdavanja: _____ Datum isticanja: _____ <i>Date of issue:</i> _____ <i>Date of expiry:</i> _____</p> <p>Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____ <i>Airframe flight Hours (FH) at date of issue:</i> _____</p> <p>Potpis ovlaštene osobe: _____ Ovlaštenje br: _____ <i>Signed:</i> _____ <i>Authorisation No.:</i> _____</p> <p>Ime kompanije: _____ Odobrenje br: _____ <i>Company Name:</i> _____ <i>Approval Reference:</i> _____</p> <p>Drugo produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dijela I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je plovidben u vrijeme izdavanja ovog produženja. <i>2nd Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at time of the issue.</i></p> <p>Datum izdavanja: _____ Datum isticanja: _____ <i>Date of issue:</i> _____ <i>Date of expiry:</i> _____</p> <p>Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____ <i>Airframe flight Hours (FH) at date of issue:</i> _____</p> <p>Potpis ovlaštene osobe: _____ Ovlaštenje br: _____ <i>Signed:</i> _____ <i>Authorisation No.:</i> _____</p> <p>Ime kompanije: _____ Odobrenje br: _____ <i>Company Name:</i> _____ <i>Approval Reference:</i> _____</p>	

[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]
[COMPETENT AUTHORITY, STATE]

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI
AIRWORTHINESS REVIEW CERTIFICATE

ARC oznaka:
ARC reference:

Prema [Pravni osnov za izdavanje potvrde], sljedeća organizacija za vodenje kontinualne plovidbenosti, odobrena prema Sekciji A, Pododjelu G Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov]:
Pursuant to [Legal Basis for issue of Certificate] for the time being in force, the following continuing airworthiness management organization, approved in accordance with Section A, Subpart G of Annex I (E7-M) to [Legal Basis]:

[NAZIV I ADRESA ODOBRENE ORGANIZACIJE]
Broj odobrenja: E7.MG.[XXXX]

ovim potvrđuje da je izvršila pregled plovidbenosti prema tački M.A.710 (E7-M) [Pravni osnov], na sljedećem zrakoplovu:
hereby certifies that it has performed an airworthiness review in accordance with point M.A.710 (E7-M) [Legal Basis] on the following aircraft.

Proizvođač zrakoplova: _____

Aircraft manufacturer:

Oznaka proizvođača: _____

Manufacturer's designation:

Registracija zrakoplova: _____

Aircraft registration:

Serijski broj zrakoplova: _____

Aircraft serial Number:

smatra plovidbenim u vrijeme provjere.
is considered airworthy at the time of the review.

Datum izdavanja: _____
Date of issue:

Datum isticanja: _____
Date of expiry:

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____
Signed:

Ovlaštenje br: _____
Authorisation No:

Prvo produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dodatku I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je plovidben u vrijeme izdavanja ovog produženja.

1st Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901 of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at time of the issue.

Datum izdavanja: _____
Date of issue:

Datum isticanja: _____
Date of expiry:

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____
Signed:

Ovlaštenje br: _____
Authorisation No:

Ime kompanije: _____
Company Name:

Odobrenje br: _____
Approval Reference:

Druge produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dodatku I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je plovidben u vrijeme izdavanja ovog produženja.

2nd Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901 of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at time of the issue.

Datum izdavanja: _____
Date of issue:

Datum isticanja: _____
Date of expiry:

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____

Ovlaštenje br: _____

Signed:

Authorisation No:

Ime kompanije: _____

Odobrenje br: _____

Company Name:

Approval Reference:

[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]
[COMPETENT AUTHORITY, STATE]

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI
AIRWORTHINESS REVIEW CERTIFICATE

ARC oznaka:
ARC reference:

Prema [Pravni osnov za izdavanje potvrde], sljedeća organizacija za održavanje, odobrena prema (označi šta je primjenjivo):
Pursuant to [Legal Basis for issue of Certificate] for the time being in force, the following maintenance organization, approved in accordance with (mark as applicable):

- Sekcija A, Pododjeljak F Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov], ili
Section A, Subpart F of Annex I (E7-M) to [Legal Basis], or
 Dodatka II (E7-145) [Pravni osnov]
Annex II (E7-145) to [Legal Basis]

[NAZIV I ADRESA ODOBRENE ORGANIZACIJE]
Broj odobrenja: E7.[MF or 145].[XXXX]

ovim potvrđuje da je izvršila pregled plovidbenosti prema tački M.A.901(l) Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov], na sljedećem zrakoplovu:
Hereby certifies that it has performed an airworthiness review in accordance with point M.A.901(l) of Annex I (E7-M) [Legal Basis] on the following aircraft:

Proizvođač zrakoplova: _____

Aircraft manufacturer:

Oznaka proizvođača: _____

Manufacturer's designation:

Registracija zrakoplova: _____

Aircraft registration:

Serijski broj zrakoplova: _____

Aircraft serial Number:

I ovaj zrakoplov se smatra plovidbenim u vrijeme provjere.
and this aircraft is considered airworthy at the time of the review.

Datum izdavanja: _____
Date of issue:

Datum isticanja: _____
Date of expiry:

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____
Signed:

Ovlaštenje br: _____
Authorisation No:

Dodatak III a
Sadržaj potvrde o provjeri dozvole za letenje – EASA Obrazac-15d, 15e i 15f

[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]
 [COMPETENT AUTHORITY, STATE]

POTVRDA O PROVJERI DOZVOLE ZA LETENJE
CERTIFICATE OF VALIDITY - PERMIT TO FLY

oznaka:

reference:

(Broj protokola / Ref. No.)

Prema [Pravni osnov za izdavanje potvrde] koji su na snazi, BH DCA ovim potvrđuje da se sljedeći zrakoplov:
 Pursuant to [Legal Basis for issue of Certificate] for the time being in force, BH DCA hereby certifies that the following aircraft:

Proizvođač zrakoplova: _____

Aircraft manufacturer:

Oznaka proizvođača: _____

Manufacturer's designation:

Registracija zrakoplova: _____

Aircraft registration:

Serijski broj zrakoplova: _____

Aircraft serial Number:

smatra da je u zadovoljavajućem i letnom stanju u vrijeme provjere.
 is considered to be in a satisfactory condition and fit to fly at the time of the review.

Datum izdavanja: _____
 Date of issue:

Datum isticanja: _____
 Date of expiry:

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
 Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____
 Signed:

Ovlaštenje br: _____
 Authorisation No:

Prvo produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dijela I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je u letnom stanju u vrijeme izdavanja ovog produženja.

1st Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be in fit to fly condition at time of the issue.

Datum izdavanja: _____
 Date of issue:

Datum isticanja: _____
 Date of expiry

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
 Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____
 Signed:

Ovlaštenje br: _____
 Authorisation No:

Ime kompanije: _____
 Company Name:

Odobrenje br: _____
 Approval Reference:

Druge produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dijela I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je u letnom stanju u vrijeme izdavanja ovog produženja.

2nd Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be in fit to fly condition at time of the issue.

Datum izdavanja: _____
 Date of issue:

Datum isticanja: _____
 Date of expiry

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
 Airframe flight Hours (FH) at date of issue:

Potpis ovlaštene osobe: _____
 Signed:

Ovlaštenje br: _____
 Authorisation No:

Ime kompanije: _____
 Company Name:

Odobrenje br: _____
 Approval Reference:

[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA] [COMPETENT AUTHORITY, STATE]	
POTVRDA O PROVJERI DOZVOLE ZA LETENJE CERTIFICATE OF VALIDITY - PERMIT TO FLY	
oznaka: reference:	
Prema [Pravni osnov za izdavanje potvrde], sljedeća organizacija za vodenje kontinualne plovidbenosti, odobrena prema Sekciji A, Pododjeljku G Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov]: <i>Pursuant to [Legal Basis for issue of Certificate] for the time being in force, the following continuing airworthiness management organization, approved in accordance with Section A, Subpart G of Annex I (E7-M) to [Legal Basis]:</i>	
[NAZIV I ADRESA ODOBRENE ORGANIZACIJE] Broj odobrenja: E7.MG.[XXXX]	
ovim potvrđuje da je izvršila pregled prema tački M.A.710 (E7-M) [Pravni osnov], na sljedećem zrakoplovu: <i>hereby certifies that it has performed an review in accordance with point M.A.710 (E7-M) [Legal Basis] on the following aircraft:</i>	
Proizvođač zrakoplova: _____ <i>Aircraft manufacturer:</i> Oznaka proizvođača: _____ <i>Manufacturer's designation:</i> Registracija zrakoplova: _____ <i>Aircraft registration:</i> Serijski broj zrakoplova: _____ <i>Aircraft serial Number:</i>	
smatra da je u zadovoljavajućem i letnom stanju u vrijeme provjere. <i>is considered to be in a satisfactory condition and fit to fly at the time of the review.</i>	
Datum izdavanja: _____ <i>Date of issue:</i>	Datum isticanja: _____ <i>Date of expiry:</i>
Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____ <i>Airframe flight Hours (FH) at date of issue:</i>	
Potpis ovlaštene osobe: _____ <i>Signed:</i>	Ovlaštenje br: _____ <i>Authorisation No:</i>
Prvo produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dodatku I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je u letnom stanju u vrijeme izdavanja ovog produženja. <i>1st Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901 of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be in fit to fly condition at time of the issue.</i>	
Datum izdavanja: _____ <i>Date of issue:</i>	Datum isticanja: _____ <i>Date of expiry:</i>
Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____ <i>Airframe flight Hours (FH) at date of issue:</i>	
Potpis ovlaštene osobe: _____ <i>Signed:</i>	Ovlaštenje br: _____ <i>Authorisation No:</i>
Ime kompanije: _____ <i>Company Name:</i>	
Odobrenje br: _____ <i>Approval Reference:</i>	
Drugo produženje: Zrakoplov je ostao u kontroliranom okruženju prema M.A.901. Dodatku I (E7-M) [Pravni osnov] u protekloj godini. Zrakoplov je u letnom stanju u vrijeme izdavanja ovog produženja. <i>2nd Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with M.A.901 of Annex I (E7-M) to [Legal Basis] for the last year. The aircraft is considered to be in fit to fly condition at time of the issue.</i>	
Datum izdavanja: _____ <i>Date of issue:</i>	Datum isticanja: _____ <i>Date of expiry:</i>
Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____ <i>Airframe flight Hours (FH) at date of issue:</i>	
Potpis ovlaštene osobe: _____ <i>Signed:</i>	Ovlaštenje br: _____ <i>Authorisation No:</i>
Ime kompanije: _____ <i>Company Name:</i>	
Odobrenje br: _____ <i>Approval Reference:</i>	

[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]
[COMPETENT AUTHORITY, STATE]

POTVRDA O PROVJERI DOZVOLE ZA LETENJE
CERTIFICATE OF VALIDITY – PERMIT TO FLY

oznaka:
reference:

Prema [Pravni osnov za izdavanje potvrde], sljedeća organizacija za održavanje, odobrena prema (označi šta je primjenjivo):
Pursuant to [Legal Basis for issue of Certificate] for the time being in force, the following maintenance organization, approved in accordance with (mark as applicable):

- Sekcija A, Pododjeljak F Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov], III
Section A, Subpart F of Annex I (E7-M) to [Legal Basis], or
 Dodatka II (E7-145) [Pravni osnov]
Annex II (E7-145) to [Legal Basis]

[NAZIV I ADRESA ODOBRENE ORGANIZACIJE]
Broj odobrenja: E7.[MF or 145].[XXXX]

ovim potvrđuje da je izvršila pregled prema tački M.A.901(l) Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov], na sljedećem zrakoplovu:
Hereby certifies that it has performed an review in accordance with point M.A.901(l) of Annex I (E7-M) [Legal Basis] on the following aircraft:

Proizvođač zrakoplova: _____
Aircraft manufacturer: _____
Oznaka proizvođača: _____
Manufacturer's designation: _____
Registracija zrakoplova: _____
Aircraft registration: _____
Serijski broj zrakoplova: _____
Aircraft serial Number: _____

I ovaj zrakoplov se smatra da je u zadovoljavajućem i letnom stanju u vrijeme provjere.
and this aircraft is considered to be in a satisfactory condition and fit to fly at the time of the review.

Datum izdavanja: _____
Date of issue: _____

Datum isticanja: _____
Date of expiry: _____

Ukupno sati leta zrakoplova (FH) na dan izdavanja: _____
Airframe flight Hours (FH) at date of issue: _____

Potpis ovlaštene osobe: _____.
Signed: _____

Ovlaštenje br: _____
Authorisation No: _____

Dodatak IV**Оvlaštenja u okviru odobrenja****SUSTAV KLASA I OVLAŠTENJA ODOBRENE ORGANIZACIJE**

1. Izuzev odstupanja navedenog za najmanju organizaciju u stavku 12, u tabeli iz točke 13. je dat standardni sustav za odobrenja organizacije sukladno Odjeljku F Aneksa I (Dio M) i Aneksa II (Dio 145). Organizaciji će se da izdati odobrenje koje se kreće od jedne klase, i ovlaštenja sa ograničenjima, do svih klasa, i ovlaštenja sa ograničenjima.
2. Pored tabele iz točke 13, odobrena organizacija za održavanje obvezna je da u priručniku organizacije za održavanje navede opseg radova. Također vidjeti stavak 11.
3. Unutar odobrene/ih klase/a i ovlaštenja koje dodjeljuje nadležni organ, opseg radova koji je određen u priručniku organizacije za održavanje određuje ograničenja odobrenja. Zato je od suštinskog značaja da su odobrene klase i ovlaštenja i opseg radova organizacije međusobno uskladeni.
4. *Ovlaštenje kategorije klase A* označava da odobrena organizacija za održavanje može održavati zrakoplove i komponente (uključujući motore i/ili pomoćne uređaje za napajanje, APU) suglasno podacima o održavanju zrakoplova ili, ako to dopusti BHDCA, suglasno podacima o održavanju komponente, ali samo dok su takve komponente ugrađene u zrakoplov. Pa ipak, organizacija za održavanje, koja ima ovlaštenje kategorije klase A, može privremeno da izgradi komponentu radi održavanja, da bi se olakšao pristup do komponente, izuzev ako to ne stvara potrebu za dodatnim održavanjem koje nije obuhvaćeno ovim stavkom. Ovo je predmet postupka nadzora u priručniku organizacije za održavanje kojeg će odobriti BHDCA. Dio o ograničenju određuje točan opseg ovakvog održavanja i pri tome i opseg odobrenja.
5. *Ovlaštenje kategorije klase B* označava da odobrena organizacija za održavanje može održavati neugrađeni motor i/ili pomoćni uređaj za napajanje (APU) i komponente motora i/ili APU, suglasno podacima o održavanju motora i APU ili, ako to dopusti BHDCA, suglasno podacima o održavanju komponente ali samo dok je takva komponenta ugrađena u motor i/ili APU. Pa ipak, organizacija za održavanje, koja ima ovlaštenje kategorije klase B, može ovu komponentu privremeno izgraditi radi održavanja, da bi se olakšao pristup komponenti, izuzev ako to ne stvara potrebu za dodatnim održavanjem koje nije obuhvaćeno ovim stavkom. Dio o ograničenju određuje točan opseg ovakvog održavanja i pri tome i opseg odobrenja. Organizacija za održavanje koja je odobrena sa ovlaštenjem kategorije klase B, može održavati i ugrađeni motor prilikom "baznog" i "linijskog" održavanja, prema kontroliranom postupku navedenom u priručniku organizacije za održavanje kojeg će odobriti nadležni organ. Opseg radova u priručniku organizacije za održavanje održava takvu djelatnost, gdje to BHDCA dopušta.

6. *Ovlaštenje kategorije klase C* označava da odobrena organizacija za održavanje može održavati neugrađene komponente (isključujući motore i APU) koje su namijenjene za ugradnju u zrakoplov ili motor/APU. Dio o ograničenju određuje točan opseg ovakvog održavanja i pri tome i opseg odobrenja. Organizacija za održavanje koja je odobrena sa ovlaštenjem kategorije klase C može održavati ugrađenu komponentu prilikom "baznog" i "linijskog" održavanja ili u objektima za održavanje motora/APU, prema kontroliranom postupku navedenom u priručniku organizacije za održavanje, kojeg će odobriti nadležni organ. Opseg radova u priručniku organizacije za održavanje mora održavati takvu djelatnost, gdje to BHDCA dopušta.
7. *Ovlaštenje kategorije klase D* jeste autonomno i nije nužno vezano za određeni zrakoplov ili motor ili drugu komponentu. Ovlaštenje D1 – ispitivanje bez razaranja (*Non-Destructive Testing –NDT*) potrebno je samo odobrenoj organizaciji za održavanje koja izvodi *NDT* kao poseban posao za neku drugu organizaciju. Organizacija za održavanje, koja je odobrena sa ovlaštenjem klase A ili B ili C može izvoditi *NDT* na proizvodima koje održava bez ovlaštenja D1, pod uvjetom da je to suglasno s postupkom *NDT* sadržanom u priručniku organizacije za održavanje.
8. U slučaju organizacije za održavanje, odobrene sukladno Aneksu II (Dio 145), ovlaštenje kategorije A se dalje dijeli na "bazno" i "linijsko" održavanje. Takva organizacija može biti odobrena ili za "bazno" održavanje ili za "linijsko" održavanje ili za oboje. Treba naglasiti da objekat za "linijsko" održavanje, koji se nalazi u objektu glavne baze, zahtijeva "linijsko" odobrenje.
9. Namjena dijela *ograničenje* jeste da nadležnom organu omogući maksimalnu fleksibilnost pri prilagođavanju odobrenja na određene organizacije. Ovlaštenja će se navesti u odobrenju samo ako su odgovarajuće ograničena. Tabela iz točke 13. sadrži moguće vrste ograničenja. Mada je održavanje navedeno posljednje u svakom ovlaštenju klase, prihvatljivo je da se navede posao održavanja umjesto tipa ili proizvođača zrakoplova ili motora ako to organizaciji više odgovara (jedan primjer su instalacije i održavanje sustava avionike). Ovakvo navođenje u dijelu *ograničenje* znači da je organizacija odobrena da izvodi radove održavanja do i uključujući određenu vrstu/posao.
10. Kada se navodi *serija, tip i grupa* u dijelu "ograničenje" klase A i B, serija označava određenu seriju tipa; tip označava određeni tip ili model; nema ograničenja na broj serija ili tipova koji se može navesti; grupa označava, na primjer, jednomotorni klipni zrakoplov Cessna ili Lycoming, klipne motore bez punjača itd.
11. Kada se koristi *duža lista ovlaštenja (capability list)* koja može podlijegati čestim promjenama, onda promjene mogu biti uskladene s procedurom za neizravno odobravanje koja je navedena u točkama M.A.604(c) i M.B.606(c) ili 145.A.70(c) i 145.B.40, kako se može primijeniti.
12. Organizacija za održavanje, koja zapošljava samo jednu osobu, kako za planiranje održavanja, tako i za radove održavanja, može imati ovlaštenja koja su odobrena samo u ograničenom opsegu. Maksimalno dopuštena ograničenja su:

KLASA CLASS	OVLAŠTENJE RATING	OGRANIČENJE LIMITATION
KLASA ZRAKOPLOVA <i>CLASS AIRCRAFT</i>	OVLAŠTENJE A2 AVIONI 5.700 kg I MANJI <i>RATING A2 AEROPLANES 5.700 kg AND BELOW</i>	SA KLIPNIM MOTOROM 5.700 kg I MANJI <i>PISTON ENGINED 5.700kg AND BELOW</i>
KLASA ZRAKOPLOVA <i>CLASS AIRCRAFT</i>	OVLAŠTENJE A3 HELIKOPTERI <i>RATING A3 HELICOPTERS</i>	JEDNOMOTORNI KLIPNI 3.175kg I MANJI <i>SINGLE PISTON ENGINED 3.175kg AND BELOW</i>
KLASA ZRAKOPLOVA <i>CLASS AIRCRAFT</i>	OVLAŠTENJE A4 ZRAKOPLOVI IZUZEV A1, A2 I A3 <i>RATING A4 AIRCRAFT OTHER THAN A1, A2 AND A3</i>	BEZ OGRANIČENJA <i>NO LIMITATION</i>
KLASA MOTORA <i>CLASS ENGINE</i>	OVLAŠTENJE B2 KLIPNI <i>RATING B2 PISTON</i>	MANJI OD 450 KS <i>LESS THAN 450 HP</i>
OVLAŠTENJE ZA KLASU KOMPONENTA IZUZEV ZA KOMPLETNE MOTORE ILI APU <i>CLASS COMPONENTS RATING OTHER THAN COMPLETE ENGINES AND APUs</i>	C1 DO C22 <i>C1 TO C22</i>	PREMA LISTI OVLAŠTENJA <i>AS PER CAPABILITY LIST</i>
KLASA SPECIJALIZIRANIH USLUGA <i>CLASS SPECIALISED</i>	D1 NDT <i>D1 NDT</i>	NDT METODA/E MORA/JU SE NAVESTI <i>NDT METHOD(S) TO BE SPECIFIED</i>

Mora se upozoriti da BHDC može ovakvoj organizaciji dalje ograničiti opseg odobrenja, ovisno od kvalifikacija organizacije.

13. Tabela

KLASA CLASS	OVLAŠTENJE RATING	OGRANIČENJE LIMITATION	BAZNO BASE	LINIJSKO LINE
ZRAKOPLOV <i>AIRCRAFT</i>	A1 Avioni preko 5.700 kg <i>A1 Aeroplanes above 5.700 kg</i>	[Ovlaštenja rezervirana samo za organizacije odobrene u skladu sa Aneksom II (Dio 145)] [Navesti proizvodača ili grupu ili seriju ili tip aviona i/ili zadatak/zadatke održavanja] [Rating reserved to Maintenance Organisations approved in accordance with Annex II (Part-145)] [Shall state aeroplane manufacturer or group or series or type and/or the maintenance tasks]	[DA/NE]* [YES/NO]	[DA/NE]* [YES/NO]
	A2 Avioni od 5.700 kg i manji <i>A2 Aeroplanes 5.700 kg and below</i>	[Navesti proizvodača ili grupu ili seriju ili tip aviona i/ili zadatak/zadatke održavanja] [Shall state aeroplane manufacturer or group or series or type and/or the maintenance tasks]	[DA/NE]* [YES/NO]	[DA/NE]* [YES/NO]
	A3 Helikopteri <i>A3 Helicopters</i>	[Navesti proizvodača ili grupu ili seriju ili tip helikoptera i/ili zadatak /zadatke održavanja] [Shall state helicopter manufacturer or group or series or type and/or maintenance task(s)]	[DA/NE]* [YES/NO]	[DA/NE]* [YES/NO]

MOTORI <i>ENGINES</i>	A4 Zrakoplovi izuzev A1, A2 i A3 <i>A4 Aircraft other than A1, A2 and A3</i>	[Navesti seriju ili tip zrakoplova i/ili zadatak/zadatke održavanja] [Shall state aircraft series or type and/or maintenance task(s)]	[DA/NE]* [YES/NO]	[DA/NE]* [YES/NO]
	B1 Turbinski <i>B1 Turbine</i>	[Navesti seriju ili tip motora i/ili zadatak (zadatke) održavanja] [Shall state engine series or type and/or maintenance task(s)]		
	B2 Klipni <i>B 2 Piston</i>	[Navesti proizvodača ili grupu ili seriju ili tip motora i/ili zadatak/zadatke održavanja] [Shall state engine manufacturer or group or series or type and/or maintenance task(s)]		
	B3 APU B3 APU	Navesti proizvodača ili seriju ili tip motora i/ili zadatak/zadatke održavanja [Shall state engine manufacturer or series or type and/or maintenance task(s)]		
KOMPONENTE IZUZEV KOMPLETNIH MOTORA ILI APU <i>COMPONENTS OTHER THAN COMPLETE ENGINES OR APUs</i>	C1 Klimatizacija i presurizacija <i>C1 Air Cond & Press</i> C2 Auto-pilot <i>C2 Auto flight</i> C3 Komunikacija i navigacija <i>C3 Comms & Nav</i> C4 Vrata – Otvori <i>C4 Doors – Hatches</i> C5 Elektrika i svjetla <i>C5 Electrical power & Lights</i> C6 Oprema <i>C6 Equipment</i> C7 Motor – APU <i>C7 Engine – APU</i> C8 Komande leta <i>C8 Flight Controls</i> C9 Gorivo <i>C9 Fuel</i> C10 Helikopter – rotor <i>C10 Helicopter – rotors</i> C11 Helikopter – prijenos	Navesti tip zrakoplova ili proizvodača zrakoplova ili proizvodača komponente ili odredene komponente i/ili uputiti na listu ovlaštenja u priručniku i/ili na zadatak/zadatke održavanja Will state aircraft type or aircraft manufacturer or component manufacturer or the particular component and/or cross refer to capability list in the exposition and/or the maintenance task(s)		

	<p>C11 Helicopter – trans</p> <p>C12 Hidraulika</p> <p>C12 Hydraulic Power</p> <p>C13 Sustav prikazivanja i zapisivanja</p> <p>C13 Indicating – recording system</p> <p>C14 Stajni trap</p> <p>C14 Landing Gear</p> <p>C15 Kisik</p> <p>C15 Oxygen</p> <p>C16 Elise</p> <p>C16 Propellers</p> <p>C17 Pneumatika i Vakum</p> <p>C17 Pneumatic & Vacuum</p>	
	<p>C18 Zaštita od leda/kiše/požara</p> <p>C18 Protection ice/rain/fire</p> <p>C19 Prozori</p> <p>C19 Windows</p> <p>C20 Struktura</p> <p>C20 Structural</p> <p>C21 Balast vode</p> <p>C21 Water ballast</p> <p>C22 Povećavanje potiska</p> <p>C22 Propulsion Augmentation</p>	
SPECIALIZIRANE USLUGE SPECIALISED SERVICES	D1 Ispitivanje bez razaranja D1 Non Destructive Testing	Navesti pojedinačnu/e NDT metodu/e [Shall state particular NDT method(s)]

Dodatak V**Sadržaj potvrde o osposobljenosti organizacije za održavanje odobrene prema Dijelu M Sekcija A, Odjeljak F****[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]***[COMPETENT AUTHORITY, STATE]***UVJERENJE O OSPOSOBLJENOSTI ORGANIZACIJE ZA ODRŽAVANJE
MAINTENANCE ORGANISATION APPROVAL CERTIFICATE****REFERENCA: E7.MF.(XXXX)**
REFERENCE:

Na osnovu [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] i uz poštovanje dolje navedenih uvjeta, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je:
Pursuant to [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] to the condition specified below, the BHDCA hereby certifies:

**(NAZIV ORGANIZACIJE I ADRESA)
(COMPANY NAME AND ADDRESS)**

kao organizacija za održavanje, uskladena sa Sekcijom A, Pododjeljka F, Dodatka I (E7-M) [Pravni osnov] i odobrena za održavanje zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uređaja, navedenih u priloženoj listi odobrenja, za izdavanje odgovarajućih uvjerenja o vraćanju u upotrebu, i kada je to predviđeno da izdaje potvrde o provjeri plovidbenosti, kako je navedeno u tački M.A.901(I) dodatka I (E7-M) istog pravilnika, za one zrakoplove koji su navedeni u prilogu odobrenja.
as a maintenance organisation in compliance with Section A, Subpart F of Annex I (E7-M) [Pravni osnov] approved to maintain the products, parts and appliances listed in the attached approval schedule and issue related certificates of release to service using the above references and, when stipulated, to issue airworthiness review certificates after an airworthiness review as specified in point M.A.901 (I) of Annex I (E7-M) of the same regulation for those aircraft listed in the attached approval schedule.

**UVJETI:
CONDITIONS:**

- Ovo uvjerenje je ograničeno odobrenim obimom rada, koji je naveden u odobrenom Priručniku organizacije za održavanje, prema Sekciji A, Pododjeljka F, Dodatku I (E7-M); i
This approval is limited to that specified in the scope of work section of the approved maintenance training organisation manual, as referred to in Section A of Subpart F of Annex I (E7-M); and
- Ovo uvjerenje zahtijeva uskladenost sa procedurama navedenim u odobrenom Priručniku organizacije za održavanje;
This approval requires compliance with the procedures specified in the approved maintenance organisation and manual; and
- Ovo uvjerenje je važeće dok je organizacija za održavanje uskladena sa Dodatkom I (E7-M) [Pravni osnov]; i
This approval is valid whilst the approved maintenance organisation remains in compliance with Annex I (E7-M) [Pravni osnov]; and
- Pod uvjetom da postoji usaglašenost sa gore pomenutim uvjetima, ovo uvjerenje će važiti neograničeno, ako nije prethodno vraćeno, izmijenjeno i privremeno ili trajno ukinuto.
Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid for an unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked.

Datum prvog izdavanja: XX.XX.XXXX.

Date of original issue:

Datum revizije: XX.XX.XXXX.

Date of this revision:

Broj revizije: XX
Revision No:

Potpis ovlaštene osobe:

Signed:
Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority BiHBroj protokola:
Ref. No:

OBIM RADA ORGANIZACIJE ZA ODRŽAVANJE
MAINTENANCE ORGANISATION APPROVAL SCHEDULE

Referenca odobrenja: <i>Approval Reference:</i>	E7.MF.(XXXX)	
Organizacija: <i>Organisation:</i>	(NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE) <i>(COMPANY NAME AND ADDRESS)</i>	
KLASA CLASS	OVLAŠTENJE RATING	OGRANIČENJE LIMITATION
ZRAKOPLOV (*) AIRCRAFT	(**)	(**) State whether the issue of airworthiness review certificates is authorised or not (only possible for ELA 1 aircraft not involved in commercial operations)
	(**)	(**) State whether the issue of airworthiness review certificates is authorised or not (only possible for ELA 1 aircraft not involved in commercial operations)
MOTORI (*) ENGINES	(**)	(**)
	(**)	(**)
KOMPONENTE IZUZEV KOMPLETNI MOTOR ILI APU (*) COMPONENTS OTHER THAN COMPLETE ENGINES OR APU	(**)	(**)
	(**)	(**)
	(**)	(**)
	(**)	(**)
	(**)	(**)
POSEBNE USLUGE (*) SPECIALISED SERVICES	(**)	(**)
	(**)	(**)
	(**)	(**)
	(**)	(**)

Ovaj obim rada organizacije ograničen je na one proizvode, dijelove, uređaje i aktivnosti koje su navedene u odgovarajućem dijelu odobrenog Priručnika organizacije za održavanje.

This approval schedule is limited to products, parts and appliances and to the activities specified in the scope of work section of the approved maintenance organisation manual.

Referentna oznaka Priručnika organizacije za održavanje:
Maintenance Organisation Manual reference:

Datum prvog izdavanja:
Date of original issue: XX.XX.XXXX.

Potpis ovlaštene osobe:

Datum posljednje odobrene revizije:
Date of last revision approved: XX.XX.XXXX.

Signed: _____

Broj revizije:
Revision No.: XX

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority BiH

Broj protokola:
Ref. No.:

*Dodatak VI***Sadržaj potvrde o sposobljenosti organizacije za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti odobrene prema E7-M, Sekcija A, Odeljak G****[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]***[COMPETENT AUTHORITY, STATE]***UVJERENJE O OSPOSOBLJENOSTI ORGANIZACIJE ZA VOĐENJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI
CONTINUING AIRWORTHINESS MANAGEMENT ORGANISATION APPROVAL CERTIFICATE****REFERENCE:** **E7.MG.(XXXX) (Ref. AOC.XX.XXXX)**

Na osnovu [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] i uz poštovanje dolje navedenih uvjeta, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je:
Pursuant to the [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] to the condition specified below, the BHDC certifies:

**(NAZIV ORGANIZACIJE I ADRESA)
(COMPANY NAME AND ADDRESS)**

kao organizacija za vođenje kontinuirane plovidbenosti uskladena sa [Pravni osnov] i o odobravanju organizacija i osobila koje se bave ovim poslovima, navedenih u priloženoj listi odobrenja, kada je to predviđeno, izdaje prepiske ili potvrde o provjeri plovidbenosti, poslije pregleda plovidbenosti, kako je navedeno u poglaviju M.A.710, Anksa I (E7-M) i, kada je predviđeno, izdaje dozvole za let u skladu sa tačkom M.A.711(c) Anksa I (E7-M) istog pravilnika.

as a continuing airworthiness management organisation in compliance with [Pravni osnov] listed in the attached schedule of approval and, when stipulated, to issue recommendations and airworthiness review certificates after an airworthiness review as specified in point M.A.710 of Annex I (E7-M), and, when stipulated, to issue permits to fly as specified in point M.A.711(c) of Annex I (E7-M) of the same regulation.

UVJETI:**CONDITIONS:**

- Ovo uvjerenje je ograničeno odobrenim obimom rada, koji je naveden u odobrenom Priručniku organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti, prema [Pravni osnov].
This approval is limited to that specified in the scope of approval section of the approved continuing airworthiness management exposition, as referred to [Pravni osnov].
- Ovo uvjerenje zahtijeva uskladenost sa procedurama navedenim u [Pravni osnov] prema odobrenom Priručniku organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti.
This approval requires compliance with the procedures specified in the [Pravni osnov] approved continuing airworthiness management exposition.
- Ovo uvjerenje je važeće dok je organizacija za vođenje kontinuirane plovidbenosti uskladena sa [Pravni osnov].
This approval is valid whilst the approved continuing airworthiness management organisation remains in compliance with [Pravni osnov].
- U slučaju da organizacija za vođenje kontinuirane plovidbenosti ugovori, u okviru svog sistema kvaliteta, usluge druge(ih) organizacije(s), ovo uvjerenje će ostati važeće pod uvjetom da taj(e) organizacijske ispunjavaju ugovorene obaveze.
Where the continuing airworthiness management organization contracts under its Quality System the service of an/several organization(s), this approval remains valid subject to such organization(s) fulfilling applicable contractual obligations.
- Pod uvjetom da postoji usaglašenost sa uvjetima od 1 do 4, ovo uvjerenje će važiti neograničeno, ako nije prethodno vraćeno, izmijenjeno i privremeno ili trajno ukinuto.
Subject to compliance with the conditions 1 to 4, this approval shall remain valid for an unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked.
Ako se ovo uvjerenje izdaje imatelju AOC-a, broj potvrde AOC-a se dodaje u naslov (referenci), uz broj ovog uvjerenja, i uvjet 5 će biti zamijenjen sa sljedećim dodatnim uvjetima.
If this form is also used for AOC holders number shall be added to the reference, in addition to the standard number, and the condition 5 shall be replaced by the following extra conditions.
- Ovo uvjerenje ne predstavlja ovlaštenje za vršenje zračnih operacija, za tipove zrakoplova navedene u stavu 1. Odobrenje za izvođenje operacija sa zrakoplovima predstavlja potvrda zračnog operatera za obavljanje javnog zračnog prijevoza.
This approval does not constitute an authorization to operate the types of aircraft referred in paragraph 1. The authorization to operate the aircraft is the Air Operator Certificate (AOC).
- Prestanak važenja, suspenzija ili oduzimanje Potvrde za obavljanje javnog zračnog prijevoza zračnom operateru (AOC) čini ovo uvjerenje nevažećim u odnosu na registraciju zrakoplova, koja su specificirana u AOC-u, izuzev ako nadležni organ nije izričito navelo drugačije.
Termination, suspension or revocation of the AOC automatically invalidates the present approval in relation to the aircraft registrations in the AOC, unless otherwise explicitly stated by the competent authority.
- Pod uvjetom da postoji usaglašenost sa gore pomenutim uvjetima, ovo uvjerenje će važiti neograničeno, ako nije prethodno vraćeno, izmijenjeno i privremeno ili trajno ukinuto.
Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid for an unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked.

Datum prvog izdavanja:
Date of original issue: XX.XX.XXXX.

Potpis ovlaštene osobe:

Signed: _____

Datum revizije:
Date of this revision: XX.XX.XXXX.

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority BiH

Broj protokola:
Ref. No.: XX

E7 Obrazac 14

Page 1 of 2

OBIM RADA ORGANIZACIJE ZA VOĐENJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI CONTINUING AIRWORTHINESS ORGANISATION APPROVAL SCHEDULE			
Referenca odobrenja: <i>Approval Reference:</i>	E7.MG.(XXXX) (ref. AOC.XX.XXXX)		
Organizacija: <i>Organisation:</i>	(NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE) <i>(COMPANY NAME AND ADDRESS)</i>		
Tip / Serija / Grupa zrakoplova <i>Aircraft Typ / Series / Group</i>	Ovlaštenje za provjeru plovibenosti/dozvole za letenje <i>Airworthiness/Permit to fly review authorised</i>	Ovlaštenja za izdavanje dozvole za let <i>Permits to fly authorised</i>	Organizacije(a) koje(a) rade(i) pod sistemom kvaliteta <i>Organisation(s) working under quality system</i>
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
	(DA / NE) (YES / NO) (*)	(DA / NE) (YES / NO) (*)	
<p>Ovaj obim rada organizacije ograničen je onim što je navedeno u odgovarajućem dijelu odobrenog Priručnika organizacije za vođenje kontinuirane plovibenosti, u poglaviju: <i>This approval schedule is limited to that specified in the scope of approval contained in the approved Continuing Airworthiness Management Exposition section:</i> XXXXXX</p> <p>Referentna oznaka Priručnika organizacije za vođenje kontinuirane plovibenosti: CAME/MOE - <i>Continuing Airworthiness Management Exposition Reference:</i></p> <p>Datum prvog izdavanja: XX.XX.XXXX. <i>Date of original issue:</i></p> <p>Datum posljednje odobrene revizije: XX.XX.XXXX. <i>Date of last revision approved:</i></p> <p>Broj revizije: XX <i>Revision No:</i></p> <p>Broj protokola: <i>Ref. No:</i></p>			
<p>Potpis ovlaštene osobe: <i>Signed:</i> _____</p> <p>Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH <i>For the competent authority BiH</i></p>			

Dodatak VII**Složeni radovi održavanja**

Složeni radovi održavanja, prema M.A.502(d)3, M.A.801(b)2 i M.A.801(c), obuhvataju:

1. Modifikaciju, popravku ili zamjenu zakivanjem, metalizacijom, laminiranjem ili zavarivanjem bilo kog od sljedećih dijelova noseće strukture zrakoplova:
 - (a) nosač kutijastog presjeka;
 - (b) uzdužnica krila ili element titive;
 - (c) ramenjača;
 - (d) pojaz ramenjače;
 - (e) element rešetkastog nosača;
 - (f) tkivo nosača;
 - (g) kobilice ili leđni dio trupa zračnog broda ili plovka;
 - (h) dio opterećen na sabijanje od rebrastog lima na površini krila ili repa;
 - (i) glavno rebro krila;
 - (j) upornica površine krila ili repa;
 - (k) nosač motora;
 - (l) rumenjača ili konstrukcija trupa;
 - (m) element bočnog nosača, vodoravni nosač ili pregrada;
 - (n) nosač ili okov podupirača sjedala;
 - (o) zamjena šina sjedala;
 - (p) nogu ili upornica stajnog trapa;
 - (r) osovina;
 - (s) točak;
 - (t) skija ili nosač skije, isključujući zamjenu gornjeg sloja koji je malog intenziteta trenja.
2. Modifikacija ili popravka bilo kog od sljedećih dijelova:
 - (a) opalte zrakoplova ili opalte plovka zrakoplova, ako radovi zahtijevaju uporabu nosača, dizalice ili pribora;
 - (b) opalte zrakoplova koja podliježe opterećenju od povećanja pritiska (presurizacije), ako je izmjereno oštećenje opalte veće od 15 cm (6 inch) u bilo kom smjeru;
 - (c) dio komandnog sustava koji nosi opterećenje, uključujući komandnu palicu, pedalu, osovinu, kvadrant, prijenosnu polugu komandi, cjevasto vratilo, robove za upravljanje i kovani ili liveni nosač, ali isključujući:
 - (i) kalupno kovanje spoja za popravku ili okova za kabl,
 - (ii) zamjenu okova na kraju prijenosne šipke komande koji se pričvršćuje zakivanjem,
 - (d) bilo koje druge strukture koje nisu navedene pod (1), a koju je proizvođač identificirao kao primarnu strukturu u svom priručniku za održavanje, priručniku za popravku strukture ili uputama za kontinuiranu plovidbenost.
3. Obavljanje sljedećih radova održavanja na klipnom motoru:
 - (a) rastavljanje i kasnije ponovno sastavljanje klipnog motora, izuzev radi (i) osiguravanja pristupa sklopovima klipa/cilindra ili (ii) uklanjanja zadnje pomoćne ploče radi pregleda i/ili zamjene sklopova uljne pumpe, kad ovi radovi ne uključuju uklanjanje i ponovno postavljanje unutarnjih uređaja;
 - (b) rastavljanje i kasnije ponovno sastavljanje reduktora;
 - (c) zavarivanje i tvrdo lemljenje spojeva, izuzev manjih popravki zavarivanjem na izduvnim

jedinicama koje obavlja odgovarajuće odobren ili ovlašten zavarivač, ali isključujući zamjenu komponenti;

- (d) posezanje za pojedinim dijelovima jedinica koje su pribavljeni kao prethodno testirane jedinice, izuzev zamjene i podešavanja elemenata koji se uobičajeno mijenjaju ili podešavaju u upotrebi.

4. Balansiranje elise, izuzev:

- (a) za potvrđivanje statičkog balansiranja, kad se to zahtijeva u priručniku za održavanje;
- (b) dinamičko balansiranje ugradenih elisa upotrebom elektroničke opreme za balansiranje, kad je to dopušteno priručnikom za održavanje ili drugim odobrenim podacima o plovidbenosti.

5. Bilo koji dodatan posao koji zahtjeva:

- (a) poseban alat, opremu ili uređaje;
- (b) značajne postupke uskladivanja uslijed dugog trajanja poslova i učešća nekoliko osoba.

Dodatak VIII**Ograničeno održavanje koje obavlja pilot-vlasnik**

Pored zahtjeva utvrđenih u ovom Dijelu (E7-M), prije bilo kojih radova održavanja moraju se ispuniti sljedeća osnovna načela ako radove održavanja obavlja pilot-vlasnik:

(a) Sposobnost i odgovornost

1. Pilot-vlasnik je odgovoran za sve radove održavanja koje obavi.
2. Prije bilo kojih radova održavanja, pilot-vlasnik se mora uvjeriti da je sposoban da obavi te radove. Pilot-vlasnik se mora upoznati sa standardnom praksom održavanja svojih zrakoplova i s programom održavanja zrakoplova. Ako pilot-vlasnik nije sposoban da obavi radove – onda ih on ne smije obavljati.
3. Pilot-vlasnik (ili organizacija za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti sa kojom je zaključio ugovor iz Sekcije A, Odjeljka G ovog Dijela, E7-M), je odgovoran za utvrđivanje poslova pilota-vlasnika suglasno ovim osnovnim načelima sadržanim u programu za održavanje, kao i za blagovremeno ažuriranje programa za održavanje.
4. Program održavanja odobrava se suglasno M.A.302.

(b) Poslovi

Pilot-vlasnik može obavljati jednostavne vizuelne preglede ili operacije kojima provjerava opće stanje zrakoplova, očigledna oštećenja i uobičajeni rad konstrukcije zrakoplova, motora, sustava i komponente.

Pilot-vlasnik ne smije obavljati radove održavanja, ako oni:

1. jesu kritični po sigurnost, pa bi pogrešno obavljanje radova značajno utjecalo na plovidbenost zrakoplova ili utjecalo na sigurnost letenja, kao što je to predviđeno u M.A.402(a);
2. zahtijevaju rastavljanje ili izgradnju većih komponenti ili većih sklopova;
3. se trebaju obaviti u okviru direktiva o plovidbenosti (AD) ili u okviru ograničenja plovidbenosti (ALI), izuzev ako je to posebno dopušteno u AD ili ALI;
4. zahtijevaju uporabu posebnih alata, kalibriranih alata (izuzev moment ključa i alata za kabelske stopice);

5. zahtjevaju uporabu opreme za testiranje ili posebno testiranje (npr. *NDT*, sustavni testovi ili operativne provjere avioničke opreme);
6. sastoje se od neplaniranih (izvanrednih) posebnih pregleda (npr. provjera zrakoplova poslije tvrdog slijetanja);
7. utiču na sustave koji su značajni za *IFR* letove (pravila instrumentalnog letenja);
8. jesu navedeni u Dodatku VII ovog Dijela (*E7-M*) ili su posrijedi radovi održavanja komponente prema M.A.502(a), (b), (c) ili (d).
9. su dio godišnjeg ili 100-satnog pregleda sadržanog unutar minimalnog programa održavanja navedenog u M.A.302(i).

Gore navedena mjerila od 1. do 9. se ne mogu zamijeniti manje ograničavajućim uputama koja se izdaju prema M.A.302(d) "Program održavanja". Svaki posao koji se u letačkom priručniku opisuje kao priprema zrakoplova za let (npr. sklapanje krila jedrilice ili predpoletni pregled), jeste posao pilota, pa se ne smatra kao rad na održavanju koji obavlja pilot-vlasnik i zato se tada ne zahtijeva izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu.

- (c) Održavanje koja obavlja pilot-vlasnik i evidencije
Podaci o održavanju, navedeni u M.A.401, moraju stalno biti na raspolaganju pilotu-vlasniku tijekom održavanja i mora ih se pridržavati. Detalji o podacima koji se odnose na održavanje, koje obavlja pilot-vlasnik, uključuju se u potvrdu o vraćanju u uporabu sukladno M.A.803(d). Prema M.A.305(a), pilot-vlasnik mora o obavljenim radovima održavanja obavijestiti odobrenu organizaciju za osiguravanje kontinuirane plovđbenosti koja je odgovorna za kontinuiranu plovđbenost zrakoplova (ako se može primijeniti) najkasnije 30 dana od radova održavanja koje je obavio.

ANEKS II**Dio 145 (E7-145)****145.1 Opće****SEKCIIJA A – TEHNIČKI ZAHTJEVI**

145.A.10	Oblast primjene
145.A.15	Zahtjev
145.A.20	Uvjeti za odobrenje
145.A.25	Zahtjevi glede objekata
145.A.30	Zahtjevi glede osoblja
145.A.35	Ovlašteno osoblje i osobljje za podršku
145.A.36	Zapisi o osoblju za vršenje pregleda radi utvrđivanja plovđbenosti
145.A.40	Oprema, alat i materijal
145.A.42	Prijem komponenti
145.A.45	Podaci o održavanju
145.A.47	Planiranje proizvodnje
145.A.50	Certificiranje održavanja
145.A.55	Evidencija o održavanju i izvršenim pregledima radi izdavanja potvrde o provjeri plovđbenosti
145.A.60	Prijavljivanje dogadaja
145.A.65	Politika sigurnosti i kvalitete, postupci održavanja i sustav kvalitete
145.A.70	Priručnik organizacije za održavanje (Maintenance organisation Exposition – MOE)
145.A.75	Prava organizacije
145.A.80	Ograničenja organizacije
145.A.85	Promjene u organizaciji
145.A.90	Važenje odobrenja
145.A.95	Nalazi (Findings)

SEKCIIJA B – POSTUPAK ZA NADLEŽNE ORGANE

145.B.01	Oblast primjene
145.B.10	Nadležni organ
145.B.15	Organizacije koje se nalaze u više država

145.B.20	Početno odobrenje
145.B.25	Izdavanje odobrenja
145.B.30	Praćenje važenja odobrenja
145.B.35	Promjene
145.B.40	Promjene priručnika organizacije za održavanje
145.B.45	Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje odobrenja
145.B.50	Nalazi
145.B.55	Vodenje evidencije
145.B.60	Izuzeća

Dodatak I – Sadržaj potvrde o spremnosti za uporabu EASA obrazac 1

Dodatak II – Sustav klase i ovlaštenja koji se koristi na odobrenju organizacija za održavanje naveden u Aneksu I (Dio M) Odjeljka F i Aneksu II (Dio 145)

Dodatak III – Sadržaj potvrde o sposobljenosti ovlaštenene organizacije za održavanje naveden u Aneksu II (Dio 145)

Za potrebe ovog Dijela (E7-145), nadležni organ je BHDCa.

SEKCIIJA A**TEHNIČKI ZAHTJEVI****145.A.10 Oblast primjene**

Ova Sekcija uređuje uvjete koje organizacija mora ispuniti radi pribavljanja i važenja odobrenja za održavanje zrakoplova i komponenti.

145.A.15 Zahtjev

Zahtjev za izdavanje ili promjenu odobrenja za održavanje podnosi se u BHDCa na obrascu i na način koji odredi BHDCa.

145.A.20 Uvjeti za odobrenje

Organizacija navodi opseg radova koji će se smatrati odobrenim u svom priručniku (Dodatak IV Aneksu I (Dio M) sadrži tabelu sa svim klasama i ovlaštenjima).

145.A.25 Zahtjevi glede objekata

Organizacija osigurava:

- (a) objekte koji odgovaraju planiranim radovima i prije svega omogućuju zaštitu od nepovoljnih vremenskih uvjeta. Specijalizirane radionice i odjeljenja izdvajaju se na odgovarajući način, da bi se sprječilo zagadivanje okoliša i radnog prostora.
 1. Za bazno održavanje zrakoplova, organizacija mora osigurati hangar odgovarajuće veličine, u koji se smještaju zrakoplovi koji su planirani za bazno održavanje.
 2. Za održavanje komponenti zrakoplova, organizacija osigurava radionice odgovarajuće veličine, za smještaj komponenti koje su planirane za održavanje.
- (b) Uredski prostor za planiranje poslova iz stavka (a) i za smještaj osoblja, kako bi ono obavljalo svoje poslove na način koji doprinosi dobrim standardima održavanja zrakoplova.
- (c) Radna sredina, uključujući hangare, radionice i urede, mora odgovarati zadacima koji se vrše, a uz to i zadovoljavati uočene dodatne zahtjeve. Izuzev ako se za neki konkretan zadatak drukčije ne zahtijeva, radna sredina ne smije ometati efikasnost osoblja.
 1. Temperatura se održava na način da osoblje može raditi bez nepotrebnih neugodnosti.
 2. Prašina i drugo aerozagadjenje održava se na minimum i ne smije, u oblastima u kojima se obavljaju radovi, dostići takvu razinu da taloženje na površinama zrakoplova/komponenti postane vidljivo. Ako prašina i drugo aerozagadjenje

- dostigne razinu vidljivog taloženja na površinama zrakoplova/komponenti, svi osjetljivi sustavi se zaštićuju dok se ponovo ne uspostave zadovoljavajući uvjeti.
3. Osvjetljenje je takvo da se svi pregledi i radovi održavanja mogu djelotvorno obavljati.
 4. Buka ne smije ometati osoblje prilikom pregleda. Ako nije praktično kontrolirati izvor buke, osoblje se oprema osobnim sredstvima kojima se štiti od prekomjerne buke koja ometa pregled.
 5. Kad određeni radovi održavanja zahtijevaju posebne uvjete u okruženju, različite od navedenih, oni se moraju poštivati. Ovi uvjeti navode se u podacima o održavanju.
 6. Radna sredina za linijsko održavanje je takva da se određeni radovi održavanja ili pregledi obavljaju bez nepotrebног ometanja. Zato se, kad se radni uvjeti pogoršaju do neprihvatljive razine glede temperature, vlage, leda, snijega, vjetra, svjetlosti, prašine ili drugog aerozagađenja, radovi odlažu dok se ponovo ne uspostave zadovoljavajući uvjeti.
- (d) Osiguravaju se sigurni kapaciteti za skladištenje komponenti, opreme, alata i materijala. Uvjeti skladištenja omogууju da ispravne komponente i materijali budu odvojeni od neispravnih komponenti, materijala, opreme i alata. Uvjeti skladištenja uskladeni su sa zahtjevima proizvođača za sprečavanje kvarenja i oštećenja usklađenih predmeta. Pristup do skladišnih prostorija ima samo ovlašteno osoblje.
- 145.A.30 Zahtjevi glede osoblja**
- (a) Organizacija imenuje odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*), koji ima ovlaštenje osigurati da održavanje, koje stranka zahtijeva, bude izvedeno i finansirano suglasno standardima koji se zahtijevaju u ovom Dijelu (E7-145).
Odgovorni rukovoditelj:
1. osigurava neophodne resurse za izvršenje održavanja prema 145.A.65(b), da bi odobrenje organizacije bilo važeće;
 2. uspostavlja i pospijeuje politiku sigurnosti i kvalitete navedenu u 145.A.65(a);
 3. pokazuje osnovno razumijevanje ovog Dijela (E7-145).
- (b) Organizacija imenuje osobu ili grupu osoba koje su odgovorne da osiguraju da organizacija stalno postupa suglasno ovom Dijelu (E7-145). Ova osobe prvenstveno su odgovorne odgovornom rukovoditelju.
1. Imenovana osoba ili osobe su struktura koja upravlja održavanjem u organizaciji i koja odgovara za sve funkcije predviđene ovim dijelom (E7-145).
 2. Imenovana osoba ili osobe se identificiraju i podnose sve potrebne dokaze o sposobljenosti u obliku i na način koji odredi BHDCA.
 3. Imenovana osoba ili osobe moraju biti u stanju da pokažu da posjeduju odgovarajuće znanje, obuku i iskustvo iz oblasti održavanja zrakoplova ili komponenti i da pokažu aktivno poznavanje ovog Dijela (E7-145).
 4. Organizacija mora razviti procedure kojima će jasno definirati ko zamjenjuje određenu osobu u slučaju njenog dužeg odsustva
- (c) Odgovorni rukovoditelj iz stavka (a) imenuje osobu odgovornu za praćenje sustava kvalitete, što uključuje i
- sustav povratnog informiranja (*feedback system*) iz 145.A.65(c). Imenovana osoba ima izravan pristup odgovornom rukovoditelju, kako bi on bio potpuno i blagovremeno obaviješten o pitanjima kvalitete i usklađenosti.
- (d) Organizacija mora imati plan održavanja po sustavu čovjek/sat, kojim dokazuje da ima dostatan broj osoblja za planiranje, izvršavanje, nadzor, pregled i praćenje kvalitete rada organizacije, suglasno odobrenju. Pored toga, organizacija mora imati postupak u kome dalje procjenjuje radove koje treba obaviti, ako je stvarna dostupnost osoblja manja od planirane razine zaposlenih za svaku određenu radnu smjenu ili za svako razdoblje.
- (e) Organizacija uspostavlja i kontrolira sposobljenost osoblja koje se bavi održavanjem, razvojem programa održavanja, i pregledima radi izdavanja potvrde o provjeri plovibenosti, upravljanjem i/ili provjerom kvalitete, prema postupcima i standardima koje prihvati BHDCA. Pored potrebne stručnosti povezane s funkcijom radnog mjesta, "sposobljenost" obuhvata razumijevanje primjene ljudskog faktora i pitanja ljudskih performansi (*human performance*) koje odgovaraju funkciji osobe u organizaciji. "Ljudski faktor" označava načela koja se primjenjuju na aeronaуtičko projektiranje, certifikaciju, obuku, sposobljanje, postupke i održavanje, koji traže sigurnu povezanost između ljudi i drugih sustavnih komponenti, kroz odgovarajuće razmatranje ljudskih performansi. "Ljudske performanse" označavaju ljudske sposobnosti i ograničenja koja utiču na sigurnost i djelotvornost rada u zrakoplovstvu.
- (f) Organizacija mora osigurati da osoblje zaduženo za poslove i/ili provjeru kontinuirane plovibenosti ispitivanjem bez razaranja struktura zrakoplova ili komponenti, bude kvalificirano za određeni tip ispitivanja bez razaranja, prema europskom ili ekivalentnom standardu koji je prihvatile BHDCA. Osoblje koje obavlja druge specijalističke poslove, mora imati odgovarajuću kvalifikaciju, prema priznatim standardima. Izuzetno od ovog stavka, osoblje navedeno u stavcima (g), (h)(1) i (h)(2), koje je razvrstano u osoblje kategorije B1, B3 ili L sukladno Aneksu III (E7-66), može izvoditi i/ili kontrolirati testiranje/ispitivanje pomoću prodora kontrastne boje.
- (g) Organizacija za održavanje zrakoplova, izuzev kad je drukčije navedeno u stavku (j), će za linijsko održavanje zrakoplova imati ovlašteno osoblje za odgovarajući tip zrakoplova koje je razvrstano u kategorije B1, B2, B2L, B3, L, prema potrebi, sukladno Aneksu III (E7-66) i 145.A.35. Pored toga, organizacije mogu angažirati i ovlašteno osoblje, odgovarajuće obućeno za pojedinačni zadatak (*task*), koje ima privilegije opisane u točkama 66.A.20(a)(1) i 66.A.20(a)(3)(ii) i koje je kvalificirano sukladno Aneksu III (Dio 66) i točkom 145.A.35, za izvršavanje manjih planiranih (redovitih) radova linijskog održavanja i otklanjanje jednostavnih kvarova. Dostupnost ovako ovlaštenog osoblja ne umanjuje potrebu za ovlaštenim osobljem kategorije B1, B2, B2L, B3, L, prema potrebi.
- (h) Organizacija za održavanje zrakoplova, izuzev kad je u stavku (j) drukčije navedeno:
1. Kod baznog održavanja velikih zrakoplova ima ovlašteno osoblje kvalificirano za odgovarajući tip zrakoplova, razvrstano u kategoriju C prema Dijelu 66 (E7-66) i 145.A.35. Pored toga, organizacija mora imati i dostatan broj ovlaštenog osoblja kvalificiranog za određeni tip zrakoplova, razvrstanog u kategorije B1, B2, prema potrebi, sukladno Dijelu 66 (E7-66) i točki 145.A.35, koje je podrška ovlaštenom osoblju kategorije C.

- (i) B1 i B2 osoblje za podršku omogućuju da se svi radovi i pregledi obave prema zahtijevanim standardima, prije nego što ovlašćeno osoblje kategorije C izda potvrdu o vraćanju u uporabu.
- (ii) Organizacija mora voditi registar osoblja za podršku kategorije B1 i B2.
- (iii) Ovlašteno osoblje kategorije C osigurava uskladenost sa stavkom (i), omogućuje da svi radovi, koje je stranka zahtijevala, budu obavljeni tijekom odredene provjere u okviru baznog održavanja ili paketa radova i procijenjuje utjecaj radova koji nisu obavljeni tako što ili zahtijeva da se oni izvedu, ili se dogovara sa operatorom da se odlože do drugog održavanja ili nekog roka.
2. Kod baznog održavanja zrakoplova koji nisu veliki zrakoplovi ima:
- (i) ovlašteno osoblje, kvalificirano za odgovarajuće zrakoplove koje je razvrstano u kategorije B1, B2, B3, prema potrebi, sukladno Aneksu III (E7-66) i točkom 145.A.35;
- (ii) ovlašteno osoblje, kvalificirano za odgovarajuće zrakoplove koje je razvrstano u kategoriju C, kome pomaže osoblje za podršku, kao što je navedeno u točki 145.A.35(a)(i);
- (i) Ovlašteno osoblje, kvalificirano za komponente, mora biti uskladeno sa Dijelom 66 (E7-66).
- (j) Izuzetno od stavaka (g) i (h), a u vezi sa obvezom usuglašenosti sa Aneksom III (E7-66), organizacija može angažirati ovlašteno osoblje kvalificirano prema sljedećim pravilima:
1. za ponavlajuću predpoletnu direktivu o plovidbenosti (*repetitive pre-flight airworthiness directive*), koja posebno navodi da ga može izvršiti letačka posada, organizacija može izdati ograničeno ovlaštenje za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu vodi zrakoplova i/ili inženjeru letaču, na temelju dozvole koju oni posjeduju, pod uvjetom da ona osigura odgovarajuću praktičnu obuku kojom se omogućuje da oni ispunje direktivu o plovidbenosti u okviru zahtijevanih standarda.
 2. ako zrakoplov djeluje izvan mjesta (lokacije) u kome organizacija za održavanje omogućuje podršku (*supported location*), organizacija može izdati ograničeno ovlaštenje za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu vodi zrakoplova i/ili inženjeru letaču na temelju dozvole koju posjeduju, pod uvjetom da ona osigura odgovarajuću praktičnu obuku kojom se omogućuje da oni izvedu potrebne zadatke u okviru zahtijevanih standarda. Odredbe ovog stavka podrobno se opisuju u postupku iz priručnika.
3. U nepredvidenim slučajevima, kad se zrakoplov prizemli na mjestu izvan glavne baze, u kome nema raspoloživog odgovarajućeg ovlaštenog osoblja, organizacija za održavanje, s kojom je zaključen ugovor o omogućenju podrške pri održavanju, može izdati jednokratno ovlaštenje za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu
- (i) jednoj svojoj zaposlenoj osobi koja ima ekvivalentna ovlaštenja za tip zrakoplova slične tehnologije, konstrukcije i sustava, ili
- (ii) svakoj osobi koja ima najmanje pet godina iskustva na poslovima održavanja i važeću ICAO dozvolu za održavanje za tip zrakoplova za koji se izdaje potvrda, pod uvjetom da u tom mjestu ne postoji nijedna organizacija koja je odobrena suglasno ovom Dijelu (E7-145) i da organizacija za održavanje, s kojom je zaključen ugovor, pribavi i ima u personalnoj evidenciji dokaz o iskustvu i dozvoli za održavanje te osobe.
- O navedenim slučajevima obaviještava se BHDCA u roku od sedam dana od dana kad je ovlaštenje izdato. Odobrena organizacija za održavanje, koja je izdala jednokratno ovlaštenje za izdavanje potvrde, mora omogućiti provjeru takvog održavanja, ako ono može utjecati na sigurnost letenja.
4. Organizacija koja održava zrakoplove koji posjeduju trajnu dozvolu za letenje može dati ovlaštenje za povratak u uporabu osoblju bez odgovarajuće dozvole ukoliko su zadovoljeni svi sljedeći uvjeti:
- (i) procjenom sposobljenosti osoblja utvrđeno je zadovoljavajuće stanje;
- (ii) osoblje ima odgovarajuće svježe iskustvo za odgovarajući tip zrakoplova i motora;
- (iii) postoji procedura za kvalifikaciju osoblja odobrena od strane BH DCA.
- (k) Organizacija koja vrši preglede radi utvrđivanja plovidbenosti i izdaje odgovarajuće potvrde o provjeri plovidbenosti za BH LA1 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije prema točki M.A.901 (l), mora raspolažati osobljem za vršenje tih pregleda, koje je kvalificirano i ovlašteno sukladno točki M.A.901(l) (1) ovog Pravilnika.
- (l) Ako je organizacija uključena u razvoj i pribavljanje odobrenja programa održavanja za BH LA2 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije sukladno M.A.201 (e) (ii), u tom slučaju mora raspolažati sa osobljem koje može dokazati da posjeduje traženo znanje i iskustvo.
- 145.A.35 Ovlašteno osoblje i osoblje za podršku**
- (a) Pored odgovarajućih zahtjeva iz 145.A.30 (g) i (h), organizacija osigurava da ovlašteno osoblje i osoblje za podršku imo odgovarajuće razumijevanje odgovarajućih zrakoplova i/ili komponenti koji se održavaju i s time povezane organizacijske postupke. Kad je riječ o ovlaštenom osoblju, ovo će biti osigurano prije izdavanja ili ponovnog izdavanja ovlaštenja za izdavanje potvrde.
- (i) "Osoblje za podršku" označava ono osoblje koje ima E7-66 dozvolu za održavanje zrakoplova kategorije B1, B2, B2L, B3, i/ili L sa odgovarajućim ovlaštenjima za zrakoplove, i koje radi u okruženju baznog održavanja, a nema ovlaštenje za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu.
- (ii) "Odgovarajući zrakoplov i/ili komponenta" označava zrakoplov ili komponentu koji su određeni u pojedinačnom ovlaštenju za izdavanje potvrde.
- (iii) "Ovlaštenje za izdavanje potvrde" označava ovlaštenje koje se izdaje ovlaštenom osoblju i čije je dejstvo da to osoblje može u ime organizacije potpisivati potvrde o tehničkoj ispravnosti unutar ograničenja navedenih u ovlaštenju.
- (b) Izuzev u slučajevima navedenim u točkama 145.A.30(j) i 66.A.20(a)3(ii), organizacija može izdati ovlaštenje za izdavanje potvrda isključivo ovlaštenom osoblju koje ima upisane osnovne kategorije, potkategorije i bilo koje ovlaštenje za tip zrakoplova u dozvoli za održavanje zrakoplova, kao što je zahtijevano Aneksom III dijela E7-66, pod uvjetom da je dozvola važeća sve vrijeme važenja ovlaštenja za izdavanje potvrde, kao i da ovlašteno osoblje ostane uskladeno sa zahtjevima predviđenim u Aneksu III (E7-66).

- (c) Organizacija osigurava da ovlašteno osoblje i osoblje za podršku bude izravno uključeno u održavanje odgovarajućeg zrakoplova ili komponente najmanje 6 mjeseci u bilo koje 2 uzastopne godine. Za potrebe ovog stavka "izravno uključeno u održavanje odgovarajućeg zrakoplova ili komponente" označava da je osoba radila u okruženju za održavanje zrakoplova ili komponente i da je koristila prava iz ovlaštenja za izdavanje potvrda i/ili da je stvarno izvodila radove održavanja makar na nekim od tipova zrakoplova ili grupnim sustavima zrakoplova navedenim u ovlaštenju za izdavanje potvrda.
- (d) Organizacija mora osigurati da ovlašteno osoblje i osoblje za podršku svake druge godine izvede obuku radi usvajanja najnovijih znanja glede relevantne tehnologije, organizacionih postupaka i utjecaja ljudskog faktora.
- (e) Organizacija mora uspostaviti program kontinuirane obuke ovlaštenog osoblja i osoblja za podršku, uključujući i postupke kojima se osigurava primjena odgovarajućih odredbi iz 145.A.35, kao osnove za izdavanje ovlaštenja za izdavanje potvrda ovlaštenom osoblju po ovom Dijelu (E7-145).
- (f) Izuzev u nepredviđenim slučajevima, navedenim u 145.A.30(j)(5), organizacija procjenjuje potencijalno ovlašteno osoblje glede kompetencija, kvalifikacija i sposobnosti za obavljanje dužnosti izdavanja potvrda, prema postupku koji je naveden u priručniku organizacije, prije izdavanja ili ponovnog izdavanja ovlaštenja za izdavanje potvrda prema ovom Dijelu (E7-145).
- (g) Kada ovlašteno osoblje ispunjava zahtjeve iz stavaka (a), (b), (d), (f) i ako je to moguće primijeniti (c), organizacija je dužna izdati ovlaštenje za izdavanje potvrda sa jasno određenim opsegom i ograničenjima. Stalnost važenja ovlaštenja za izdavanje potvrda ovisi od stalnosti ispunjavanja zahtjeva iz stavaka (a), (b), (d), i ako je to moguće primijeniti (c).
- (h) Ovlaštenje za izdavanje potvrda mora biti napisano na način koji ovlaštenom osoblju ili BHDCA, jasno određuje opseg primjene. Ako se za određivanje opsega koriste šifre, organizacija sačinjava tumačenje šifri i čini ga lako dostupnim.
- (i) Osoba koja je odgovorna za sustav kvalitete odgovorna je da u ime organizacije izdaje ovlaštenje za izdavanje potvrda ovlaštenom osoblju. Ova osoba može odrediti drugu osobu za izdavanje ili ukidanje ovlaštenja, prema postupku koji je naveden u priručniku organizacije.
- (j) Organizacija mora voditi evidenciju o ovlaštenom osoblju i osoblju za podršku, koja sadrži:
1. podatke o svakoj dozvoli za održavanje zrakoplova koju osoblje ima prema Aneksu III (E7- 66);
 2. podatke o okončanim relevantnim obukama;
 3. opseg ovlaštenja za izdavanje potvrda o vraćanju u uporabu, za svo ovlašteno osoblje;
 4. podatke o osoblju sa ograničenim ili jednokratnim ovlaštenjem za izdavanje potvrda o vraćanju u uporabu.
- Organizacija čuva evidenciju najmanje tri godine nakon što osoblje iz ovog stavka okonča zaposlenje u organizaciji ili poslije oduzimanja ovlaštenja za izdavanje potvrda o vraćanju u uporabu. Na zahtjev, organizacija je dužna da osoblju iz ovog stavka po odlasku iz organizacije dostavi kopiju njegove evidencije. Osoblje iz ovog stavka, na svoj zahtjev, ima pravo uvida u personalnu evidenciju, kako je gore navedeno.
- (k) Organizacija mora ovlaštenom osoblju osigurati kopiju njihovog ovlaštenja za izdavanje potvrda, u obliku pisanih dokumenta ili u elektronskom obliku.
- (l) Ovlašteno osoblje mora, na zahtjev, predložiti ovlaštenje svakoj nadležnoj osobi u roku od 24 sata.
- (m) Ovlašteno osoblje i osoblje za podršku mora imati najmanje 21 godinu starosti.
- (n) Imatelj dozvole za održavanje zrakoplova kategorije A može koristiti svoje certifikacijske privilegije na određenom tipu zrakoplova samo nakon zadovoljavajućeg završetka odgovarajuće obuke za zadatke (*tasks*) kategorije A na zrakoplovu koju je obavila organizacija odgovarajuće odobrena sukladno Aneksu II (E7-145) ili Aneksom IV (E7-147). Ova obuka će uključivati praktičnu obuku i teoretsku obuku kako je potrebno za svaki zadatak za koji se dobija ovlaštenje. Zadovoljavajući završetak obuke će biti demonstriran ispitom ili procjenom na radu od strane organizacije.
- (o) Imatelj dozvole za održavanje zrakoplova kategorije B2 može koristiti svoje certifikacijske privilegije opisane u točki 66.A.20(a)(3)(ii) Aneksa III (E7-66) samo nakon zadovoljavajućeg završetka (i) odgovarajuće obuke za zadatke kategorije A na zrakoplovu, i (ii) 6 mjeseci dokumentirane praktične obuke koja pokriva opseg ovlaštenja koje će biti izdato. Obuka za zadatak će uključivati praktičnu obuku i teoretsku obuku kako je potrebno za svaki zadatak za koji se dobija ovlaštenje. Zadovoljavajući završetak obuke će biti demonstriran ispitom ili procjenom na radu. Obuku za zadatak i ispit/procjenu će obaviti organizacija za održavanje koja izdaje ovlaštenje ovlaštenom osoblju. Praktično iskustvo će takođe biti održano u toj organizaciji za održavanje.

145.A.36 Zapisi o osoblju ovlaštenom za vršenje pregleda o utvrđivanju plovidbenosti

Organizacija mora imati zapise o svim detaljima vezanim za osoblje koje je ovlašteno za vršenje pregleda o utvrđivanju plovidbenosti i održavati listu tog osoblja zajedno sa opsegom njihovog odobrenja u organizacijskom priručniku prema članu 145.A.70(a)6.

Organizacija mora čuvati zapise najmanje tri godine nakon što je osoblje navedeno u ovom stavku napustilo organizaciju ili nakon što je ovlaštenje povučeno. Uz to, po zahtjevu, organizacija za održavanje mora osigurati osoblju navedenom u ovom stavku kopiju kompletног dosjeva u slučaju da to osoblje napusti organizaciju.

Osoblju navedenom u ovom stavku organizacija mora omogućiti pristup vlastitim personalnim podacima.

145.A.40 Oprema, alat i materijal

- (a) Organizacija mora imati na raspolaganju i koristiti opremu, alat i materijal neophodne za obavljanje odobrenog opsega radova.
1. Kada proizvođač specificira određeni alat ili opremu, organizacija mora koristiti taj alat ili opremu, izuzev ako korištenje drugog alata ili opreme nije prihvatile BHDCA, na način koji je određen odgovarajućim postupkom koji je naveden u priručniku.
 2. Oprema i alat moraju biti stalno dostupni, izuzev ako se tako rijetko koriste da njihova stalna dostupnost nije neophodna. Ovi slučajevi se podrobno opisuju u postupku koji je naveden u priručniku.
 3. Organizacija koja je odobrena za bazno održavanje mora raspolažati dostatnom opremom za pristup zrakoplovu i platformama za pregled, tako da se zrakoplov može pravilno pregledati.
 4. Organizacija mora osigurati da se alat i oprema, a naročito testna oprema, provjeravaju i baždare prema priznatim standardima i toliko često da se održi njihova ispravnost i preciznost. Organizacija mora

voditi evidenciju o baždarenju i standardu koji je korišten za baždarenje.

145.A.42 Prijem komponenti

- (a) Komponente se razvrstavaju i odvajaju prema sljedećim kategorijama:
 - (1) komponente koje su u zadovoljavajućem stanju, imaju potvrde o spremnosti za uporabu na E7-obrascu 1 (EASA Form 1) ili ekvivalentni dokument i adekvatno označene rezervne dijelove i komponente koji će se koristiti na zrakoplovima koji se koriste na temelju dozvole za letenje i ne posjeduju BHDC certifikat, EASA Form 1 ili ekvivalentan dokument;
 - (2) neispravne komponente, s kojima se postupa prema ovoj Sekciji;
 - (3) nepopravljive koje su razvrstane prema 145.A.42(d);
 - (4) standardni dijelovi koji se koriste na zrakoplovu, motoru, elisi ili drugoj komponenti zrakoplova kad su označeni u katalogu dijelova proizvodača i/ili podacima o održavanju;
 - (5) materijal (sirovine i potrošni materijal) koji se koristi tijekom održavanja, a organizacija je ustanovila da ispunjava odgovarajuće zahtjeve i da ima odgovarajuću dokumentaciju o podrijetlu. Ovi materijali moraju imati odgovarajuću dokumentaciju iz koje se jasno vidi koji je materijal u pitanju i koja sadrži izjavu o usklađenosti sa specifikacijom i podatke o proizvodaču i dobavljaču.
 - (6) komponente, iz točke 21.A.307 (c) Pravilnika o certifikaciji zrakoplova, projektnih i proizvodnih organizacija (E7-21).
- (b) Prije ugradnje komponente, organizacija mora provjeriti da li je komponenta pogodna za ugradnju s obzirom na moguće modifikacije i direktive o plovidbenosti koje se na nju odnose.
- (c) Organizacija može proizvoditi ograničen opseg dijelova za korištenje tijekom tekućih radova unutar njenih objekata, pod uvjetom da je to predviđeno postupcima navedenim u priručniku organizacije za održavanje.
- (d) Komponente koje su dostigle svoj potvrđeni ograničeni vijek uporabe ili koje su nepopravljive, otpisuju se i ne mogu ponovo da uđu u sustav snabdijevanja komponentama, izuzev ako im se odobreni vijek uporabe ne produži ili ako se ne nađe način za otklanjanje kvara koji je odobren prema E7-21.
- (e) Nabavka rezervnih dijelova za zrakoplove vojnog podrijetla
 - (1) Rezervni dijelovi i komponente za zrakoplove vojnog podrijetla se moraju nabavljati iz originalnih izvora ili od poznatih snabdjevača ili proizvodača, za koje je utvrđeno da zadovoljavaju tražene standarde.
 - (2) Materijali ili rezervni dijelovi nabavljeni iz vojnih izvora moraju biti podvrgnuti pregledu radi procjene njihovog fizičkog stanja, prethodne istorije, kompletnosti dokumentacije, statusa modifikacija i kompatibilnosti sa serijskim brojem zrakoplova. Osoblje ovlašteno za potpisivanje potvrda o vraćanju u uporabu mora procijeniti prihvatljivost svakog pojedinog dijela i osigurati zapise o toj procjeni prije ugradnje tih dijelova na zrakoplov. Ova procedura mora biti navedena u priručniku.
 - (3) Procjena stanja komponente mora obuhvatiti i ispitivanja radi procjene efekata starenja i korozije.
 - (4) Provjerom strukturalnih komponenti mora se utvrditi postojanje oštećenja ili pogoršanja stanja materijala uslijed starenja. Ukoliko je neophodno, moraju se upotrijebiti metode ispitivanja bez razaranja (NDT).

Ukoliko postoje, neophodno je slijediti upute proizvođača.

- (5) Historija i spremnost za uporabu motora, propelera, reduktora i bilo kojih drugih značajnih komponenti mora biti uspostavljena prije ugradnje. Ukoliko status takve komponente ne može biti potvrđen, komponenta mora biti rastavljena, provjerena i ukoliko je neophodno remontirana da bi se potvrdila njena ispravnost. Komponente sa ograničenim životnim vijekom koje ne posjeduju točne i potpune zapise moraju se odbaciti.
- (6) Standardni dijelovi moraju imati podrijetlo iz prihvatljivih izvora i moraju biti sukladno specifiranoj oznaci dijela (*part number*). Ako se specifikacija razlikuje od ekvivalentnih dijelova u civilnoj upotrebi, zvanična izjava o usklađenosti (*statement of conformity*) kojom se potvrđuje ekvivalentnost mora biti pribavljena od odgovarajuće organizacije.
- (7) Materijali i dijelovi koji se više ne proizvode ili nisu dostupni od priznatih snabdjevača mogu biti prihvaćeni ako njihova ispravnost i pogodnost za uporabu može biti utvrđena inspekcijom ili općom opravkom. Korištenje alternativnih dijelova dozvoljeno je samo ako postoji suglasnost od originalnog proizvodača ili nadležnih vlasti države odgovorne za dizajn.
- (8) Organizacija mora imati procedure kojima se detaljno opisuju procesi prijema i prihvatanja ovakvih komponenti.

145.A.45 Podaci o održavanju

- (a) Organizacija mora imati i koristiti važeće podatke o održavanju, uključujući izmjene i popravke. "Važeće" označava ono što je bitno za svaki zrakoplov, komponentu ili postupak koji je označen u listi ovlaštenja klase iz odobrenja organizacije i svakoj povezanoj listi ovlaštenja (*capability list*). Podatke o održavanju koje organizaciji dostavi operator ili stranka, organizacija čuva i njima raspolaze dok traju radovi, uz obvezu da poštuje zahtjeve iz 145.A.55(c).
- (b) Za potrebe ovog Dijela (E7-145) važeći podaci obuhvataju:
 - 1. važeće zahtjeve, postupke, upute ili obavijesti o korištenju koje je izdao nadležan organ za nadzor zrakoplova ili komponente;
 - 2. važeće direktive o plovidbenosti koje je izdao nadležan organ za nadzor zrakoplova ili komponente;
 - 3. upute za kontinuiranu plovidbenost koje je izdao imatelj potvrde o tipu, dodatne potvrde o tipu (*supplementary type certificate holder*) ili druga organizacija ovlaštena da objavljuje takve podatke, a kad su zrakoplov ili komponenta izvan BiH – podaci o plovidbenosti koje zahtijeva nadležan organ za nadzor zrakoplova ili komponente;
 - 4. svaki drugi važeći standard u koje, pored ostalog, ulaze i standardi koje je BHDC priznala kao dobre standarde održavanja;
 - 5. sve važeće podatke izdate prema stavku (d);
 - 6. Za zrakoplove koji se koriste na temelju trajne dozvole za letenje, kao primjenjivi podaci za održavanje mogu biti korištena zadnja dostupna posljednja izdanja priručnika za taj tip zrakoplova.

- (c) Organizacija ustanavljava metode kojima se omogućuje da se svaki netočan, nepotpun ili dvomislen postupak, praksa, podatak ili uputa za održavanje, sadržani u podacima o održavanju koje koristi osoblje za održavanje, dokumentuju i o njima obavijesti autor podataka.
- (d) Organizacija može promjeniti upute za održavanje samo prema postupku koji je naveden u priručniku za održavanje. Ona, pri tome, mora pokazati da promjene uputa omogućuju ekvivalentne ili poboljšane standarde održavanja, ali i da o promjenama uputa obavijesti imatelja potvrde o tipu. Za potrebe ovog stavka, upute za održavanje označavaju upute kako da se obave određeni radovi održavanja i isključuju tehničko projektiranje popravki i modifikacija.
- (e) Organizacija mora uspostaviti sustav radnih kartica (*work card*) ili radnih listi (*worksheet system*) koji se koristi u odgovarajućim dijelovima organizacije. Pored toga, organizacija potanko prepisuje u radne kartice ili radne liste podatke o održavanju, navedene u stvcima (b) i (d), ili precizno upućuje na određeni zadatak ili grupe zadataka koji su sadržani u podacima o održavanju. Radne kartice i radne liste se mogu izraditi računaram i čuvati u elektronskoj bazi podataka, pod uvjetom da baza ima primjerenu zaštitu od neovlaštenih izmjena i da postoji sigurnosna kopija u obliku elektronske baze podataka koja se ažurira najkasnije 24 sata od bilo koje promjene u glavnoj elektronskoj bazi podataka. Složeni zadaci održavanja prepisuju se u radne kartice ili radne liste i potom dijele u jasne faze, čime se omogućuje evidencija o izvođenju kompletног zadatka održavanja. Organizacija može koristiti sustav radnih kartica i radnih listi koje priprema korisnik zrakoplova, ukoliko to korisnik zahtijeva. U tom slučaju, organizacija mora utvrditi postupke koji omogućuju da se pravilno koriste radne kartice ili radne liste korisnika zrakoplova.
- (f) Organizacija mora obezbijediti da svi važeći podaci o održavanju budu spremni za uporabu na zahtjev osoblja za održavanje.
- (g) Organizacija mora uspostaviti postupak koji omogućuje da svi podaci o održavanju, koji su pod njenom kontrolom, budu ažurni. Ako podatke osigurava i kontrolira korisnik zrakoplova/stranka, organizacija za održavanje mora dokazati da ima pismenu potvrdu korisnika zrakoplova/stranke da su svi podaci o održavanju ažurni ili da ima radne naloge u kojima je označen status promjene podataka o održavanju koji se koriste ili da dokaže da su na listi distribucije amandmana podataka o održavanju korisnika zrakoplova /stranke.

145.A.47 Planiranje radova

- (a) Organizacija mora imati sustav koji odgovara opsegu i složenosti radova, da bi planirala dostupnost potrebnog osoblja, alata, opreme, materijala, podataka o održavanju i objekata i time omogućila sigurno izvršenje radova.
- (b) Pri planiranju radova održavanja i organiziranju smjena, moraju se uzeti u obzir ograničenja ljudskih performansi.
- (c) Kada se posao predaje sljedećoj smjeni ili dođe do promjene osoblja, osoblje koje odlazi i osoblje koje dolazi mora međusobno razmijeniti bitne podatke.

145.A.50 Potvrda o vraćanju u uporabu

- (a) Potvrdu o vraćanju u uporabu izdaje odgovarajuće ovlašteno osoblje u ime organizacije kad se utvrdi da je organizacija pravilno obavila kompletne naručene radove održavanja, prema postupcima određenim u 145.A.70, uz uvažavanje dostupnosti i korištenje podataka o održavanju,

- navedenih u 145.A.45, i da nisu poznate neusklađenosti koje mogu ugroziti sigurnost leta.
 - (b) Potvrda o vraćanju u uporabu izdaje se prije leta, po okončanom održavanju.
 - (c) Korisnik zrakoplova se mora izvijestiti o novim kvarovima ili o nepotpunitosti radnih naloga koji se otkriju tijekom radova održavanja, kako bi se od njega pribavila suglasnost za otklanjanje kvarova ili upotpunjavanje elemenata radnog naloga. Ako korisnik zrakoplova odbije suglasnost po ovom stavku, primjenjuje se stavak (e).
 - (d) Potvrda o spremnosti za uporabu izdaje se po okončanju održavanja komponente koja je skinuta sa zrakoplova. Potvrda o spremnosti za uporabu - E7-obrazac 1 (EASA Form 1), koji je naveden u E7-M, Dodatku II Aneksa I, predstavlja odobrenje za vraćanje komponente u uporabu, osim u slučaju kako je to navedeno u točki M.A.505(b) ili M.A.505(e). Kad organizacija zadrži komponentu za sopstvene potrebe, Obrazac E7-1 možda neće biti potreban, što ovisi od unutarnjih postupaka organizacije za izdavanje potvrde, koji su navedeni u priručniku.
 - (e) Izuzetno od stavka (a), kad organizacija nije u stanju da završi zahtijevano održavanje, ona može izdati potvrdu o vraćanju u uporabu unutar odobrenih ograničenja zrakoplova. Ovo ograničenje organizacija upisuje u potvrdu o vraćanju u uporabu zrakoplova prije izdavanja potvrda.
 - (f) Izuzetno od stavka (a) i 145.A.42, kada je zrakoplov prizemljen na mjestu izvan glavne baze linijskog održavanja (glavne linijske stanice) ili glavne baze za održavanje, gdje nisu dostupne komponente sa potrebnom potvrdom o spremnosti za uporabu, dopušteno je da se privremeno ugradi komponenta koja nema odgovarajuću potvrdu o spremnosti za uporabu, za najviše 30 sati letenja, ili do povratka zrakoplova u glavnu bazu linijskog održavanja ili u glavnu bazu za održavanje, ovisno od toga što prije nastupi, pod uvjetom da se korisnik zrakoplova saglaši s time, da pomenuta komponenta ima odgovarajuću potvrdu o spremnosti za uporabu i da na drugi način ispunjava važeće zahtjeve održavanja i uporabe. Ovakva komponenta se mora skinuti sa zrakoplova u gore navedenim rokovima, izuzev ako u međuvremenu ne bude pribavljena potrebna potvrda o spremnosti za uporabu, suglasno stavku (a) i 145.A.42.
- Potvrda o povratku u uporabu treba da sadrži referencu na zadatke navedene u odgovarajućim podacima za održavanje (*maintenance data*) i sljedeću izjavu:
- "Gore navedeni radovi izvršeni su sukladno zahtjevima E7-145 i s obzirom na te radove zrakoplov/komponenta se smatra spremnim za vraćanje u uporabu."

145.A.55 Evidencija o održavanju

- (a) Organizacija mora voditi evidenciju o svim obavljenim radovima održavanja. Kao minimum, organizacija čuva svu evidenciju kojom se dokazuje da su bili ispunjeni svi zahtjevi za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu, uključujući i podugovaračku tehničku dokumentaciju, i za izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti.
- (b) Organizacija mora dostaviti operatoru zrakoplova primjerak potvrde o vraćanju u uporabu, zajedno sa primjerkom podataka o bilo kojoj odobrenoj specifičnoj popravci/ modifikaciji koja je korištena tijekom popravke/ modifikacije.
- (c) Organizacija mora čuvati primjerak svake evidencije i s njom povezanih podataka o održavanju tri godine od dana kad su zrakoplov ili komponenta na koje se radovi odnose bili otpremljeni iz organizacije kao spremni za uporabu. Uz to, organizacija mora čuvati kopiju svih zapisa koji se

- odnose na izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti tri godine od trenutka izdavanja i mora osigurati jednu kopiju ovih zapisa vlasniku zrakoplova.
1. Evidencija se čuva na takav način da se osigura zaštita od oštećenja, izmjene i krađe.
 2. Sva računarska oprema, koja se koristi da bi se osigurale sigurnosne kopije (*backup*) na diskovima, trake itd, čuvaju se na mjestu različitom od onog na kome se nalaze radni podaci koji se trenutno koriste, i u okruženju koje osigurava da ostanu u dobrom stanju.
 3. Ako organizacija prestane da radi, sva evidencija o održavanju obavljenom u posljednje tri godine, koja se čuva, dostavlja se posljednjem vlasniku ili kupcu predmetnog zrakoplova ili komponente ili se dalje čuva na način koji odredi BHDCA.

145.A.60 Prijavljivanje dogadaja

- (a) Organizacija mora prijaviti Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH i organizaciji koja je odgovorna za projektiranje zrakoplova ili komponente svako uočeno stanje zrakoplova ili komponente koje je dovelo ili je moglo dovesti do opasnog stanja koje ozbiljno ugrožava sigurnost leta.
- (b) Organizacija mora uspostaviti svoj sustav prijavljivanja dogadaja, i detaljno ga opisati u priručniku organizacije, kako bi omogućila prikupljanje i procjenu tih prijava te procjenu i izdvajanje dogadaja koji se, prema stavku (a), obvezno prijavljuju. Ovi postupci trebaju identificirati štetne pojave, a zatim i popravne mjere koje je organizacija poduzela ili treba da poduzme radi otklanjanja nedostataka, uključujući i procjenu svih poznatih bitnih podataka u vezi s takvim dogadajima, kao i način prosljeđivanja informacija, ako je to potrebno.
- (c) Organizacija mora pripremati navedena izvješća u obliku i na način koji odredi BHDCA i mora osigurati da oni sadrže sve bitne podatke o uvjetima u kojima se događaj dogodio i procjeni njegovih posljedica, a koji su poznati organizaciji.
- (d) Ako je organizacija zaključila ugovor o održavanju sa komercijalnim operatorom, ona prijavljuje operatoru svako stanje koje utiče na operatorov zrakoplov ili komponentu.
- (e) Izvješće se priprema i dostavlja što prije, a najkasnije 72 sata od kad je organizacija uočila stanje koje prijavljuje.

145.A.65 Politika sigurnosti i kvalitete, postupci održavanja i sustav kvalitete

- (a) Organizacija mora uspostaviti politiku sigurnosti i kvalitete i izložiti je u priručniku suglasno 145.A.70.
- (b) Organizacija mora utvrditi postupke, uz suglasnost BHDCA, kojima, uvažavajući ljudski faktor i ljudske mogućnosti, omogućava dobru praksu održavanja i usuglašenost sa ovim dijelom (E7-145), što podrazumijeva jasne radne naloge i ugovore, podobne da zrakoplov ili komponenta budu spremni za uporabu prema 145.A.50.
 1. Postupci održavanja navedeni u ovom stavku odnose se na 145.A.25 do 145.A.95.
 2. Postupci održavanja koje je organizacija već utvrdila ili treba utvrditi na temelju ovog stavka moraju obuhvatiti sve aspekte obavljanja radova održavanja, uključujući pružanje i kontrolu specijapopisučkih usluga i utvrđivanje standarda po kojima organizacija namjerava raditi.
 3. Kod linjskog i baznog održavanja zrakoplova, organizacija utvrđuje postupke za maksimalno smanjivanje rizika od višestrukih pogrešaka i za uočavanje pogrešaka na kritičnim sustavima i osigurava da se ni jedne osobe ne zahtijevaju radovi ili pregledi koji

obuhvataju neki element rastavljanja/sastavljanja više komponenti istog tipa koje su ugrađene na više od jednog sustava istog zrakoplova tijekom odredene provjere u svrhe održavanja. Kad je za obavljanje ovih radova dostupna samo jedna osoba, onda radna kartica ili radna popis organizacije mora uključiti dodatnu fazu za ponovni pregled radova koje je obavila ta osoba, poslije okončanja tih radova.

4. Organizacija mora utvrditi postupke kojim se osigurava da se oštećenje procijeni, a modifikacije i popravke izvedu korištenjem podataka navedenih u točki M.A.304.
- (c) Organizacija mora uspostaviti sustav kvalitete koji uključuje sljedeće:
 1. neovisnu provjeru radi praćenja usuglašenosti sa standardima koji se zahtijevaju za zrakoplove/komponente zrakoplova i adekvatnost postupaka kako bi se omogućilo da ove provjere usuglašenosti dovedu do stvaranja dobre prakse održavanja i plovidbeno sposobnog zrakoplova/komponente zrakoplova. Neovisna provjera, radi praćenja usuglašenosti (kao dio sustava kvalitete), može se u najmanjim organizacijama ugovorom povjeriti drugoj organizaciji koja je odobrena prema ovom dijelu (E7-145) ili osobi koja ima potrebljano tehničko znanje i dokazano iskustvo u ovim provjerama.
 2. sustav izvješćivanja, u kome se osobama ili skupinama osoba navedenim u 145.A.30(b) i, prije svega, odgovornom rukovoditelju (*accountable manager*) pružaju povratne informacije o sustavu kvalitete, čime se omogućava pravodobno poduzimanje pravilnih popravnih mjera kojima se odgovara na izvješća o neovisnom pregledu iz točke 1.

145.A.70 Priručnik organizacije za održavanje (*Maintenance Organisation Exposition – MOE*)

- (a) "Priručnik organizacije za održavanje" označava dokument ili dokumenta koja sadrže materijal u kome se određuje opseg radova, i predstavlja sastavni Dio odobrenja i pokazuje na koji način organizacija namjerava ispuniti zahtjeve iz ovog dijela (E7-145). Organizacija dostavlja BHDCA priručnik koji sadrži barem sljedeće:
 1. izjavu koju je potpisao odgovorni rukovoditelj organizacije (*accountable manager*), kojom se potvrđuje da priručnik i ostali prateći priručnici na koje se poziva, omogućavaju stalnu usuglašenost organizacije sa ovim dijelom (E7-145). Kad odgovorni rukovoditelj nije istodobno i glavni rukovoditelj, tada odgovorni rukovoditelj i glavni rukovoditelj zajednički potpisuju izjavu;
 2. politiku sigurnosti i kvalitete organizacije, kako je navedeno u 145.A.65;
 3. zvanja i imena osoba imenovanih prema 145.A.30(b);
 4. dužnosti i odgovornosti osoba imenovanih prema 145.A.30(b), i pitanja koja one mogu u ime organizacije rješavati izravno sa BHDCA;
 5. organizacijsku šemu koja pokazuje povezane lance odgovornosti između osoba navedenih u 145.A.30(b);
 6. spisak ovlaštenog osoblja, osoblja za podršku i, ako je primjenjivo, osoblja ovlaštenog za vršenje pregleda za utvrđivanje plovidbenosti i osoblja odgovornog za razvoj i pribavljanje odobrenja za program održavanja, sa njihovim opsegom ovlaštenja;
 7. opći opis ljudskih resursa;

- 8. opći opis objekata na svakoj adresi navedenoj u uvjerenju o osposobljenosti organizacije za održavanje;
 - 9. specifikaciju opsega radova organizacije koja se odnosi na opseg odobrenja;
 - 10. postupak obavješćivanja iz 145.A.85 o promjenama u organizaciji;
 - 11. postupak o načinu uvođenja izmjena u priručnik organizacije;
 - 12. postupke i sustav kvalitete koje je organizacija predviđala prema 145.A.25 do 145.A.90 i bilo koje dodatne procedure kojima se postiže usuglašenost sa zahtjevima dijela E7-M ovog pravilnika.
 - 13. spisak komercijalnih operatora, kad je primjenljivo, kojima organizacija pruža usluge održavanja zrakoplova;
 - 14. spisak organizacija podugovarača, kad je primjenljivo, kao što je određeno u 145.A.75(b);
 - 15. spisak linijskih stanica, kad je primjenljivo, kao što je određeno u 145.A.75(d);
 - 16. odgovarajući spisak organizacija sa kojima je zaključen ugovor;
 - 17. za bivše vojne zrakoplove, organizacija mora imati procedure kojima će osigurati pravilno održavanje posebne opreme i sustava.
- (b) Priručnik se mijenja po potrebi kako bi opis organizacije ostao ažuran. Priručnik i njegove kasnije promjene odobrava BHDCA.
- (c) Izuzetno od stavka (b), manje promjene priručnika mogu biti odobrene putem neizravnog odobravanja.

145.A.75 Prava organizacije

Suglasno priručniku, organizacija za održavanje ima pravo:

- (a) održavati zrakoplov ili komponentu za koje je odobrena, na mjestima koja su navedena u njenoj potvrdi o osposobljenosti i priručniku;
- (b) dogоворити одрžавање било којег зракоплова или компоненте за које је она одобrena с другом организацијом која ради под њеним sustavom kvalitete. Ово се односи на радове које обавља организација која nije одgovarajuће одобrena за izvođenje takvog održavanja suglasno ovom dijelu (E7-145) i која је ограничена на opseg radova dopušten prema postupcima iz 145.A.65(b). Ови радови не укључују provjeru zrakoplova unutar baznog održavanja zrakoplova, potpunu radioničku provjeru, ni remont motora ili motorskog modula;
- (c) održavati zrakoplov i/ili komponentu за које је одобrena на било којој локацији, ако је потреба за тиме nastala услед неисправности zrakoplova ili потребе да се подржи povremeno linijsko održavanje, под uvjetima navedenim u priručniku;
- (d) održavati zrakoplov i/ili komponentu за које је одобrena на локацији која је одређена као локација за linijsko održavanje i на којој се могу izvoditi manji radovi na održavanju, али само ако priručnik organizacije predviđa такве slučajevе и ако су у njemu navedene ове локације;
- (e) izdati potvrde o vraćanju u uporabu poslije završetka održavanja, prema 145.A.50.
- (f) vršiti pregledе radi utvrđivanja plovidbenog stanja (*airworthiness reviews*) i izdavati odgovarajuće potvrde o provjeri plovidbenosti za BHIA1 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije, под uvjetima navedenim u točki M.A.901 (1), ukoliko je za то posebno odobrena.

- (g) razvijati programe održavanja i osiguravati njihovo odobravanje sukladno točkom M.A.302 za BHIA2 zrakoplove koji nisu uključeni u komercijalne operacije, под uvjetima navedenim u točki M.A.201 (e) (ii), за one zrakoplove који су navedeni на obrascu odobrenja.

145.A.80 Ograničenja organizacije

Organizacija može održavati zrakoplov ili komponentu за које је одобрена само ако raspolaže potrebnim prostorom, opremom, alatima, materijalima, podacima o održavanju i ovlaštenim osobljem.

145.A.85 Promjene u organizaciji

Kako bi se BHDCA omogućilo да utvrđuje stalnu usuglašenost sa ovim dijelom (E7-145) i, ако је потребно, promjeni potvrda o osposobljenosti за održavanje, организacija unaprijed obavješćuje BHDCA о prijedlogу за sljedeće promjene (izuzev о predloženim promjenama u osoblju које nisu unaprijed poznate rukovodstvu, а о којима се BHDCA obavješćuje првом prilikom):

1. naziva organizacije;
2. mjesta organizacije;
3. dodatnog mjesta organizacije;
4. odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*);
5. bilo koje особе imenovane prema 145.A.30(b);
6. objekata, opreme, alata, materijala, postupaka, oblasti rada, ovlaštenog osoblja i osoblja за provjeru plovidbenosti који би могли имати utjecaja на одobrenje.

145.A.90 Važenje odobrenja

- (a) Odobrenje važi na neograničeno vrijeme. Ono ostaje da važi под sljedećim uvjetima:
 1. ако је организација stalno usuglašена са Aneksom II (E7-145) и одредбама о поступанju по налазима који су наведени у точи 145.B.40;
 2. ако BHDCA има приступ организацији, ради utvrđivanja stalne usuglašenosti sa ovim Dijelom (E7-145);
 3. ако организација nije vratila odobrenje ili odobrenje nije ukinuto.
- (b) Poslije враћanja или укиданja odobrenja, потврда о osposobljenosti организације за održavanje mora biti враћена у BHDCA.

145.A.95 Nalazi (*Findings*)

- (a) Nalaz razine 1 predstavlja značajnu neusuglašenost sa zahtjevima navedenim u ovom dijelu (E7-145) која снијава standard sigurnosti и ozbiljno ugrožava sigurnost letenja.
- (b) Nalaz razine 2 predstavlja svaku neusuglašenost sa zahtjevima navedenim u ovom dijelu (E7-145) која би могла да уманжи standard sigurnosti и можебитно ugrozi sigurnost letenja.
- (c) Po prijemu izvješća са налазима, shodno 145.B.50, имателј потврде о osposobljenosti организације за održavanje mora utvrditi plan popravnih mјера за отklanjanje neusuglašenosti и првести, на начин који је prihvatlјив за BHDCA, popravne mјере у dogovorenom roku.

SEKCИЈА B

POSTUPCI ZA NADLEŽNE VLASTI

145.B.01 Oblast primjene

Ovom sekcijom utvrđuju se upravni zahtjevi по којима postupaju nadležni organi при обavljanju poslova и odgovornosti u svezi са izdavanjem, praćenjem važenja, promjenom, privremenim ili trajnim ukladanjem odobrenja организације за održavanje prema ovom dijelu (E7-145).

145.B.10 Nadležni organ*1. Opće*

BHDCA je nadležni organ zadužen za izdavanje, praćenje važenja, izmjene, i privremeno ili trajno ukidanje odobrenja organizacije za održavanje. BHDCA mora utvrditi dokumentirane postupke i organizacijsku strukturu.

2. Resursi

Brojnost osoblja BHDCA mora biti dovoljna za izvršavanje svih zadaća navedenih u Sekciji B ovog dijela.

3. Kvalifikacije i obuka

Sve osoblje koje radi na odobrenjima prema ovom dijelu(E7-145) mora:

- imati odgovarajuće kvalifikacije i znanje, iskustvo i obučenost potrebne za obavljanje povjerenih poslova.
- imati završenu odgovarajuću temeljnu/kontinuiranu obuku prema ovom dijelu (E7-145), uključujući obuku o njegovom značenju i standardima.

4. Postupci

BHDCA mora utvrditi postupke koji detaljno opisuju na koji postići usuglašenost sa Sekcijom B ovog dijela.

Navedeni postupci se moraju redovito pratiti i mijenjati kako bi se postigla stalna usuglašenost sa ovim zahtjevima.

145.B.15 Organizacije koje se nalaze u više država

Kad se objekti za održavanje nalaze u više država, pregled i stalni nadzor odobrenja vrše se u suradnji sa nadležnim organima države u kojima se nalaze ostali objekti za održavanje.

145.B.20 Početno odobrenje

- Ako su ispunjeni zahtjevi iz 145.A.30(a) i (b), BHDCA će obavijestiti podnositelja zahtjeva u pismenom obliku o prihvatanju osoblja navedenog u 145.A.30(a) i (b).
- BHDCA će utvrditi jesu li postupci navedeni u priručniku organizacije usuglašeni sa zahtjevima iz ovog dijela (E7-145) i provjeriti je li odgovorni rukovoditelj potpisao izjavu o prihvatanju obvezu (*Commitment Statement*).
- BHDCA mora utvrditi je li organizacija usuglašena sa zahtjevima koji su predviđeni u ovom dijelu (E7-145).
- U tijeku postupka odobravanja mora se održati najmanje jedan sastanak sa odgovornim rukovoditeljem, kako bi on u potpunosti postao svjestan značaja odobrenja organizacije i razloga za potpisivanje obvezu o poštivanju postupaka navedenih u organizacijskom priručniku.
- Svi nalazi dostavljaju se u pismenom obliku organizaciji koja je podnijela zahtjev.
- BHDCA vodi evidenciju o svim nalazima, mjerama koje su poduzete da bi se nalaz otklonio, te preporukama.
- Za početno odobrenje potrebno je da BHDCA utvrdi da je organizacija koja je podnijela zahtjev otklonila sve nalaze.

145.B.25 Izdavanje odobrenja

- BHDCA će formalno odobriti priručnik organizacije i izdati odgovarajuće odobrenje na obrascu BHDCA Form E7-3, kojim se obuhvata i opseg odobrenja. BHDCA će izdati odobrenje samo ako je organizacija usuglašena sa zahtjevima koji su predviđeni u ovom dijelu (E7-145).
- BHDCA će navesti uvjete pod kojim se odobrenje izdaje na obrascu *BHDCA Form E7-3*.
- Referentni broj unosi se u potvrdu na način koji odredi BHDCA.

145.B.30 Praćenje važenja odobrenja

Važenje odobrenja prati se prema odgovarajućim odredbama "početnog odobrenja" prema 145.B.20. Pored toga:

1. BHDCA će utvrditi i ažurirati program nadzora, s popisom svih odobrenih organizacija, s datumima

planiranih posjeta u okviru provjere i datumima provedenih posjeta.

2. Svaka organizacija se u cijelini provjerava tijekom razdoblja ne dužeg od 24 mjeseca, kad se utvrđuje da li ona i dalje ispunjava uvjete koji su predviđeni u ovom dijelu (E7-145).
3. Sastanak sa odgovornim rukovoditeljem održava se najmanje jednom u 24 mjeseca, kako bi se omogućilo da on bude obaviješten o svim značajnim nedostacima koji su uočeni tijekom provjere.

145.B.35 Promjene

1. Organizacija obavješćuje BHDCA o svakoj promjeni koju namjerava izvršiti, kako je to navedeno u 145.A.85.
2. BHDCA primjenjuje važeće elemente početnog odobrenja za svaku promjenu organizacije o kojoj je obaviještena.
3. BHDCA može odrediti uvjete pod kojima odobrena organizacija može poslovati tijekom provodenja promjena, izuzev ako utvrdi da odobrenje treba biti privremeno ukinuto.

145.B.40 Izmjene priručnika organizacije za održavanje

Za bilo koju izmjenu priručnika organizacije za održavanje:

1. Kod izravnog odobravanja izmjena sukladno točkom 145.A.70(b), BHDCA će provjeriti jesu li postupci koji su navedeni u priručniku suglasni Aneksu II (E7-145), prije nego što formalnim putem obavijesti organizaciju o odobravanju.
2. Ako se na odobravanje izmjena primjeni neizravno odobravanje, koristi se procedura sukladno točkom 145.A.70(c), a BHDCA će osigurati (i) da promjene ostanu manjeg opsega (*minor*) i (ii) da postoji primjereno način nadzora nad izmjenama da bi se osigurala usuglašenost sa zahtjevima Aneksa II (E7-145).

145.B.45 Trajno i privremeno ukidanje i ograničavanje odobrenja

BHDCA će:

- (a) privremeno ukinuti odobrenje, kad postoje opravdani razlozi u slučaju potencijalnog ugrožavanja sigurnosti;
- (b) privremeno ili trajno ukinuti ili ograničiti odobrenje, prema 145.B.50.

145.B.50 Nalazi

- (a) Ako se tijekom provjere (*audit*) ili na drugi način pronađe dokaz koji ukazuje na neusuglašenost sa zahtjevima predviđenim u ovom dijelu (E7-145), BHDCA će poduzeti sljedeće mjere:
 1. Za nalaz razine 1, BHDCA će odmah poduzeti izravne mjere da organizaciji, ovisno od opsega nalaza razine 1, trajno ukinе, ograniči ili privremeno ukinе, u cijelini ili djelomice, odobrenje dok ona uspješno ne poduzme odgovarajuće popravne mjere;
 2. Za nalaz razine 2, BHDCA će odobriti rok za poduzimanje popravnih mjeru koji odgovara prirodi nalaza i nije dulji od tri mjeseca. U određenim okolnostima, na kraju ovog roka i ovisno od prirode nalaza, BHDCA može produljiti rok, ako postoji zadovoljavajući plan popravnih mjer.
- (b) BHDCA će privremeno ukinuti odobrenje, u cijelini ili djelomice, ako organizacija ne poštuje odobreni rok za oticanje nalaza.

145.B.55 Vođenje evidencije

1. BHDCA će utvrditi sustav vođenja evidencije sa definiranim minimalnim razdobljima čuvanja dokumentacije, koji treba omogućiti praćenje svih postupaka u svezi sa

- izdavanjem, kontinualnom važenjem, izmjenama i privremenim ili trajnim ukidanjem odobrenja.
2. Evidencija obuhvata najmanje:
- (a) Zahtjev za odobrenje organizacije, uključujući kontinualnu važenje odobrenja;
 - (b) evidenciju o stalnom nadzoru, uključujući i evidenciju o svim provjerama;
 - (c) potvrda o osposobljenosti organizacije za održavanje sa svim promjenama;
 - (d) kopiju programa provjere (*audit*), s datumima planiranih i provedenih provjera;
 - (e) kopije relevantne prepiske, uključujući i obrazac E7-4;
 - (f) podatke o izuzećima ili naloženim prinudnim mjerama;
 - (g) obrasce svih izvješća nadležnog organa o provjerama;
 - (h) priručnike organizacije za održavanje.
3. Evidencija se čuva najmanje četiri godine.
4. BHDCA ovu evidenciju čuva na papiru ili u elektronskoj formi ili kombinirajući oba vida čuvanja.

145.B.60 Izuzeća

BHDCA mora evidentirati i čuvati odobrena izuzeća.

*Dodatak I***Sadržaj potvrde o spremnosti za uporabu
EASA obrazac 1**

Primjenjuju se odredbe Dodatka II Aneksa I (E7-M).

*Dodatak II***Sustav klasa i ovlaštenja koji se koristi pri odobravanju organizacija za održavanje naveden u Aneksu I (E7-M)
Odjeljka F i Aneksu II (E7-145)**

Primjenjuju se odredbe Dodatka IV Aneksa I (E7-M).

Sadržaj obrasca potvrde o osposobljenosti organizacije za održavanje Aneks II (E7-145)

[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]*[COMPETENT AUTHORITY, STATE]***UVJERENJE O OSPOSOBLJENOSTI ORGANIZACIJE ZA ODRŽAVANJE
MAINTENANCE ORGANISATION APPROVAL CERTIFICATE****REFERENCA: E7.145.(XXXX)***REFERENCE:*

Na osnovu [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] i uz poštovanje dolje navedenih uvjeta, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je:
Pursuant to [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] to the condition specified below, the BHDCA hereby certifies:

(NAZIV ORGANIZACIJE I ADRESA)*(COMPANY NAME AND ADDRESS)*

kao organizacija za održavanje, uskladena sa Sekcijom A, Dodatka II (E7-145) [Pravni osnov] i odobrena za održavanje zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uredaja, navedenih u priloženoj listi odobrenja, za izdavanje odgovarajućih uvjerenja o vraćanju u upotrebu, i kada je to predviđeno da izdaje potvrde o provjeri plovidbenosti, kako je navedeno u tački M.A.901(I) dodatka I (E7-M) istog pravilnika, za one zrakoplove koji su navedeni u prilogu odobrenja.

as a maintenance organisation in compliance with Section A of Annex II (E7-145) [Pravni osnov] approved to maintain the products, parts and appliances listed in the attached approval schedule and issue related certificates of release to service using the above references and, when stipulated, to issue airworthiness review certificates after an airworthiness review as specified in point M.A.901 (I) of Annex I (E7-M) of the same Regulation for those aircraft listed in the attached approval schedule.

**UVJETI:
CONDITIONS:**

1. Ovo uvjerenje je ograničeno odobrenim oblimom rada, koji je naveden u odobrenom Priručniku organizacije za održavanje, prema Sekciji A, Dodatak II (E7-145); i
This approval is limited to that specified in the scope of work section of the approved maintenance training organisation manual, as referred to in Section A of Annex II (E7-145); and
2. Ovo uvjerenje zahtijeva uskladenost sa procedurama navedenim u odobrenom Priručniku organizacije za održavanje;
This approval requires compliance with the procedures specified in the approved maintenance organisation and manual; and
3. Ovo uvjerenje je važeće dok je organizacija za održavanje uskladena sa [Pravni osnov]; i
This approval is valid whilst the approved maintenance organisation remains in compliance with [Pravni osnov]; and
4. Pod uvjetom da postoji usaglašenost sa gore pomenutim uvjetima, ovo uvjerenje će važiti neograničeno, ako nije prethodno vraćeno, izmijenjeno i privremeno ili trajno ukinuto.
Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid for an unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked.

Datum prvog izdavanja: XX.XX.XXXX.

Date of original issue:

Potpis ovlaštene osobe:

Datum revizije: XX.XX.XXXX.

Date of this revision:

Signed:

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority BiHBroj revizije: XX
Revision No:Broj protokola:
Ref. No:

OBIM RADA ORGANIZACIJE ZA ODRŽAVANJE MAINTENANCE ORGANISATION APPROVAL SCHEDULE				
Referenca odobrenja: <i>Approval Reference:</i>	E7.145.(XXXX)			
Organizacija: <i>Organisation:</i>	(NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE) (COMPANY NAME AND ADDRESS)			
KLASA CLASS	OVLAŠTENJE RATING	OGRANIČENJE LIMITATION	BAZNO BASE	LINIJSKO LINE
ZRAKOPLOV (*) AIRCRAFT	(**)	(**) (***)	(DA / NE) (YES / NO) (**)	(DA / NE) (YES / NO) (**)
	(**)	(**) (***)	(DA / NE) (YES / NO) (**)	(DA / NE) (YES / NO) (**)
MOTOR (*) ENGINE	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
KOMPONENTE IZUZEV KOMPLETNI MOTOR ILI APU (*) COMPONENTS OTHER THAN COMPLETE ENGINES OR APU	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
POSEBNE USLUGE (*) SPECIALISED SERVICES	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
	(**)	(**)		
	(**)	(**)		

Ovaj obim rada organizacije ograničen je na one proizvode, dijelove, uređaje i aktivnosti koje su navedene u odgovarajućem dijelu odobrenog Priručnika organizacije za održavanje.
This approval schedule is limited to products, parts and appliances and to the activities specified in the scope of work section of the approved maintenance organisation manual.

Referentna oznaka Priručnika organizacije za održavanje:
Maintenance Organisation Manual reference:

Datum prvog izdavanja:
Date of original issue: XX.XX.XXXX.

Datum posljednje odobrene revizije:
Date of last revision approved: XX.XX.XXXX.

Broj revizije:
Revision No: XX

Potpis ovlaštene osobe:
Signed: _____

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority BiH

Broj protokola:
Ref. No.

ANEKS III
DIO E7-66 (E7-66)
KAZALO
66.1

SEKCIJA A – TEHNIČKI ZAHTJEVI	
ODJELJAK A – DOZVOLA ZA ODRŽAVANJE ZRAKOPLOVA	
66.A.1	Oblast primjene
66.A.3	Kategorije dozvola
66.A.5	Skupine zrakoplova
66.A.10	Podnošenje zahtjeva
66.A.15	Godine starosti
66.A.20	Prava
66.A.25	Zahtjevi glede temeljnog znanja
66.A.30	Zahtjevi glede temeljnog iskustva
66.A.40	Važenje dozvole za održavanje zrakoplova
66.A.45	Upis ovlaštenja za zrakoplove u dozvolu
66.A.50	Ograničenja
66.A.55	Dokaz o kvalifikaciji
66.A.70	Odredbe o konverziji
SEKCIJA B	– POSTUPAK ZA NADLEŽNE ORGANE
ODJELJAK A	- OPĆE ODREDBE
66.B.05	Oblast primjene
66.B.10	Nadležni organ
66.B.20	Vodenje evidencije
66.B.25	Medusobna razmjena informacija
66.B.30	Izuzeća
ODJELJAK B	- IZDAVANJE DOZVOLE ZA ODRŽAVANJE ZRAKOPLOVA
66.B.100	Postupak po kom BHDCA izdaje dozvolu za održavanje zrakoplova
66.B.105	Postupak za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova preko organizacije za održavanje odobrene prema E7-145
66.B.110	Postupak za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova uključivanjem dodatnih temeljnih kategorija ili podkategorija
66.B.115	Postupak za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova radi dodavanja ovlaštenja za zrakoplove ili uklanjanja ograničenja
66.B.120	Postupak za produljivanje važenja dozvole za održavanje zrakoplova
66.B.125	Postupak za konverziju dozvola, uključujući skupna ovlaštenja
66.B.130	Postupak za izravno odobravanje obuke za tip zrakoplova
ODJELJAK C	- ISPITI
66.B.200	Ispit koji provodi BHDCA
ODJELJAK D	- KONVERZIJA KVALIFICIRANOSTI OVLAŠTENOG OSOBLJA
66.B.300	Opće
66.B.305	Izvešće o konverziji za nacionalne kvalifikacije
66.B.310	Izvešće o konverziji za ovlaštenja koja izdaju odobrene organizacije za održavanje
ODJELJAK E	- PRIZNAVANJE ISPITA
66.B.400	Opće
66.B.405	Izvešće o priznavanju ispita
66.B.410	Razdoblje važenja priznavanja ispita
ODJELJAK F	- STALNI NADZOR
66.B.500	Trajno ili privremeno uklidanje ili ograničavanje dozvole za održavanje zrakoplova

DODACI*Dodatak I – Zahtjevi glede temeljnog znanja**Dodatak II – Standard temeljnih ispita**Dodatak III – Standardi obuke za tip zrakoplova i standarda ispita. Obuka na radu**Dodatak IV – Neophodno iskustvo za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova prema Dijelu 66 (E7-66)**Dodatak V – Sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole – Obrazac E7-19**Dodatak VI – Sadržaj dozvole za održavanje zrakoplova iz Aneksa III (E7-66) – BHDCA obrazac E7-26***66.1**

- (a) Za potrebe ovog aneksa (E7-66), nadležni organ je BHDCA.

SEKCIJA A TEHNIČKI ZAHTJEVI**ODJELJAK A - DOZVOLA ZA ODRŽAVANJE AVIONA I HELIKOPTERA****66.A.1 Oblast primjene**

Ova sekcija definira dozvole za održavanje zrakoplova i utvrđuje zahtjeve za podnošenje prijave, izdavanje i produljenje važenja dozvole.

66.A.3 Kategorije dozvole

Dozvole za održavanje zrakoplova uključuju sljedeće kategorije:

- Kategorija A, podijeljena na sljedeće podkategorije:
 - A1 Avioni sa turbinskom pogonskom skupinom
 - A2 Avioni sa klipnom pogonskom skupinom
 - A3 Helikopteri sa turbinskom pogonskom skupinom
 - A4 Helikopteri sa klipnom pogonskom skupinom
- Kategorija B1, podijeljena na sljedeće podkategorije:
 - B1.1 Avioni sa turbinskom pogonskom skupinom
 - B1.2 Avioni sa klipnom pogonskom skupinom
 - B1.3 Helikopteri sa turbinskom pogonskom skupinom
 - B1.4 Helikopteri sa klipnom pogonskom skupinom
- Kategorija B2
Kategorija B2 primjenjiva je na sve zrakoplove.
- Kategorija B2L
Kategorija B2L primjenjiva je na sve zrakoplove osim na zrakoplove iz Skupine 1 i podijeljena je na sljedeće klase sustava (system ratings):
 - komunikacija/navigacija (com/nav)
 - instrumenti
 - automatski let
 - radarski sustavi
 - mehanički sustavi zrakoplova.
- Kategorija B3
Kategorija dozvole B3 je primjenjiva za nepresurizirane avione sa klipnom pogonskom skupinom od 2000 kg maksimalne mase na uzljetanju (MTOM) i manje.

Dozvola B2L mora sadržavati najmanje jednu klasu sustava.

- Kategorija B3

Kategorija dozvole B3 je primjenjiva za nepresurizirane avione sa klipnom pogonskom skupinom od 2000 kg maksimalne mase na uzljetanju (MTOM) i manje.

- Kategorija L podijeljena je na sljedeće podkategorije:
 - L1: jedrilice,
 - L2: pogonjene jedrilice i BHLLA1 avioni,
 - L3: baloni,
 - L4: zračni brodovi sa vrućim zrakom i BHLLA2 zračni brodovi uzgonjeni plinom,
 - L5: zračni brodovi uzgonjeni plinom iznad BHLLA2.

- Kategorija C

Kategorija C primjenjiva je na avione i helikoptere.

66.A.5 Skupine zrakoplova

U svrhu ovlaštenja u dozvoli za održavanje zrakoplova, zrakoplovi će biti klasificirani u sljedeće skupine:

1. Skupina 1: složeni zrakoplovi pokretani motorom kao i višemotorni helikopteri, avioni sa maksimalnom certificiranom visinom koja prelazi FL290, zrakoplovi opremljeni sa fly-by-wire sustavima, zračni brodovi uzgonjeni plinom iznad BHLLA2 i drugi zrakoplovi koji zahtijevaju ovlaštenje za tip zrakoplova kada to odredi BHDCA.
2. Skupina 2: zrakoplovi koji ne pripadaju Skupini 1, a pripadaju nekoj od sljedećih podskupina:
 - podskupina 2a: jednomotorni turboeljni avioni
 - podskupina 2b: jednomotorni helikopteri sa turbinskom pogonskom skupinom

- podskupina 2c: jednomotorni helikopteri sa klipnom pogonskom skupinom.
- 3. Skupina 3: avioni sa klipnom pogonskom skupinom koji ne pripadaju Skupini 1.
- 4. Skupina 4: jedrilice, pogonjene jedrilice, ultralaki zrakoplovi, baloni i zračni brodovi, koji nisu u Skupini 1.

66.A.10 Podnošenje zahtjeva

- (a) Zahtjev za izдавanje dozvole za održavanje zrakoplova ili za njenu promjenu podnosi se na BHDCA obrascu E7-19 (pogledati Dodatak V), na način koji odredi BHDCA.
- (b) Zahtjev za promjenu dozvole podnosi se BHDCA.
- (c) Pored dokumenata koji se zahtijevaju točkama 66.A.10(a), 66.A.10(a) odnosno 66.B.105, podnositelj zahtjeva za upis dodatne temeljne kategorije ili podkategorije u dozvolu za održavanje će podnijeti svoju važeću originalnu dozvolu za održavanje Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH, zajedno sa obrascem E7-19.
- (d) Svaki zahtjev mora biti popraćen dokumentacijom koja dokazuje da su zadovoljeni važeći zahtjevi u svezi s teorijskim znanjem, praktičnim osposobljavanjem i iskustvom u vrijeme podnošenja zahtjeva.

66.A.15 Godine starosti

Podnositelj zahtjeva za izдавanje dozvole za održavanje zrakoplova mora imati najmanje 18 godina života.

66.A.20 Prava

- (a) Sljedeća prava će se primjenjivati:
 - 1. Dozvola za održavanje zrakoplova kategorije A dopušta njenom imatelju da izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu poslije manjeg planiranog linjskog održavanja i popravke jednostavnih kvarova u granicama koje su posebno navedene u ovlaštenju iz točke 145.A.35 Aneksa II (E7-145). Pravo na izдавanje potvrde bit će ograničeno na zadaće koje imatelj dozvole provodi u organizaciji za održavanje koja je izdala ovlaštenje.
 - 2. Dozvola za održavanje zrakoplova kategorije B1 dopušta njenom imatelju da izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu i da radi kao B1 osoblje za podršku poslije:
 - obavljenih radova održavanja na strukturi zrakoplova, pogonskoj skupini i strojarskim i električnim sustavima,
 - rada na sustavima avionike koji zahtijevaju izvođenje jednostavnih testova za dokazivanje njihove ispravnosti a ne zahtijevaju otkrivanje kvarova (*troubleshooting*).
 - 3. Dozvola za održavanje zrakoplova kategorije B2 dopušta njenom imatelju:
 - (i) da izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu i da radi kao B2 osoblje za podršku poslije:
 - obavljenih radova održavanja na avionici i električnim sustavima, i
 - električnih i avioničkih zadaća u okviru pogonske skupine i strojarskih sustava, koji zahtijevaju samo izvođenje jednostavnih testova za dokazivanje njihove ispravnosti; i
 - (ii) da izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu poslije manjeg planiranog linjskog održavanja i popravke jednostavnih kvarova u granicama koje su posebno navedene u ovlaštenju iz točke 145.A.35 Aneksa II (E7-145). Ovo pravo na izдавanje potvrde će biti ograničeno na zadaće koje imatelj dozvole provodi u organizaciji za

održavanje koja je izdala ovlaštenje i na ovlaštenja koja su već upisana u B2 dozvolu.

Kategorija dozvole B2 ne uključuje nijednu A podkategoriju.

- 4. Imatelj E7-66 dozvole kategorije B2L može potpisati potvrdu o povratku u uporabu i raditi kao osoblje za podršku u sljedećim slučajevima:

- rad na održavanju električnih sustava;
- rad na održavanju sustava avionike, unutar ograničenja upisanog u dozvolu;
- u slučaju da posjeduje upisanu klasu 'mehanički sustavi zrakoplova', izvršavanje onih zadaća na električnim i avioničkim sustavima unutar pogonske skupine i mehaničkim sustavima na zrakoplovu koji zahtijevaju samo jednostavne zadaće kojima se utvrđuje njihova ispravnost.

- 5. Dozvola za održavanje zrakoplova kategorije B3 dopušta njenom imatelju da izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu i da radi kao B3 osoblje za podršku za:

- obavljenje radove održavanja na strukturi aviona, pogonskoj skupini, i strojarskim i električnim sustavima,
- rada na sustavima avionike koji zahtijevaju izvođenje jednostavnih testova za dokazivanje njihove ispravnosti, a ne zahtijevaju otkrivanje kvarova (*troubleshooting*).

- 6. Imatelj E7-66 dozvole kategorije L može potpisati potvrdu o povratku u uporabu i raditi kao osoblje za podršku u sljedećim slučajevima:

- održavanje izvršeno na strukturi zrakoplova, pogonskoj skupini i mehaničkim i električnim sustavima;
- rad na avioničkim sustavima, ali samo na zadaćima koji zahtijevaju jednostavne testove kojima se provjerava njihova ispravnost i u kojima nije neophodno vršiti otkrivanje kvarova (*troubleshooting*).

Podkategorija L2 uključuje podkategoriju L1. Bilo kakvo ograničenje podkategorije L2 važi i za podkategoriju L1.

- 7. Dozvola za održavanje zrakoplova kategorije C dopušta njenom imatelju da izdaje potvrdu o vraćanju u uporabu poslije obavljenih radova baznog održavanja na zrakoplovu. Prava se primjenjuju na cijeli zrakoplov.

- (b) Imatelj dozvole za održavanje zrakoplova ne smije koristiti pravo na izдавanje potvrde o vraćanju u uporabu ako:

1. ne ispunjava važeće zahtjeve iz Aneksa I (Dio E7-M) i Aneksa II (Dio E7-145); i
2. ako u prethodne 2 godine nije imao imao 6 mjeseci iskustva u održavanju shodno ovlaštenjima sadržanim u dozvoli za održavanje zrakoplova ili ako ne ispunjava uvjete za izдавanje odgovarajućih ovlaštenja; i
3. nema adekvatnu stručnost da izda potvrdu nakon održavanja za dati zrakoplov; i
4. ako nije sposoban na zadovoljavajućoj razini čitati, pisati i komunicirati na jeziku na kome su napisani tehnička dokumentacija i postupci neophodni za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu.

66.A.25 Zahtjevi glede temeljnog znanja

- (a) Osim u slučaju kategorije L, podnositelj zahtjeva za izдавanje dozvole za održavanje zrakoplova ili za promjenu dozvole dodavanjem kategorije ili podkategorije u tu dozvolu mora na ispit u pokazati razinu znanja iz

- odgovarajućih predmeta iz Dodatka I Aneksu III (Part-66). Ispite temeljnog znanja će provesti ili organizacije za obuku koje su odobrene sukladno Aneksom IV (E7-147) ili BHDCA.
- (b) Podnositelj zahtjeva za dozvolu u kategoriji L unutar pojedine podkategorije ili za dodavanje druge podkategorije mora zadovoljavati zahtjeve iz temeljne obuke navedene u Dodatku VII ovog Aneksa (E7-66) i položiti ispit iz odgovarajućih predmeta sukladno Dodatkom VIII ovog Aneksa (E7-66).
- Tečaje temeljnog znanja provodi organizacija za obuku odobrena sukladno Aneksom IV (E7-147). Izuzetno, moguće je odstupanje od ovog zahtjeva, uz posebno odobrenje BHDCA.
- Ispite temeljnog znanja provodi organizacija za obuku odobrena sukladno Aneksom IV (E7-147) ili BHDCA. Izuzetno, moguće je odstupanje od ovog zahtjeva, uz posebno odobrenje BHDCA.
- Imatelj dozvole za održavanje u kojoj su upisane kategorije/podkategorije B1.2 ili B3 automatski zadovoljava zahtjeve za obuku temeljnog znanja i ispite za dozvolu u podkategorijama L1 i L2.
- Opseg tema koje pokrívaju temeljno znanje za podkategoriju L4 obuhvata sve teme podkategorije L3.
- (c) Odstupajući od točke (b), za podnositelja zahtjeva za dozvolu održavanja zrakoplova u kategoriji L, zahtjevi za temeljnim školovanjem iz stavka (b) mogu biti zamjenjeni zahtjevima za odgovarajućim iskustvom, kako je definirano točkom 66.A.30(4)(ii).
- (d) Podnositelj zahtjeva za dozvolu održavanja zrakoplova u kategoriji B2L za pojedinu klasu (*system rating*), ili za dodavanje nove klase mora položiti ispite za sve tražene predmete prema definiranim razinama znanja sukladno Dodatkom I na Annex III (E7-66). Ispite provodi organizacija za obuku odobrena sukladno Aneksom IV (E7-147) ili BHDCA.
- (e) Tečajevi za obuku i ispiti moraju biti položeni u razdoblju od 10 godina prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova ili za promjenu dozvole dodavanjem kategorije ili podkategorije u tu dozvolu. Ukoliko ovo nije slučaj, mogu se priznati ispiti sukladno točki (f).
- (f) Glede zahtjeva u svezi sa temeljnim znanjem i s tim povezanim ispitima priznaje se, u cijelini ili djelomice, tehnička kvalifikacija za koju BHDCA smatra da je jednaka standardima znanja iz ovog dijela (E7-66). Ovo priznavanje provodi se suglasno Sekciji B, Odjeljak E ovog dijela (E7-66).
- 66.A.30 Zahtjevi glede temeljnog iskustva**
- (a) Podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova mora imati:
1. za kategoriju A i podkategorije B1.2 i B1.4 i kategoriju B3:
 - (i) 3 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, ako nema prethodnu odgovarajuću tehničku obučenost; ili
 - (ii) 2 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi i završenu obuku koju BHDCA smatra odgovarajućom za kvalificiranje u tehničkom smislu; ili
 - (iii) 1 godinu praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi i završenu temeljnu obuku odobrenu sukladno Aneksu IV (Dio 147);
 2. za kategoriju B2 i podkategorije B1.1 i B1.3:
 - (i) 5 godina praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, ako nema prethodnu odgovarajuću tehničku obučenost; ili
 - (ii) 3 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi i završenu obuku koju BHDCA smatra odgovarajućom za kvalificiranje u tehničkom smislu; ili
 - (iii) 2 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi i završenu temeljnu obuku odobrenu sukladno Aneksu IV (E7-147);
3. za kategoriju B2L:
- (i) 3 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, na način da se obuhvate odgovarajuće klase sustava, ako nema prethodnu odgovarajuću tehničku obučenost; ili
 - (ii) 2 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, na način da se obuhvate odgovarajuće klase sustava, i završenu obuku koju BHDCA smatra odgovarajućom za kvalificiranje u tehničkom smislu; ili
 - (iii) 1 godinu praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, na način da se obuhvate odgovarajuće klase sustava, i završenu temeljnu obuku odobrenu sukladno Aneksu IV (E7-147).
- Za dodavanje nove klase sustava u postojeću B2L dozvolu, zahtjeva se 3 mjeseca praktičnog iskustva relevantnog za svaku novu klasu.
4. za kategoriju L:
- (i) u slučaju kvalifikacije sukladno E7-66.A.25(b), 1 godinu praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, na način da se obuhvati odgovarajući presjek aktivnosti održavanja u odgovarajućoj podkategoriji, izuzev u slučaju dodavanja nove podkategorije kada se jedino zahtjeva kompletiranje odgovarajuće naobrazbe i ispita sukladno Dodacima VII i VIII i 6 mjeseci dodatnog praktičnog iskustva u svezi s dodatnom podkategorijom.
 - (ii) u slučaju kvalifikacije sukladno E7-66.A.25(c), 2 godine praktičnog iskustva na održavanju zrakoplova koji je u uporabi, na način da se obuhvati odgovarajući presjek aktivnosti održavanja u odgovarajućoj podkategoriji, izuzev u slučaju dodavanja nove podkategorije kada se jedino zahtjeva kompletiranje odgovarajućih ispita sukladno Dodatku VIII i 12 mjeseci dodatnog praktičnog iskustva u svezi s dodatnom podkategorijom.
- Imatelj dozvole za održavanje u koju su upisane kategorije/podkategorije B1.2 ili B3 automatski zadovoljava zahtjeve za potrebljivo iskustvo za dozvolu u podkategorijama L1 i L2.
5. za kategoriju C u svezi s velikim zrakoplovima:
- (i) 3 godine iskustva u korištenju prava iz kategorije B1.1, B1.3 ili B2 na velikim zrakoplovima ili kao osoblje za podršku sukladno točki 145.A.35, ili kombinirajući i jedno i drugo; ili
 - (ii) 5 godina iskustva u korištenju prava iz kategorije B1.2 ili B1.4 na velikim zrakoplovima, ili kao osoblje za podršku sukladno točki 145.A.35, ili kombinirajući i jedno i drugo;
6. za kategoriju C u svezi sa zrakoplovima koji nisu veliki: 3 godine iskustva u korištenju prava iz kategorije B1 ili B2 na zrakoplovima koji nisu veliki

- или као осoblje за подршку складно точи 145.A.35(a) ili kombinirajući i jedno i drugo;
7. za kategoriju C stečenu na temelju sveučilišne neobrazbe: visoka naobrazba u tehničkoj disciplini stečena na sveučilištu ili drugoj visokoj obrazovnoj instituciji koja je priznata od BHDCA, 3 godine iskustva na radu u okruženju organizacije za održavanje civilnih zrakoplova sa reprezentativnim izborom zadaća izravno povezanih sa održavanjem zrakoplova, uključujući 6 mjeseci posmatranja zadaća u baznom održavanju.
- (b) Podnositelj zahtjeva za proširenje dozvole za održavanje zrakoplova mora ispunjavati minimalne zahteve glede iskustva u održavanju civilnih zrakoplova koje odgovaraju dodatnoj kategoriji ili podkategoriji, kako je predviđeno u Dodatu IV ovom Aneksu (E7-66).
- (c) Za kategoriju A, B1 i B2 iskustvo će biti praktično i uključivat će bavljenje reprezentativnim izborom zadaća održavanja na zrakoplovu.
- (d) Za sve podnositelje zahtjeva: najmanje 1 godina od zahtijevanog iskustva mora predstavljati svježe iskustvo u održavanju zrakoplova one kategorije/ podkategorije za koju se zahtjeva početna dozvola za održavanje zrakoplova. Za svako dalje dodavanje kategorije/podkategorije u postojeću dozvolu za održavanje zrakoplova, dodatno svježe iskustvo može biti manje od 1 godine, ali ne manje od 3 mjeseca. Zahtijevano iskustvo će se zasnivati na razlici izmedu kategorije/podkategorije u dozvoli i kategorije podkategorije za koju se podnosi zahtjev. Dodatno iskustvo mora biti izravno vezano za nove kategorije/podkategorije koje se žele upisati u dozvolu.
- (e) Izuzetno od stavka (a), iskustvo u održavanju zrakoplova koje je stečeno izvan okruženja za održavanje civilnih zrakoplova prihvata se ako je ekvivalentno održavanju koje zahtijeva ovaj Aneks (Dio 66), kako to odredi BHDCA. Da bi se osiguralo razumijevanje okruženja u kome se održavaju civilni zrakoplovi, zahtijeva se dodatno iskustvo u održavanju civilnih zrakoplova.
- (f) Iskustvo mora biti stečeno u razdoblju od 10 godina prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova ili za promjenu dozvole dodavanjem kategorije ili podkategorije u tu dozvolu.

66.A.40 Važenje dozvole za održavanje zrakoplova

- (a) Dozvola za održavanje zrakoplova prestaje da važi po isteku 5 godina od posljednjeg izdavanja ili promjene, izuzev ako imatelj dostavi dozvolu u BHDCA kako bi se provjerilo jesu li podaci navedeni u dozvoli istovjetni podacima koje sadrži evidencija BHDCA, shodno točki 66.B.120.
- (b) Imatelj dozvole za održavanje zrakoplova će popuniti relevantne dijelove BHDCA obrasca E7-19 (vidjeti Dodatak V) i podnijeti ih u BHDCA zajedno sa kopijom dozvole, izuzev ako imatelj dozvole radi u organizaciji za održavanje zrakoplova, odobreno u skladu da Aneksom II (E7-145), koja ima proceduru u svom priručniku po kojoj takva organizacija može podnijeti neophodna dokumenta u ime imatelja dozvole za održavanje zrakoplova.
- (c) Pravo na izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu koje se zasniva na dozvoli za održavanje prestaje da važi kad prestane važiti i dozvola.
- (d) Dozvola za održavanje zrakoplova važi samo ako ju je (i) izdala i/ili promjenila BHDCA i (ii) potpisao imatelj dozvole.

66.A.45 Upis ovlaštenja za zrakoplove u dozvolu

- (a) Da bi mogao koristiti prava certificiranja na nekom tipu zrakoplova, imatelj dozvole za održavanje zrakoplova mora imati upisana relevantna ovlaštenja za zrakoplove u svojoj dozvoli.
- Za kategoriju dozvole B1, B2 ili C, relevantna ovlaštenja za zrakoplove su:
 1. Za Skupinu 1 zrakoplova, odgovarajuće ovlaštenje za tip zrakoplova.
 2. Za Skupinu 2 zrakoplova, odgovarajuće ovlaštenje za tip zrakoplova, ovlaštenje za proizvodačku podskupinu ili puno ovlaštenje za podskupinu.
 3. Za Skupinu 3 zrakoplova, odgovarajuće ovlaštenje za tip zrakoplova ili puno ovlaštenje za skupinu.
 4. Za Skupinu 4 zrakoplova, za kategorije B2 i C, puno ovlaštenje za skupinu.
 - Za kategoriju B2L postoje sljedeća ovlaštenja:
 1. Za skupinu 2 zrakoplova, proizvodačka podskupina ili puno ovlaštenje za podskupinu.
 2. Za skupinu 3 zrakoplova, puno ovlaštenje za skupinu.
 3. Za skupinu 4 zrakoplova, puno ovlaštenje za skupinu.
 - Za kategoriju dozvole B3, relevantno ovlaštenje je "nepresurizirani avioni sa klipnom pogonskom skupinom od 2000 kg maksimalne mase na uzljetanju (MTOM) i manje"
 - Za kategoriju L postoje sljedeća ovlaštenja:
 - Za podkategoriju L1, ovlaštenje 'jedrilice',
 - Za podkategoriju L2, ovlaštenje 'pogonjene jedrilice, BHLA zrakoplovi i BHLLA1 avioni',
 - Za podkategoriju L3, ovlaštenje 'baloni',
 - Za podkategoriju L4, ovlaštenje 'zračni brodovi sa vrućim zrakom i BHLLA2 plinski zračni brodovi'.
 - Za podkategoriju L5, ovlaštenje 'zračni brodovi'.
 - Za kategoriju dozvole A, nije potrebno ovlaštenje, pod uvjetom usuglašenosti sa zahtjevima točke 145.A.35 Aneksa II (E7-145).
- (b) Upisivanje ovlaštenja za tip zrakoplova zahtijeva zadovoljavajuće završenu obuku za tip zrakoplova relevantne kategorije B1, B2 ili C skladno Dodatku III na Aneks III (E7-66); ili u slučaju klase "zračni brodovi uzgonjeni plinom" na B2 i L5 dozvoli, školovanje za tip koji je odobrila BHDCA.
- (c) Pored zahtjeva iz točke (b), prilikom upisa prvog ovlaštenja za tip zrakoplova u okviru kategorije/podkategorije, zahtijeva zadovoljavajuće završenu odgovarajuću obuku na radu, kako je opisano u Dodatku III na Aneks III (E7-66).
- (d) Izuzetno od točaka (b) i (c), za skupine 2 i 3 zrakoplova, ovlaštenja za tip zrakoplova se mogu dati nakon:
- Zadovoljavajućeg završetka ispitza za tip zrakoplova relevantne kategorije B1, B2 ili C, opisanih u Dodatku III na Aneks III (E7-66);
 - U slučaju kategorije B1 i B2, dokazivanjem praktičnog iskustva na tipu zrakoplova; U ovom slučaju, praktično iskustvo će uključivati bavljenje reprezentativnim izborom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole.
- U slučaju ovlaštenja kategorije C za osobu kvalificiranu pomoću akademске dozvole, kako je to navedeno u točki 66.A.30(a)(7), prvi ispit za tip zrakoplova će biti razine kategorije B1 ili B2.

- (e) Za skupinu 2 zrakoplova:
1. upis ovlaštenja za proizvodačku podskupinu za imatelje dozvola kategorije B1 i C zahtjeva usuglašenost sa zahtjevima za ovlaštenja za tip zrakoplova u najmanje dva tipa zrakoplova istog proizvodača koji su kombinirano predstavnici odgovarajuće proizvođačke podskupine;
 2. upis punog ovlaštenja za podskupinu za imatelje dozvola kategorije B1 i C zahtjeva usuglašenost sa zahtjevima za ovlaštenja za tip zrakoplova u najmanje tri tipa zrakoplova od različitih proizvodača koji su kombinirano predstavnici odgovarajuće podskupine;
 3. upis ovlaštenja za proizvođačku podskupinu ili punog ovlaštenja za podskupinu za imatelje dozvola kategorije B2 ili B2L zahtjeva dokazivanje praktičnog iskustva koje će uključivati bavljenje reprezentativnim izborom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole i za odgovarajuću podskupinu zrakoplova;
 4. odstupajući od stavka (e)3, imatelj B2L dozvole sa upisanim ovlaštenjem za punu podskupinu 2b automatski je ovlašten i za zrakoplove iz podskupine 2c.
- (f) Za skupine 3 i 4 zrakoplova:
1. upis punog ovlaštenja skupine 3 za imatelje dozvola kategorije B1, B2, B2L i C, i upis ovlaštenja za punu skupinu 4 za imatelje dozvola B2 i B2L zahtjeva dokazivanje praktičnog iskustva koje će uključivati bavljenje reprezentativnim izborom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole i skupinu 3 ili 4, ovisno o slučaju;
 2. za kategoriju B1, osim ako podnositelj zahtjeva doneše dokaz o odgovarajućem iskustvu, ovlaštenje za skupinu 3 će biti podložno sljedećim ograničenjima, koja će biti upisana u dozvolu:
 - presurizirani avioni;
 - avioni sa metalnom strukturom;
 - avioni sa kompozitnom strukturom;
 - avioni sa drvenom strukturom;
 - avioni sa strukturom od metalnih cijevi prekrivenih platnom.
 3. Odstupajući od stavka (f)1, imatelj B2L dozvole sa upisanim ovlaštenjem za skupinu 2a i 2b automatski je ovlašten i za zrakoplove iz skupina 3 i 4.
- (g) Za B3 dozvolu:
1. upis ovlaštenja "nepresurizirani avioni sa klipnom pogonskom skupinom od 2000 kg maksimalne mase na uzljetanju (MTOM) i manje" zahtjeva dokazivanje praktičnog iskustva koje će uključivati bavljenje reprezentativnim izborom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole;
 2. Osim ako podnositelj zahtjeva doneše dokaz o odgovarajućem iskustvu, ovlaštenje iz točke 1 će biti podložno sljedećim ograničenjima, koja će biti upisana u dozvolu:
 - avioni sa drvenom strukturom;
 - avioni sa strukturom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
 - avioni sa metalnom strukturom;
 - avioni sa kompozitnom strukturom.
- (h) Za L dozvolu, podkategorije L1, L2, L3 i L4:
1. za upis ovlaštenja neophodan je dokaz o praktičnom iskustvu koji mora uključiti reprezentativan presjek radova održavanja relevantan za pojedine podkategorije.
2. dok podnositelj zahtjeva ne podnese dokaze o odgovarajućem iskustvu, sljedeća ograničenja će biti upisana u dozvolu:
 3.
 - (i) za ovlaštenje "jedrilice" i ovlaštenje "pognjene jedrilice i BH LA1 avioni":
 - avioni sa drvenom strukturom,
 - avioni sa strukturom od metalnih cijevi prekrivenih platnom,
 - avioni sa metalnom strukturom,
 - avioni sa kompozitnom strukturom.
 - (ii) za ovlaštenje "baloni":
 - sa vrućim zrakom,
 - BH LA1 baloni uzgonjeni plinom, i/ili
 - BH LA2 baloni uzgonjeni plinom.
 - (iii) za ovlaštenje "zračni brodovi sa vrućim zrakom i BH LA2 zračni brodovi uzgonjeni plinom":
 - vrući zrak, i/ili
 - plin.
- Imatelj dozvole za održavanje zrakoplova podkategorije B1.2 sa upisanim ovlaštenjem za skupinu 3 zrakoplova ili kategorije B3 sa upisanim ovlaštenjem: "nepresurizirani avioni sa klipnom pogonskom skupinom od 2000 kg maksimalne mase na uzljetanju (MTOM) i manje", automatski je zadovoljio zahtjeve za izdavanje dozvole u podkategorijama L1 i L2 sa punim ovlaštenjima, i s istim ograničenjima koja postoje u dozvoli B1.2 ili B3 kategorije.
- 66.A.50 Ograničenja**
- (a) Ograničenja uvedena u dozvolu za održavanje zrakoplova su izuzeća od prava izdavanja potvrde o vraćanju u uporabu i odnose se na zrakoplov u cijelini.
 - (b) Za ograničenja iz točke 66.A.45, ograničenja će biti uklonjena:
 1. dokazivanjem odgovarajućeg iskustva; ili
 2. nakon zadovoljavajuće praktične procjene koju provede BHDCA.
- 66.A.55 Dokaz o kvalificiranju**
- Osoblje kome je dopušteno da izdaje potvrde za vraćanje u uporabu, kao i osoblje za podršku, mora da, na zahtjev ovlaštene osobe, predviđi svoju dozvolu u roku od 24 sata kao dokaz o kvalifikaciji.
- 66.A.70 Odredbe o konverziji**
- (a) Imatelju kvalifikacije ovlaštenog osoblja koja važi u Bosni i Hercegovini i koja je stečena prije stupanja na snagu ovog Aneksa III (E7-66) za one tipove zrakoplova koje nije prihvatala EASA sukladno odnosno EU regulativi, BHDCA će izdati dozvolu za održavanje zrakoplova bez dodatnog ispita, prema zahtjevima određenim u Sekciji B, Odjeljak D.
 - (b) Osoba koja stiče kvalifikaciju ovlaštenog osoblja u postupku obuke koji je važeći u Bosni i Hercegovini prije stupanja na snagu ovog Aneksa III (E7-66) može nastaviti započetu obuku. Po okončanju obuci i stečenoj kvalifikaciji za ovlašteno osoblje, BHDCA će izdati dozvolu za održavanje zrakoplova bez dodatnog ispita prema zahtjevima određenim u Sekciji B, Odjeljak D.
 - (c) Ako je potrebno, dozvola za održavanje zrakoplova sadrži ograničenja sukladno točki 66.A.50 koja će prikazati razlike između (i) opsega kvalifikacija ovlaštenog osoblja koje su važile u Bosni i Hercegovini prije stupanja na snagu ove regulative i (ii) zahtjeva glede temeljnog znanja i standarda ispita temeljnog znanja koji su dati u Dodacima I i II ovog Aneksa (E7-66).

- (d) Izuzetno od stavka (c) za zrakoplove koji se ne koriste u komercijalnom zračnom prijevozu i koji nisu klasificirani kao veliki zrakoplovi, dozvola za održavanje zrakoplova će sadržati ograničenja sukladno točki 66.A.50, čime se osigurava da prava koje je imalo ovlašteno osoblje u Bosni i Hercegovini prije stupanja na snagu ovog pravilnika i privilegije iz konvertirane E7-66 dozvole za održavanje zrakoplova ostanu iste.

SEKCija B**POSTUPAK ZA NADLEŽNE ORGANE****ODJELJAK A****OPĆE ODREDBE****66.B.1 Oblast primjene**

Ova sekcija utvrđuje upravne zahtjeve po kojima postupa BHDCA, kao nadležni organ zadužen za provođenje i primjenu Sekcije A ovog Aneks (E7-66).

66.B.10 Nadležni organ**(a) Opće**

BHDCA je zadužena za izdavanje, praćenje važenja, mijenjanje, te privremeno ili trajno ukidanje dozvole. BHDCA će utvrditi odgovarajuću organizacijsku strukturu sa ciljem osiguranja usuglašenosti sa ovim Aneksom (E7-66).

(b) Resursi

BHDCA mora imati dostatno odgovarajućeg osoblja radi osiguranja provođenja zahtjeva koji su opisani u ovom Aneksu (E7-66).

(c) Postupci

BHDCA mora utvrditi dokumentirane postupke koji detaljno opisuju na koji se način postiže usuglašenost sa ovim Aneksom (E7-66). Postupci će biti redovito praćeni i mijenjani sa ciljem postizanja stalne usuglašenosti.

66.B.20 Vodenje evidencije

- (a) BHDCA utvrđuje sustav vođenja evidencije koji omogućuje da se prate postupci izdavanja, produljenja važenja, mijenjanja, te privremenog ili trajnog ukidanja dozvole za održavanje zrakoplova.

(b) Evidencija će za svaku dozvolu sadržati:

1. zahtjev za izdavanje ili promjenu dozvole za održavanje zrakoplova, sa svom pratećom dokumentacijom;
2. kopiju dozvole za održavanje zrakoplova, uključujući svaku njenu promjenu;
3. kopije relevantne prepiske;
4. podatke o izuzećima ili naloženim prinudnim mjerama;
5. svako izvješće drugih nadležnih organa o imatelju dozvole za održavanje zrakoplova;
6. evidenciju o ispituima koje je provela BHDCA;
7. važeće izvješće o konverziji koje je korišteno prilikom konverzije;
8. važeće izvješće o priznavanju ispita koje je korišteno prilikom priznavanja ispita.

- (c) Evidencija navedena u stavkama od 1 do 5 točke (b) čuva se najmanje 5 godina poslije prestanka važenja dozvole.

- (d) Evidencija navedena u stavkama 6, 7 i 8 točke (b) čuva se neograničeno vrijeme.

66.B.25 Međusobna razmjena informacija

Nije primjenjivo.

66.B.30 Izuzeća

BHDCA vodi i čuva evidenciju o odobrenim izuzećima.

ODJELJAK B**IZDAVANJE DOZVOLE ZA ODRŽAVANJE ZRAKOPLOVA**

Ovaj odjeljak propisuje postupke koje BHDCA primjenjuje prilikom izdavanja, mijenjanja ili produljenja važenja dozvole za održavanje zrakoplova.

66.B.100 Postupak po kome BHDCA izdaje dozvolu za održavanje zrakoplova

- (a) Po prijemu popunjenoj EASA Obrascu E7-19 i prateće dokumentacije, BHDCA utvrđuje je li obrazac pravilno popunjeno i provjerava je li iskustvo koje je navedeno suglasno uvjetima predviđenim u ovom aneksu (E7-66).
- (b) BHDCA provjerava je li kandidat položio propisane ispite i ili potvrđuje važenje priznatih ispita, kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni svi uvjeti u svezi s modulima iz Dodatka I ovog Aneks (E7-66).
- (c) Kada se potvrde identitet i datum rođenja podnositelja zahtjeva i kada se smatra da ispunjava standarde znanja i iskustva koje zahtijeva ovaj Aneks (E7-66), BHDCA će izdati odgovarajuću dozvolu za održavanje zrakoplova. Ovi podaci će se čuvati u evidenciji koju vodi BHDCA.
- (d) U slučaju kada se prilikom prvog izdavanja u dozvolu za održavanje zrakoplova upisuju tipovi ili skupine zrakoplova, BHDCA će provjeriti usuglašenost sa točkom 66.B.115.

66.B.105 Postupak za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova preko organizacije za održavanje odobrene prema E7-145

- (a) Organizacija za održavanje odobrena prema E7-145, koju je BHDCA za to ovlastila, može (i) pripremiti dozvolu za održavanje zrakoplova u ime BHDCA ili (ii) dati BHDCA preporuke glede određenog zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova, tako da BHDCA može pripremiti i izdati dozvolu.
- (b) Organizacija za održavanje iz točke (a) će osigurati usuglašenost sa točkama 66.B.100 (a) i (b).
- (c) U svim slučajevima, podnositelju zahtjeva dozvolu za održavanje zrakoplova može izdati samo BHDCA.

66.B.110 Postupak za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova uključivanjem dodatnih temeljnih kategorija ili podkategorija

- (a) Po završetku postupka navedenog u točkama 66.B.100 ili 66.B.105, BHDCA će upisati dodatnu temeljnu kategoriju ili podkategoriju u dozvolu za održavanje zrakoplova a istu potvrđuje pečatom i potpisom, ili ponovo izdaje dozvolu.
- (b) U evidenciji BHDCA će sukladno navedenom biti načinjene odgovarajuće izmjene.

66.B.115 Postupak za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova radi dodavanja ovlaštenja za zrakoplove ili uklanjanja ograničenja

- (a) Po prijemu zadovoljavajuće popunjenoj Obrascu E7-19 (i odgovarajuće prateće dokumentacije koja pokazuje usuglašenost sa zahtjevima odgovarajućeg ovlaštenja, kao i trenutno važeće dozvole), BHDCA će ili:
 1. upisati odgovarajuće ovlaštenje za zrakoplov u dozvolu za održavanje zrakoplova podnositelja zahtjeva; ili
 2. ponovo izdati dozvolu tako da ona uključuje odgovarajuće ovlaštenje za zrakoplov; ili
 3. ukloniti odgovarajuća ograničenja sukladno točki 66.A.50.
- (b) U evidenciji BHDCA će sukladno navedenom biti načinjene odgovarajuće izmjene.

- (b) U slučaju kada se ne provede cijela obuka za tip u organizaciji za obuku koja je odgovarajuće odobrena sukladno Aneksu IV (E7-147), BHDCA će se uvjeriti da su svi zahtjevi obuke za tip ispunjeni prije nego što izda ovlaštenje za tip.
- (c) U slučaju kada se ne zahtijeva obuka na radu, ovlaštenje za tip zrakoplova će biti upisano na temelju svjedodžbe o završenoj obuci, koju je izdala organizacija za obuku odobrena sukladno Aneksu IV (E7-147).
- (d) U slučaju kada obuka za tip zrakoplova nije obuhvaćena jednim tečajem, BHDCA će se uvjeriti prije upisa tipa da sadržaj i trajanje tečaja u potpunosti zadovoljavaju opseg kategorije dozvole i da su povezane oblasti na pravi način zastupljene.
- (e) U slučaju obuke o razlikama između pojedinih tipova, BHDCA će se uvjeriti da su prethodne kvalifikacije podnositelja zahtjeva koje su dopunjene ili (i) tečajem odobrenim sukladno Aneksu IV (E7-147) ili (ii) tečajem izravno odobrenim od strane BHDCA, dostatne za upis ovlaštenja za tip.
- (f) Usuglašenost sa praktičnim elementima dokazuje se (i) dostavljanjem detaljne evidencije sa praktične obuke ili knjižice sa podacima o sudjelovanju u radovima održavanja (*log book*), ili, kada je moguće, (ii) svjedodžbom o obuci koja obuhvata praktične elemente izdatom od organizacije za obuku.
- (g) Za upis tipa zrakoplova će se koristiti ovlaštenja za tip zrakoplova koje odredi BHDCA.

66.B.120 Postupak za produljenje važeња dozvole za održavanje zrakoplova

- (a) BHDCA upoređuje imateljevu dozvolu za održavanje zrakoplova sa svojom evidencijom i provjerava da li možda postoje važeće mјere glede trajnog ili privremenog ukidanja ili promjene dozvole, shodno točki 66.B.500. Ako su dokumenti istovjetni i nema važećih mјera, shodno točki 66.B.500, BHDCA produljuje dozvolu za 5 godina i taj podatak unosi u svoju evidenciju.
- (b) Ako se podaci iz dozvole za održavanje zrakoplova i evidencije nadležnog organa ne slažu, BHDCA treba:
 1. utvrditi prirodu neslaganja, poslije čega može odlučiti da ne produlji važenje dozvole za održavanje zrakoplova;
 2. obavijestiti o tome imatelja dozvole i svaku poznatu organizaciju za održavanje odobrenu sukladno Aneksu I (E7-M) ili Aneksu II (E7-145) na koju ovo može utjecati;
 3. po potrebi, pokrenuti postupak sukladno točki 66.B.500 radi trajnog ili privremenog ukidanja ili promjene dozvole.

66.B.125 Postupak za konverziju dozvola, uključujući skupna ovlaštenja

- (a) Pojedinačna ovlaštenja za tip koja su već upisana u dozvolu za održavanje zrakoplova ostat će u dozvoli i neće biti konvertirana u nova ovlaštenja izuzev ako imatelj dozvole u potpunosti ispunjava zahtjeve za upisom definirane točkom 66.A.45 ovog Aneksa (Dio 66) za odgovarajuće skupno/podskupno ovlaštenje.

66.B.130 Postupak za izravno odobrenje obuke za tip zrakoplova

BHDCA može odobriti obuku za tip zrakoplova koju ne provodi organizacija za obuku odobrena sukladno Aneksu IV (E7-147), shodno točki 1 Dodatka III ovog Aneksa (E7-66). U ovom slučaju, BHDCA će imati postupak kojim će osigurati da je

obuka za tip zrakoplova sukladna Dodatku III ovog Aneksa (E7-66).

ODJELJAK C ISPITI

Ovaj odjeljak utvrđuje postupak po kome BHDCA provodi ispite.

66.B.200 Ispit koji provodi BHDCA

- (a) Ispitna pitanja će se prije ispita čuvati na siguran način, tako da prije ispita nisu dostupna kandidatima.
- (b) BHDCA će odrediti:
 1. osobu koja kontrolira pitanja koja se koriste za svaki ispit;
 2. ispitivače koji će biti nazočni tijekom svih ispita, kako bi se osigurao integritet ispita.
- (c) Temeljni ispiti će se provesti prema standardima određenim u Dodacima I i II, odnosno Dodacima VII i VIII ovog aneksa (Dio E7-66).
- (d) Ispiti nakon obuke za tip i ispiti za tip će se provesti prema standardima koji su određeni u Dodatku III ovog Aneksa (E7-66).
- (e) Nova opisna pitanja pripremaju se najmanje na svakih 6 mjeseci, a već korištena pitanja povlače se ili privremeno stavljaju van uporabe. Dokumentacija o korištenim ispitnim pitanjima se čuva u evidenciji, radi pozivanja na iste.
- (f) Svi ispitni papiri predaju se kandidatu na početku ispita, a vraćaju ispitivaču na kraju vremena koje je određeno za ispit. Nijedan ispitni papir ne smije se iznositi iz prostorije u kojoj se ispit polaže tijekom vremena određenog za ispit.
- (g) Uz ispitni papir, kandidatu može tijekom ispita biti dostupna samo osebujna dokumentacija potrebna za ispit za tip.
- (h) Kandidati tijekom ispita moraju biti međusobno odvojeni tako da ne mogu jedan drugome pročitati ispitni papir, niti pričati jedan sa drugim izuzev sa ispitivačem.
- (i) Kandidatima za koje je dokazano da su se poslužili prijevarom u tijeku ispita zabranjuje se polaganje ispita na 12 mjeseci od dana kada su uhvaćeni u prijevari.

ODJELJAK D KONVERZIJA KVALIFICIRANJA OVLAŠTENOG OSOBLJA

U ovom odjeljku su dati postupci za konverziju kvalificiranja ovlaštenog osoblja iz točke 66.A.70 u dozvole za održavanje zrakoplova.

66.B.300 Opće

- (a) BHDCA može konvertirati samo kvalifikacije koje su (i) dobijene u Bosni i Hercegovini (ii) koje su bile važeće prije stupanja na snagu važećih zahtjeva ovog aneksa (E7-66).
- (b) BHDCA može obaviti konverziju sukladno izvještu o konverziji koje je sačinjeno prema točkama 66.B.305 ili 66.B.310.
- (c) BHDCA će izvješće o konverziji ili (i) pripremiti ili (ii) odobriti, sa ciljem da se osigura usuglašenost sa ovim Aneksom (E7-66).
- (d) Izvješće o konverziji, zajedno sa bilo kakvim izmjenama, čuvat će se u evidenciji BHDCA, sukladno točki 66.B.20.

66.B.305 Izvješće o konverziji za nacionalno kvalificiranje

- (a) Izvješćem o konverziji za nacionalno kvalificiranje ovlaštenog osoblja bit će opisan opseg svakog tipa kvalificiranja, uključujući sa njima povezane nacionalne dozvole, ako ih ima, i sa njima povezana prava, i uključivat će kopiju relevantnog propisa koji definira iste.
- (b) Izvješće o konverziji će za svaku vrstu kvalifikacije iz točke (a) pokazati:

1. u koju ће категорију dozvole za održavanje zrakoplova ona biti konvertirana; i
2. koja ће ograničenja biti dodata, sukladno točkama 66.A.70 (c) ili d, ovisno o slučaju; i
3. uvjete za skidanje ograničenja, navodeći module/podmodule za koje su potrebni ispitati radi skidanja ograničenja i dobijanja pune dozvole za održavanje zrakoplova, odnosno radi uključivanja dodatne (pod)kategorije. Ovo ће uključivati module definirane Dodatkom III ovog Aneksa (E7-66) koji nisu obuhvaćeni nacionalnim kvalifikacijama.

66.B.310 Izvješće o konverziji za ovlaštenja koja izdaju odobrene organizacije za održavanje

- (a) Za svaku odobrenu organizaciju za održavanje, izvješćem o konverziji bit ћe opisan opseg svakog tipa ovlaštenja koje je izdala organizacija za održavanje, i uključivat ћe kopiju relevantnih odobrenih postupaka organizacije za održavanje za kvalificiranje i ovlaštenja ovlaštenog osoblja na kojima je proces konverzije utemeljen.
- (b) Izvješće o konverziji ћe za svaku vrstu kvalificiranja iz točke (a) pokazati:
 1. u koju ћe kategoriju dozvole za održavanje zrakoplova ona biti konvertirana; i
 2. koja ћe ograničenja biti dodata, sukladno točkama 66.A.70 (c) ili d, ovisno o slučaju; i
 3. uvjete za skidanje ograničenja, navodeći module/podmodule za koje su potrebni ispitati radi skidanja ograničenja i dobijanja pune dozvole za održavanje zrakoplova, odnosno radi uključivanja dodatne (pod)kategorije. Ovo ће uključivati module definirane Dodatkom III ovog Aneksa (E7-66) koji nisu obuhvaćeni nacionalnim kvalifikacijama.

ODJELJAK E PRIZNAVANJE ISPITA

U ovom odjeljku su dati postupci za priznavanje ispita iz točke 66.A.25(c).

66.B.400 Opće

- (a) BHDCA može prznati ispit samo na temelju izvješća o priznavanju ispita, pripremljenog prema točki 66.B.405.
- (b) Izvješće o priznavanju ispita ћe biti ili (i) pripremljeno od strane BHDCA, ili (ii) odobreno od strane BHDCA da bi se osigurala usuglašenost sa ovim Aneksom (E7-66).
- (c) Izvješće o priznavanju ispita, zajedno sa svim izmjenama, čuvat ћe se u evidenciji BHDCA, sukladno točki 66.B.20.

66.B.405 Izvješće o priznavanju ispita

- (a) Izvješće o priznavanju ispita ћe uključivati usporedbu između:
 - (i) modula, podmodula, tema i razina znanja sadržanih u Dodatu I ovog Aneksa (E7-66), sukladno odgovarajućim potrebama; i
 - (ii) programa tehničkih kvalifikacija relevantnih za traženu kategoriju.
- (b) Priznavanje ispita, izuzev ispita temeljnog znanja koje je provela organizacija za obuku, odobrenih sukladno Aneksu IV (E7-147), može izvršiti samo BHDCA.
- (c) Ne može se izvršiti priznavanje ukoliko nema izjave o usuglašenosti naspram svakog modula i podmodula, navodeći gdje se u tehničkim kvalifikacijama može naći ekvivalentni standard.
- (d) BHDCA ћe redovito provjeravati jesu li se (i) nacionalni standard za kvalificiranje ili (ii) Dodatak I ovog Aneksa (E7-66) izmjenili, te ћe procijeniti jesu li stoga potrebne

izmjene izvješća o priznavanju ispita. Ove izmjene ћe biti dokumentirane, datirane i arhivirane.

66.B.410 Razdoblje važenja priznavanja ispita

- (a) BHDCA ћe napismeno obavijestiti podnositelja zahtjeva o eventualnom priznavanju ispita, pozivajući se pritom na korišteno izvješće o priznavanju ispita.
- (b) Važenje izvješća o priznavanju ispita je 10 godina.
- (c) Nakon isteka priznavanja ispita, podnositelj zahtjeva može tražiti novo priznavanje ispita. BHDCA ћe produljiti važenje priznavanja ispita na dodatno razdoblje od 10 godina, bez daljnog razmatranja ukoliko se zahtjevi za temeljnim znanjem, definirani u Dodatu I ovog aneksa (E7-66), nisu promijenili.

ODJELJAK F STALNI NADZOR

U ovom odjeljku su dati postupci za stalni nadzor dozvola za održavanje zrakoplova a naročito za trajno ili privremeno ukidanje ili ograničavanje dozvole za održavanje zrakoplova.

66.B.500 Trajno ili privremeno ukidanje ili ograničavanje dozvole za održavanje zrakoplova

BHDCA ћe privremeno staviti van snage, ograničiti ili trajno ukinuti dozvolu za održavanje zrakoplova ako utvrdi da je sigurnost ugrožena ili ako raspolaže pouzdanim dokazom da je imatelj dozvole provodio ili bio uključen u jednu ili više sljedećih radnji:

1. pribavljanje dozvole za održavanje zrakoplova i/ili odobrenja za izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu na temelju falsificirane dokumentacije;
2. nije izvedeno zahtijevano održavanje, u kombinaciji sa činjenicom da o tome nije obaviještena organizacija ili osoba koji su zahtjevali održavanje;
3. nije izvedeno zahtijevano održavanje koje je proisteklo iz sopstvenog pregleda, u kombinaciji sa činjenicom da o tome nije obaviještena organizacija ili osoba u čiju korist je održavanje bilo namijenjeno;
4. nemarno održavanje;
5. falsificiranje evidencije o održavanju;
6. izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu i pored saznanja da radovi održavanja, navedeni u potvrdi, nisu obavljeni ili bez provjere jesu li bili obavljeni;
7. izvođenje radova održavanja ili izdavanje uverenja o vraćanju u uporabu pod utjecajem alkohola ili droge;
8. izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu koje nije suglasno sa Aneksom I (E7-M), Aneksom II (E7-145) ili Aneksom III (E7-66).

Dodatak I

Zahtjevi glede temeljnog znanja

1. Razine znanja za dozvole za održavanje zrakoplova kategorija A, B1, B2, B2L, B3 i C

Temeljno znanje za kategorije A, B1, B2, B2L i B3 određeno je oznakama razina znanja (1, 2 ili 3), koje su pridodane uz svaki predmet u Dodatu I Dijela 66 (Part-66) Pravilnika o kontinuiranoj plovibdenosti zrakoplova i zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uredaja i o odobravanju organizacija i osoblja koje se bave ovim poslovima.

2. Nastavni program (modularisation)

Kvalificiranje za predmete za svaku kategoriju ili podkategoriju dozvole za održavanje zrakoplova mora biti sukladno sljedećoj tabeli. Predmeti koji se primjenjuju označeni su sa "X":

За категорије А, В1 и В3:

Modul predmeta	A ili В1 avioni sa:		A ili В1 helikopteri sa:		B3 Nepresurizi- rani klipni avioni od 2000 kg (MTOM) i manje
	turbinskim motorima	klipnim motorima	turbinskim motorima	klipnim motorima	
1	X	X	X	X	X
2	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X
5	X	X	X	X	X
6	X	X	X	X	X
7A	X	X	X	X	
7B					X
8	X	X	X	X	X
9	X	X	X	X	
9B					X
10	X	X	X	X	
11A	X				
11B		X			
11C					X
12			X	X	
13					
14					
15	X		X		
16		X		X	X
17A	X	X			
17B					X

За категорије В2 и В2L:

Modul/Pod-modul	B2	B2L
1	X	X
2	X	X
3	X	X
4	X	X
5	X	X
6	X	X
7A	X	X
7B		
8	X	X
9A	X	X
9B		
10	X	X
11		
12		
13.1 i 13.2	X	X
13.3 (a)	x	Za klasu 'Automatski let'
13.3 (b)	X	
13.4 (a)	X	Za klasu 'Komunikacija/Navigacija'
13.4 (b)	X	
13.4 (c)	X	
13.5	X	x
13.6	X	
13.7	X	Za klasu 'Automatski let'
13.8	X	Za klasu 'Instrumenti'
13.9	X	x
13.10	X	
13.11 – 13.18	X	Za klasu 'Mehanički sustavi zrakoplova'
13.19 – 13.22	X	Za klase 'Instrumenti' i 'Mehanički sustavi zrakoplova'
14	X	
15		
16		
17A		
17B		

Dodatak II**Standard temeljnih ispita**

Standard ispita temeljnog znanja za kategorije A, B1 i B2 naveden je u Dodatku II Dijela 66 (Part-66) Pravilnika o kontinuiranoj plovđbenosti zrakoplova i zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uređaja i o odobravanju organizacija i osoblja koji se bave ovim poslovima.

2. Broj pitanja za predmete iz Dodatka I Dijela 66 (E7- 66) za B2L kategoriju je sljedeći:

2.1. MODUL 1 – MATEMATIKA

Kategorija B2L – 32 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 40 minuta.

2.2. MODUL 2 – FIZIKA

Kategorija B2L – 52 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 65 minuta.

2.3. MODUL 3 – OSNOVE ELEKTROTEHNIKE

Kategorija B2L – 52 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 65 minuta.

2.4. MODUL 4 – OSNOVE ELEKTRONIKE

Kategorija B2L – 40 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 50 minuta.

2.5. MODUL 5 – SUSTAVI ELEKTRONIČKIH INSTRUMENATA SA DIGITALNIM TEHNIKAMA

Kategorija B2L – 72 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 90 minuta.

2.6. MODUL 6 – MATERIJALI I OPREMA

Kategorija B2L – 60 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 75 minuta.

2.7. MODUL 7A – POSTUPCI ODRŽAVANJA

Kategorija B2L – 60 pitanja sa višestrukim izborom i 2 opisna pitanja. Dopušteno vrijeme je 75 minuta plus 40 minuta.

2.8. MODUL 8 – OSNOVE AERODINAMIKE

Kategorija B2L – 20 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 25 minuta.

2.9. MODUL 9A – LJUDSKI FAKTOR

Kategorija B2L – 20 pitanja sa višestrukim izborom i 1 opisno pitanje. Dopušteno vrijeme je 25 minuta plus 20 minuta.

2.10. MODUL 10 – ZRAKOPLOVNA REGULATIVA

Kategorija B2L – 40 pitanja sa višestrukim izborom i 1 opisno pitanje. Dopušteno vrijeme je 50 minuta plus 20 minuta.

2.13. MODUL 13 – AERODINAMIKA, STRUKTURE I SUSTAVI ZRAKOPLOVA

Kategorija B2L

Ovlaštenje	Broj pitanja	Dopušteno vrijeme (minuta)
Temeljni zahtjevi (Pod-moduli 13.1, 13.2, 13.5 i 13.9)	28	35
Komunikacija/Navigacija (Pod-modul 13.4(a))	24	30
Instrumenti (Pod-modul 13.8)	20	25
Automatski let (Pod-moduli 13.3(a) i 13.7)	28	35
Radarски sustavi (Pod-modul 13.4(b))	8	10
Mehanički sustavi zrakoplova (Pod-moduli od 13.11 do 13.18)	32	40

2.14. MODUL 14 – POGON (PROPULZIJA)

Kategorija B2L – 24 pitanja sa višestrukim izborom i 0 opisnih pitanja. Dopušteno vrijeme je 30 minuta.

Napomena: Ispit za B2L dozvolu za modul 14 je primjenjiv jedino u slučaju ovlaštenja

"Instruments" i "Airframe Systems".

Dodatak III**Standardi obuke za tip zrakoplova i standard ispita****Obuka na radu**

Standardi obuke za tip zrakoplova, standard ispita i obuka na radu (OJT) navedeni su u Dodatku III Dijela 66 (Part-66) Pravilnika o kontinuiranoj plovđbenosti zrakoplova i zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uređaja i o odobravanju organizacija i osoblja koji se bave ovim poslovima.

Dodatak IV**Neophodno iskustvo za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova prema Dijelu 66 (E7-66)**

Donja tabela prikazuje neophodno iskustvo potrebno za promjenu dozvole za održavanje zrakoplova uključivanjem dodatne temeljne kategorije ili podkategorije u Dio-66 dozvolu.

Za uključivanje dodatne temeljne kategorije ili podkategorije u Dio-66 dozvolu zahtijevat će se praktično iskustvo u održavanju zrakoplova odgovarajuće podkategorije.

Neophodno iskustvo smanjuje se za 50% ako podnositelj zahtjeva ima završen tečaj koji je odobren prema Dijelu 147 (E7-147) i koji je relevantan za traženu podkategoriju.

A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	
A1	–	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	1 godina	6 mjeseci
A2	6 mjeseci	–	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	1 godina	6 mjeseci
A3	6 mjeseci	6 mjeseci	–	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	1 godina
A4	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	–	2 godine	1 godina	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	1 godina
B1.1	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	–	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	1 godina	1 godina	6 mjeseci
BL2	6 mjeseci	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	–	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	Ništa
B1.3	6 mjeseci	6 mjeseci	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	–	6 mjeseci	1 godina	1 godina	6 mjeseci
B1.4	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	Ništa	2 godine	6 mjeseci	2 godine	–	2 godine	1 godina	6 mjeseci
B2L	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	1 godina	1 godina	1 godina	1 godina	–	1 godina	1 godina
B2	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	1 godina	1 godina	1 godina	1 godina	–	1 godina	1 godina
B3	6 mjeseci	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	1 godina	–

Dodatak V**Sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole – BHDCA Obrazac E7-19**

1. U ovom dodatku propisan je sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje zrakoplova prema Aneksu III (E7-66).

[NADLEŽNI ORGAN - LOGO]
[COMPETENT AUTHORITY - LOGO]

Zahtjev za **početnu dozvolu / dopunu / obnavljanje dozvole** za održavanje zrakoplova prema E7-66 (AML)

Molimo popunite obrazac **VELIKIM ŠTAMPANIM** slovima crnom ili tamno plavom tintom.

ZAHTJEV ZA PRVO IZDAVANJE/DOPUNU/PRODUŽENJE E7-66 DOZVOLE ZA ODRŽAVANJE ZRAKOPLOVA (AML)	E7 OBRAZAC19
---	--------------

PODACI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA:Ime:
.....Adresa:
.....
.....Državljanstvo:
.....Datum i mjesto rođenja:
.....**PODACI O E7-66 DOZVOLI (ako je primjenjivo):**

Broj dozvole: Datum izdavanja:

PODACI O POSLODAVCU:Naziv:
.....Adresa:
.....
.....

Broj odobrenja organizacije za održavanje:

Tel: Faks:

ZAHTEV ZA (označite odgovarajuće kućice):							
Početna AML ☐		Izmjena AML ☐			Produženje AML ☐		
Kategorija	A	B1	B2	B2L	B3	C	L (vidi dole)
Avion sa turbinskim motorom	☐	☐					
Avion sa klipnim motorom	☐	☐					
Helikopter sa turbinskim motorom	☐	☐					
Helikopter sa klipnim motorom	☐	☐					
Avionika			☐	☐			
Klipni nepresurizirani avioni MTOM od 2t i manje					☐		
Veliki zrakoplov						☐	
Zrakoplovi koji nisu klasificirani kao veliki							☐

Ovlaštenja za sisteme za B2L dozvole:

- Autopilot
- Instrumenti
- Komunikacija / navigacija
- Radarski sistemi
- Struktura zrakoplova

L- dozvola podkategorije:

- L1: Jedrilice
- L2: Pogonjena jedrilica, BHLSA 1 avioni i BHLSA
- L3: Baloni
- L4: Zračni brodovi na vrući zrak i BHLSA 2 zračni brodovi na gas
- L5: Zračni brodovi iznad BHLSA 2

Upis tipa / Upis grupe / Uklanjanje ograničenja:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podnosim zahtjev za prvo izdavanje /izmjenu / produženje E7-66 dozvole i potvrđujem da su informacije sadržane u ovom obrascu tačne u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Takođe razumijem da mi zbog netačnih podataka može biti uskraćena E7-66 dozvola.

Potpis : Ime i prezime:

Datum:

Molim da mi se prizna sljedeće (ako je primjenjivo):

.....
.....
.....

Priznavanje iskustva u slučaju završene obuke u E7-147 organizaciji:

.....
.....
.....

Priznavanje ispita na osnovu ekvivalentnih svjedočanstava o položenim ispitima:

.....
.....
.....

Molimo Vas da priložite sve relevantne potvrde i uplatnice

Preporuka (ako je primjenjivo): Ovime se potvrđuje da je podnositelj zahtjeva ispunio odgovarajuće zahtjeve po pitanju znanja i iskustva E7-66, te se preporučuje da BH DCA izda ili ovjeri E7-66 dozvolu.

Potpis : Ime i prezime:

Položaj: Datum:

Dodatak VI**Sadržaj dozvola za održavanje zrakoplova iz Aneksa III (E7-66) – BHDCA obrazac E7-26**

1. Obrazac dozvole za održavanje zrakoplova iz Aneksa III (E7-66) priložen je dalje u tekstu.
2. Dokument će biti isписан na standardiziranom obrascu u privitku, ali se obrazac može smanjiti na veličinu koja omogućuje njegovu izradu na računalu, ako se to želi. Kada se veličina smanjuje, mora se voditi računa o tome da ostane dostatno prostora na mjestima koja su namijenjena za službeni pečat/žig. Računalno izrađen dokument ne mora sadržati sve rubrike, ako u konkretnom slučaju bilo koja rubrika ostaje prazna, sve dok se dokument jasno može prepoznati kao dozvola za održavanje zrakoplova, izdata sukladno Aneksu III (E7-66).
3. Dokument može biti isписан na engleskom jeziku i na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine.
4. Svaki imatelj dozvole mora imati jedinstveni broj dozvole utemeljen na nacionalnom identifikatoru i alfa-numeričkoj oznaci.
5. Stranice u dokumentu mogu biti poredane po bilo kome redoslijedu i nema potrebe unositi bilo kakve crte za odvajanje, sve dok su podaci, koji su sadržani u dokumentu, tako postavljeni da se raspored svake stranice jasno poistovjećuje sa obrascem dozvole za održavanje zrakoplova koji je ovdje priložen.
6. Dokument može izraditi (i) BHDCA ili (ii) organizacija za održavanje odobrena prema Aneksu II (E7-145), ako se BHDCA složi sa tim, i pod uvjetom da je za to izrađen postupak u okviru priručnika organizacije za održavanje, sukladno 145.A.70 Aneksa II (E7-145), s tim što, u svim slučajevima, dozvolu izdaje BHDCA.
7. Pripremu bilo kakve promjene u važećoj dozvoli za održavanje zrakoplova prema E7-66 može izvršiti (i)

- BHDCA ili (ii) organizacija za održavanje odobrena prema Aneksu II (E7-145), ako se BHDCA složi sa tim, i pod uvjetom da je za to izrađen postupak u okviru priručnika organizacije za održavanje, sukladno 145.A.70 Aneksa II (E7-145), s tim što, u svim slučajevima, BHDCA mijenja dokument.
8. Jednom izdatu dozvolu za održavanje zrakoplova imatelj dozvole mora čuvati u dobrom stanju, i on je izravno odgovoran da se u njoj ne upisuje ništa neovlašteno.
9. Ako se prekriši stavak 8, dokument se može proglašiti nevažećim, a imatelju se može uskratiti svako pravo na izdavanje potvrde o vraćanju u uporabu i protiv njega se može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom, prema nacionalnim propisima.
10. BHDCA može odlučiti ne izdati stranicu koja sadrži ovlaštenje za tip zrakoplova sve dok se ne steknu uvjeti za upisivanje prvog ovlaštenja za tip, a izdat će više od jedne stranice koja sadrži ovlaštenje za tip zrakoplova kada je broj ovlaštenja za tip takav da ne mogu stati na jednu stranicu.
11. Bez obzira na stavak 13. svaka izdata stranica mora biti u tom formatu i sadržati podatke koji su za nju odredeni.
12. Na dozvoli će jasno biti naznačeno da su ograničenja izuzeci od certifikacijskih prava. Kad ne postoje nikakva važeća ograničenja, stranica **OGRANIČENJA/LIMITATIONS** izdaje se sa navodom "Bez ograničenja/No limitations".
13. Kad je obrazac unaprijed odštampan, svaka rubrika za bilo koju kategoriju, podkategoriju ili ovlaštenje za tip koja ne sadrži upisano ovlaštenje mora se označiti i time pokazati da osoba nema to ovlaštenje.
14. U rubriku XIV dozvole upisuju se posebna ovlaštenja koja posjeduje imatelj E7-66 dozvole ili prethodna ovlaštenja stečena prije postupka konverzije za koja ne postoji ekvivalent u E7-66 dozvoli.

14. Primjer obrasca dozvole za održavanje zrakoplova iz Aneksa III (E7-66):

<p>I.</p> <p>BHDCA</p> <p>II.</p> <p>E7 - 66 <i>E7 - 66</i></p> <p>DOZVOLA ZA ODRŽAVANJE ZRAKOPLOVA</p> <p><i>AIRCRAFT MAINTENANCE LICENCE</i></p> <p>III.</p> <p>Broj dozvole: E7.66.[XXXX] <i>Licence No:</i></p> <p><small>E7 Obrazac 26 E7 Form 26</small></p>	<p>XII.</p> <p>E7-66 Ovlaštenja <i>E7-66 RATINGS</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 2px;">Ovlaštenje za zrakoplov sistem</th> <th style="text-align: left; padding: 2px;">Kategorija / Podkategorija</th> <th style="text-align: left; padding: 2px;">Pečat i datum</th> </tr> <tr> <th style="text-align: left; padding: 2px;">Aircraft rating / System Ratings</th> <th style="text-align: left; padding: 2px;">Category/ Sub-category</th> <th style="text-align: left; padding: 2px;">Stamp & Date</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 150px; vertical-align: top;"></td> <td style="height: 150px; vertical-align: top;"></td> <td style="height: 150px; vertical-align: top;"></td> </tr> </tbody> </table> <p>III.</p> <p>Broj dozvole: <i>Licence No:</i></p>	Ovlaštenje za zrakoplov sistem	Kategorija / Podkategorija	Pečat i datum	Aircraft rating / System Ratings	Category/ Sub-category	Stamp & Date			
Ovlaštenje za zrakoplov sistem	Kategorija / Podkategorija	Pečat i datum								
Aircraft rating / System Ratings	Category/ Sub-category	Stamp & Date								
<p>VII.</p> <p>Uvjjeti / Conditions</p> <p>Ova dozvola važi samo ako je potpisana od imatelja dozvole, uz ličnu ispravu sa fotografijom imatelja dozvole. <i>This licence shall be signed by the holder and be accompanied by an identity document containing a photograph of the licence holder.</i></p> <p>Samо ovlaštenje za kategoriju na stranicama koje su označene sa naslovom „E7 - 66 KATEGORIJE“ ne dešava pravo imatelju dozvole da izdaje uverenje o vršenju u upotrebu zrakoplova. <i>Endorsement of any categories on the page(s) entitled E7-66 CATEGORIES only does not permit the holder to issue a certificate of release to service for an aircraft.</i></p> <p>Ova dozvola sa upisanim ovlaštenjem za zrakoplove odgovara zahtjevima ICAO Annex 1. <i>This licence when endorsed with an aircraft ratings meets the intent of ICAO Annex 1.</i></p> <p>Prava imatelja ove dozvole propisana su [Pravni osnov], a naročito u Dodatku III (E7-66). <i>The privileges of the holder of this licence are prescribed by [legal basis] and in particular its Annex III (E7-66).</i></p> <p>Ova dozvola važi do datuma koji je naveden na stranici sa ograničenjima, ako prethodno nije suspendirana ili stavljena van snage. <i>This licence remains valid until the date specified on the limitation page unless previously suspended or revoked.</i></p> <p>Prava iz ove dozvole mogu se koristiti ako imatelj dozvole ima najmanje 6 mjeseci iskustva u održavanju zrakoplova u posljednje dvije godine, u skladu sa pravima iz dozvole, ili ako je ispunio uvjete za sticanje odgovarajućih prava. <i>The privileges of this licence may not be exercised unless in the preceding two year period the holder has had either 6 months of maintenance experience in accordance with the privileges granted by the licence,or meet the provision for the issue of the appropriate privileges.</i></p> <p>III.</p> <p>Broj dozvole: <i>Licence No:</i></p>	<p>Dodatak E7 obrascu 26 <i>Annex E7 Form 26</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">XIV.</td> <td style="padding: 5px;">Prava koja nisu obuhvaćena E7-66 u skladu sa propisima kojim se uređuje civilno zrakoplovstvo <i>OTHER PRIVILEGES outside the scope of E7-66, in accordance with National Legislation</i></td> </tr> <tr> <td style="height: 150px; vertical-align: top;"></td> <td style="height: 150px; vertical-align: top;"></td> </tr> </table> <p>Pečat i datum: <i>Official stamp & date:</i></p> <p>III.</p> <p>Broj dozvole: <i>Licence No:</i></p>	XIV.	Prava koja nisu obuhvaćena E7-66 u skladu sa propisima kojim se uređuje civilno zrakoplovstvo <i>OTHER PRIVILEGES outside the scope of E7-66, in accordance with National Legislation</i>							
XIV.	Prava koja nisu obuhvaćena E7-66 u skladu sa propisima kojim se uređuje civilno zrakoplovstvo <i>OTHER PRIVILEGES outside the scope of E7-66, in accordance with National Legislation</i>									

IVa.	Prezime i ime Imatelja <i>Full name of holder</i>	XIII.	E7-66 OGRANIČENJA <i>E7-66 LIMITATIONS</i>
IVb.	Datum i mjesto rođenja <i>Date and place of birth</i>		
V.	Adresa imatelja <i>Address of holder</i>		
VI.	Državljanstvo imatelja <i>Nationality of holder</i>		
VII.	Potpis imatelja <i>Signature of holder</i>		
III. Broj dozvole: <i>Licence No:</i>		III. Broj dozvole: <i>Licence No:</i>	
Važi do: <i>Valid until:</i>			

IX. E7-66 KATEGORIJE <i>E7-66 CATEGORIES</i>							
Važnost <i>Validity</i>	A	B1	B2	B2L	B3	L	C
Turbinski avioni <i>Aeroplanes Turbine</i>			n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Klipni avioni <i>Aeroplanes Piston</i>			n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Turbinski helikopteri <i>Helicopters Turbine</i>			n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Klipni helikopteri <i>Helicopters Piston</i>			n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Avionika <i>Avionics</i>	n/a	n/a			n/a	n/a	n/a
Veliki zrakoplovi <i>Large Aircraft</i>	n/a	n/a	n/a		n/a	n/a	
Ostali zrakoplovi <i>Aircraft other than large</i>	n/a	n/a	n/a		n/a	n/a	
Sailplanes, powered sailplanes, BH LA1 aeroplanes, BH LSA, balloons and airships <i>Jedrilica, Pogonjena jedrilica, BH LA 1 avioni, BH LSA, baloni i zrakći brodovi</i>	n/a	n/a	n/a		n/a	n/a	n/a
Nepresurizovani klipni do 2000 kg MTOM <i>Piston-engine non pressurized aero-planes of 2000 kg MTOM and below</i>	n/a	n/a	n/a		n/a	n/a	
IX. Datum i potpis ovlaštenog lica: <i>Signature of issuing officer & date:</i>							
X. Pečat ili žig izdavatelja dozvole: <i>Seal or stamp of issuing authority:</i>							
III. Broj dozvole: <i>Licence No:</i>							

Dodatak VII**Zahtjevi za temeljno znanje i školovanje za 'L' kategoriju dozvole za održavanje zrakoplova**

Definicija različitih razina znanja koje se zahtijevaju u ovom Dodatku opisana je u Dodatu 1 na ovaj dio (E7-66).

Podkategorije	Moduli iz plana i programa koji se zahtijevaju za pojedine podkategorije (navedeni u tabeli ispod)
L1: Jedrilice	I do 7, 9 i 13
L2: Pogonjene jedrilice i BH LA1 avioni	I do 7,8, 9 i 13
L3: Baloni	I,2,3,9,10,11 i 13
L4: Zračni brodovi sa vrućim zrakom i BH LA2 zračni brodovi uzgonjeni plinom	I,2,3,8,9,10,11,12 i 13
L5: Zračni brodovi uzgonjeni plinom iznad BH LA2	Zahtjevi temeljnog znanja za bilo koju B1 podkategoriju i dodatno Modul 8 (za B1.1 i B1.3) i 11,12 i 13

Trajanje obuke:

Modul	Trajanje (u satima)
1. 'Temeljno znanje'	10
2. 'Ljudski čimbenik'	7
3. 'Zrakoplovna regulativa'	19
4. 'Zrakoplovne konstrukcije - drvo'	30
5. 'Zrakoplovne konstrukcije - kompozitni materijali'	30
6. 'Zrakoplovne konstrukcije - metal'	30
7. 'Zrakoplovne konstrukcije - općenito'	54
8. 'Pogonska skupina'	45
9. 'Postupci pregleda zrakoplova'	10
10. 'Balon/zračni brod - vrući zrak'	32
11. 'Balon/zračni brod - plin (slobodni/vezani)'	32
12. 'Zračni brod - vrući zrak/plin'	30
13. 'Radio-komunikacijska oprema/Transponder'	15

Modul 1: Temeljno znanje

	Razina
1.1. Matematika Aritmetika Algebra Geometrija 1.2. Fizika Materija Mehanika Temperatura: termometri i temperaturne skale 1.3 Elektrotehnika Kola istosmjerne struje (DC) Otpor/Otpornici 1.4. Fizika atmosfere Aerodinamika Teorija leta Stabilnost leta i dinamika	1

Modul 2: Ljudski čimbenik

	Razina
2.1 Općenito 2.2. Ljudske mogućnosti i ograničenja 2.3. Društvena psihologija 2.4. Čimbenici koji utiču na mogućnosti 2.5. Fizičko okruženje 2.6. Zadaci 2.7. Komunikacija 2.8. Ljudske pogreške 2.9. Zaštita na radnom mjestu	1

Modul 3: Zrakoplovna regulativa

	Razina
3.1 Dio E7-M, Sekcija A, Pododjeljci od B do F; Dio E7-66, Sekcija A	2
3.2 Dio E7-M, Sekcija A, Pododjeljci G + I (dodatak na točku 3.1)	2
3.3 Dio 21, Sekcija A, Pododjeljci D, E, M	2
3.4 Standardi gradnje (certification specifications) i industrijski standardi: primjenjive teme	1
3.5 Izvođenje popravki strukture Procjena Organizacija rada Izvođenje popravki (veza sa organizacijom odobrenom za dizajn (DOA), odobrenje popravki od strane BHDCA) Provjere tijekom i nakon izvršenih popravki	3
3.6 Podaci za održavanje (maintenance data) Specifikacija opreme, nalozi za plovidbenost (AD), upute za kontinualnu plovidbenost (ICA): AMM, IPC itd Letački priručnik Ostali zapisi o održavanju Inspekcije i popravke na zrakoplovu FAA AC 43.13-1A (kao referenca)	3
3.7. Organizacija za održavanje po Pododjeljku F	3

Priručnik organizacije (MOM) Pravni status i unutarnja organizacija Opseg odobrenja Odgovornosti i zadaci tehničkog osoblja Sadržaj i priroda programa održavanja Rukovođenje organizacijom	
3.8 Mjere zaštite na radnom mjestu Opći zahtjevi Električne instalacije i radni materijali Dizalice i sprave za podupiranje Napuhavanje guma Strukturalna sigurnost nepokretnih i pokretnih platformi Radovi održavanja na neventiliranim spremnicima i kontejnerima Označavanje radnih prostora Svojstva osvjetljenja Čuvanje materija opasnih po zdravlje Materijali za prvu pomoć Protupožarni aparati Osobna zaštitna oprema: radna odjeća, zaštita i njegovanje kože, sredstva za zaštitu kože Zapaljivi, otrovni i drugi plinovi štetni za zdravljie, isparena Radovi održavanja na spremnicima zapaljivih materijala Radovi koji uključuju procese sa zapaljivim materijalima Mjere higijene Mjere za sprečavanje eksplozija i požara Rukovanje protupožarnim aparatima Prva pomoć Langeriranje i stavljanje podmetača pod točkove zrakoplova Oštećenje nastalo od vanjskih predmeta	2
3.9 Zaštita okoliša Hazardni materijali i njihovo označavanje Opasni materijali i materije Hazardi u okolini Sigurnosne informacije u svezi s različitim materijama (kemijske, fizičke, toksikološke i hidrološke osobine) Označavanje i skladištenje hazardnih materijala Zaštitne mjere i mjere predostrožnosti Pravilno odlaganje hazardnih materijala	

Modul 4 – Zrakoplovne konstrukcije – drvo / metalne cijevi i platno

	Razina
4.1 Zrakoplovne konstrukcije – drvo / kombinacija metalnih cijevi i platna Drvo, šper-ploče, adhezivi, čuvanje, zatege, osobine, strojarska obrada Površinska obrada (materijali, adhezivi i završna obrada, prirodni i sintetički površinski materijali i adhezivi) Priprema boja i procesi popravki Prepoznavanje oštećenja nastalih zbog preopterećenja drvenih struktura / struktura sa metalnim cijevima i platnom Pogoršanje stanja drvenih komponenti i površinskih slojeva Testovi na prskotine (optičke procedure, npr. uporaba povećala) metalnih komponenti Korozija i metode za sprečavanje korozije Zaštita zdravlja i mjere za zaštitu od požara	2
4.2 Nauka o materijalima (specifikacija materijala LN, DIN) Tipovi drveta, stabilnost, osobine važne za strojarsku obradu Cijevi i fitinzi od čelika i lakih legura, provjere na lomove, provjere spojeva nastalih zavarivanjem Plastični materijali (pregled, razumijevanje osobina) Boje, skidanje boja Ljepila, adhezivi Zaštitni materijali i tehnologije (prirodni i sintetički polimeri)	2
4.3 Utvrđivanje oštećenja Preopterećenje drvenih struktura/struktura sa metalnim cijevima i platnom Prijenos opterećenja Testiranje na prskotine i zamor materijala	3
4.4. Zaštita na radu i zaštita od požara Rukovanje zapaljivim materijalima i materijalima opasnim po zdravlje Pravila u radionicama Mjere predostrožnosti Rukovanje rastvaračima, gorivom i sredstvima za podmazivanje Maske za lice, uredaji za zaštitu pri disanju, zaštita kože	2
4.5 Praktične aktivnosti Osiguranje klinom, vijci, krunaste navrtke, zatezaci (spaneri) Uške za sajle Nikopress i Talurit čahure za spajanje Opravka prozirnih površina i pleksi-stakla Opravka poklopaca, obloga i slivnika Izvođenje 100-satnog/godišnjeg pregleda na zrakoplovnim konstrukcijama od drveta ili od kombinacije metalnih cijevi i platna Izvođenje popravki oplate; spajanje šper-ploča/uzdužnica	3
4.6 Praktične aktivnosti Popravke strukture – vježbe (šperploča, uzdužnice, rukohrvata, opłata) Uške za sajle Opravka čaurama za spajanje sajli (Nicopress, Talurit) Opravka prozirnih površina Težina i balans Podešavanja komandi leta. Proračun mase uravnoveženja upravljačkih površina i opsega kretanja upravljačkih površina. Mjerenje radnih sila.	3

Modul 5 – Zrakoplovne konstrukcije – kompozitni materijali

	Razina
5.1 5.1 Struktura zrakoplova – plastika ojačana staklenim vlaknima (FRP) Temeljna načela FRP konstrukcije Smole (EP, poliester, fenolne smole, vinil-esterske smole) Sadržaj armature sa staklenim vlaknima, aramidnim i karbonskim vlaknima. Ispuna (punjenje) Unutarnja ispuna (balsa, sače, pjenasta plastika) Konstrukcije i prijenos opterećenja (krute FRP ljske i sendvič struktura) Utvrđivanje oštećenja tijekom prenaprezanja komponenti. Procedure za FRP projekt (sukladno priručniku) uključujući uvjete skladištenja za materijal Zaštita na radu i zaštita od požara	2
5.2 Materijali Termostabilni plastični materijali, termoplastični polimeri, katalizatori Razumijevanje, osobine, tehnologije obrade, odvajanje, ljepljenje, zavarivanje Smole za FRP: epoksi smole, poliesterske smole, vinil-esterske smole, fenolne smole Materijali za učvršćivanje Od temeljnih vlakana do finih vlakana (sredstva za sprečavanje prijanjanja, završna vlakna), načini tkanja Pojedinačne osobine materijala za učvršćivanje (E-staklena vlakna, armidna vlakna, karbonska vlakna) Problemi sa sustavima sačinjenim od više vrsta različitih materijala, matrica Različita ponašanja materijala od vlakana uslijed adhezije/kohezije Materijali za ispunu i pigmenti Tehnički zahtjevi materijala za ispunu Promjena svojstva sastava smole kroz uporabu E-stakla, mikro balona, aerosola, pamuka, minerala, metalnog praha, organske tvari Tehnologije bojenja, montaže i popravke Pomoćni materijal Sača (papir, FRP, metal), Balza drvo, Divinyccell (Contizell), razvojni trendovi	2
5.3 Montiranje strukture zrakoplova sa kompozitnim materijalima ojačanim vlaknima (FRP) Ljuskasta struktura Sendvič strukture Montaža aeroprofila, trupa, površine za upravljanje	2
5.4 Prepoznavanje oštećenja Ponašanje FRP komponenti u slučaju prevelikog naprezanja Prepoznavanje delaminacije, slabii spojevi Frekvencije vibracija na savijanje aeroprofila Prijenos opterećenja Samokočivost spojeva i sprečavanje samoodvrtanja Zamor i korozija metalnih dijelova Metalizacija, površinska obrada komponenti od čelika i aluminija pri metalizaciji sa FRP	3
5.5 Izrada kalupa Plastični i keramički kalupi GFK kalup, Gel-premaz, ojačanje materijala, problemi krutosti Metalni modeli Muški / ženski dio kalupa	3
5.6 Zdravstvena zaštita i zaštita na radu Rukovanje različitim smolama / vrstama termičkih obrada Rukovanje rastvaračima Univerzalni, pomoćni materijali Sredstva za zaštitu lica i respiratornih organa, zaštita kože	2
5.7 Izvođenje praktičnih aktivnosti Klin za osiguranje, vijci, krunaste navrtke, zatezači (španeri) Uške za sajle Nicopress i Talurit čahure za spajanje sajli Opravke prozirnih površina Popravka poklopaca, obloga, slivnika Značajke 100-satnih/godišnjih pregleda na FRP strukturi Značajke opravke sendvič strukture (male opravke manje od 20 cm)	3
5.8 Izvođenje praktičnih aktivnosti Popravka ljuskaste strukture Izrada kalupa/modeliranje dijelova strukture (npr. nosni dio trupa, opłata stajnog trapa, aerodinamični završeci krila i vingleti) Opravak sendvič strukture gdje je oštećen unutarnji i vanjski sloj Opravak sendvič strukture pod tlakom sa vakuum vrećama Proračun težišta Podešavanje zrakoplova. Proračun mase za balansiranje upravljačkih površina i otkloni upravljačkih površina, mjerenja radnih sila (sile na palici). Opravka prozirnih površina (PMMA) sa jedno-/dvokomponentnim ljeplilima. Vezivanje prozirnih površina sa okvirom Toplotna obrada prozirnih površina i drugih komponenti	3

Modul 6. Zrakoplovne konstrukcije - metal

	Razina
6.1 Struktura – Čist metal Metalni materijali i poluproizvodi, strojarske metode Ispitivanje na zamor i prskotine Montaža dijelova metalne konstrukcije, zakovani spojevi, lijepljeni spojevi Utvrđivanje oštećenja preopterećenih komponenti, utjecaj korozije Zaštita zdravlja i zaštita od požara	2

6.2 Poznavanje materijala (mogućnosti uporabe materijala, specifikacija limovi LN, DIN) Čelik i njegove legure Laki metali i njihove luke legure Materijali zakovica Plastični materijali (općenito) Boje i farbe Ljepila za metal Vrste korozije Materijali za površinsku zaštitu (prirodni i sintetički)	2
6.3 Prepoznavanje oštećenja Preopterećenje metalne strukture, razina, mjerjenje simetrije Prenošenje opterećenja Ispitivanje zamora materijala i prskotina Prepoznavanje olabavljениh zakovanih spojeva	3
6.4 Strukturalni sklopovi u metalnoj i kompozitnoj konstrukciji Oplata Struktura Uzdružnice i ramenjača Konstrukcija strukture Problemi u sustavima u kojima je ugrađeno više različitih vrsta materijala	2
6.5 Elementi za pričvršćivanje Podjela preklopa i zazorova Metrički i anglosaksonski mjeri sustavi Predimenzionirani zavrtnjevi	2
6.6 Zaštita na radu Goriva i maziva Rukovanje legurama magnezijuma Rukovanje rastvaračem, bojama i farbama Rukovanje ljepljilima za metal Alati za obradu metala	2
6.7 Izvođenje praktičnih aktivnosti Osiguranje vijaka žicom i rascjepkama, krunaste navrtke, zatezači (španeri) Uške za sajle Nicopress i Talurit čahure za spajanje sajli Opravka prozirnih površina (pleksi-stakla) Popravka poklopaca, obloga, slivnika, površinskih oštećenja, zabušivanje prskotine. Značajke 100-satnih i godišnjih pregleda na metalnoj strukturi Postupci zakivanjem (mala opravka sukladno uputama proizvođača)	3
6.8 Izvođenje praktičnih aktivnosti Sjećenje metalnih limova (aluminijске i luke legure, čelik i njegove legure) Pertlovanje, savijanje, obrada ivica, zavarivanje, ravnanje, izvlačenje Opravak metalne strukture zakivanjem sukladno uputama za opravku ili crtežima Procjena pogrešaka nastalih zakivanjem Uške za sajlu Opravka sa čahurama (Nicopress, Talurit) Opravka prozirnih površina Vaganje i određivanje središta težišta Podešavanje zrakoplova. Proračun mase za balansiranje komandi leta i otkloni komandi leta, mjerjenja radnih sila (sile na palici)	3

Modul 7. Zrakoplovne konstrukcije – općenito

	Razina
7.1 Sustavi komandi leta Komande pilotske kabine - komande u kokpitu, označavanje bojom, oblici ručica i upravljačkih dugmadi Upravljačke površine komandi leta, zakrilca, zračne kočnice – površine, komande, šamniri, ležaji, okovi, šipke komandi, klackalice, rogasta statička uravnoteženja, koturovi sajli komandi, lanci, cijevi, točkići, šine, navojni kolovrat, površine, otkloni, podmazivanja, stabilizatori, balansiranje komandi Sustav trimera	3
7.2 Struktura Stajni trap – značajke stajnog trapa i upornice amortizera, izvlačenje, kočnice, doboš, diskovi, točak, guma, mehanizam za uvlačenje, električno uvlačenje, izvanredne situacije. Krilila i stabilizatori i njihove veze sa trupom – krilice sa zakrilcem i njihova međusobna veza sa trupom, stabilizator i elevator sa ugradnjom na trup Dovoljene mjere pri održavanju Vučenje – oprema za vučenje i dizanje - mehanizam Kabina - sjedišta, sigurnosni pojasevi, konfiguracija kabine, vjetrobranska stakla, prozori, naljepnice, odjeljak za prtljagu, komande u pilotskoj kabini, sustav ventilacije kabine, ventilator Voden balast – vodeni spremnici, vodovi, ventilii, odvodi, oduške i provjere Gorivni sustav – spremnici, vodovi, filteri, ventilacija, odvodi, punjenje, razvodna slavina, crpke, indikacija, provjere i spajanje. Hidraulika – shema sustava, hidro-akumulatori, distribucija tlaka i snage, indikacija Tečnosti i plinovi - hidraulički, drugi fluidi, razine, spremnik, vodovi, ventilii, filter. Zaštita – protupožarni zidovi, zaštita od požara, zaštita od udara groma, zatezači, osiguranje od samodrvanja, zaštita od statičkog elektriciteta.	3
7.3 Elementi za pričvršćivanje Pouzdanost klinova, zakovica, vijaka Užad komandi leta, zatezači (španeri) Priključak za brzo spajanje/razdvajanje (L'Hotellier, SZD - Poland)	3
7.4 Sredstva za osiguranje Prihvataljivi metodi za osiguranje, klinovi za osiguranje, feder opruge, žica za osiguranje, samoosiguravajuće matice, boja za osiguranje vijaka od odvrtanja. Priključak za brzo spajanje/razdvajanje	3

7.5 Vaganje i određivanje središta težišta	3
7.6 Sustavi za spašavanje	3
7.7 Moduli na komandnoj tabli (pultu) Sustav statičkog i dinamičkog tlaka, vakuum-hidrostatičko ispitivanje dinamičkog sustava, Letački instrumenti – brzinomjer, visinomjer, variometar (pokazivač vertikalne brzine), povezivanje i funkciranje, oznake Razmještaj i prikaz, panel, električni vodovi Žiroskop, filtri, detektori protoka, indikatorski instrumenti; funkcionalno ispitivanje Magnetni kompas: ugradnja i kompenzacija kompasa Jedrilice: elektro-akustični variometar (pokazivač vertikalne brzine sa zvučnim indikatorom), registrator (snimač) leta, sustavi protiv sudara Kisički sustav	3
7.8 Moduli na komandnoj tabli (pultu) ugradnja i povezivanje Letački instrumenti, zahtjevi za ugradnju (uvjeti prirudnog slijetanja prema CS 22) Električni vodovi, izvor napajanja, vrste skladištenja baterija, električni parametri, električni generator, automatski osigurač, energetska ravnoteža, uzemljenje, konektori, stezaljke (kleme), upozorenja, osigurači, lampe, rasvjete, prekidači, voltmetri, ampermetri, elektroinstrumenti	2
7.9 Pogonska skupina sa klipnim motorom Projektiranje, moduli, međudjelovanje komponenti	2
7.10 Elisa Zamjena Balansiranje	2
7.11 Sustavi uvlačenja Kontrola pozicije elise Sustav sa izvlačećim/uvlačećim motorom	2

Modul 8. – Pogonska skupina

	Razina
8.1 Ograničenja buke Objašnjenje pojma "razina buke" Potvrda o buci Poboljšanje zvučne izolacije Moguće smanjenje emisije zvuka	1
8.2 Klipni motori Četverotaktni motori, kod kojih se smješa pali varnicom, zrakom hlađeni, hlađeni tečnošću. Dvotaktni motor Zvjezdasti klipni motori Cimbenci učinkovitosti i njihov utjecaj (dijagram tlak-zapremina, kriva snage) Sustavi za prigušenje buke	2
8.3 Elisa Krak elise, vezna ploča, akumulator pritiska za samopodešavanje koraka, obloga glavčine elise, glavčina Način rada elise Elisa promjenjivog koraka, elisa sa podešavajućim korakom na zemlji i u letu, pokretana mehanički, električni i hidraulični Balansiranje (statičko, dinamičko) Problemi buke	2
8.4 Uredaj za upravljanje motorom Mehanički upravljački uređaji Električni upravljački uređaji Pokazivač količine goriva Funkcije, značajke, tipične pogreške i indikacije pogreške	2
8.5 Crijeva / Cijevi Materijal i strojarska obrada crijeva/cijevi za gorivo i ulje Kontrola vijeka uporabe	2
8.6 Pomoćni uređaji (agregati) Način rada magneta Nadzor rokova za održavanje Način rada karburatora Osebujne upute za održavanje Električne gorivne pumpe Upravljanje komandom koraka elise Električno upravljanje komandom koraka elise Hidrauličko upravljanje komandom koraka elise	2
8.7 Sustav paljenja Konstrukcija: induksijski kalem (bobina), magneti, i tiristorsko paljenje Efikasnost paljenja i sustava predgrijača Moduli paljenja i sustava predgrijača Pregled i ispitivanje svjećica	2
8.8 Indukcijski i ispušni sustavi Rad i montiranje Ugradnja prigušivača i grijanja Gondole i oplate (kapotaž) Pregled i ispitivanje Ispitivanje emisije CO	2
8.9 Goriva i maziva Značajke goriva Označavanje, ekološki prihvatljivo skladištenje Ulja za podmazivanje: mineralna i sintetička (njihovi parametri, označavanje i značajke, zahtjevi) Ekološki prihvatljivo skladištenje i pravilno odlaganje korištenog ulja	2

8.10 Dokumentacija Производачка документација за мотор и елис Упуте за континуирану пловидбеност Приручници за одржавање које издаје производач Вrijeme izmedu remonta Direktive za plovidbenost, tehničke zabilješke i servisni bilteni	2
8.11 Zaštita zdravlja Рукovanje горивом и мазивима Покретanje мотора, значајке система за палjenje Руковане средствима за чишћење и растварачима	2
8.12 Ilustrirani materijal Пресек цилиндра са вентилом Карбуратор Visokonaponski magneti Уредјај за мјеренje диференцијалног tlaka u cilindrima Pregrijani/оштећени klipovi Svjećice motora koje su funkcionirale drugačije	2
8.13 Praktično iskustvo Заштита на раду и спречавање несрећа (руковане горивима и мазивима, покретање мотора) Подеšавање пољуга команди мотора и Bowden сајли Подеšавање броја обртaja u praznom hodу Provjera i podešавање точки paljenja Ispitivanje magneta u radu Provjera sustava paljenja Ispitivanje i čišćenje svjećica Značajke radova na motoru pri 100-satnom i godišnjem pregledu Izvođenje ispitivanja kompresije cilindra Izvođenje статичког испитивања i procjena rada motora Документација o radovima održavanja uključujući i zamjenu komponenata	3
8.14 Motori sa unutarnjim sagorijevanjem Četverotaktni klipni motor i upravljačke jedinice Energetski gubici Podešavajuće paljenje (predpaljenje) Upravljačke jedinice sustava Wankelovi motori i upravljačke jedinice Dvotaktni motori i upravljačke jedinice Ispiranje cilindara Energetski gubici Kompressor koji služi za ispiranje cilindara Opseg praznog hoda i opseg snage	2
8.15 Paljenje, sagorijevanje i miješanje smješe Paljenje Svjećice Sustav paljenja Proces sagorijevanja Normalno sagorijevanje Efikasnost i srednji tlak Nepravilan rad motora i oktanski broj Oblici komora sagorijevanja Mješavina goriva/zraka u karburatoru Načelo rada karburatora, jednadžba karburatora Jednostavni karburator Problemi kod jednostavnih karburatora i rješenja Modeli karburatora Mješavina goriva/zraka u tijeku procesa ubrizgavanja Mehanički kontrolirano ubrizgavanje Elektronski kontrolirano ubrizgavanje Kontinualno ubrizgavanje Poredenje karburatorskog i injektorskog sustava	2
8.16 Turbo-punjac Proces turbo-punjjenja Stupanj procesa turbo-punjjenja Varijante Povećanje izlaznih veličina putem turbo-punjaka Uporaba zraka pri izlazu Srednji tlak i ponovno punjenje cilindra Mehanički turbo-punjac i regulatori Točke procesa turbo-punjjenja Rad motora sa mehaničkim turbo-punjacom Izlazni plinovi turbo-punjena Međusobna interakcija turbo-punjaca sa motorom (u akumulacijskom modu) Uporaba energije ispušnih plinova Impulsno punjenje Границне vrijednosti i zaštita od prekoračenja pritiska punjenja Punjene sa dinamičkim tlakom (Comprex punjenje)	2
8.17 Letački instrumenti u zrakoplovu sa motorom s izravnim ubrizgavanjem Posebni instrumenti letačkih instrumenata (motor sa izravnim ubrizgavanjem) Tumačenje parametara pri statičkom testu Tumačenje parametara pri letu na različitim visinama	2

8.18 Letački instrumenti u zrakoplovu sa motorom sa turbo-punjačem Posebni instrumenti letačkih instrumenata (motor sa turbo-punjačem) Tumačenje parametara pri statičkom testu Tumačenje parametara pri letu na različitim visinama	2
8.19 Održavanje zrakoplovnih motora sa izravnim ubrizgavanjem Dokumentacija, proizvodnačka dokumentacija, itd. Opće upute za održavanje (godišnja inspekcija) Funkcionalna ispitivanja Proba motora na zemlji Ispitivanje u letu Raščlana kvarova u sustavu sa izravnim ubrizgavanjem i njihovo otklanjanje.	2
8.20 Održavanje zrakoplovnih motora sa turbo-punjačem Dokumentacija, proizvodnačka dokumentacija, itd. Opće upute za održavanje (godišnja inspekcija) Funkcionalna ispitivanja Proba motora na zemlji Ispitivanje u letu Raščlana kvarova u sustavu sa izravnim ubrizgavanjem i njihovo otklanjanje.	2
8.21 Zaštita na radu i sigurnosne odredbe Zaštita na radu i sigurnosne odredbe za rad na sustavima s izravnim ubrizgavanjem Zaštita na radu i sigurnosne odredbe za rad na sustavima sa turbo-punjačem	2
8.22 Pomoćna sredstva Rasplinjač (karburator) Komponente sustava ubrizgavanja (<i>injection</i>) Komponente sustava punjača (<i>charger</i>) Avion sa motorom s izravnim ubrizgavanjem Avion sa motorom sa superpunjačem Alat za rad na sustavu s izravnim ubrizgavanjem (injektoru) Alat za rad na sustavu sa punjačem	2
8.23 Električna pogonska skupina Energetski sustav, baterije, instalacije Električni motor Grijanje, buka i provjera vibracija Ispitivanje namotaja Interfejsi	2
8.24 Mlazna pogonska skupina Gorivni sustav Interfejsi Turbina	2
8.25 FADEC (Full Authority Digital Engine Control)	2

Modul 9. – Postupci pregleda zrakoplova

	Razina
Cišćenje, uporaba osvjetljenja i ogledala Mjerni alati Mjerjenje otklona komandi leta Moment odvijači Habanje ležajeva Postupak za ispitivanje letnih instrumenata Probni let: program i procjena Vrste NDT inspekcija i testova	3

Modul 10. – Balon/zračni brod – vrući zrak

	Razina
10.1 Temeljna načela i sklapanje balona na vrući zrak/zračnih brodova Sklapanje i pojedini dijelovi Materijal za prekrivanje, pojasevi, užadi Kupola, panel za brzo ispuhivanje, otvor (padobran), bočni odušci za okretanje, uvodnik/obod kupole padobrana Gorionik, nosač gorionika, podupirači gorionika Spremniči komprimiranog plina i crijeva komprimiranog plina Korpa i pomoćni uređaji (sjedala) Pribor za podešavanje komandi leta Poslovi servisiranja i održavanja Godišnji pregled Dokumentacija za let Priručnik za održavanje i letački priručnik Podešavanje i priprema za lansiranje Lansiranje	3
10.2 Praktična obuka Rad sa mehanizmima upravljanja, zadaci održavanja i opsluživanja (sukladno letačkom priručniku)	3
10.3 Kupola Platna Noseće trake, zadržaći Noseća užad Padobran Panel za brzo ispuhivanje Bočni odušci za okretanje Valjci, koturići Upravljačka i noseća užad	3

Bimetalna traka za nadzor temperature, termometar kupole Užad za prijenos opterećenja uzgona	
10.4 Gorionik i sustav goriva Zavojnica gorionika Ventili za ispušni plamen, tečnost i pomoći ventili Gorionicici / mlaznice Pomoći gorionicici / mlaznice Nosač gorionika Gorivni vodovi / crijeva Gorivni cilindri ili spremnici, ventili i spojnice (nastavci)	3
10.5 Korpa i ovjesna užad za korpe (uključujući alternativne uređaje) Vrste korpi (uključujući alternativne uređaje) Mreža korpe Metalne kopče, obujmice i klinovi Šipke za učvršćivanje gorionika Remeni za učvršćivanje gorivnog cilindra Pomoći pribor i dijagrami pakiranja	3
10.6 Oprema Aparat za gašenje požara, protupožarno čebe Instrumenti (pojedinačno ili kombinirano)	3
10.7 Manje popravke Šivanje Ljepljenje	3

Modul 11. – Balon/zračni brod – plin (slobodni/vezani)

	Razina
11.1 Temeljna načela i sklapanje balona/zračnih brodova uzgonjenih plinom Sklapanje pojedinačnih dijelova Kupola i mrežni materijal Kupola, paneli za brzo ispuhivanje, otvaranje u slučaju nužde, konopci i pojasevi Kruti plinski ventil Fleksibilni plinski ventili Mreže Nosivi prsten Korpa i dodaci (uključujući alternativne uređaje) Putanja elektrostatičkog pražnjenja Konopci za sidrenje, kočiona užad Održavanje i opsluživanje Godišnji pregled Dokumentacija neophodna za obavljanje letova Letački priručnik i priručnici za održavanje Podešavanje i priprema za lansiranje Lansiranje	3
11.2 Praktična obuka Rad sa mehanizmima upravljanja, zadaci održavanja i opsluživanja (sukladno letačkom priručniku), mjere predostrožnosti pri korištenju hidrogena kao pogonskog plina	3
11.3 Kupola Platna Polovi i ojačanja polova Panel za brzo ispuhivanje i konopac Padobran i bočni konopci Ventili i užad Lijevak, Paskalov prsten i konopci Putanja elektrostatičkog pražnjenja	3
11.4 Ventil Opruge Zaptivke Spojevi zavrtnjima Linije upravljanje Putanja elektrostatičkog pražnjenja	3
11.5 Premrežavanje ili podešavanje (baloni bez mreže) Vrste mreža Veličine i kutovi elemenata mreže Mrežni prsten Metode pravljenja čvorova Putanja elektrostatičkog pražnjenja	3
11.6 Nosivi prsten	3
11.7 Korpa (uključujući alternativne uređaje) Vrste korpi (uključujući alternativne uređaje) Pričvršćivanje i stezanje Sustav balasta (vrećice sa teretom i njihov smještaj) Putanja elektrostatičkog pražnjenja	3
11.8 Uže za kontrolu panela za brzo ispuhivanje	3
11.9 Konopac za sidrenje, uže za usporavanje	3
11.10 Manje popravke Uvezivanje Uplitanje užadi od konoplje	3
11.11 Oprema Instrumenti (pojedinačni ili kombinirani)	3

11.12 Sajle za vezivanje (samo za vezane balone uzgonjene plinom) Vrsta sajli Prihvataljiva oštećenja na sajlama Obrtna spojnica sajle Držači sajle	3
11.13 Vrilo (samo za vezane balone uzgonjene plinom) Vrste vrila Mehanički sustav Električni sustav Sustav za nuždu Veza sa zemljom/korištenje balasta	3

Modul 12. – Zračni brod – vrući zrak/plin

	Razina
12.1 Temeljna načela i sklapanje malih zračnih brodova Kupola, baloneti Ventili, otvori Gondola Pogonska skupina Letački priručnik i priručnici za održavanje Podešavanje i priprema za lansiranje	3
12.2 Praktična obuka Rad sa mehanizmima upravljanja, zadaci održavanja i opsluživanja (sukladno letačkom priručniku)	3
12.3 Omotač Platna Paneli za brzo ispuhivanje i konopci Ventili Ovjesni sustav za nošenje vanjskog tereta	3
12.4 Gondola (uključujući alternativne uredaje) Vrste gondola (uključujući alternativne uredaje) Struktura prema 4.1-3., 5.1-4 ili 6.1-3	3
12.5 Električni sustav Osnove o ugradenim električnim kolima Izvori električne energije (akumulatori, instalacija, ventilacija, korozija) Olovni, nikl-kadmijski ili drugi akumulatori, suhe baterije Generatori Ožičenje, električne veze Osigurači Energijski balans	3
12.6 Pogonska skupina Gorivni sustav - spremnici, cjevovodi, filtri, ventili, drenaža, punjenje, selektorski ventil, crpke, indikacija, testovi, metalizacija Instrumenti pogonske skupine Osnove o mjerjenjima i instrumentima Mjerenje obrata Mjerenje tlaka Mjerenje temperature Mjerenje goriva/snage	3
12.7 Oprema Aparat za gašenje požara, protupožarno čebe Instrumenti (pojedinačni ili kombinirani)	3

Modul 13. – Radio-komunikacijska oprema/transponder

	Razina
13.1 Radio/ELT Frekvencijski razmak između kanala Potrebna duljina antene – protuteg Koaksijalni kabel Zaštita radio signala – interferencija sa sustavom za paljenje	3
13.2 Transponder Osnove načina rada Tipična ugradnja Zahtjevi pri ugradnji: snaga, ulazi, antene Objašnjenje načina rada: režimi A, C, S	3
Praktično testiranje Mjere predostrožnosti Samotestiranje Testna oprema Korištenje testne opreme Tipični testovi Tipični defekti	3

Dodatak VIII**Standard provjere temeljnog znanja za kategoriju L dozvole za održavanje zrakoplova**

1. Osnova za provođenje ispita koji se odnose na Dodatak VII:
zahtjevi temeljnog znanja

- 1.1. Svi temeljni ispiti će biti provedeni u obliku pitanja sa više ponuđenih odgovora (u daljem tekstu: pitanja sa višestrukim izborom) kako je to dole navedeno. Ponuđeni netočni alternativni odgovori će osobi koja nije upućena u temu izgledati jednak vjerojatno kao i točni odgovori. Sve alternative će se jasno odnositi na pitanje i bit će sličnog

- rječnika, gramatičke konstrukcije i duljine. Kod brojčanih pitanja, netočni odgovori će odgovarati proceduralnim pogreškama, kao što su pogrešno primijenjene ispravke ili pogrešno pretvaranje jedinica: neće biti samo nasumično izabrani brojevi.
- 1.2. Svako izborni pitanje će imati tri alternativna odgovora od kojih će samo jedan biti točan, a za svaki modul kandidatu će biti dato vrijeme za rješavanje koje u prosjeku iznosi 75 sekundi po pitanju.
 - 1.3. Prolazna ocjena za svaki modul i podmodul, za pitanja sa višestrukim izborom, jeste 75%.
 - 1.4. Kazneni bodovi se neće koristiti pri odlučivanju je li kandidat položio ispit.
 - 1.5. Tražena razina znanja mora biti srazmjerne razini tehnologije u ovoj kategoriji zrakoplova.
 2. Broj pitanja za pojedine module:
 - 2.1 Modul 1 'Temeljno znanje': 12 pitanja sa višestrukim izborom. Dopušteno vrijeme je 15 minuta
 - 2.2 Modul 2 'Ljudski čimbenik': 8 pitanja. Dopušteno vrijeme je 10 minuta
 - 2.3 Modul 3 'Zrakoplovna regulativa': 24 pitanja. Dopušteno vrijeme je 30 minuta
 - 2.4 Modul 4 'Zrakoplovne konstrukcije - drvo': 32 pitanja. Dopušteno vrijeme je 40 minuta
 - 2.5 Modul 5 'Zrakoplovne konstrukcije – kompozitni materijali': 32 pitanja. Dopušteno vrijeme je 40 minuta
 - 2.6 Modul 6 'Zrakoplovne konstrukcije - metal': 32 pitanja. Dopušteno vrijeme je 40 minuta

- 2.7 Modul 7 'Zrakoplovne konstrukcije - općenito': 60 pitanja. Dopušteno vrijeme je 75 minuta
- 2.8 Modul 8 'Pogonska skupina': 48 pitanja. Dopušteno vrijeme je 60 minuta
- 2.9 Modul 9 'Postupci pregleda zrakoplova': 8 pitanja. Dopušteno vrijeme je 10 minuta
- 2.10 Modul 10 Rezervirano
- 2.11 Modul 11 Rezervirano
- 2.12 Modul 12 Rezervirano
- 2.13 Modul 13 'Radio-Comm/Transponder': 16 pitanja. Dopušteno vrijeme je 20 minuta.

Dodatak II

Praktično iskustvo i OJT (On the Job Training) na zrakoplovu određenog tipa

Popis zadaća

Zadaci se dijele prema kategoriji zrakoplova:

- A) Avion
- B) Jadrilica ili pogonjena jadrilica
- C) Baloni i zračni brodovi

A. OSEBUJNJI ZADACI ZA ZRAKOPLOVE

Vremenska ograničenja / Provjere prilikom održavanja
Provjera nakon 100 sati (zrakoplovi opće avijacije).
"B" ili "C" provjera (zrakoplovi transportne kategorije).

B. OSEBUJNJI ZADACI ZA JADRILICE I POGONJENE JADRILICE

Strukture	Drvena/metalna cijev i platno/kompozitni/ metalni
Opće aktivnosti	
Naljepnice - provjera i zamjena	X
Mjerenje težine, izvješća o mjerenu težine i položaju središta težišta	X
Dokumentacija godišnjih pregleda, popravke	X
Pregled dokumentacije koja se odnosi na usuglašenosti sa nalozima za plovidbenost	X
Pet godišnjih pregleda	X
Pregledi nakon izvanrednih situacija	X
Demontiranje/ponovna ugradnja krila i repnih površina	X
Niveliranje i mjerjenje težine	
Niveliranje jadrilice	X
Mjerenje težine, izvješća o mjerenu težine i položaju središta težišta	X
Priprema za izmjenu težine i balansu	X
Provjera popisa ugradene opreme	X
Komande leta i sustavi komandi leta	
Eleron, flaps – skidanje – balansiranje – ponovno postavljanje	X
Elevator- skidanje – balansiranje - ponovno postavljanje	X
Kormilo pravca – skidanje – balansiranje - ponovno postavljanje	X
Kabal kormila pravca - izrada i postavljanje	X
Poluga elevatora - ugradnja	X
Zaštita za zakovice, vijke, krunaste navrtke	X
Brtvljenje	X
Električni sustavi	
Električne komponente označenje – skidanje - postavljanje	X
Baterije - servisiranje	X
Sustavi avionike	
Komunikacijska oprema – skidanje - postavljanje	X
Navigacijska oprema – skidanje - postavljanje	X
Transponder – skidanje - postavljanje	X
Antena/Kabal antene – skidanje - postavljanje	X
Kabinska oprema/sustavi	
Pojasevi - sigurnosni pojasevi – skidanje - postavljanje	X
Sustavi za kisik – skidanje - postavljanje	X
Poklopac pilotske kabine - zamjena ili popravka	X
Pitostatički sustavi – skidanje - postavljanje - testiranje	X
Letni instrumenti – skidanje - postavljanje	X
Ugradnja odobrene opreme	X
Kompas – ugradnja - kompenzacija	X
Otpuštanje vuče – skidanje - postavljanje	X
Sustav vodenog balasta – skidanje - postavljanje - testiranje	X
Stajni trap – skidanje - postavljanje	X
Sustav kočenja - zamjena komponenata	X
Gorivo – Motor – Elisa - Gorivni instrumenti	
Odnosi se na zadaće koje se odnose na elisu, klipne motore, gorivo i kontrolu, paljenje, pokazatelje rada	X

motora i ispušni sustav					
Provjera i podešavanje sklapajućih sustava na pogonjenim jedrilicama				X	
Drvene strukture/metalne cijevi i platno					
Pregled/testiranje na oštećenja				X	
Popravka rebara				X	
Popravka površinskog sloja materijala od ljepljenih drvenih ploča				X	
Obnova ili popravka strukture sa platnom				X	
Površinska zaštita i završna obrada				X	
Krpljenje platnenih materijala				X	
Popravka sekundarne aerodinamične opalte				X	
Zavarivanje cijevi				X	
Kompozitne strukture					
Popravka laminata				X	
Popravka sendvič strukture				X	
Popravka djelomice oštećenog površinskog sloja na kompozitnim materijalima (<i>gelcoat</i>)				X	
Nanošenje površinskog sloja na kompozitne materijale				X	
Popravka sekundarne aerodinamične opalte				X	
Metalne strukture					
Testiranje na prskotine				X	
Popravka opalte				X	
Postupak zaustavljanja širenja prskotina bušenjem				X	
Zakivanje				X	
Metalizacija strukture				X	
Antikorozivno tretiranje				X	
Popravke sekundarnih aerodinamičnih opalta				X	

C. OSEBUJNI ZADACI KOD BALONA I ZRAČNIH BRODOVA

Zadaci	Balon			Zračni brod	
	Topli zrak	Plin	Vezani, uzgonjen plinom	Topli zrak	Plin
Generalne aktivnosti:					
Test ispravnosti zrakoplova (*)	X	X	X	X	X
Naljepnice - provjera i zamjena	X	X	X	X	X
Godišnji pregled dokumentacije, popravke, nalozi za plovidbenost, oprema (*)	X	X	X	X	X
Klasifikacija opravki (*)	X	X	X	X	X
Mjerjenje težine:					
Mjerjenje težine i izvješća o mjerenuju (*)	X	X	X	X	X
Servisiranje:					
Podmazivanje komandi - gdje je moguće primijeniti				X	X
Cišćenje kupole, korpe i gorionika	X	X	X	X	X
Pregledi:					
Osam godišnjih pregleda različitih tipova (*)	X				
Pet godišnjih pregleda različitih tipova (*)		X			
Tri godišnja pregleda različitih tipova (*)			X	X	
Dva godišnja pregleda (*)					X
Testiranje jačine materijala kupole	X	X	X	X	X
Sustavi komandi leta - skidanje, provjera, ponovno postavljanje					
Sajle komandi leta					X
Sustav za trimovanje					X
Osiguranje zakovica, vijaka, krunaste navrtke (*)			X	X	X
Palica i pedale					X
Hidro/mehanički upravljački sustavi			X		X
Sustavi upravljanja balonetom			X	X	X
Električni upravljački sustavi			X		X
Ventili (plinski ventil, bočne sekcije za zakretanje (<i>turning vent</i>), padobran ili panel za brzo ispuhanje (<i>rip panel</i>) *)	X	X	X	X	X
Užad za upravljanje i nošenje, zatega za podešavanje	X	X	X	X	X
Elevator - stabilizator (uključujući balansiranje, ako je primjenjivo)					X
Kormilo (<i>rudder</i>) (uključujući balansiranje, ako je primjenjivo)					X
Uže (<i>drag rope</i>)		X			
Električni sustav:					
Skidanje - postavljanje električnog ožičenja			X	X	X
Skidanje - postavljanje električnih komponenti			X	X	X
Servisiranje baterija	X	X	X	X	X
Komunikacijski sustav - Transponder:					
Skidanje - postavljanje komunikacijske opreme	X	X	X	X	X
Skidanje - postavljanje navigacijske opreme					X
Skidanje - postavljanje transpondera	X	X	X	X	X
Instalacija antene	X	X	X	X	X
Zamjena antenskog kabla	X	X	X	X	X
Kabinска oprema:					
Pitostatički sustavi - cijevi - skidanje - postavljanje - zamjena					X
Instrumenti - skidanje - postavljanje - zamjena	X	X	X	X	X
Instalacija jednog odobrenog sustava	X	X	X	X	X
Magnetski kompas - instalacija - kalibracija					X
Aparat za gašenje požara	X			X	X
Balast - zamjena:					

Vodeni balast (ukoliko je primjenjivo)					X
Balast od pjeska / metalnih kuglica (ukoliko je primjenjivo)		X	X		X
Ventili - pregled i podešavanje ventila					X
Kupola					
Pregled i popravak kupole/panela/trakastih panela (<i>gores</i>)/šavova	X	X	X	X	X
Pregled i popravka nosivih traka (<i>load tapes</i>) i točki pričvršćenja	X	X	X	X	X
Pregled i popravka sustava za ispuhivanje	X	X		X	
Pregled i popravka mreže		X	X		
Pregled i popravka sustava za privezivanje			X		
Test elektrostatičke provodljivosti (ukoliko je tip odobren za hidrogen) (*)		X			X
Pregled i popravka baloneta			X		X
Pregled i izrada ovjesne sajle ili užeta	X	X	X	X	X
Pregled i izrada ovjesnog sustava za nošenje vanjskog tereta (<i>catenary system</i>)				X	X
Nosivi prsten/okvir:					
Otkrivanje pukotina (zavareni dijelovi i strojarski obradeni dijelovi) (*)	X	X	X	X	
Sustav grijanja:					
Skidanje, pregled i ponovno postavljanje		X			X
Pregled i čišćenje isparivača i filtera (*)		X			X
Pregled i zamjena crijeva (*)	X				X
Pregled i zamjena uređaja za paljenje (*)	X				X
Brtljivanje priključaka (*)	X				X
Test pritiska i curenja (*)	X				X
Rastavljanje i sastavljanje gorivnih čelija (*)	X				X
10-godišnji pregled gorivnih čelija	X				X
Korpa/gondola:					
Uklanjanje, pregled i ponovna ugradnja (ako je primjenjivo)	X	X	X	X	X
Pregled i izrada ovjesnog kabla ili užeta (*)	X	X			
Skidanje - postavljanje tapacirunga?	X	X			
Skidanje - postavljanje sigurnosnih pojaseva				X	X
Skidanje - postavljanje važnih elemenata kabine	X	X	X	X	X
Pregled i izrada mreže korpe	X	X	X		
Pregled operativne opreme i točaka za učvršćivanje opreme	X	X	X	X	X
Otkrivanje pukotina (zavareni dijelovi i okviri)	X	X	X	X	X
Stajni trap:					
Skidanje, pregled i ponovno postavljanje točkova			X	X	X
Skidanje, pregled i ponovno postavljanje kočnica					X
Skidanje, pregled i ponovno postavljanje amortizera					X
Gorivo - motor - elisa - motorski instrumenti					
Pogledati zadace navedene u tabelama za avione				X	X
Drvene strukture:					
Popravka strukture	X	X	X		
Površinska zaštita					
Kompozitne strukture:					
Popravka laminata			X		X
Popravka sendvič konstrukcije			X		X
Metalne strukture:					
Otkrivanje pukotina (zavareni i strojarski obradeni dijelovi)	X	X	X	X	X
Zakivanje				X	X
Metalizacija strukture		X	X	X	X
Antikorozivni tretman			X	X	X
Popravka sekundarnih aerodinamičnih oplata			X		X
Motor:					
Zadaci koji se odnose na avione usporedive razine standarda gradnje				X	X
Ispušni sustav:					
Zadaci koji se odnose na avione usporedive razine standarda gradnje				X	X
Elisa:					
Zadaci koji se odnose na avione usporedive razine standarda gradnje				X	X
Gorivni sustav:					
Zadaci koji se odnose na avione usporedive razine standarda gradnje				X	X
Hidraulički sustav:					
Zadaci koji se odnose na avione usporedive razine standarda gradnje				X	X
Pneumatski sustav:					
Zadaci koji se odnose na avione usporedive razine standarda gradnje				X	X
Sustav lansiranja (vitlo):					
Nazočenje provjeri vitla			X		

ANEKS IV**DIO 147 (E7-147)****KAZALO****147.1****SEKCIJA A -TEHNIČKI ZAHTJEVI**

ODJELJAK A	- OPĆE
147.A.05	Opseg primjene
147.A.10	Opće
147.15	Zahtjev
ODJELJAK B	- ZAHTJEVI KOJI SE ODNOSE NA ORGANIZACIJU
147.A.100	Zahtjevi glede objekata
147.A.105	Zahtjevi glede osoblja
147.A.110	Evidencija o nastavnicima, ispitivačima teorijskog znanja i ocjenjivačima praktičnog znanja
147.A.115	Nastavna sredstva
147.A.120	Materijal za obuku
147.A.125	Evidencija
147.A.130	Postupci obuke i sustav kvalitete
147.A.135	Ispiti
147.A.140	Priručnik organizacije (Maintenance training organisation exposition - MTOE)
147.A.145	Prava organizacije
147.A.150	Promjene u organizaciji
147.A.155	Važenje odobrenja
147.A.160	Nalazi
ODJELJAK C	- ODOBRENI TEČAJ TEMELJNE OBUKE
147.A.200	Odobreni tečaj temeljne obuke
147.A.205	Ispit iz temeljnog teorijskog znanja
147.A.210	Ocjena temeljnog praktičnog znanja
ODJELJAK D	- OBUKA ZA TIP ZRAKOPLOVA ILI ZA ODREĐENE ZADAĆE NA ZRAKOPLOVU
147.A.300	Obuka za tip zrakoplova ili za određene zadaće na zrakoplovu
147.A.305	Ispit za tip zrakoplova i ocjena praktičnog poznavanja određenih zadaća na zrakoplovu
SEKCIJA B –	POSTUPAK ZA NADLEŽNE ORGANE
ODJELJAK A	- OPĆE ODREDBE
147.B.05	Oblast primjene
147.B.10	Nadležni organ
147.B.20	Vodenje evidencije
147.B.25	Izuzeća
ODJELJAK B	- IZDAVANJE ODOBRENJA
147.B.110	Postupak za odobravanje i promjene odobrenja
147.B.120	Postupak provjere stalne usuglašenosti
147.B.125	Potvrda o sposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje
147.B.130	Nalazi
ODJELJAK C	- TRAJNO ILI PRIVREMENO UKIDANJE ILI OGRANIČAVANJE ODOBRENJA
147.B.200	Trajno ili privremeno ukidanje ili ograničavanje odobrenja

*Dodatak I – Trajanje tečaja temeljne obuke**Dodatak II – Sadržaj potvrde o sposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje iz Aneksa IV (Dio 147) – EASA obrazac 11**Dodatak III – Sadržaj potvrde iz Aneksa IV (Dio 147) – EASA obrasci 148 i 149***147.1**

Za potrebe ovog Dijela (E7-147), nadležni organ je BHCA.

SEKCIJA A TEHNIČKI ZAHTJEVI**ODJELJAK A - OPĆE****147.A.05 Opseg primjene**

Ova sekcija uređuje uvjete koje mora ispuniti organizacija koja zahtijeva odobrenje za provođenje obuke i ispita sukladno E7-66.

147.A.10 Opće

Organizacija za obuku osoblja za održavanje zrakoplova može biti organizacija ili dio organizacije koja je registrirana kao pravna osoba.

147.15 Zahtjev

- (a) Zahtjev za izdavanje ili promjenu odobrenja podnosi se na obrascu i na način koji odredi BHDC.
- (b) Zahtjev za odobrenje ili promjenu odobrenja će sadržati sljedeće informacije:
 1. Registrirani naziv i adresu podnositelja zahtjeva;
 2. Adresu organizacije koje traži odobrenje ili promjenu odobrenja;
 3. Planirani opseg radova u odobrenju ili promjeni odobrenja;
 4. Ime i potpis odgovornog rukovoditelja (*Accountable Manager*);
 5. Datum podnošenja zahtjeva.

ODJELJAK B**ZAHTJEVI KOJI SE ODNOSE NA ORGANIZACIJU****147.A.100 Zahtjevi glede objekata**

- (a) Veličina i struktura objekata moraju osigurati zaštitu od nepovoljnih vremenskih uvjeta i pravilno odvijanje cjelokupne obuke koja je planirana, kao i svih planiranih ispita.
- (b) Teorijska obuka i ispiti odvijaju se u zatvorenim prostorijama koje su potpuno odvojene od ostalih objekata.
 1. Maksimalan broj kandidata koji pohađaju teorijsku obuku tijekom jednog tečaja ne može biti veći od 28.
 2. Veličina prostorije u kojoj se odvija ispit omogućuje da tijekom ispita kandidat ne može sa svoje pozicije čitati tekst s papira ili sa zaslona računala drugih kandidata.
- (c) Okruženje prostorije iz stavka (b) mora omogućiti da se kandidati koncentriraju na učenje ili ispit, bez nepotrebogn ometanja ili neudobnosti.
- (d) Za tečaj temeljne obuke moraju se osigurati radionice za temeljnu obuku i/ili objekti za održavanje, koji su odvojeni od učionica za praktični dio obuke odgovarajućeg tečaja. Ako organizacija ne može omogućiti ovakve uvjete, može sa drugom organizacijom zaključiti pismani ugovor kako bi osigurala ove radionice/objekte, a u ugovoru se određuju uvjeti za pristup njima i za njihovo korištenje. Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH omogućuje se pristup u ovu drugu organizaciju, što se mora navesti u ugovoru.
- (e) Tečaj obuke za tip zrakoplova/zadaće na zrakoplovu odvija se u odgovarajućim objektima koji sadrže primjerak tipa zrakoplova, kako je navedeno u 147.A.115(d).
- (f) Maksimalan broj kandidata koji se praktično obučavaju tijekom jednog tečaja ne može biti veći od 15 po nastavniku ili ocjenjivaču praktičnog znanja.
- (g) Nastavnicima, ispitivačima teorijskog znanja i ocjenjivačima praktičnog znanja moraju se osigurati uredi u kojima se mogu pripremati za svoje dužnosti bez nepotrebogn ometanja ili neudobnosti.
- (h) Organizacija mora omogućiti siguran prostor za čuvanje ispitnih papira i čuvanje evidencije o provedenoj obuci. Okruženje u kome se ovi dokumenti čuvaju mora omogućiti da oni budu i ostanu u dobrom stanju u vremenskom razdoblju koje je navedeno u 147.A.125. Prostor za čuvanje dokumenata i uredi mogu se kombinirati, ovisno od toga jesu li osigurane odgovarajuće prostorije.

- (i) Organizacija mora osigurati biblioteku koja je opskrbljena kompletним tehničkim materijalom koji je potreban s obzirom na opseg i razinu obuke koja se provodi.

147.A.105 Zahtjevi glede osoblja

- (a) Organizacija za obuku osoblja za održavanje zrakoplova imenuje odgovornog rukovoditelja (*accountable manager*), koji ima ovlaštenje osigurati da se obuka odvija i finansira suglasno standardima koji se zahtjevaju u ovom dijelu (E7-147).
- (b) Organizacija za obuku osoblja za održavanje zrakoplova imenuje osobu ili skupinu osoba koje su odgovorne da osiguraju da organizacija stalno postupa suglasno ovom dijelu (E7-147). Ove osobe odgovarajuće su odgovornom rukovoditelju. Više rangirani rukovoditelj ili jedna osoba iz ove skupine osoba može ujedno biti i odgovorni rukovoditelj, ako ispunjava zahtjeve za odgovornog rukovoditelja predvidene u stavku (a).
- (c) Organizacija za obuku osoblja za održavanje zrakoplova po potrebi zaključuje i ugovor da bi imala dosta osoblja za planiranje/provođenje teorijske i praktične obuke, za ispite iz teorijskog znanja i ocjenjivanje praktičnog znanja, prema odobrenju.
- (d) Izuzetno od stavka (c), kad neka druga organizacija pruža usluge praktične obuke i ocjenjivanja, njeni osoblje može biti imenovano za provođenje praktične obuke i ocjenjivanje.
- (e) Jedna osoba može obavljati bilo koju kombinaciju uloga nastavnika, ispitivača teorijskog znanja i ocjenjivača praktičnog znanja, ako ispunjava uvjete iz stavka (f).
- (f) Iskustvo i kvalifikacije nastavnika, ispitivača teorijskog znanja i ocjenjivača praktičnog znanja utvrđuju se sukladno objavljenim kriterijumom ili sukladno postupkom i standardom koji je dogovoren sa nadležnim organom.
- (g) Ispitivači teorijskog znanja i ocjenjivači praktičnog znanja moraju biti navedeni u priručniku organizacije, radi njihovog prihvatanja.
- (h) Nastavnici i ispitivači teorijskog znanja moraju najmanje na svaka 24 mjeseca proći obuku u svezi s najnovijim tehnologijama, vještinama, ljudskim čimbenikom i najnovijim metodama obuke, koja odgovara znanju za koje oni obučavaju ili koje ispituju.

147.A.110 Evidencija o nastavnicima, ispitivačima teorijskog znanja i ocjenjivačima praktičnog znanja

- (a) Organizacija mora voditi i održavati evidenciju o nastavnicima, ispitivačima teorijskog znanja i ocjenjivačima praktičnog znanja. U evidenciju se upisuju podaci o njihovome iskustvu i kvalifikaciji, podaci o povijesti obuke i svakoj naknadno izvršenoj obuci.
- (b) Popis dužnosti i ovlaštenja mora se napraviti za sve nastavnike, ispitivače teorijskog znanja i ocjenjivače praktičnog znanja.

147.A.115 Nastavna sredstva

- (a) Svaka učionica ima odgovarajuću opremu za prezentaciju na razini standarda, koja kandidatima omogućuje lako čitanje tekstova/crteža/dijagrama i brojeva sa bilo kog položaja u učionici. Oprema za prezentaciju obuhvata i reprezentativne uređaje za simulaciju koji pomažu kandidatima bolje razumjeti određene teme, ako se oni smatraju korisnim u te svrhe.
- (b) Radionice za temeljnu obuku i/ili objekti za održavanje, kao što je to navedeno u 147.A.100(d) moraju imati alate i opremu potrebnu za provođenje odobrenoga opsega obuke.

- (c) Radionice za temeljnu obuku i/ili objekti za održavanje, kako je navedeno u 147.A.100(d), moraju imati odgovarajući izbor zrakoplova, motora, dijelova zrakoplova i avionike.
- (d) Organizacije koje obučavaju za tip zrakoplova, kako je navedeno u 147.A.100(e), moraju imati pristup odgovarajućem tipu zrakoplova. Uredaji za simulaciju se mogu koristiti samo ako omogućuju odgovarajući standard obuke.

147.A.120 Materijal za obuku

- (a) Za kandidate se osigurava materijal za obuku koji obuhvata:
1. nastavni program temeljne obuke, naveden u E7-66 za odgovarajuću kategoriju ili podkategoriju dozvole za održavanje zrakoplova,
 2. sadržinu obuke za tip zrakoplova koji zahtjeva E7-66 za odgovarajući tip zrakoplova i za dozvolu za održavanje zrakoplova odgovarajuće kategorije ili podkategorije.
- (b) Kandidati moraju imati pristup dokumentaciji o održavanju i tehničkim informacijama koje se nalaze u biblioteci, kako je navedeno u 147.A.100(i).

147.A.125 Evidencija

Organizacija čuva evidenciju o obučavanju, ispuu iz teorijskog znanja i ocjenjivanju praktičnog znanja kandidata na neograničeno razdoblje.

147.A.130 Postupci obuke i sustav kvalitete

- (a) Organizacija mora utvrditi postupke koji su prihvatljivi za BHDCA, kako bi omogućila primjenu odgovarajućih standarda obuke i usuglašenost sa relevantnim zahtjevima ovog dijela (E7-147).
- (b) Organizacija uspostavlja sustav kvalitete koji obuhvata:
1. funkciju neovisne provjere (*audit*) kojom se prate standardi obuke, integritet ispita iz teorijskog znanja i ocjenjivanja praktičnog znanja, primjena postupaka i njihova primjerenost,
 2. sustav povratnih informacija o nalazima provjere za osobe i prije svega odgovornog rukovoditelja iz 147.A.105(a), radi poduzimanja potrebnih popravnih mjera.

147.A.135 Ispiti

- (a) Ispitno osoblje mora osigurati tajnost pitanja.
- (b) Svaki kandidat za koga se tijekom ispita iz teorijskog znanja utvrdilo da se poslužio prijevarom ili da posjeduje materijal koji se odnosi na predmet ispita, izuzev ispitnih papira i prateće odobrene dokumentacije, diskvalificira se i zabranjuje mu se polaganje ispita na 12 mjeseci od dana kada je uhvaćen u prijevari. O incidentu i utvrđenim činjenicama obavješćuje se BHDCA u roku od mjesec dana od tog incidenta.
- (c) Svaki ispitivač za koga se tijekom ispita iz teorijskog znanja utvrdi da kandidatu čije se znanje provjerava daje bilo koje odgovore na pitanja, diskvalificira se u ulozi ispitivača, a ispit se proglašava nevažećim. O tome se obavješćuje BHDCA u roku od mjesec dana.

147.A.140 Priručnik organizacije (*Maintenance training organisation exposition - MTOE*)

- (a) Organizacija za obuku mora imati priručnik koji koristi, a u kome je opisana njena organizacija i postupci i koji sadrži sljedeće podatke:
1. izjavu, koju je potpisao odgovorni rukovoditelj organizacije (*accountable manager*), kojom se potvrđuje da su priručnik (*MTOE*) i svi prateći

- (d) priručnici usuglašeni sa ovim dijelom (E7-147) i da će ih organizacija stalno poštovati;
2. zvanja i imena osoba imenovanih prema 147.A.105(b);
 3. dužnosti i odgovornosti imenovanih osoba iz (a)2 i pitanja koja one mogu, u ime organizacije, izravno rješavati sa BHDCA;
 4. organizacijsku shemu koja pokazuje povezane lance odgovornosti između osoba navedenih u (a)2;
 5. popis nastavnika, ispitivača teorijskog znanja i ocjenjivača praktičnog znanja;
 6. opći opis mjesta i opreme za obuku i ispite koji se nalaze na svakoj adresi, navedenoj u potvrdi o sposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje zrakoplova, i ako je potrebno, na nekom drugom mjestu, kako se zahtijeva u 147.A.145(b);
 7. popis tečajeva obuke, koji je sastavni dio odobrenja;
 8. postupak po kom se mijenja priručnik organizacije (MTOE);
 9. postupci organizacije, kako je navedeno u 147.A.130(a);
 10. kontrolni postupci u organizaciji, kako je navedeno u 147.A.145(c), kad se organizacija odobrena za obuku, ispite iz teorijskog znanja i ocjenjivanje praktičnog znanja nalazi izvan mjesta koja su navedena u 147.A.145(b);
 11. popis mjesta prema 147.A.145(b);
 12. popis organizacija koje su navedene u 147.A.145(d), ako je potrebno.
- (b) priručnik i njegove kasnije promjene odobrava BHDCA.
- (c) Izuzetno od stavka (b), manje promjene priručnika mogu se odobriti sukladno postupcima iz priručnika, putem neizravnog odobravanja.
- (d) Ukoliko organizacija već posjeduje priručnik odobren sukladno Part-147, postupci osebujni za nacionalno odobrenje (E7-147) mogu biti navedeni u dodatku tog priručnika.
- 147.A.145 Prava organizacije**
- (a) Organizacija za obuku osoblja za održavanje zrakoplova može, suglasno svom priručniku:
 1. provoditi tečaje temeljne obuke prema nastavnom programu iz Dijela E7-66 ili njegovog dijela;
 2. provoditi tečaje obuke za tip zrakoplova/zadaće na zrakoplovu, prema Dijelu E7-66;
 3. provoditi ispite u ime BHDCA, uključujući i ispite za kandidate koji nisu pohađali tečaj temeljne obuke ili tečaj za tip zrakoplova u organizaciji za obuku osoblja;
 4. izdavati svjedodžbe, prema Dodatku III ovog dijela (Dio E7-147), o uspješno završenom tečaju temeljne obuke i tečaju za tip zrakoplova i o ispitima navedenim u (a)1, (a) 2 i (a)3, ako je primjenljivo.
 - (b) Obuka, ispit iz teorijskog znanja i ocjenjivanje praktičnog znanja mogu se odvijati samo na mjestima navedenim u potvrdi o sposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje zrakoplova ili na bilo kom mjestu navedenom u priručniku organizacije.
 - (c) Izuzetno od stavka (b), organizacija može provoditi obuku, ispite iz teorijskog znanja i ocjenjivanje praktičnog znanja i izvan mjesta navedenih u stavku (b), ali samo prema kontrolnom postupku koji je određen u priručniku organizacije. Ova mjesta ne moraju biti navedena u priručniku organizacije.
- (d) Organizacija za obuku osoblja za održavanje može podugovoriti provođenje temeljne teorijske obuke, obuke za tip zrakoplova i odgovarajućih ispita sa organizacijom koja se ne bavi obukom osoblja za održavanje ali samo ako ta organizacija radi u okviru sustava kvalitete organizacije za obuku osoblja za održavanje zrakoplova.
1. Podugovaranje provođenja temeljne teorijske obuke i ispita ograničeno je na predmete 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 i 10 iz Dodatka I Dijela 66 (E7-66).
 2. Podugovaranje provođenja obuke za tip zrakoplova i ispita ograničeno je na pogonsku skupinu i na sustave avionike.
- (e) Organizacija ne može biti odobrena za provođenje ispita ako nije odobrena i za provođenje odgovarajuće obuke.
- (f) Izuzetno od točke (e), organizacija odobrena za pružanje obuke iz temeljnog znanja ili obuke za tip može biti odobrena za održavanje ispita za tip u slučajevima kada se ne zahtijeva obuka za tip.
- 147.A.150 Promjene u organizaciji**
- (a) Organizacija za obuku osoblja za održavanje mora unaprijed obavijestiti BHDCA o svim planiranim promjenama koje utiču na njeno odobrenje, kako bi se BHDCA omogućilo da utvrđuje stalnu usuglašenost sa ovim dijelom (E7-147) i, ako je potrebno, promijeni odobrenje.
 - (b) BHDCA može odrediti uvjete pod kojima organizacija za obuku osoblja za održavanje može poslovati u tijeku promjena, izuzev ako utvrdi da odobrenje treba biti privremeno ukinuto.
 - (c) Neobavljanje BHDCA o planiranim promjenama može izazvati privremeno ili trajno ukinjanje odobrenja, i to od dana uvođenja promjena.
- 147.A.155 Važenje odobrenja**
- (a) Odobrenje važi neograničeno vrijeme. Ono ostaje važiti pod uvjetom:
 1. da organizacija bude i dalje usuglašena sa ovim dijelom (E7-147) i odredbama o postupanju po nalazima koje su navedene u 147.B.130;
 2. da BHDCA ima pristup organizaciji, radi utvrđivanja stalne usuglašenosti sa ovim dijelom (E7-147);
 3. da organizacija ne vrati odobrenje ili da odobrenje ne bude ukinuto.
 - (b) Poslije vraćanja ili ukinjanja odobrenja, potvrda o sposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje zrakoplova vraća se u BHDCA.
- 147.A.160 Nalazi**
- (a) Nalaz razine 1 podrazumijeva neki od sljedećih nedostataka:
 1. svako ozbiljno nepoštivanje zahtjeva po kojima se odvija postupak ispita, koje bi moglo da izazove poništenje ispita;
 2. BHDCA je spriječena da, i poslije dva pismena zahtjeva, pristupi objektima organizacije u tijeku radnog vremena;
 3. nepostojanje odgovornog rukovoditelja;
 4. svako ozbiljno nepoštivanje postupka obuke.
 - (b) Nalaz razine 2 podrazumijeva svako nepoštivanje postupka obuke, izuzev iz nalaza razine 1.
 - (c) Po prijemu izvješća sa nalazima, shodno 147.B.130, imatelj odobrenja organizacije za obuku osoblja za održavanje dužan je utvrditi plan popravnih mjera za otklanjanje nedostataka u roku i na način koji dogovori sa BHDCA i

tako da BHDCA bude zadovoljna utvrđenim i poduzetim popravnim mjerama.

ODJELJAK C ODOBRENI TEČAJ TEMELJNE OBUKE

147.A.200 Odobreni tečaj temeljne obuke

- (a) Odobreni tečaj temeljne obuke sastoji se od: teorijske obuke, ispita iz temeljnog teorijskog znanja, praktične obuke i ocjene praktičnog znanja.
- (b) Teorijska obuka obuhvata predmete potrebne za stjecanje dozvole za održavanje zrakoplova kategorije ili podkategorije, kako je predviđeno u Aneksu III (E7-66).
- (c) Ispit iz temeljnog teorijskog znanja obuhvata reprezentativni presjek materije iz predmeta navedenih u stavku (b).
- (d) Praktična obuka obuhvata praktičnu uporabu uobičajene opreme/alata, rastavljanje i sastavljanje reprezentativnih dijelova zrakoplova i sudjelovanje u reprezentativnoj izabranim zadacima održavanja koji se odnose na odgovarajući kompletan predmet prema E7-66.
- (e) Ocjena praktičnog znanja obuhvata praktičnu obuku i utvrđivanje je li kandidat savladao korištenje opreme i alata i obavljanje radova prema priručnicima za održavanje.
- (f) Trajanje tečaja temeljne obuke mora biti suglasno Dodatku I ovog dijela (E7-147).
- (g) Trajanje tečajeva za konverziju između (pod)kategorija određuje se procjenjivanjem programa temeljne obuke i s njim povezanih potreba praktične obuke.

147.A.205 Ispit iz temeljnog teorijskog znanja

Ispit iz temeljnog teorijskog znanja mora:

- (a) biti usuglašen sa standardom koji je određen u E7-66;
- (b) biti izведен bez korištenja zabilješki sa obuke;
- (c) obuhvatati reprezentativni izbor tema iz određenog predmeta završenog prema E7-66.

147.A.210 Ocjena temeljnog praktičnog znanja

- (a) Temeljno praktično znanje provjerava se u tijeku tečaja temeljne obuke po okončanju praktičnog dijela nastave u radionicama i/ili objektima za održavanje, a provjera provode ocjenjivači praktičnog znanja.
- (b) Kandidat treba dobiti prolaznu ocjenu prema mjerilu iz 147.A.200(e).

ODJELJAK D

ОБУКА ЗА ТИП ЗРАКОПЛОВА ИЛИ ЗА ОДРЕДЕНЕ ЗАДАЦЕ НА ЗРАКОПЛОВУ

147.A.300 Obuka za tip zrakoplova ili za odredene zadaće na zrakoplovu

Organizacija za obuku osoblja za održavanje odobrava se za provođenje obuke za tip zrakoplova ili za određene zadaće na zrakoplovu prema E7-66 ako je usuglašena sa standardom navedenim u 66.A.45.

147.A.305 Ispit za tip zrakoplova i ocjena praktičnog znanja određenih zadaća na zrakoplovu

Organizacija odobrena da provodi obuku za tip zrakoplova prema 147.A.300, provodi ispit za tip zrakoplova ili ocjenjuje praktično znanje određenih zadaća na zrakoplovu koje su navedene u E7-66, prema standardu iz 66.A.45.

SEKCija B POSTUPAK ZA NADLEŽNE ORGANE

ODJELJAK A

OPĆE ODREDBE

147.B.05 Oblast primjene

Ova sekcija utvrđuje upravne zahtjeve po kojima postupa BHDCA.

147.B.10 Nadležni organ

(a) Opće

BHDCA je odgovorna za izdavanje, praćenje važenja, mijenjanje, privremeno ili trajno ukidanje odobrenja organizacije za obuku osoblja za održavanje zrakoplova. BHDCA utvrđuje dokumentirane postupke i organizacijsku strukturu.

(b) Resursi

BHDCA mora imati dostatno odgovarajućeg osoblja za primjenu zahtjeva ovog dijela (E7-147).

(c) Postupci

BHDCA utvrđuje postupke koji detaljno opisuju na koji način se postiže usuglašenost s ovim dijelom (E7-147). Postupci se moraju redovito pratiti i mijenjati kako bi se postigla stalna usuglašenost.

(d) Kvalifikacije i obuka

Sve osoblje uključeno u davanje odobrenja prema ovom aneksu mora:

1. imati odgovarajuće kvalifikacije i znanje, iskustvo i obuku, da bi moglo obavljati dodijeljene zadatce.
2. proći temeljnu i kontinuiranu obuku o Aneksu III (E7-66) i Aneksu IV (E7-147), uključujući njihovo značenje i standard.

147.B.20 Vođenje evidencije

- (a) BHDCA uspostavlja sustav za vođenje evidencije koji omogućuje praćenje postupaka izdavanja, važenja, mijenjanja, suspendiranja ili stavljanja van snage odobrenja.

(b) Evidencija potrebna za pregled rada organizacije za obuku osoblja za održavanje obuhvata najmanje:

1. zahtjev za odobravanje organizacije,
2. potvrda o sposobnosti organizacije za obuku osoblja za održavanje zrakoplova, sa svim promjenama,
3. kopiju programa provjere, sa datumima planiranih i provedenih provjera,
4. evidenciju o stalnom nadzoru nad radom organizacije, uključujući i evidenciju o svim provjerama,
5. kopije relevantne prepiske,
6. podatke o izuzećima ili naloženim prinudnim mjerama,
7. priručnik organizacije, sa promjenama.

(c) Evidencija iz stavka (b) čuva se najmanje četiri godine.

147.B.25 Izuzeća

- (a) BHDCA može izuzeti neku školu koja je uvrštena u obrazovni sustav Bosne i Hercegovine od:

1. zahtjeva navedenih u 147.A.10;
2. obveze da imenuje odgovornog rukovoditelja, uz poštovanje ograničenja da država imenuje po funkciji višeg rukovoditelja za upravljanje organizacijom, s tim da škola ima proračun koji je dostatan za ostvarivanje standarda iz ovog dijela (E7-147);
3. obveze neovisne provjere sustava kvalitete, ako neovisna državna školska inspekcija nadzire organizaciju prema učestalosti koju predviđa ovaj dio (E7-147).

- (b) BHDCA mora evidentirati i čuvati odobrena izuzeća.

ODJELJAK B IZDAVANJE ODOBRENJA

Ovaj odjeljak predviđa uvjete za izdavanje ili mijenjanje odobrenja organizacije za obuku.

147.B.110 Izdavanje odobrenja

- (a) Nakon prijema zahtjeva, BHDCA će:

1. pregledati priručnik organizacije;

2. provjeriti usuglašenost organizacije sa zahtjevima Aneksa IV (E7-147).
- (b) Svi nalazi se evidentiraju i pismeno dostavljaju podnositelju zahtjeva.
- (c) Svi nalazi se moraju otkloniti prema točki 147.B.130 prije odobravanja organizacije.
- (d) U potvrdu se unosi referentni broj potvrde, na način koji odredi BHDCA.

147.B.120 Postupak provjere stalne usuglašenosti

- (a) Svaka organizacija će biti u potpunosti provjeravana u razdobljima ne dužim od 24 mjeseca, čime se utvrđuje da li organizacija kontinuirano ispunjava uvjete koji su predviđeni ovim Aneksom (E7-147). Ovo će uključivati praćenje najmanje jednog tečaja obuke i jednog ispita koji organizira organizacija za obuku.
- (b) Nalazi koji budu utvrđeni u okviru provjere moraju se otkloniti prema 147.B.130.

147.B.125 Potvrda o osposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje

Obrazac potvrde o osposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje nalazi se u Dodatku II ovog dijela (E7-147).

147.B.130 Nalazi

- (a) Ako se nalaz razine 1 ne otkloni u roku od tri dana od prijema pismene obavijesti, BHDCA može, u cijelini ili djelomice, trajno ili privremeno ukinuti ili ograničiti odobrenje.
- (b) Ako se nalaz razine 2 ne otkloni u roku koji je odredila BHDCA, ona može, u cijelini ili djelomice, trajno ili privremeno ukinuti ili ograničiti odobrenje.

ODJELJAK C

TRAJNO ILI PRIVREMENO UKIDANJE ILI

OGRANIČAVANJE ODOBRENJA

147.B.200 Trajno ili privremeno ukidanje ili ograničavanje odobrenja

BHDCA:

- (a) privremeno ukida odobrenje kad postoje opravdani razlozi u slučaju mogućeg ugrožavanja sigurnosti;
- (b) privremeno ili trajno ukida ili ograničava odobrenje, prema 147.B.130.

Dodatak I

Trajanje tečaja temeljne obuke

Minimalno trajanje kompletnih tečajeva temeljne obuke će biti:

Temeljni tečaj	Trajanje (u satima)	Odnos teorijske obuke (u %)
A1	800	30 do 35
A2	650	30 do 35
A3	800	30 do 35
A4	800	30 do 35
L	Sukladno Dodatku VII	50 do 60
B1.1	2400	50 do 60
B1.2	2000	50 do 60
B1.3	2400	50 do 60
B1.4	2400	50 do 60
B2	2400	50 do 60
B2L	1500*	50 do 60
B3	1000	50 do 60

* Broj sati treba biti uvećan na sljedeći način:

Temeljni tečaj	Trajanje (u satima)	Odnos teorijske obuke (u %)
Komunikacija/Navigacija	90	50 do 60
Instrumenti	55	50 do 60
Automatski let	80	50 do 60
Radarski sustavi	40	50 do 60
Mehanički sustavi zrakoplova	100	50 do 60

*Dodatak II***Sadržaj potvrde o osposobljenosti organizacije za obuku osoblja za održavanje Aneksa IV
(E7-147) – EASA obrazac 11****[NADLEŽNI ORGAN, DRŽAVA]***[COMPETENT AUTHORITY, STATE]***UVJERENJE O OSPOSOBLJENOSTI ORGANIZACIJE ZA OBUKU OSOBLJA ZA
ODRŽAVANJE**
MAINTENANCE TRAINING AND EXAMINATION ORGANISATION APPROVAL CERTIFICATE**REFERENCA:** **E7.147.(XXXX)**
REFERENCE: **E7.147.(XXXX)**

Na osnovu [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] i uz poštovanje dolje navedenih uvjeta, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine ovim potvrđuje da je:
Pursuant to the [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] to the condition specified below, the BHDA certifies:

(NAZIV ORGANIZACIJE I ADRESA)
(COMPANY NAME AND ADDRESS)

kao organizacija za obuku osoblja za održavanje, koja je uskladena sa Sekcijom A, Dodatkom IV, (E7-147) [Pravni osnov], odobrena za sprovođenje obuka i ispita navedenih u priloženoj listi odobrenja i za izdavanje odgovarajućih potvrd o završenoj obuci polaznicima.

as a maintenance training organisation in compliance with Section A of Annex IV (E7-147) [Pravni osnov] approved to provide training and conduct examinations listed in the attached approval schedule and issue related certificates of recognition to students using the above references.

UVJETI:
CONDITIONS:

1. Ovo uvjerenje je ograničeno obimom rada navedenim u odobrenom Priručniku organizacije za obuku osoblja za održavanje, prema Sekciji A, Dodatak IV (E7-147); i
This approval is limited to that specified in the scope of work section of the approved maintenance training organisation exposition, as referred to in Section A of Annex IV (E7-147); and
2. Ovo uvjerenje zahtijeva uskladenost sa procedurama navedenim u odobrenom Priručniku organizacije za obuku osoblja za održavanje; i
This approval requires compliance with the procedures specified in the approved maintenance training organisation exposition; and
3. Ovo uvjerenje je važeće dok je organizacija za obuku osoblja za održavanje uskladena sa Dodatkom IV [Pravni osnov], i o dozvoljivanju organizacija i osoblja koji se bave ovim poslovima;
This approval is valid whilst the approved maintenance training organisation remains in compliance with Annex IV [Pravni osnov];
4. Pod uvjetom da postoji usaglašenost sa gore pomenutim uvjetima, ovo uvjerenje će važiti neograničeno, ako nije prethodno vraćeno, zamijenjeno, privremeno ili trajno ukinuto.
Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid for an unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked.

Datum prvog izdavanja: XX.XX.XXXX.
Date of original issue: XX.XX.XXXX.

Potpis ovlaštene osobe:

Datum revizije: XX.XX.XXXX.
Date of this revision: XX.XX.XXXX.

Signed: _____

Broj revizije: XX
Revision No: XX

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority

Broj protokola:
Ref. No.

E7 Obrazac 11

Page 1 of 2

OBIM RADA ORGANIZACIJE ZA OBUKU OSOBLJA ZA ODRŽAVANJE MAINTENANCE TRAINING AND EXAMINATION APPROVAL SCHEDULE				
Referenca odobrenja: E7.147.(XXXX) <i>Approval Reference:</i>				
Organizacija: (NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE) <i>Organisation:</i> (COMPANY NAME AND ADDRESS)				
KLASA CLASS	OVLAŠTENJE RATING	OGRANIČENJE LIMITATION		
OSNOVNA (*) BASIC	B1 (*)	TB1.1 (*)	TURBINSKI AVIONI (*) TURBINE AEROPLANES	
		TB1.2 (*)	AVIONI SA KLIPNIM MOTORIMA (*) PISTON AEROPLANES	
		TB1.3 (*)	HELIKOPTERI SA TURBINSKIM MOTORIMA (*) TURBINE HELICOPTERS	
		TB1.4 (*)	HELIKOPTERI SA KLIPNIM MOTORIMA (*) PISTON HELICOPTERS	
	B2 (*)	TB2 (*)	AVIONIKA (*) AVIONICS	
		B3 (*)	TB3 (*)	NEPRESURIZOVANI KLIPNI AVIONI DO 2000 kg MTOM (*) PISTON-ENGINE NON-PRESSURISED AEROPLANES 2000 kg MTOM AND BELOW
			TA1.1 (*)	AVIONI SA TURBINSKIM MOTORIMA (*) TURBINE AEROPLANES
		A (*)	TA1.2 (*)	AVIONI SA KLIPNIM MOTORIMA (*) PISTON AEROPLANES
	TA1.3 (*)		HELIKOPTERI SA TURBINSKIM MOTORIMA (*) TURBINE HELICOPTERS	
	TA1.4 (*)		HELIKOPTERI SA KLIPNIM MOTORIMA (*) PISTON HELICOPTERS	
L (*)	TL (*)		NAVESTI SPECIFIČNE PODKATEGORIJE DOZVOLA (*) QUOTE THE SPECIFIC LICENCE SUB-CATEGORY	
OBUKE ZA TIP / ZADATKE (*) TYPE / TASKS	C (*)	T4 (*)	(NAVESTI TIP ZRAKOPLOVA) (**) (QUOTE AIRCRAFT TYPE)	
	B1 (*)	T2 (*)	(NAVESTI TIP ZRAKOPLOVA) (**) (QUOTE AIRCRAFT TYPE)	
	B2 (*)	T2 (*)	(NAVESTI TIP ZRAKOPLOVA) (**) (QUOTE AIRCRAFT TYPE)	
	A (*)	T3 (*)	(NAVESTI TIP ZRAKOPLOVA) (**) (QUOTE AIRCRAFT TYPE)	

Ovaj obim rada organizacije ograničen je na one obuke i ispite koji su navedeni u odgovarajućem dijelu odobrenog Priručnika organizacije za obuku osoblja za održavanje.
This approval schedule is limited to those trainings and examinations specified in the scope of work section of the approved maintenance training organisation exposition.

Referentna oznaka Priručnika organizacije za obuku osoblja za održavanje:
Maintenance Training Organisation Exposition reference:

Datum prvog izdavanja:
Date of original issue: XX.XX.XXXX.

Datum posljednje odobrene revizije:
Date of last revision approved: XX.XX.XXXX.

Broj revizije:
Revision No.: XX

Potpis ovlaštene osobe:
Signed: _____

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo BiH
For the competent authority BiH

Broj protokola:
Ref. No.:

*Dodatak III***Sadržaj potvrde iz Aneksa IV (E7-147) – BHDCa obrasci E7-148 i E7-149**
1. Temeljna obuka/ispit

Sadržaj potvrde o temeljnoj obuci po E7-147, dat u tekstu ispod, koristit će se kao priznanje završetka temeljne obuke, temeljnog ispita ili i temeljne obuke i ispita.

Potvrda o obuci će jasno identificirati svaki položeni modul tako što će sadržati datum polaganja zajedno sa verzijom Dodatka I Aneksu III (E7-66).

UVJERENJE
CERTIFICATE OF RECOGNITION**Broj uvjerenja:**
Reference: **E7.147.[XXXX].[YYYY]****Ovo uvjerenje se izdaje:**
This certificate is issued to:

[IME/NAME]

[DATUM I MJESTO ROĐENJA/DATE AND PLACE OF BIRTH]

Od strane:

By:

Broj uvjerenja:
Reference: **E7.147.[XXXX]**

organizacija za obuku odobrena je da pruža obuku i sprovodi ispite u okviru svog obima rada i u skladu sa [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja].
a maintenance training organisation approved to provide training and conduct examinations within its approval schedule and in accordance with [Legal Basis for issue Certificate].

Ovo uvjerenje potvrđuje da je gore imenovani ili uspješno položio odobreni kurs osnovne obuke (*) ili osnovni ispit (*) naveden niže, u skladu sa [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] koji je na snazi.
This certificate confirms that the above named person either successfully passed the approved basic training course (*) or the basic examination (*) stated below in compliance with [Legal Basis for issue Certificate] for the time being in force.

[KURS OSNOVNE OBUKE(*)/BASIC TRAINING COURSE] i/ili [OSNOVNI ISPIT(*)/BASIC EXAMINATION]
[LISTA E7-66 MODULA/DATUMI KADA SU ISPITI POLOŽENI/LIST OF E7-66 MODULES/DATE OF EXAMINATION
PASSED]

Datum: XX.XX.XXXX.

Date:

Potpis ovlaštene osobe:

Signed:

.....

U ime:

[NAZIV KOMPANIJE / COMPANY NAME]

For:

(*) obrisati po potrebi / delete as appropriate
E7 obrazac 148

2. Obuka/ispit za tip

Sadržaj obrasca potvrde o temeljnoj obuci po E7-147, koji je predviđen ispod, koristit će se kao priznanje teorijskih elemenata, praktičnih elemenata, ili i teorijskih elemenata i praktičnih elemenata.

Potvrda o obuci će identificirati kombinaciju zmaj/motor za koju je provedena obuka. Odgovarajuće reference će biti brisane i u dijelu za tečaj tipa bit će navedeno jesu li

obuhvaćeni samo teorijski ili samo praktični elementi ili su obuhvaćeni i jedni i drugi.

Potvrda o obuci će jasno identificirati je li bio u pitanju kompletan tečaj ili djelomični tečaj (npr. zmaj ili pogonska skupina ili tečaj avionika/elektronski) ili je bio diferencijalni tečaj utemeljen na prethodnom iskustvu kandidata. Ukoliko se ne radi o kompletном tečaju, potvrda će jasno identificirati jesu li povezane oblasti (interface areas) bile obuhvaćene ili ne.

UVJERENJE CERTIFICATE OF RECOGNITION	
Broj uvjerenja: Reference: E7.147.[XXXX].[YYYY]	
Ovo uvjerenje se izdaje: <i>This certificate is issued to:</i>	
[IME/NAME]	
[DATUM I MJESTO ROĐENJA/DATE AND PLACE OF BIRTH]	
Od strane: By:	Broj uvjerenja: Reference: E7.147.[XXXX]
organizacija za obuku odobrena je da pruža obuku i sprovodi ispite u okviru svog obima rada i u skladu sa [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja]. a maintenance training organisation approved to provide training and conduct examinations within its approval schedule and in accordance with [Legal Basis for issue Certificate].	
Ovo uvjerenje potvrđuje da je gore imenovani ili uspješno položio teorijske (*) ili praktične elemente (*) odobrenje obuke za tip navedene niže, kao i odgovarajuće ispite, u skladu sa [Pravni osnov za izdavanje uvjerenja] koji je na snazi. This certificate confirms that the above named person either successfully passed the theoretical (*) and/or practical elements(*) of the approved type training course stated below and related examinations in compliance with [Legal Basis for issue Certificate] for the time being in force.	
[KURS OBUKE ZA TIP ZRAKOPOLOVA (*)/AIRCRAFT TYPE TRAINING COURSE] [DATUMI POČETKA I ZAVRŠETKA/START and END DATES]	
[NAVESTI TEORIJSKE ILI PRAKTIČNE ELEMENTE/SPECIFY THEORETICAL ELEMENTS OR PRACTICAL ELEMENTS] Illi / and/or [ISPIT ZA TIP ZRAKOPOLOVA (*)/AIRCRAFT TYPE EXAMINATION] [DATUM ZAVRŠETKA/END DATE]	
Datum: XX.XX.XXXX. Date:	
Potpis ovlaštene osobe: Signed:	
U ime: [NAZIV KOMPANIJE / COMPANY NAME] For: (*) obriši po potrebi / delete as appropriate E7 obrazac 149	